

Susanna Clarke

autoarea romanului JONATHAN STRANGE & MR NORRELL

DOAMNELE

din

GRACE ADIEU

și alte povestiri

DOAMNELE DIN GRACE ADIEU ȘI ALTE POVESTIRI

SUSANNA CLARKE

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ
MĂDĂLINA STANCU

CU ILUSTRAȚII DE CHARLES VESS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CLARKE, SUSANNA

Doamnele din Grace Adieu și alte povestiri / Susanna Clarke; trad. Mădălina Stancu. — București: RAO International Publishing Company, 2008

ISBN 978-973-103-650-2

I. Stancu, Mădălina (trad.)

821.111-31 = 135.1

SUSANNA CLARKE

The Ladies of Grace Adieu and other stories

Copyright © 2006, Susanna Clarke

Toate drepturile rezervate

Ilustrațiile din interior

Charles Vess

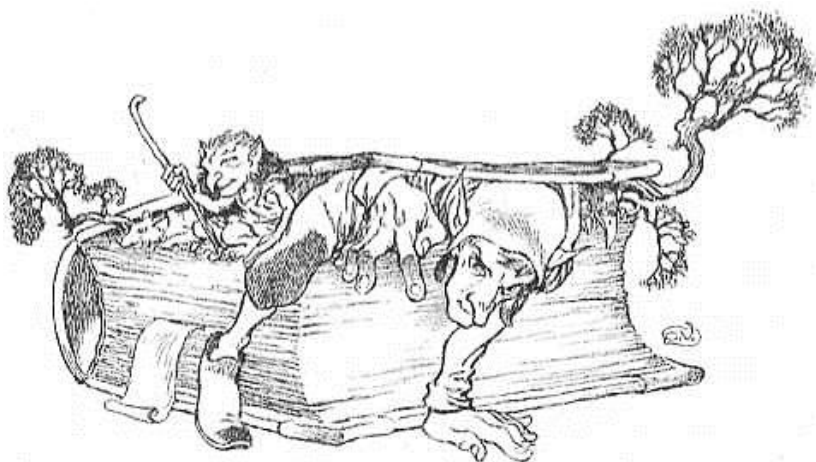
© RAO International Publishing Company, 2008

pentru versiunea în limba română

2008

ISBN 978-973-103-650-2

Pentru părinții mei, Janet și Stuart Clarke

Introducere

**de Prof. James Sutherland,
Directorul Departamentului de Studii Sidhe,
Universitatea Aberdeen**

Am purces la drum în alcătuirea acestei colecții având două țeluri foarte modeste. În primul rând, să aduc câteva lămuriri cu privire la dezvoltarea magiei în Insulele Britanice în mai multe epoci; în al doilea rând, să prezint cititorului diverse feluri în care Faerie ne poate influența lumea cotidiană, adică să întocmesc un scurt îndrumar privitor la Faerie și la spiriduși.

Povestirea care dă titlul colecției, *Doamnele din Grace Adieu*, se încadrează în prima categorie, zugrăvind un viu tablou al dificultăților cu care se confruntau femeile-magician la începutul secolului XIX – pe vremea aceea, munca lor era neglijată cu desăvârșire de tovarășii lor de breaslă de sex masculin (aici reprezentați cu succes de Gilbert Norrell și Jonathan Strange). Întâmplările din această povestire au mai fost pomenite într-un roman mai degrabă obscur, publicat cu câțiva ani în urmă. Dacă se întâmplă ca vreunii dintre cititori

să cunoască volumul *Jonathan Strange și Mr Norrell* (Bloomsbury, Londra, 2004), aceștia vor găsi o notă de subsol în capitolul 43, în care se vorbește despre eforturile lui Jonathan Strange de a-și îndepărta cumnatul preot de parohia lui din Gloucestershire și de a-i face rost de o nouă parohie în Northamptonshire. *Doamnele din Grace Adieu* oferă o explicație mai detaliată a acestor măsuri oarecum enigmatice întreprinse de Strange.

Poveștile *Pe dealul Lickerish* și *Monștri și meandre* vorbesc despre relațiile ceva mai ușoare, mai puțin primejdioase cu spiridușii și magia lor de care au avut parte odinioară strămoșii noștri englezi și scoțieni.

Domnul Simonelli sau Văduvul spiriduș este un extras din jurnalul lui Alessandro Simonelli. Simonelli este, neîndoielnic, un scriitor extrem de agasant; manifestă neîncetat îngâmfarea și aroganța tipice rasei sale. (Și mă refer aici la *englezi*, nu la altcineva). Editorii sunt sfătuiți să fie precauți dacă vor lucra vreodată cu jurnalul lui. Simonelli a publicat acest jurnal pentru prima oară la mijlocul anilor 1820. Douăzeci de ani mai târziu l-a revizuit și l-a publicat din nou. La fel a făcut și spre sfârșitul anilor 1860. Și nu s-a oprit aici; pe tot parcursul secolului XIX și la începutul secolului XX jurnalele și memoriile sale au fost rescrise și reeditate periodic; și de fiecare dată Simonelli își modela trecutul pentru a aduce în prim-plan cea mai recentă obsesie a sa – fie că era vorba despre istorie antică sumeriană, educația femeilor, cizelarea moravurilor *Sidhe* (ale spiridușilor), răspândirea de biblie în rândul păgânilor sau eficacitatea unei noi mărci de săpun. Încercând să ocolesc acest supărător neajuns, am ales un extras din prima ediție, care prezintă începuturile carierei cu totul ieșite din comun a lui Simonelli. Nu putem decât să sperăm că cele scrise aici sunt într-o oarecare măsură conforme cu realitatea.

În anii care au urmat bătăliei de la Waterloo, relațiile între *Sidhe* (spiriduși) și britanici s-au întetît. Politicienii britanici dezbăteau înflăcărați „Problema Spiridușilor“, fiind însă toți de acord că era vitală pentru interesele țării. Și totuși, primul

lucru pe care îl demonstrează poveștile de mai jos este că un domn obișnuit din secolul al XIX-lea ar fi fost groaznic de nepregătit dacă ar fi nimerit întâmplător în Faerie. Ducele de Wellington e un exemplu grăitor în acest sens. Se pare că femeile se descurcau ceva mai bine în astfel de împrejurări stranii; eroina povestirii *Doamna Mabb*, Veneția Moore, manifestă cu consecvență abilitatea de a intui care sunt regulile în Faerie, reguli pe care Ducele – deși mai în vârstă și mai trecut prin viață – le ignoră cu desăvârșire.

Tom Brightwind sau *Cum a fost ridicat podul spiridușilor de la Thoresby* rămâne o poveste extraordinară de interesantă pentru toți cei care studiază problematica spiridușilor. Cu toate astea, nu văd niciun motiv de a revizui prezentarea pe care am făcut-o deja acestei povești în 1999 (și care ar merita, cred, să cunoască o mai largă răspândire). Această prezentare, după cum vor descoperi și cititorii, prefațează povestea în volumul de față.

Am ales pentru final o poveste a minunatului scriitor John Waterbury, Lord Portishead. Cu excepția perioadei 1808-1816, când a fost puternic influențat de Gilbert Norrell, scrierile lui Waterbury și mai ales repovestirile unor basme de demult despre Regele Corb sunt o sursă neîncetată de încântare. *John Uskglass* și *Cărbunarul din Cumbria* reprezintă acea categorie de povești (mult iubite în Evul Mediu) în care cei bogați și puternici sunt puși în încurcătură de oameni care le sunt mult inferiori din punctul de vedere al orânduirii sociale. (Și mă gândesc aici la poveștile cu Robin Hood sau la balada *Regele John* și *abatele din Canterbury*). În Anglia de Nord medievală, nimeni nu era mai bogat sau mai puternic decât John Uskglass – și e firesc deci ca folclorul nord-englezesc să fie plin de povești în care Uskglass cade în vizuini subpământene, se îndrăgostește de femei nepotrivite sau, din varii motive complicate și greu de crezut, e nevoit să fiarbă porridge pentru neveste de hangii supărate.

Tristul adevăr este că în zilele noastre – la fel cum s-a întâmplat dintotdeauna – informațiile eronate despre Faerie ne asaltează din toate părțile. Cu ajutorul unor povestiri precum

cele de mai jos, cercetătoarele dedicate culturii *Sidhe* își pot construi o fereastră metaforică înspre Faerie, având parte de imagini fugare ale complexității, contradicțiilor și primejdioaselor atracții ale acestei lumi.

James Sutherland
Aberdeen, aprilie 2006

Mai presus de orice, țineți minte că magia vine nu doar din minte, ci în egală măsură din inimă; și bine ar fi ca tot ce faceți să se nască din dragoste, din bucurie sau din dreaptă mânie.

Iar dacă ținem seama de această regulă, vom vedea negreșit că magia de care suntem în stare depășește cu mult suma tuturor vrăjilor ce s-au învățat vreodată. Căci magia va fi atunci la fel de lesnicioasă pentru noi ca zborul pentru păsări, fiindcă așa cum puterea de a zbura e cuprinsă în inima oricărei înaripate, tot așa magia va izvorî din inima noastră plină de taine și visuri. Și vom tresălta de bucurie împlinind fapte de magie, la fel cum păsările cu drag se lasă purtate de vânt, și vom ști atunci că magia face parte din firea omului, întocmai cum zborul le stă în fire păsărilor.

Iar darul de a pătrunde cu mintea toate acestea ne vine de la însuși Regele Corb, preaiubitul rege al magicienilor, ce stă între Anglia și Tărâmul Celălalt, între toate fapăturile sălbatice și lumea oamenilor.

Din *Cartea lui Lady Catherine de Winchester* (1209-67),
tradusă din limba latină de Jane Tobias (1775-1819)

Când a murit doamna Field, soțul îndoliat s-a uitat bine în jur și a descoperit că lumea părea la fel de plină de fete tinere și frumoase ca în tinerețile lui. I-a venit apoi în minte că nicidecum nu fusese mai bogat ca acum și, cu toate că în căminul lui trăia deja o tânără frumoasă (nepoata și pupila lui, Cassandra Parbringer), încă una n-ar fi fost de prisos. Nu se vedea îmbătrânit sau schimbat în vreun fel, iar Cassandra îi împărtășea întru totul această părere, căci (își spunea ea) sunt

convinsă, domnule, că și la douăzeci și unu de ani erați la fel de plicticos ca acum, la patruzeci și nouă. Așa că domnul Field s-a recăsătorit. Noua doamnă Field era drăguță și deșteaptă și nu avea decât un an mai mult decât Cassandra, dar trebuie spus, în apărarea ei, că nu avea niciun fel de avere și dacă nu s-ar fi măritat cu domnul Field ar fi fost nevoită să se angajeze ca profesoară. A doua doamnă Field și Cassandra s-au plăcut din prima clipă și în scurt timp au ajuns să țină mult una la alta. Ba chiar, ca să dezvăluim tristul adevăr, afecțiunea ce și-o arătau una alteia o depășea cu mult pe aceea față de domnul Field. Aveau și o altă prietenă (o anume domnișoară Tobias), iar cele trei puteau fi văzute adesea plimbându-se prin împrejurimile satului în care locuiau – anume Grace Adieu, din comitatul Gloucestershire.

La cei douăzeci de ani ai ei, Cassandra Parbringer era considerată întruparea unui anume ideal de frumusețe către care unii domni se arată cu osebire părtinitori. Tenul ei alb păstra în obraji o ușoară tentă trandafirie. Azuriul ochilor se potrivea de minune cu buclele de un blond ce bătea în argintiu, iar toate acestea alcătuiau un tablou fermecător în care dulceața feminității se împletea cu cea a copilăriei. Domnul Field, despre care nu se poate spune că strălucea prin darul observației, era convins că nepoata lui are o fire copilăroasă, naivă și marcată de blânda supunere femeiască – în ton cu trăsăturile chipului ei.

Cassandrei i se deschideau pe atunci în față perspective ceva mai atrăgătoare decât cele de care avusese parte actuala doamnă Field. Locuitorii din Grace Adieu erau convinși de ceva vreme că domnișoara Parbringer are să se mărite cu preotul paroh, Henry Woodhope – iar domnului Woodhope nu părea să-i displace ideea.

— Mi se pare că i-ai căzut cu tronc domnului Woodhope, Cassandra, zise doamna Field.

— Zău?

Domnișoara Tobias (și ea de față) interveni:

— Domnișoara Parbringer e chibzuită și nu-și dă glas gândurilor despre domnul Woodhope.

— Ah, strigă atunci Cassandra, vă spun dacă vreți. Domnul Woodhope e un al doilea domn Field, doar că mai înalt și mai subțire. Mai tânăr fiind, îi vine mai ușor să se facă plăcut și nu și-a pierdut de tot ascuțimea minții. Toate acestea însă nu înseamnă mare lucru – tot o copie a domnului Field rămâne.

— Și atunci de ce îl încurajezi? întrebă doamna Field.

— Pentru că trebuie să mă mărit și eu cu cineva, iar domnul Woodhope are calitatea că locuiește în Grace Adieu, astfel că măritișul cu el nu mă va despărți de draga mea doamnă Field.

— E un țel prea puțin laudabil acela de a te mărita cu vreun domn Field, fie el original sau copie, oftă doamna Field. Ceva mai de soi nu-ți dorești?

Cassandra căzu pe gânduri o clipă, apoi urmă:

— De când mă știu am visat să vizitez Yorkshire-ul. Mi-l închipui întocmai ca în romanele doamnei Radcliffe.

— E un loc ca oricare altul, spuse domnișoara Tobias.

— Vai, domnișoară Tobias, făcu atunci Cassandra, cum puteți spune așa ceva? Dacă nici în Yorkshire nu mai putem găsi magie, atunci unde? „Pe dealuri sus, sub stele / Cu aprig Rege-alătura.” *Așa* îmi închipui eu că trebuie să fie Yorkshire-ul.

— Atâta doar, replică domnișoara Tobias, că au trecut mulți ani de când aprigul Rege și tovarășii lui au plecat din Yorkshire, iar între timp locuitorii de acolo și-au construit bariere cu taxă de trecere, au început să tipărească ziare, să circule cu diligența, să folosească biblioteci volante și, în general, și-au umplut viața cu tot felul de lucruri moderne și lipsite de romantism.

— Mă dezamăgești, pufni Cassandra.

Domnișoara Tobias era guvernanta a două fete ce locuiau într-un conac din sat numit Winter's Realm⁽¹⁾. Părinții copilelor muriseră, iar în Grace Adieu umbla vorba că Winter's Realm nu e o locuință potrivită pentru copii – așa mare, întunecoasă și plină de încăperi și sculpturi bizare cum era. De altfel, mezina era un copil temător și chinuit adesea de coșmaruri. Își închipuia, mititica de ea, că e urmărită de bufnițe. Nimic pe lume nu-i inspira o groază mai mare decât aceste păsări. E

adevărat că nimeni altcineva nu văzuse vreodată bufnițe la Winter's Realm, dar casa era veche, cu ziduri pline de crăpături și găuri prin care păsările ar fi putut lesne pătrunde, iar șoareci grași care să le ademenească se găseau din belșug – așa că, cine știe, poate că fetița avea dreptate. Guvernanta nu reușise să atragă prea multe simpatii în sat – era prea înaltă, prea iubitoare de cărți, prea serioasă și – curios lucru – nu zâmbea niciodată fără motiv. Cu toate astea, domnișoara Ursula și domnișoara Flora erau cuminți și bine-crescute și păreau să țină mult la domnișoara Tobias.

În ciuda viitorului îmbelșugat care le aștepta pe cele două mici moștenitoare, un lucru le lipsea aproape cu desăvârșire: rudele. Singurul lor tutore era un văr al mamei lor. În lungii ani trecuți de la moartea părinților celor două copile, acest domn le vizitase numai de două ori și o dată le trimisese o scurtă misivă de Crăciun. Dar, deoarece căpitanul Winbright purta uniformă roșie și era ofițer în comitatul..., absența și tăcerea îi erau trecute cu vederea, iar domnișoara Ursula și domnișoara Flora (cu toate că nu aveau decât opt, respectiv patru ani) începuseră deja să manifeste slăbiciunea caracteristică sexului lor, prin aceea că îl preferau tuturor celorlalte cunoștințe.

Se povestea că străbunicul acestor copile studiasse magia, lăsând în urmă o bibliotecă. Domnișoara Tobias venea adesea aici – dar ce făcea înăuntru nu știa nimeni. În ultima vreme începuseră și prietenele ei, domnișoara Field și domnișoara Parbringer, să petreacă mult timp la conac. Oamenii din sat credeau că motivul vizitelor erau cele două fetițe – căci, după cum știe toată lumea, pe femei nu le interesează magia. Cu magicienii e altă poveste – după cum știe toată lumea, femeile sunt înnebunite după magicieni. (Cum altfel s-ar explica imensa popularitate a domnului Norrell în toate saloanele la modă din Londra? Domnul Norrell e aproape la fel de faimos pentru chipul lui inexpresiv și pentru lungile-i tăceri ca și pentru talentul său inegalabil de magician; iar elevul domnului Norrell, domnul Strange, cu trăsăturile lui aproape frumoase și cu darul conversațiilor pline de viață, e binevenit

pretutindeni.) Vom presupune deci că acesta e motivul pentru care Cassandra Parbringer i-a adresat următoarea întrebare domnișoarei Tobias într-o zi din septembrie – o zi superbă, la hotarul dintre vară și toamnă:

— Ai citit articolul domnului Strange din *The Review*? Ce părere ai?

— Domnul Strange se exprimă cu claritatea-i obișnuită. Oricine, chiar neștiind o iotă despre teoria și practica magiei, ar putea să-l înțeleagă. Scriitura lui e spirituală și abilă – ca întotdeauna. Una peste alta, un articol admirabil. Cred că domnul Strange e un bărbat inteligent.

— Vorbești exact ca o guvernantă.

— Și asta te surprinde?

— Bine, dar eu nu voiam părerea ta în calitate de guvernantă, ci de... în fine, nu contează. Despre ideile din articol ce crezi?

— Nu sunt de acord cu niciuna.

— Ah, *asta* voiam să aud.

— Magicienii moderni, spuse doamna Field, par să investească mai multă energie în denigrarea magiei decât în înfăptuirea ei. Tot timpul ni se spune că anumite forme de magie sunt prea primejdioase pentru oameni (deși sunt pomenite în toate poveștile de odinioară). Sau că nu se mai pot face deoarece formula s-a pierdut – sau n-a existat niciodată. Cât despre locuitorii Celuilalt Tărâm, s-ar zice că domnul Norrell și domnul Strange nici n-au habar că asemenea ființe există. De altfel, nici nu pare să le pese prea tare – căci, și dacă ar exista, nu e treaba oamenilor să vorbească cu ele. Iar Regele Corb, ni se spune, n-a fost decât închipuirea febrilă a unor minți din Evul Mediu, înfierbântate de prea multă magie.

— Domnul Strange și domnul Norrell ar vrea ca magia să ajungă un subiect la fel de comun și plicticos ca ei înșiși, spuse Cassandra. Neagă existența Regelui de teamă că propria lor magie s-ar dovedi săracă și neputincioasă prin comparație cu măreția lui.

Doamna Field începu să râdă.

— Cassandra nu cunoaște măsura când vine vorba de

ponegrirea domnului Strange.

Apoi, de la neajunsurile individuale ale marelui domn Strange și ale și mai marelui domn Norrell, discuția ajunsese la caracterul hain al bărbaților în general și apoi, în chip firesc, cele trei femei începuseră să dezbată avantajele și dezavantajele unei eventuale căsătorii între Cassandra și domnul Woodhope.

În timp ce doamnele din Grace Adieu stăteau de vorbă, domnul Jonathan Strange (magicianul considerat al doilea fenomen al epocii sale) se afla în biblioteca domnului Gilbert Norrell (magicianul considerat cel dintâi fenomen al epocii sale). Domnul Strange tocmai îl informase pe domnul Norrell despre intenția sa de a părăsi Londra pentru câteva săptămâni.

— Sper, domnule, că nu veți avea neplăceri din cauza asta. Următorul articol pentru *Edinburgh Magazine* e gata – asta dacă nu cumva doriți să-i aduceți modificări (ceea ce cred că puteți face lesne și fără ajutorul meu).

Încruntat, domnul Norrell se interesă unde anume pleca domnul Strange; asta deoarece, după cum se știa prea bine în Londra, magicianul cel bătrân – un omuleț tăcut și retras – nu suporta să stea departe de cel tânăr nici măcar o zi, nici măcar o jumătate de zi. Îl irita până și timpul petrecut de Strange în discuții cu alte persoane.

— Plec în Gloucestershire, domnule. I-am promis doamnei Strange că îi vom face amândoi o vizită fratelui ei, paroh într-un sat de acolo. Cred că m-ați auzit pomenindu-l pe domnul Henry Woodhope, nu-i așa?

Ziua următoare fu una ploioasă în Grace Adieu, iar domnișoara Tobias nu putu să plece de la Winter's Realm. Își petrecu ziua cu fetițele, învățându-le latina („pe care nu e cazul să o trecem cu vederea doar pentru că nu sunteți băieți. S-ar putea să vă folosească într-o zi”) și povestindu-le despre prizonieratul lui Thomas de Dundale în Celălalt Tărâm și despre cum a devenit acesta primul slujitor din neamul oamenilor Regelui Corb.

Vremea se îndreptă a doua zi, așa că domnișoara Tobias

profită de ocazie ca să-i facă o vizită de o jumătate de ceas doamnei Field, lăsând copiii în grija bonei. Întâmplarea făcea ca domnul Field să fie plecat la Cheltenham (lucru neobișnuit, de altfel, fiindcă, după spusele doamnei Field, cu greu găseai un om atât de atașat de casa lui. „Mă tem că-i facem căminul prea confortabil“, susținea ea), iar domnișoara Tobias își prelungi vizita mai mult decât de obicei. (Fără să vadă, la momentul respectiv, nimic rău în asta.)

Pe drumul de întoarcere spre Winter's Lane trecu pe lângă strada Grace and Angels, unde se aflau biserica și casa parohială, una lângă alta. Un landou elegant tocmai cotea de pe drumul principal pe strada cu pricina. Acest fapt în sine era destul de interesant, căci domnișoara Tobias nu recunoscuse nici trăsura, nici pe ocupanții acesteia – însă și mai extraordinar i se păru că landoul era condus cu aplomb și dezinvoltură de către o doamnă. Alături de ea, așezat pe capră, se afla un domn cu mâinile în buzunare, picioarele încrucișate și un aer extrem de relaxat. Înfățișarea lui era oarecum izbitoare. „Nu se poate spune că e chipeș, cugetă domnișoara Tobias, nasul e prea lung. Însă are expresia arogantă a bărbaților care se știu chipeși.“

Părea o zi a musafirilor. Ajunsă la Winter's Realm, văzu în curte o cabrioletă și doi cai focoși. Vizitiul Davey și unul din grăjdari se îngrijeau de cai, urmăriți de un bărbat uscățiv și oacheș – un individ tare soios (servitor, pesemne) – care stătea sprijinit de zidul grădinii de zarzavat, la soare, și fuma o pipă. Avea cămașa descheiată, iar la trecerea domnișoarei Tobias își scărpină gânditor pieptul cu un deget lung și negru, adresându-i totodată un zâmbet.

De când o știa domnișoara Tobias, sala mare a conacului fusese întotdeauna la fel: populată doar cu tăcere, umbre și fire de praf rotindu-se în razele piezișe de lumină – astăzi însă se auzeau glasuri, muzică și râsete ascuțite și vesele. Deschise ușa sufrageriei. Masa era întinsă cu cele mai bune pahare, argintăria cea mai fină și vesela păstrate pentru ocazii. Mai multe feluri de mâncare fuseseră pregătite și aduse la masă, dar zăceau acum uitate. Podeaua era presărată cu veșminte

bărbătești și femeiești deopotrivă, învălmășite într-un mod ce friza promiscuitatea. Un bărbat în uniformă roșie de ofițer era așezat pe un scaun, ținând-o pe genunchi pe domnișoara Ursula. Avea în mână un pahar cu vin, pe care îl duse la buzele fetei; apoi, când ea încercă să bea, bărbatul îndepărtă paharul. Râdea și el, râdea și copila. De fapt, judecând după chipul îmbujorat și expresia tulburată a fetei, domnișoara Tobias putea bănui chiar că i se dăduse deja să bea din pahar. În mijlocul încăperii, un al doilea bărbat (unul foarte chipeș), și el în uniformă, stătea în picioare printre hainele împrăștiate și râdea cu ochii la cei doi. Fetița mai mică, domnișoara Flora, îi privea pe toți cu ochi mari și mirați, retrasă într-un colț. Domnișoara Tobias se duse țintă la ea și o luă de mână. În penumbra din spatele sufrageriei, o tânără era așezată la pianoforte și cânta o melodie italienească – foarte prost, de altfel. Poate că știa și ea cât de fals cânta, fiindcă nu avea nicio tragere de inimă. Melodia era întreruptă de pauze îndelungate; tânăra ofta adesea și nu părea deloc încântată. Apoi, dintr-odată, se opri cu totul.

Bărbatul cel chipeș din mijlocul încăperii se întoarse pe dată cu fața la ea.

— Cântă, cântă mai departe, strigă el. Te ascultăm cu toții, îți jur. E de-a dreptul – aici se întoarse către celălalt bărbat, făcându-i cu ochiul – încântător. O să le învățăm pe micile mele verișoare câteva dansuri populare. Nu există profesor de dans mai bun decât Fred. Așa că n-ai încotro, trebuie să cânți.

Ostenită, tânăra femeie începu iarăși.

Cel care stătea jos, și care se pare că se numea Fred, o observă în clipa aceea pe domnișoara Tobias. Îi adresa un zâmbet prietenos și îi ceru iertare.

— Ah, strigă bărbatul cel chipeș, domnișoara Tobias ne va ierta cu siguranță, Fred. Doar suntem prieteni vechi.

— Bună ziua, căpitane Winbright, spuse domnișoara Tobias.

Între timp, domnul și doamna Strange se instalaseră deja comod în salonul plăcut aranjat al domnului Woodhope.

Doamna Strange fusese condusă mai întâi într-un tur al casei parohiale și stătuse de vorbă cu menajera, bucătăreasa, lăptăreasa și fata în casă, apoi cu grăjdarul, cu grădinarul și cu ajutorul de grădinar. Domnul Woodhope părea extrem de dornic să audă părerea unei femei despre organizarea căminului său și n-o lăsă pe doamna Strange să răsuflă o clipă înainte să primească de la ea o apreciere despre casă, servitori și despre gospodărie în general. Iar doamna Strange, ca o soră bună și iubitoare ce era, cercetase totul, le zâmbise servitorilor și își scormonise mintea după întrebări ușoare pentru aceștia – pentru ca apoi să se declare încântată.

— Și sunt convinsă, Henry, zise ea surâzând, că și domnișoara Parbringer va fi la fel de mulțumită.

— Ia te uită, a roșit, zise Jonathan Strange, ridicând privirea din paginile ziarului. Henry, am venit aici cu un singur scop, anume de a o vedea pe domnișoara Parbringer (despre care ne-ai scris atâta), iar de îndată ce vom fi văzut-o, o să plecăm.

— Chiar așa? Mda... sper să le pot invita pe doamna Field și pe nepoata ei cât mai curând, ca să vi le prezint.

— A, nu e nevoie să te deranjezi, făcu Strange. Ne-am adus lunete. O să stăm la ferestrele din dormitor și o să o spionăm când merge prin sat.

Spunând acestea, Strange chiar se ridică și se duse la fereastră.

— Henry, zise el, îmi place tare mult biserica ta. Mai ales zidul acesta scund care înconjoară clădirea și copacii din preajmă, ținându-le laolaltă. Din cauza lui, biserica seamănă cu o corabie. Dacă o fi vreodată un vânt puternic prin părțile acestea, ai să te trezești că biserica și copacii vor pluti către alte zări.

— Strange, zise Henry Woodhope, spui numai aiureli, ca de obicei.

— Nu-l lua în seamă, Henry, interveni Arabella Strange. Gândește ca un magician – și toți magicienii sunt un pic nebuni.

— Cu excepția lui Norrell, zise Strange.

— Strange, vreau să te rog, în numele prieteniei noastre, să

nu faci vrăji cât sunteți aici. Satul nostru e un loc foarte liniștit.

— Dragul meu Henry, replică Strange, sper că nu mă iei drept un scamator de bâlci, cu dugheană și perdele galbene. N-am de gând să mă instalez într-un colț din curtea bisericii și să ademenesc mușterii. Țin să te anunț că primesc frecvent scrisori de la amirali, contraamirali, viceamirali și toți miniștrii Maiestății Sale, care îmi solicită serviciile și (mult mai important) le remunerează cu generozitate. Cât despre Grace Adieu, mă îndoiesc că e cineva aici care și-ar putea permite să mă plătească.

— Ce odaie e asta? întrebă căpitanul Winbright.

— Aici era dormitorul domnului Enderwhild cel bătrân, domnule, răspunse domnișoara Tobias.

— Magicianul?

— Magicianul.

— Și unde își ținea averea, domnișoară Tobias? Ești aici demult, probabil că ai scos-o deja la lumină. Pun rămașag că nu e gaură și colțișor în care să nu fie pitiți niște sovereigni.

— N-am auzit să fie așa, domnule.

— Haide, domnișoară Tobias... Pentru ce studiază bătrânii magia, dacă nu ca să găsească grămezile de aur ascunse de alții ca ei? La ce altceva poate fi bună magia?

Apoi, tulburat parcă de un gând.

— Nu dau semne că ar moșteni acest talent, nu? La copile mă refer. Nu, firește că nu. Cine a mai auzit de femei care să facă magie?

— Au existat două femei-magicieni, domnule, ambele extrem de respectate. Lady Catherine de Winchester, îndrumătoarea lui Martin Pale, și fiica lui Gregory Absalom, Maria, care a fost stăpâna Casei Umbrelor mai bine de un veac.

Căpitanul însă nu părea foarte interesat de toate acestea.

— Arată-mi și alte camere, spuse el.

O luară pe un alt coridor plin de ecouri care, la fel ca multe părți ale casei vaste și întunecate, căzuse în stăpânirea șoarecilor și păianjenilor.

— Verișoarele mele stau bine cu sănătatea?

— Da, domnule.

După câteva clipe de tăcere, căpitanul urmă:

— Bine, asta s-ar putea să nu dureze prea mult. Sunt atâtea boli ale copilăriei, domnișoară Tobias. Eu însumi era să mor de vărsat când aveam șase, șapte ani. Copilele au avut vărsat?

— Nu, domnule.

— Chiar așa? Bunicii noștri erau mai înțelepți, așa zice – nu-și îngăduiau să se atașeze prea mult de copii până când aceștia nu treceau cu bine de toate încercările și maladiile copilăriei. E o regulă bună: să nu te atașezi prea mult de copii.

Îi surprinse privirea și se înroși, apoi începu să râdă.

— Ei, era doar o glumă. Cât de grav mă privești! Vai, domnișoară Tobias, înțeleg acum cum stau lucrurile. Ai purtat pe umeri răspunderea acestei case și a verișoarelor mele, a micilor și bogatelor mele verișoare, mult prea mult timp. Femeile nu sunt făcute să poarte singure astfel de poveri – umerii lor albi sunt prea delicați pentru asta. Dar, vezi dumneata, acum am venit să te ajut. Și Fred la fel. Fred se gândește serios să-și asume și el rolul de văr – căci îi plac nespus copiii.

— Și femeia, căpitane Winbright? Va rămâne și ea aici, jucând un rol de verișoară, împreună cu dumneavoastră și celălalt domn?

El îi adresă atunci un zâmbet încrezător. Avea ochii atât de albaștri, strălucitori și plini de veselie, iar zâmbetul lui părea atât de sincer și lipsit de afectare, încât numai o femeie înzestrată cu stăpânirea de sine a domnișoarei Tobias ar fi putut să reziste tentației de a-i întoarce surâsul.

— Între noi fie vorba, un tovarăș ofițer din comitatul... și-a cam bătut joc de ea. Însă eu, milostiv cum sunt, dacă văd o femeie înlăcrimată sunt în stare de aproape orice.

Așa declară căpitanul Winbright pe coridor, însă după ce reveniră în sufragerie se vădi imediat că la vederea unei femei înlăcrimate (căci tânăra plângea tocmai atunci) nu era în stare decât să se arate necuviincios. Când tânăra îi pronunță numele, încet și parcă înfricoșată, el se întoarse și strigă:

— Of, de ce nu pleci tu înapoi la Brighton? Ai putea, să știi.

De fapt, ar fi cel mai bine pentru tine să faci asta.

— Reigate, zise ea cu blândețe.

Căpitanul o privi furios.

— Așa, la Reigate, făcu el.

Tânăra avea un chip drăguț, pe care însă se vedea limpede teama, ochi mari și negri și o gură ca un boboc de trandafir, ce tremura fără încetare, gata-gata să izbucnească în plâns. Era de o frumusețe care pierde la prima adiere de necaz sau suferință, iar în ultima vreme avusese parte, sărmana de ea, numai de nefericire. I se păru domnișoarei Tobias că semăna cu o păpușă de cârpe – frumușică la început, dar jalnică dacă îi scoți umplutura. Tânăra ridică ochii spre domnișoara Tobias.

— Nu mi-am închipuit niciodată... spuse ea, apoi izbucni în lacrimi.

Domnișoara Tobias rămase tăcută o clipă.

— Ei bine, zise ea în cele din urmă, poate că nu ați fost crescută pentru așa ceva.

În seara aceea, domnul Field adormi iarăși în salon. I se întâmplase asta destul de des în ultima vreme.

Iată cum s-au petrecut lucrurile. Servitoarea intră în odaie, aducând un bilet pentru doamna Field, care începu să-l citească. Apoi, în timp ce soția lui citea, domnul Field fu cuprins de o toropeală ce „parcă îi împăienjenea ochii” (după cum își spuse singur). După o clipă sau două, nu mai mult, i se păru că s-a trezit și că seara își urmează cursul obișnuit – Cassandra și doamna Field fiind așezate în fața lui, de o parte și de alta a șemineului. De altfel, domnul Field avu parte de o seară pe placul inimii lui, în compania celor două femei. Faptul că totul nu era decât un vis (căci bietul, prostuțul de el adormise cu adevărat) nu-i răpi nimic din plăcerea acelor ceasuri.

În timp ce el dormea, doamna Field și Cassandra înaintau grăbite spre Winter's Realm.

La casa parohială, Henry Woodhope și doamna Strange își spusese deja noapte-bună, dar domnul Strange voia să mai

citească puțin din *Viața lui Martin Pale* de Thaddeus Hickman. Tocmai ajunsese la capitolul 26, în care Hickman discuta anumite teorii atribuite de el lui Martin Pale, teorii conform cărora magicienii, în clipe de mare nevoie, pot deveni capabili de acte de magie mai grozave decât toate cele pe care le-au învățat – sau despre care au auzit – până atunci.

— Ah, făcu Strange teribil de enervat, ce mai aiureli!

— Noapte bună, Jonathan, spuse Arabella, sărutându-l chiar deasupra cutei dintre sprâncene.

— Da, da, mormăi el, fără să ridice ochii din carte.

— Și femeia, șopti doamna Field, femeia cine e?

Domnișoara Tobias răspunse, cu sprânceana ridicată:

— Ea zice că e doamna Winbright. Căpitanul Winbright însă susține că nu e așa. Nu mi-am închipuit că acesta poate fi un punct care să lase loc unor interpretări atât de variate.

— Și dacă ar fi să se întâmple ceva... cu copilele, șopti doamna Field, atunci căpitanul Winbright ar avea ceva de câștigat?

— O, absolut – ar avea de câștigat o avere considerabilă; iar lucrurile de care fuge – poate datorii, poate scandaluri – n-ar mai reprezenta o amenințare pentru el, bănuiesc.

Cele trei femei se aflau în dormitorul copiilor. Domnișoara Tobias ședea undeva în întuneric, înfășurată într-un șal. Două lumânări ardeau în spațiul vast și întunecos, una aproape de patul fetițelor, iar cealaltă pe o măsuță șubredă de lângă ușă – astfel încât oricine ar fi intrat să poată fi văzut de îndată. Din altă parte a casei, dincolo de numeroase coridoare lungi și scaldate în obscuritate, se auzea un glas bărbătesc ce cânta și un altul râzând în hohote.

Din pat, domnișoara Flora întrebă temătoare dacă nu cumva erau bufnițe în odaie.

Domnișoara Tobias o asigură că nu era niciuna.

— Dar s-ar putea să vină, zise domnișoara Flora înspăimântată, dacă nu rămâneți cu noi.

Domnișoara Tobias îi promise atunci că vor mai sta un timp.

— Acum fiți cuminți, spuse ea, iar domnișoara Parbringer are să vă spună o poveste dacă o rugați.

— Ce poveste să vă spun? întrebă Cassandra.

— O poveste cu Regele Corb, spuse domnișoara Ursula.

— Prea bine, răspunse atunci Cassandra.

Și iată ce poveste le spuse Cassandra copilelor.

— Demult, pe când Regele Corb nu era rege, ci doar un Copil Corb, trăia într-o casă minunată împreună cu unchiul și mătușa lui. (Cei doi nu îi erau de fapt rude de sânge, ci un domn și o doamnă cu inima mare, care îl luaseră la ei.) Într-o zi, unchiul, care citea cărți de magie în imensa lui bibliotecă, trimise după Copilul Corb și îl întrebă politicos cum o mai ducea. Copilul Corb îi răspunse că o ducea foarte bine.

— Hm... ei bine, spuse unchiul Auberon, în calitate de tutore și ocrotitor al tău, pui de om, vreau să mă asigur de asta. Arată-mi visele tale de azi-noapte.

Atunci Copilul Corb își scoase visele, iar unchiul Auberon le făcu loc pe masa din bibliotecă. Era încărcată masa aceea cu o sumedenie de obiecte stranie; tomuri de istorie supranaturală; o hartă pe care erau reprezentate pozițiile relative ale Duplicității Masculine și Integrității Feminine (precum și posibilele căi de legătură între ele) și un frumos set de instrumente de alamă așezate într-o cutie de mahon, abil născocite să măsoare Ambiția și Invidia, Dragostea și Sacrificiul de sine, Loialitatea față de Țară și Uneltirile de Regicid, precum și multe alte Vicii și Virtuți a căror cunoaștere se poate dovedi utilă. Unchiul Auberon puse toate aceste obiecte pe podea – căci trebuie spus că nu era o persoană tocmai ordonată, motiv pentru care ceilalți îl cicăleau fără încetare. Apoi, unchiul Auberon întinse visele Copilului Corb pe masă și le privi cu luare-aminte prin niște ochelari mititei din sârmă.

— Ia te uită, strigă el, văd aici un vis despre un turn înalt și negru, într-o pădure deasă și plină de zăpadă. Turnul e cu totul în ruine, seamănă cu niște dinți stricați. Păsări mari zboară roată în jurul turnului, iar tu ești înăuntru și nu poți ieși. Pui de om, nu ți-a fost teamă când ai visat toate astea?

— Nu, unchiule, spuse Copilul Corb, azi-noapte am visat turnul în care m-am născut și corbii care îmi aduceau apă de băut pe vremea când nu puteam merge nici de-a bușilea. De ce să-mi fie teamă?

Atunci unchiul Auberon cercetă cel de-al doilea vis – și de îndată ce-l văzu, scoase un strigăt.

— Dar iată aici un vis cu niște ochi ce strălucesc plini de cruzime și niște fălci grozave, îmbăloșate. Pui de om, nu ți-a fost teamă când ai visat toate astea?

— Nu, unchiule, spuse Copilul Corb, azi-noapte i-am visat pe lupii care m-au alăptat și care s-au culcat alături de mine ca să mă încălzească pe vremea când nu puteam merge nici de-a bușilea. De ce să-mi fie teamă?

Atunci unchiul Auberon cercetă următorul vis – iar când îl văzu, cuprins de fiori, spuse:

— Iată, în visul acesta e un lac în lumina tristă a unui crepuscul ploios. Pădurea e cufundată într-o tăcere ce-ți îngheață sângele în vine, iar pe apa lacului se vede o barcă fantomatică. Luntrașul e slab și șui ca o rădăcină de copac, iar chipul i se pierde în umbră. Pui de om, nu ți-a fost teamă când ai visat toate astea?

Atunci Copilul Corb, exasperat, lovi cu pumnul în masă și cu piciorul în podea.

— Unchiule Auberon! exclamă el, asta e barca spiridușilor cu luntrașul spiriduș pe care dumneata și cu mătușa Titania le-ați trimis să mă aducă aici, în casa asta. De ce să-mi fie teamă?

— Măi, să fie! făcu o a treia persoană, care nu vorbise până atunci. Ce se mai laudă copilul ăsta cu vitejia lui!

Autorul acestor cuvinte era slujitorul unchiului Auberon, care stătuse cocoțat pe un raft de sus, deghizat (până atunci) într-un bust al domnului William Shakespeare. Unchiul Auberon tresări la această apariție bruscă, dar Copilul Corb fusese tot timpul conștient de prezența lui.

De sus, slujitorul unchiului Auberon îl iscodi cu privirea pe Copilul Corb, care ridică ochii.

— Sunt tot soiul de lucruri în Ceruri și pe Pământ, zise slujitorul unchiului Auberon, care vor să-ți facă rău. Focul vrea

să te ardă. Săbiile tânjesec să te străpungă, iar funiile abia așteaptă să te lege fără putință de scăpare. Sunt mii și mii de lucruri pe care nici în vis nu le-ai văzut: creaturi care pot să-ți răpească somnul ani de-a rândul, până când ajungi să nu te mai recunoști; și oameni încă nenăscuți care te vor copleși cu blesteme și vor unelti împotriva ta. Pui de om, a venit vremea să-ți fie teamă.

Dar Copilul Corb răspunse așa:

— Robin Goodfellow, am știut de la bun început că dumneata mi-ai trimis visele acelea. Dar eu sunt un copil al oamenilor și te întrec în agerimea minții – iar când vor veni toate acele creaturi fioroase să-mi facă rău, le voi întrece și pe ele. Sunt un copil al oamenilor, iar întinsul pământ al Angliei, pietros și spălat de ploaie, îmi aparține. Sunt un copil al oamenilor, iar nețărnutul văzduh cenușiu al Angliei, plin de băți negre de aripi și de suspinele duhurilor plumburii ale ploii, îmi aparține. Așa stând lucrurile, Robin Goodfellow, te întreb: de ce să-mi fie teamă?

Spunând acestea, Copilul Corb își scutură pletele negre ca pana corbului și se făcu nevăzut.

Puțin speriat, domnul Goodfellow aruncă o privire către unchiul Auberon, să vadă dacă nu cumva acesta se supărase auzindu-i vorbele atât de îndrăznețe adresate copilului adoptiv din neamul oamenilor, dar unchiul Auberon (care avea o vârstă considerabilă) nu-i mai asculta demult pe cei doi, ci se îndepărtase în căutarea unei cărți. Era vorba de un tom în care se găsea o vrajă pentru transformarea parlamentarilor în cetățeni utili – și tocmai acum, când unchiul Auberon ar fi avut nevoie de ea, nu reușea să găsească volumul respectiv (deși își amintea perfect că-l răsfoise cu nu mai mult de o sută de ani în urmă). Așa că domnul Goodfellow tăcu chitic și se preschimbă iar în William Shakespeare.

În casa parohială, domnul Strange încă citea. Ajunsese la capitolul 42, în care Hickman relatează cum și-a înfrânt Maria Absalom dușmanii, arătându-le adevărata imagine a sufletelor lor în oglinzile din Casa Umbrelor; iar hidoșenia celor văzute

acolo (de altfel, doar o confirmare a adevărului pe care îl știau prea bine în străfundul inimii) i-a îngrozit într-atât, că s-au declarat învinși.

Domnul Strange avea pe ceafă un punct deosebit de sensibil, care începea să-l furnice și să-l mănânce ori de câte ori cineva făcea vrăji, așa cum îl auziseră povestind toți prietenii lui. Fără să-și dea seama ce face, prinse chiar atunci să se frece în locul cu pricina.

„Atâtea coridoare întunecate, își spuse Cassandra, ce bine că știu pe unde trebuie să o iau – cred că mulți s-ar rătăci aici cât ai clipi. Bieții de ei, s-ar înspăimânta văzând ce lung e drumul pe care trebuie să-l străbată, dar eu *știu* că sunt acum foarte aproape de scara cea mare, iar de acolo mai e puțin de tot și voi putea ieși în grădină.”

Hotărâseră ca doamna Field să rămână la căpătâiul copiilor în noaptea aceea, iar Cassandra se îndrepta acum singură către locuința domnului Field.

„Dar stai, (își spuse ea) mi se pare că fereastra aceea înaltă prin care se vede luna n-ar trebui să fie *acolo*. Mi s-ar părea normal să fie în spatele meu. Sau în stânga. În orice caz, sunt sigură că nu era aici când am intrat. Ah, m-am rătăcit! Cât de... Și se aud acum și glasurile celor doi nenorociți care se apropie pe culoarul acesta întunecat – și e limpede că sunt beți – și nu mă cunosc. Iar eu n-am ce căuta aici.”

(Cassandra se înfășură mai strâns cu șalul).

— Dar la urma urmei, șopti ea, de ce să-mi fie teamă?

— Blestemată să fie casa asta! strigă Winbright. De la un capăt la altul e plină numai de coridoare cufundate în beznă, care-ți dau fiori. Vezi ceva, Fred?

— Doar o bufniță. O bufniță albă și drăguță. Ce naiba caută înăuntru?

— Fred, strigă Winbright, sprijinindu-se de perete și alunecând ușor, fii băiat bun și adu-mi pistolul.

— Îndată, căpitane! strigă Fred salutându-l militărește. În clipa următoare însă uită complet ce i se ceruse.

Căpitanul Winbright surâse.

— Dar iată, zise el, că domnișoara Tobias aleargă în întâmpinarea noastră.

— Domnule, făcu domnișoara Tobias, care apăruse fără veste din beznă, ce faceți?

— A intrat o afurisită de bufniță în casă. O s-o împușcăm.

Domnișoara Tobias aruncă o privire în direcția bufniței, care se mișca în umbră, apoi spuse grăbită:

— Mă bucur să văd că nu sunteți deloc superstițioși. Ați putea începe chiar mâine să lucrați la publicarea unei enciclopedii a atelilor. Îndrăzneala domniilor voastre mi se pare lăudabilă, dar nu o împărtășesc câtuși de puțin.

Cei doi domni o priviră lung.

— N-ați auzit niciodată că bufnițele îi aparțin Regelui Corb? întrebă ea atunci.

— Nu mă speria, domnișoară Tobias, zise căpitanul Winbright, căci altfel o să mi se pară că văd coroane semețe din pene de corb acolo, în umbră. Într-o casă ca asta nici n-ar fi de mirare. A naibii să fie, Fred. Se poartă de parcă ar fi și guvernanta mea.

— Seamănă cu guvernanta ta? întrebă Fred.

— Nu știu, am avut atâtea... Toate m-au părăsit. Dumneata nu m-ai fi părăsit, nu-i așa, domnișoară Tobias?

— Nu știu, domnule.

— Fred, zise căpitanul Winbright, acum sunt două bufnițe. Două bufnițe mici și drăguțe. Ești asemenea Minervei, domnișoară Tobias – atât de înaltă, de înțeleaptă și de severă. Minerva și cele două bufnițe ale ei. Numele dumitale e Jane, nu-i așa?

— Numele meu e domnișoara Tobias, domnule.

Winbright privi lung în întuneric, cuprins de un fior.

— Cum era jocul acela din Yorkshire, Fred? Cel în care copiii sunt trimiși singuri în locuri întunecate, să-l cheme pe Regele Corb. Care era formula pe care trebuie să o spună?

Fred clătină din cap, oftând.

— Era ceva cu inimi mâncate, zise el. Mai mult nu țin minte.

— Uite cum ne fixează cu privirea, Fred, făcu Winbright.

Grozav de obraznice, bufnițele astea. Și eu care îmi închipuisem mereu că sunt niște creaturi sfioase.

— Nu le suntem pe plac, zise Fred cu tristețe.

— Pe dumneata te plac mai mult, Jane. Ia te uită, una ți s-a urcat pe umăr. Nu ți-e teamă?

— Nu, domnule.

— Penele, zise Fred, penele acelea fine dintre aripă și corp dansează precum flăcările, când se năpustesc în zbor. Dacă aș fi un șoarece, mi s-ar părea că au venit flăcările Iadului să mă înghită.

— Într-adevăr, murmură Winbright; cei doi bărbați urmăreau cu privirea cele două bufnițe care se pierdeau în umbră și apoi reapăreau. Apoi, dintr-odată, una dintre bufnițe țipă – un țipăt monstruos, care-ți îngheța sângele în vine.

Domnișoara Tobias lăsă ochii în jos, încrucișându-și mâinile – imaginea perfectă a unei guvernante cuviincioase.

— Fac asta, spuse ea, ca să-și înspăimânte prada – să o împietrească de groază, cum s-ar spune. Asta e magia crudă și sălbatică a bufnițelor.

Dar nu primi niciun răspuns, căci nu mai era nimeni pe coridor în afară de ea și de bufnițe (ambele ținând câte ceva în cioc).

— Ce înfometate sunteți, dragele mele, spuse domnișoara Tobias cu căldură. Una, două, trei înghițituri și gata cina.

Aproape de miezul nopții, volumul pe care îl citea îi păru brusc domnului Strange atât de plictisitor, iar noaptea atât de ademenitoare, încât ieși din casă și se duse în livada de meri. Livada nu era împrejmuită cu gard, ci doar delimitată de un mal de pământ acoperit cu iarbă. Domnul Strange se întinse sub un păr și, cu toate că intenția lui fusese să reflecteze la magie, adormi foarte curând.

Peste puțin timp auzi (sau visă) râsete și glasuri femeiești. Ridicând privirea, văzu trei femei în rochii deschise la culoare, ce mergeau (dansând aproape) pe ridicătura de pământ de la marginea livezii. Erau înconjurată de stele, iar vântul nopții se juca cu rochiile lor. Ele întinseră atunci brațele în vânt (și chiar

păreau că dansează). Domnul Strange se întinse și scoase un oftat de plăcere. Presupunea (și nu fără motiv) că se află în lumea viselor.

Însă femeile se opriră, privind în jos.

— Ce e? întrebă domnișoara Tobias.

Cassandra scrută întunericul.

— E un bărbat, zise ea cu glas sigur.

— Doamne sfinte, făcu doamna Field. Ce fel de bărbat?

— Felul obișnuit, așa spune, făcu atunci Cassandra.

— Nu, Cassandra; ce clasă de bărbat, de ce condiție?

Jonathan Strange se ridică în picioare, uluit, scuturându-și firele de iarbă de pe veșminte.

— Doamnelor, spuse el, vă rog să mă iertați. Am crezut că m-am trezit în Tărâmul Celălalt al Regelui Corb. Am crezut că sunteți însoțitoarele Titaniei și că mi-ați ieșit în întâmpinare.

Cele trei femei tăcură o clipă, apoi...

— Măi, să fie, spuse doamna Field. Ce discurs!

— Vă cer iertare, doamnă. Am vrut să spun doar că e o noapte frumoasă (ceea ce nu puteți nega) și fiindcă mă gândeam de ceva vreme că este (în sensul cel mai critic și tehnic cu putință) o noapte magică, mi-am închipuit că domniile voastre sunteți întruparea vrăjii ce trebuia să aibă loc.

— Ah, strigă Cassandra, cu toții spun numai aiureli. Nu-l asculta, dragă doamnă Field. Domnișoară Tobias, să mergem mai departe.

Ea însă îl privi curioasă și spuse:

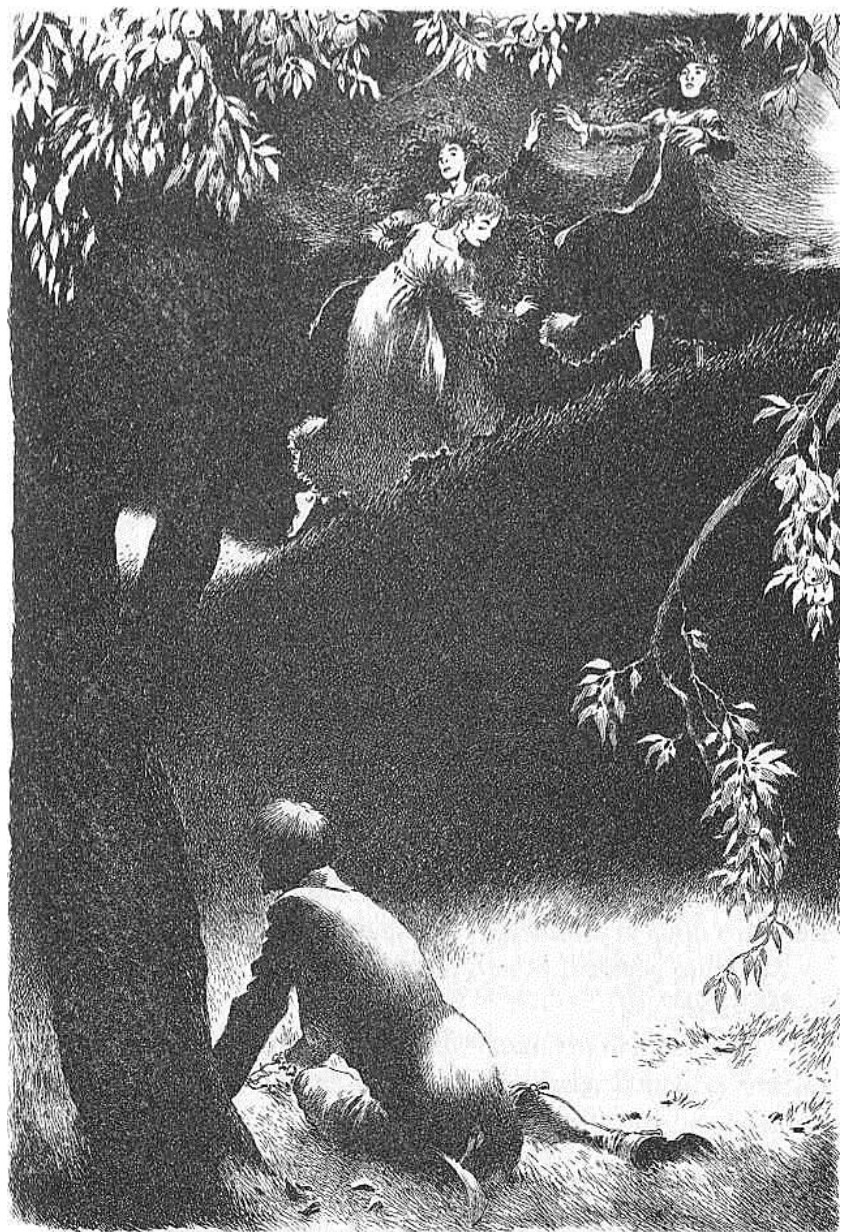
— Dumneata? Ce știi *dumneata* despre magie?

— Câte ceva, doamnă.

— Ei bine, domnule, răspunse ea, o să-ți dau un sfat prietenesc. Nu vei excela niciodată în această artă dacă nu renunți la ideile dumitale demodate despre Regi Corbi și Alte Tărâmurii. Nu știi? Au fost desființate toate de către domnul Strange și domnul Norrell.

Domnul Strange îi mulțumi pentru sfat.

— Te-am putea învăța multe altele... spuse ea.

— Așa se pare, făcu Strange, încrucișându-și brațele.
— ... însă nu avem nici timpul, nici dispoziția necesare.
— Ce păcat, spuse Strange. Sunteți sigură, doamnă, că nu vreți să vă mai gândiți? Ultimul meu profesor a găsit că sunt un discipol extrem de talentat, care înțelege imediat principiile oricărui subiect studiat.

— Cum se numea ultimul dumatăle profesor? întrebă domnișoara Tobias.

— Norrell, spuse Strange încetitor.

Urmă o nouă clipă de tăcere.

— Sunteți magicianul din Londra, spuse Cassandra.

— Ba deloc, făcu Strange, atins. Sunt magicianul din Shropshire, iar domnul Norrell este magicianul din Yorkshire. Niciunul dintre noi nu e londonez. Suntem amândoi provinciali. Măcar atâta avem în comun.

— Mi se pare, domnule, că aveți o fire puțin consecventă, chiar contradictorie într-o câtva, spuse domnișoara Tobias.

— Să știți, doamnă, că nu sunteți prima care spune asta. Și acum, doamnelor, având în vedere că ne vom reîntâlni cu siguranță – și asta cât de curând – vă spun noaptea bună. Domnișoară Parbringer, am să vă dau și eu un sfat, ca să vă întorc favorul (căci sunt sigur că ați fost bine intenționată). Magia, doamnă, e ca vinul; iar dacă nu ești obișnuit cu ea, te îmbată. O vrajă reușită dezleagă limba la fel de tare ca o sticlă de Bordeaux – și te trezești a doua zi dimineața că ai spus lucruri pe care le regreți.

Spunând acestea, făcu o plecăciune și o porni înapoi prin livadă către casă.

— Un magician în Grace Adieu, zise domnișoara Tobias gânditoare, și tocmai acum. Ei, să nu ne lăsăm tulburate. Vom vedea ce va aduce ziua de mâine.

Această zi aduse un bilet afabil de la domnul Woodhope, care își exprima speranța că doamnele din Grace Adieu îi vor face onoarea surorii lui de a veni să o cunoască în acea după-

amiază, la casa parohială. Invitația o includea de data asta și pe domnișoara Tobias, cu toate că în general ea nu făcea vizite în sat – și nici nu se bucura de o simpatie deosebită din partea domnului Woodhope.

În ciuda strângerii de inimă care le încerca pe toate cele trei femei (și pe care doamna Field o pomenise cu glas tare de mai multe ori), domnul Strange le întâmpină politicos, cu o plecăciune pentru fiecare, și nu dădu niciun semn că le mai văzuse vreodată.

Mai întâi discuția se purtă pe marginea unor subiecte comune, iar doamnele din Grace Adieu, care nu-l cunoșteau, îl găsiră pe domnul Strange destins și sociabil; tocmai de aceea le cuprinse o ușoară neliniște când o auziră pe Arabella Strange că-l întreabă de ce era așa tăcut. Domnul Strange pretextă o ușoară oboseală.

— Ah, îi spusese doamna Strange atunci doamnei Field, a stat toată noaptea cu nasul în cărți de istorie a magiei. E un obicei nesuferit pe care îl capătă toți magicienii – și care, până la urmă, le slăbește judecata la fel de mult ca toate celelalte.

Îi surâse apoi soțului ei, așteptându-se parcă la o replică spirituală sau impertinentă din partea lui. El însă nu spusese nimic, continuând să le privească pe doamnele din Grace Adieu.

Pe la jumătatea vizitei, domnul Woodhope se ridică și, declarându-și marea părere de rău, cu ochii la domnișoara Parbringer, rugă să fie scuzat – căci avea de rezolvat niște probleme parohiale. Insistă totodată ca domnul Strange să-l însoțească – cu atâta fervoare, încât Strange nu avu încotro. Doamnele rămaseră astfel singure.

Începu atunci o discuție despre articolele publicate de domnul Strange în revistele trimestriale și, mai ales, despre pasajele în care demonstra imposibilitatea existenței Regelui Corb.

— Doamnă Strange, spusese Cassandra, trebuie să recunoașteți că astfel de opinii sunt cu totul ieșite din comun pentru un magician; la urma urmei, până și istoricii obișnuiți menționează în lucrările lor anii între care a trăit Regele – o

viață de patru, cinci ori mai lungă decât ar fi normal.

Arabella se încruntă.

— Domnul Strange nu poate scrie mereu exact ce dorește. Multe dintre acele idei sunt de fapt ale domnului Norrell. Domnul Norrell a studiat magia un timp mult mai îndelungat decât orice alt gentilom din Anglia – și cu rezultate notabile. În consecință, toți cei cărora le pasă de magia englezească trebuie să țină seama de opiniile domniei sale.

— Am înțeles, spuse Cassandra, vreți să spuneți că domnul Strange scrie lucruri de care nu e pe deplin convins, pentru că așa îi cere domnul Norrell. Eu una, dacă aș fi bărbat (și cu atât mai mult, dacă aș fi magician) nu aș face și nu aș scrie decât lucruri cu care sunt într-un tot de acord.

— Domnișoară Parbringer, murmură domnișoara Tobias pe un ton de reproș.

— Ei, doamna Strange știe că nu vreau să jignesc pe nimeni, strigă Cassandra, dar trebuie să-mi spun părerea, mai ales asupra acestui subiect.

Arabella Strange zâmbi.

— Lucrurile nu stau chiar așa cum vă închipuiți, spuse ea. Domnul Strange studiază cu domnul Norrell, la Londra, de mai mulți ani – iar domnul Norrell jurase că nu va avea niciodată discipoli, așa încât s-a considerat o mare onoare faptul că l-a acceptat pe Jonathan. În plus, știți bine că nu există decât doi magicieni veritabili în Anglia, iar Anglia e în război. Dacă acești doi magicieni se ceartă, ce va urma? Ce satisfacție mai mare am putea să le oferim francezilor?

Doamnele luă ceaiul împreună și restul vizitei nu mai fu tulburat decât de un incident minor – un acces de tuse care o cuprinse întâi pe Cassandra, apoi pe doamna Field. Preț de câteva clipe, doamna Strange simți o vie îngrijorare din pricina aceasta.

Când Henry Woodhope și Strange se întoarseră, cele trei musafire pleaseră. Fata în casă și doamna Strange erau amândouă pe coridor, ținând fiecare în mână câte un mic șervet de pânză. Fata în casă comenta ceva cu glas tare, astfel

că Jonathan Strange nu se putu face auzit imediat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Am găsit niște oase, răspunse soția lui, cu un aer nedumerit. Niște oscioare albe, probabil ale unor vietăți mici și delicate, precum și două pielicele cenușii ca niște păstăi goale. Haide, domnule magician, explică-ne tu ce se petrece.

— Sunt oase de șoarece. Și piei de șoarece. Bufnițele fac asta. Vezi, spuse Strange, pieile sunt întoarse pe dos. Interesant, nu-i așa?

Doamna Strange nu se arată foarte impresionată de această explicație.

— Așa o fi, zise ea, dar lucrul cu adevărat miraculos este că am găsit oscioarele în șervetele pe care le-au folosit la masă domnișoara Parbringer și doamna Field. Jonathan, sper că nu sugerezi că musafirele noastre au mâncat șoareci?

Vremea rămase foarte frumoasă și în zilele următoare. Domnul Woodhope îi conduse cu trăsura pe sora lui, domnul și doamna Field și nepoata acestora până la... Hill, ca să se bucure cu toții de priveliște și să ia masa în apropierea unei frumoase păduri crescute pe o costișă. Domnul Strange venise și el călare, în spatele trăsurii. Și de data aceasta, îi urmări gânditor pe toți cei de față, iar doamna Strange îi observă iarăși dispoziția ciudată și sobră, deloc tipică pentru el.

În alte zile, domnul Strange ieși singur călare și stătu de vorbă cu țăranii și hangii de pe dealurile din jur. Explicația domnului Woodhope pentru acest comportament era că Strange fusese dintotdeauna un excentric, iar acum, că stătea la Londra și devenise o persoană atât de importantă, probabil că latura aceasta a caracterului i se accentuase.

Într-o zi (cea care încheia vizita domnului și doamnei Strange), doamna Field, domnișoara Tobias și Cassandra se plimbau pe dealurile înalte și pustii de lângă Grace Adieu. Ierburile înalte se unduiau bătute de vânt și mângâiate de soare. Clipele de lumină și cele umbrite se succedau atât de rapid, de parcă porți imense s-ar fi deschis și închis în ceruri. Cassandra tocmai își legăna boneta (pe care demult n-o mai

avea pe cap) ținând-o de panglicile albastre, când văzu un domn călare pe o iapă neagră ce venea înspre ele.

Odată ajuns, domnul Strange zâmbi și rosti câteva fraze despre peisaj și despre vreme; în doar câteva minute se arătă mai comunicativ decât în ultimele două săptămâni la un loc. Niciuna dintre femei nu avea prea multe să-i spună, dar domnul Strange era genul de bărbat care, odată hotărât că are poftă de conversație, nu se lăsa descurajat de lipsa de entuziasm a celor care-l ascultau.

Le vorbi apoi despre un vis cu totul neobișnuit pe care-l avusese.

— Mi-au spus odată niște țărani că un magician nu trebuie să-și povestească niciodată visele, pentru că astfel se vor împlini. Eu însă zic că asta e o aiureală. Domnișoară Tobias, dumneavoastră ați studiat acest subiect – ce părere aveți?

Domnișoara Tobias însă nu scoase niciun cuvânt.

Strange urmă:

— Am avut visul acesta, doamnă Field, în împrejurări oarecum ciudate. Aseară am luat cu mine în pat niște oscioare peste care am dat de curând. Le-am pus sub pernă, unde au rămas toată noaptea. Doamna Strange n-ar fi fost deloc încântată, credeți-mă, dacă ar fi aflat. Însă soții nu-și împărtășesc unul altuia chiar totul, nu-i așa, doamnă Field?

Doamna Field însă nu spuse nimic.

— Iată deci ce am visat, spuse Strange. Se făcea că stau de vorbă cu un domn (un bărbat foarte chipeș). Trăsăturile lui mi-au apărut foarte limpede în vis, deși sunt convins că nu l-am văzut în viața mea. Când am vrut să-i strâng mâna, el s-a retras – și n-am înțeles de ce. Părea stânjenit și rușinat. În cele din urmă însă a întins mâna – dar nu era o mână, ci o lăbuță cu blană cenușie. Domnișoară Parbringer, am auzit că le spuneți povești minunate copiilor din sat. Poate știți o poveste care să explice acest vis al meu?

Domnișoara Parbringer însă rămase tăcută.

— În ziua în care am ajuns aici împreună cu soția mea, au venit și alte persoane în Grace Adieu. Unde sunt acestea acum? Unde e silueta aceea întunecată și subțire – nu știu dacă

era băiat sau tânără femeie, căci nimeni n-a văzut prea bine – care ședea în cabrioletă?

Domnișoara Tobias își vorbi atunci.

— Domnișoara Pye a plecat înapoi la Reigate cu trăsura noastră. Davey, vizitiul nostru, a dus-o acasă la mama și mătușa ei – două femei de treabă, care o iubesc cu adevărat și care de mult timp se întrebau dacă o vor mai vedea vreodată.

— Și Jack Hogg, servitorul căpitanului?

Domnișoara Tobias surâse.

— A, el a șters-o cu o iuțeală remarcabilă odată ce i s-a explicat că nu i-ar folosi la nimic să mai rămână aici.

— Și unde e Arthur Winbright? Dar Frederick Littleworth?

Niciun răspuns.

— Vai, doamnelor, ce-ați făcut?

După o vreme, domnișoara Tobias vorbi iarăși.

— În noaptea aceea, spuse ea, după ce căpitanul Winbright și domnul Littleworth... ne părăsiseră, am văzut pe cineva. La capătul opus al coridorului am văzut, ca prin ceață, o siluetă înaltă și subțire, cu aripi de pasăre ce-i băteau în dreptul umerilor. Și domnul Strange, și *eu* suntem înalți și aveam, în clipa aceea, aripi de pasăre bătând în dreptul umerilor mei...

— V-ați văzut, deci, propria reflexie.

— Reflexie? Dar cum? întrebă domnișoara Tobias. În partea aceea a casei nu se află nicio oglindă.

— Și ce-ați făcut atunci? întrebă Strange ușor nesigur.

— Am spus cu voce tare formula Jocului din Yorkshire. Chiar și dumneavoastră, domnule Strange, trebuie să știți formula Jocului din Yorkshire.

Domnișoara Tobias schiță un zâmbet ușor sarcastic, apoi urmă:

— La urma urmei, domnul Norrell e magicianul din Yorkshire, nu?

— Te salut, Stăpâne, și îți urez bun-venit în inima mea, spuse Strange.

Domnișoara Tobias înclină capul.

Fu rândul Cassandrei să vorbească.

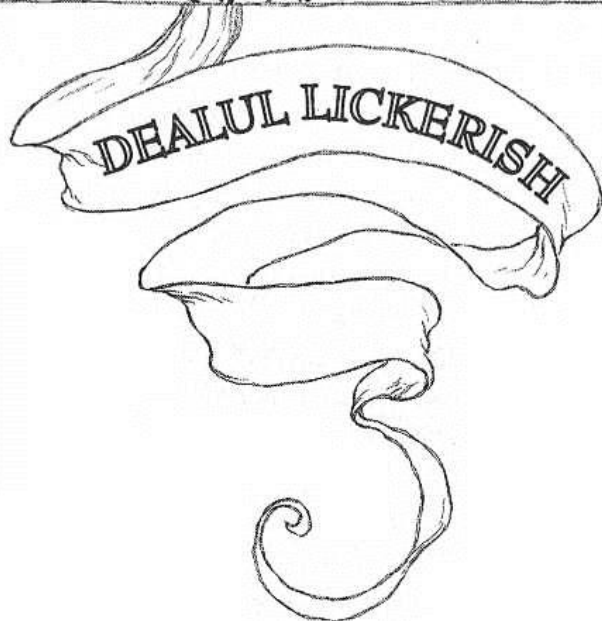
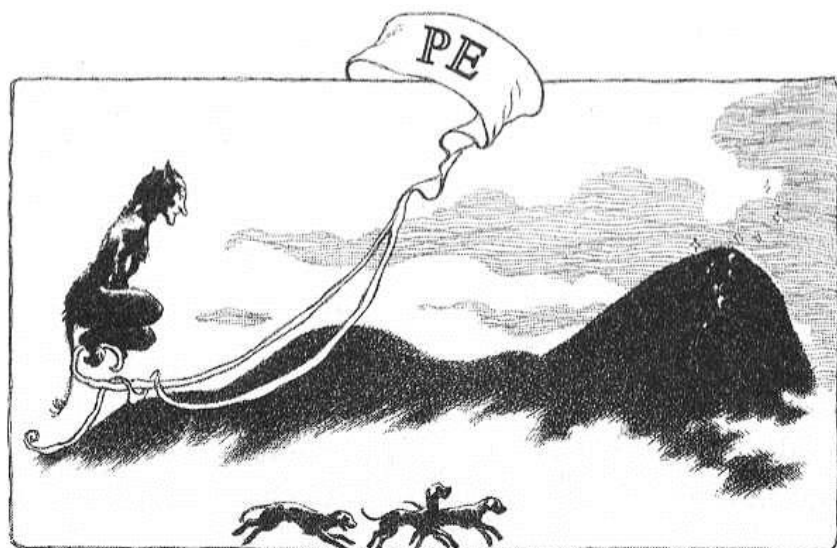
— Sărmane om, nu poți nici măcar să împaci propriile

dumitale credințe cu ceea ce ești nevoit să scrii în revistele trimestriale. Poți să te întorci acum la Londra și să relatezi celor de acolo întâmplarea asta stranie? E plină, nu-i așa, de aiureli de tot soiul, care nu-i vor plăcea câtuși de puțin domnului Norrell – Regi Corbi, magia fiarelor sălbatice și a femeilor. Nu te poți pune cu noi trei, pentru că noi suntem unite – în timp ce dumneata, domnule, cu toată inteligența de care dispui, ești în conflict chiar și cu dumneata însuși. Dacă se va întâmpla vreodată ca inima și mintea dumitale să încheie un armistițiu, atunci poți reveni în Grace Adieu să ne spui nouă ce vrăji avem și nu avem voie să facem.

Acum Strange era cel redus la tăcere. Cele trei doamne din Grace Adieu îi urară o dimineață bună și își continuară plimbarea. Doamna Field îi adresă chiar un zâmbet (destul de compătimator, de altfel).

La o lună după întoarcerea la Londra a domnului și doamnei Strange, domnul Woodhope a primit cu surprindere o scrisoare de la Sir Walter Pole, politicianul. Domnul Woodhope nu-l cunoscuse niciodată pe acesta, dar iată că acum Sir Walter îi scria, oferindu-i bogata parohie Great Hitherden din comitatul Northamptonshire. Domnul Woodhope nu putu decât să-și închipuie că era mâna lui Strange – știut fiind că Strange și Sir Walter erau prieteni. Domnul Woodhope părăsi cu regret satul Grace Adieu și pe domnișoara Parbringer, dar se mângâie cu gândul că și în Northamptonshire se găseau fete aproape la fel de frumoase – și chiar dacă nu se găseau, el unul avea să fie mai bogat decât aici, în Grace Adieu, și deci mai lesne îi va fi să suporte singurătatea.

Domnișoara Cassandra Parbringer surâse doar când auzi de plecarea lui, și în aceeași după-amiază ieși să se plimbe pe dealurile înalte, împreună cu doamna Field și cu domnișoara Tobias – liberă, spunea domnișoara Parbringer, ca oricare din femeile regatului.

Pe când eram copilă, trăiam acasă la doftorul Quince, pe partea cealaltă a dealului Lickerish. Ades priveam pe fereastră în serile de iarnă când amurgea și vedeam dealul Lickerish (unde trăiesc Spirălușii) ce se ițea ca o corabie lungă și cafenie pe o mare ca plumbul și mai vedeam licăriri îndepărtate ca niște stele de argint printre copacii negri.

Maică-mea era jupâneasă și bucătăreasă în slujba doftorului Quince, un domn tare bătrân și învățat (fața, tare urâtă, ca un cal zugrăvit fără meșteșug; o bărbuță rară și uscată; ochi stinși și lăcrimoși). Omul acesta cumsecade văzu iute lucrul pe care maică-mea nu voia cu niciun chip să-l priceapă, anume că Geniul meu natural nu era înclinat spre smântânitul laptelui, plămăditul cozonacilor, torsul lânii sau altă trebșoară din sumedenia pe care ea ar fi vrut să le fac, ci către Latină, Greacă și scrierile Anticilor, drept care începu să mă învețe toate acestea. Mai voia el să învăț și Ebraică, Geometrie și Matematici și chiar anul acesta avea de gând să purcedem la treabă; vezi însă că Timpul i-a jucat o festă și s-a prăpădit vara trecută.

La o zi după moartea bietului doftor, maică-mea a copt cinci plăcinte. Știu bine că lumea e rea și minciunile aleargă mai iute ca fulgerul, dar adevărul adevărat e așa: plăcintele astea pe care le-a copt maică-mea erau grozav de mititele, iar eu, din motive grabnice și personale – adicătelea o Foame Năpraznică

și Mistuitoare – le-am mâncat pe toate, astfel iscându-se o sfadă grozavă între mine și maică-mea. Mânioasă cum era, mi-a prezis tot felul de nenorociri (traie în mizerie, căsătorie cu cerșetori și țigani etc. etc.). Dar, cum zice și domnul Aubrey, o așa frumusețe răpitoare ca a mea nu poate trece prea mult neobservată; și iată cum s-a făcut că m-am măritat cu Sir John Sowreston și am venit să locuiesc la Pipers Hall.

Pipers Hall e o casă veche și tare frumoasă, ce parcă râde la soare. A fost ridicată demult de tot (pare-mi-se pe vremea lui Solomon Regele). De jur împrejurul casei sunt pajiști o sumedenie, pline de copaci bătrâni ce se înalță peste acoperișurile acareturilor ca niște milostivi uriași din vremea Eroilor de demult, înveșmântați cu toții în mantii țesute din raze de soare. Pe aleile umbroase din grădină cresc în voie izmă de apă, cimbru și alte plante frumos mirositoare; iar în serile de vară, când mă preumblu cu Dafney pe alei, prin ierburile cele aromate, parcă ne-ar mângâia un înger cu răsuflarea sa.

Sir John Sowreston are treizeci și doi de ani; statură mijlocie; ochi negri; picioare bine făcute. Zâmbește rar și se uită la ceilalți să vadă când râd, și atunci râde și el. Din pruncie suferă de Melancolie și accese de Furie Neagră, motiv pentru care vecinii, prietenii și servitorii se tem de el. Pare că vreo Zeitate, roasă de invidie din pricina numeroaselor daruri cu care l-a înzestrat Cel de Sus (Tinerete, Frumusețe, Bogăție etc. etc.) l-a blestemat. În ziua nunții noastre s-a născut un cățelaș. Pe când era de trei sau patru săptămâni mergea nițel șoldiș și avea obiceiul de a i se urca pe umăr lui Sir John când se așeza după cină și dormea acolo, vădit fiind că-și iubea peste toate stăpânul. Odată însă, speriat de un cal ce-și vârâse capul pe fereastră, s-a ușurat pe haina lui Sir John; iar Sir John pe dată l-a luat, l-a vârât într-un sac și l-a înecat în adăpătoarea cailor. Îi spuneam Uimilă fiindcă (zicea Dafney) era tare uimit de tot ce i se-ntâmpla. (Și cred că tot uimit s-a și prăpădit.) Acuma Sir John are trei câini mari și negri și nimic nu-i place mai mult pe lumea asta decât să meargă la vânătoare pe dealul Lickerish.

La două luni după ce ne-am luat, am plecat cu Sir John la

Cambridge să cerem leac pentru melancolia lui de la vestitul doftor Richard Blackswann. Am luat cu noi o sticlură de cristal în care se afla puțin din udul lui Sir John. Doftorul Blackswann s-a dus într-o cămăruță, după o perdea din catifea neagră, și s-a rugat în genunchi. Atunci s-a arătat în cămăruță îngerul Rafael (așa cum se întâmplă de obicei când se roagă doftorul) și a cercetat urina lui Sir John. Doftorul Blackswann ne-a zis cum îngerul Rafael a știut de îndată, văzând culoarea udului (roșatică de parcă ar fi avut sânge într-însul) că motivul pentru care Sir John suferea de așa o mare Apăsare Sufletească era lipsa de Conversație Savantă. Îngerul Rafael mai spusese că Sir John ar trebui să poftască acasă la el niște învățați care să discute despre Filosofie, Geometrie, Retorică, Mecanică etc. etc., astfel ca gândurile negre să-i zboare și să se înveselească.

Lui Sir John îi surâse grozav planul acesta și pe tot drumul spre casă am cântat amândoi la balade cu atâta voioșie, încât până și câinii cei negri ai lui Sir John și-au înălțat glasurile împreună cu noi, slăvind-i pe doftorul Blackswann și îngerul Rafael.

În seara în care am ajuns acasă, am ieșit singură în grădină și tocmai mă preumblam pe lângă copacii cei asemenea Eroilor când am dat peste doamna Sloper (adică maică-mea).

Doamna Abigail Sloper, văduvă; de făptură slabă și vânoasă; fața în formă de lingură și la culoare ca brânza mucegăită; jupâneasă și bucătăreasă în casa răposatului doftor Hieronymous Quince; știută că o apuca frica ori de câte ori doftorul Quince vorbea în ebraică tocmai ca să o sperie (maică-mii i se părea că rostește incantații) – o crudă Satiră la adresa ignoranței ei, dar niciodată n-am reușit să-l conving să înceteze; vorbește singură când e speriată; are două Pisici Englezești (albe cu ceva pete albăstrui) – Solomon Grundy (în vârstă de patru ani) și Albăstrică (în vârstă de zece ani) și o Vacă pe care o cheamă Polly Diddle (are un an); în 1675 a îngropat un vâsuț albastru plin cu șilingi în fundul grădinii doftorului Quince, sub tufele de coacăze roșii, dar fiindcă doftorul a răposat la scurt timp și casa s-a vândut îndată după aceea, maică-mea a rămas într-o mare încurcătură, nemaștiind

cum să-și ia avutul înapoi, lucru pe care nici până acuma nu l-a izbutit.

— Sara bună, dragă măicuță, îi zisei eu. Vino în casă să-ți dau ceva de-ale gurii și de băut.

Ea însă nu-mi răspunse, ci iscodea cu privirea toate colțurile grădinii, tot sucindu-și și răsucindu-și șorțul în mâini.

— Aracan de mine, făcu ea într-un târziu (cu ochii ațintiți la un Fag, de parcă lui îi vorbea), ce-o să se mai supere fiică-mea.

— Ba n-o să mă supăr, îi zisei eu atunci. Da' de ce ești așa amărâtă? Spune-mi de ce te temi, măicuță dragă, pe îndelete.

Dar în loc să-mi răspundă, ea o luă la picior prin grădină, i se plânse unei tufe de măcieș de fiica ei cea nerecunoscătoare, apoi se opri lângă doi mici portocali și le mărturisi că n-o iubesc.

— Of, măicuță, zisei eu atunci, nu vreau să mă înfurii, dar așa o să fac dacă nu-mi spui pe dată ce s-a întâmplat.

Auzind acestea, ea își ascunse capul în șort; vărsă lacrimi amare; și imediat își reveni.

— Ei, făcu ea (vorbind, pare-se, cu o statuie a lui Jupiter Regele care o privea tare disprețuitor), ții minte cum la o zi după moartea bunului doftor am copt cinci plăcinte și cum fiică-mea le-a înfulecat pe toate!

— Vai, măicuță, zisei eu, de ce nu vrei să uiți odată gâlcevile astea de demult? Știi bine că plăcintele alea erau atât de mititele, că nici nu merită pomenite!

— Ba defel, făcu ea atunci către Jupiter (de parcă el ar fi contrazis-o). Da' las' că de supărare și de oful ce-l aveam la inimă, le-am zis mititeilor mei, Solomon Grundy și Albăstrică (pisicile, adică), le-am zis așa: Cinci plăcinte a dat gata fiică-mea azi! Cinci! Și taman atunci am rădicat ochii și unde nu zici că drept în fața mea ierea Sir John Sowreston călare pă calul lui – frumos, zău, ca untu' abia bătut. Și zice el atuncea cătră mine: Ce tot spui acolo, madam Sloper? Ei! Da' vezi că io-l știam pe Sir John Sowreston amorezat peste poate de fiică-mea și mai știam cum vine să se uite la dânsa prin gardu' de soc și atuncea n-am vrut să zic de față cu el că fii-mea înfulecase cinci plăcinte. Ș-atuncea, șireata de mine, am zis: Cinci sculuri

de în a tors fiică-mea azi...

— Măicuță! zisei eu atunci, nu se poate! Doar nu i-ai spus o așa minciună gogonată lui Sir John!

— Ba uite că i-am zis, făcu ea. Și vezi ce bine o duce fiică-mea din pricina asta! Sir John Sowreston s-a uitat la mine cu ochii lui frumoși ca două străchini cu ciucalată mai-mai să-i iasă din cap și mi-a zis: Cerule mare! N-am mai auzit de nimeni care să fie în stare de așa o ispravă! Madam Sloper, vreau să o iau de nevastă pe fiica matală chiar acum, duminică.

— Prea bine, zisei eu atunci, da' o să poată mânca tot ce-i pofteste inima și o să poată îmbrăca tot ce-i place și o să poată avea câte prietene dorește? O, da! a zis el atunci, o să aibă toate astea. Da' în ultima lună din primul an de căsnicie trebuie să toarcă cinci sculuri în fiecare zi. Că dacă nu...

— Că dacă nu ce, măicuță? zisei eu înspăimântată.

— Aoleoo! strigă ea atunci, n-am zis eu c-o să fie foc și pară? Drept am zis! După ce-am făcut-o Mare Doamnă și i-am găsit așa un bărbat frumos și acuma mănâncă tot ce-i pofteste inima, îmbracă tot ce-i place și are câte prietene dorește – ea nici că știe ce-i aia recunoștință. Da' las', mai făcu ea, bătându-se ușor pe nas cu o privire șireată, știu eu că fiică-mea n-are să pață nimic rău. Sir John Sowreston tot așa mult o iubește și negreșit o fi uitat demult de sculurile alea de tors...

Apoi, dezvinovățită fiind în fața tuturor tufelor de trandafiri și fagilor și statuilor din grădină, maică-mea plecă.

Vezi însă că Sir John Sowreston nu uită niciodată nimica și știam de-acum, așa cum știu că sunt Spirăluși pe dealul Lickerish, că în prima zi din ultima lună din primul nostru an de căsnicie avea să-mi ceară sculurile toarse, negreșit. La început mi-a venit să vărs lacrimi amare, dar după aia mi-am amintit de nobilele și virtuosele matroane Romane de care-mi vorbise doftorul Quince și cum femeile astea nu plângeau niciodată, orișicât ar fi suferit; și m-am mai gândit că mintoasă cum sunt, că nu e clipă în care să nu-mi zumzăie o mie de idei în cap, și frumoasă ca un înger, nu se poate să nu găsesc eu o cale șireată de scăpare. M-am hotărât deci să purced îndată la treabă, ca să o aflu.

Sir John s-a dus la Londra să găsească niște domni ageri la minte care să-l vindece de Melancolie. Nici n-a fost nevoie să se străduiască prea mult, căci nimic pe lume nu le place mai mult Savanților decât să stea în casa unui bogătaș și să trăiască pe cheltuiala acestuia. Domnul Aubrey și Sir John Sowreston s-au cunoscut și pe dată Sir John a insistat ca domnul Aubrey să vină la Pipers Hall. Domnul Aubrey, presat și din alte părți (uriașe datorii pe care n-avea cum să le plătească și chiar primejdie de închisoare!) a primit bucuros invitația.

Domnul Aubrey își petrece vremea scriind tot ce-și amintește despre obiceiurile din vremuri de demult. Miroase a *brandy* și a cretă și e acoperit de mici pete de cerneală. Are bucățele de hârtie în toate buzunarele și pe ele își scrie Istoriile. E Membru al Societății Regale. Îmi e prieten drag. Scrie despre viețile tuturor oamenilor Mari și Înțelepți, pentru ca Geniul lor să nu cadă în uitare. Domnul Aubrey spune despre sine că seamănă cu un om care smulge scânduri și alte rămășițe din Epava Timpului și le aruncă pe nisip. Dar, mai spune domnul Aubrey, Apele Uitării vor rămâne cu prada mai bogată.

De mai mulți ani își dorea domnul Aubrey să vină în partea noastră de țară, în care trăiesc sumedenie de bătrâni care, după spusele domnului Aubrey, ar putea să moară oricând, răpind astfel Posterității dreptul de a cunoaște Amintirile lor – asta dacă nu se găsește un om bine intenționat și ager la minte care să le pună pe toate pe hârtie; iată ce-și dorise domnul Aubrey nespus de mult să facă, dar până acum nu reușise nimica, neavând nici bani și nici cunoștințe în partea asta de țară care să-l găzduiască cu bucurie un timp îndelungat. Odinioară domnul Aubrey era foarte bogat, avea pământuri; case; ferme bogate; vite; oi; etc. etc. și (îmi închipui eu) cufere mari pline cu aur și argint. Însă le-a pierdut pe toate din pricină de Procese, Nenorociri și Rude căinoase. Domnul Aubrey zice că nimic nu-l necăjește pe un învățat și nu-l face să verse atâtea lacrimi amare ca Procesele. Dar, a mai zis domnul Aubrey, acum sunt tare fericit, Miranda, căci Necazurile mele au luat sfârșit. Și m-a rugat să-i dau cu împrumut trei lire.

Ceilalți aleși Învățați au sosit la scurt timp după aceea. Cu

toții sunt din cale-afară de faimoși. Domnului Meldreth, un om drăguț și sfiicios, îi plac Insectele și a adunat 237 de astfel de creaturi moarte într-o cutie. Domnul Shepreth a descoperit data când s-a ridicat mai întâi Cetatea Londrei. Și fiind aceasta întocmai cu *ziua de naștere* a cetății, domnul Shepreth i-a făcut horoscopul și îi cunoaște acum întreg Viitorul. Dr Foxton a arătat cu Argumente de necombătut că locuitorii din Cornwall sunt un soi de Pești. Barba lui e cârlionțată de la natură – semn neîndoielnic al unei minți fără pereche.

Toată iarna Sir John s-a bucurat peste măsură ascultând Conversația Savantă a învățaților. Vezi însă că boala asta a lui Sir John îl face să-i devină grozav de nesuferite tocmai lucrurile care la început îi făceau mare plăcere. În primăvară începu să-i numească în taină Ticăloși, Nesătui, Bețivi și Ingrăți; se plângea că mănâncă prea mult, își bătea joc de învățătura lor și le arunca așa niște priviri negre la masă, încât bieții Savanți au ajuns să-și piardă de tot pofta de mâncare și ședeau toți grozav de amărâți. Apoi a venit vara și aproape se împlinea anul de la nunta mea și a lui Sir John. Cât era ziua de lungă îmi frământam mintea să găsesc un plan de scăpare, dar până în ultima zi n-am izbutit nimica.

În ziua de care vă spun, ședeam împreună cu Savanții sub fagul cel mare din fața intrării de la Pipers Hall.

Domnul Meldreth oftă.

— Domnilor, zise el, suntem niște doftori tare proști. Bietul Sir John e la fel de supărat ca la-nceput.

— E adevărat, zise domnul Shepreth, dar pe Lady Sowreston (adică eu) am înveselit-o grozav. Tare-i mai place să asculte Conversațiile noastre Savante.

— N-avem niciun merit aici, făcu domnul Aubrey. Miranda e tot timpul veselă.

— Domnule Aubrey, zisei eu.

— Da, Miranda?

— Tare mă miră un lucru, domnule Aubrey, zisei eu. Toată viața am fost aproape de dealul Lickerish, da' niciodată n-am văzut un Spirăluș.

— Un Spirăluș? făcu domnul Aubrey. Ce înseamnă asta,

copilă?

— Sunt făpturi ce trăiesc pe dealul Lickerish, am zis eu, sau sub deal, nu știu prea bine. Uneori le ciupesc pe lăptărese până se învinețesc. Alteori mătură podeaua, iau smântână de pe lapte și lasă bănuți de argint în ghetе. Poartă scufii albe, strigă „Țu, căluțu’”, zboară prin văzduh călare pe câte-un fir de pai – și de obicei se duc în pivnița cu vin a Regelui Franței, unde beau din cupe de argint și după aia se duc să vadă cum e spânzurat câte-un nelegiuit – pe care, dacă-și pun mintea, îl și scapă de la moarte.

— Ah, spuse Dr Foxton, despre *Spiriduși* vorbești.

— Da, am răspuns, așa am zis și eu. Spirăluși. Doftorul Quince mi-a spus că nu mai sunt așa de răspândiți ca odinioară. Tot doftorul Quince mi-a spus că Spirălușii pleacă din Anglia și că în curând n-o să-i mai vedem deloc aicea. Eu una n-am văzut niciunul. Dar mulți Bătrâni demni de crezare i-au zărit pe dealul Lickerish pe când ieșeau grămadă din Lumea noastră călare pe niște prăpădiți de căluți; amărâți, cu capetele lăsate-n jos, se pogorau în scobiturile negre sau în umbrele albastre dintre copaci. Zic eu că pentru un Savant ce caută să afle totul despre lucrurile din Vechime nu e sarcină mai bună decât să caute și să descopere tot ce se poate despre Spirăluși; și-n toată lumea nu găsești loc mai bun să-i cauți pe Spirăluși decât la Pipers Hall sub dealul Lickerish, fiindcă aici trăiesc ei. Domnule Aubrey, am zis eu, știi vreo vrajă cu care se cheamă Spirălușii?

— O, chiar mai multe! făcu domnul Aubrey. Domnul Ashmole (un nobil Anticar, el a strâns Colecția de la Oxford) le-a notat pe toate în scrierile domniei sale.

— Domnule Aubrey, zisei eu.

— Da, Miranda? mi-a răspuns el.

— Îmi arăți și mie vrăjile astea, domnule Aubrey?

Înainte să apuce domnul Aubrey să-mi răspundă, domnul Meldreth întrebă încruntat dacă vrăjile erau bune?

— Asta nu mai știu, făcu domnul Aubrey.

— Pe cine să chemăm mai întâi? întrebă Dr Foxton.

— Pe Titania, zise domnul Shepreth.

— Un Spirăluș de rând, zisei eu.
— De ce așa, Miranda? întrebă domnul Shepreth.
— Păi, am zis eu, fiindcă Spirălușii de rând știu să facă tot soiul de lucruri folositoare. Coc plăcinte, întoarnă oile, bat untul, torc inul...

La care toți Savanții au început să râdă cu poftă.

— Astea poate să le facă și slujnica ta, Miranda, spuse domnul Shepreth. Nu, ce ne interesează pe noi mai mult și mai mult sunt învârtelile politice ale Spiridușilor. Și tocmai de aceea cel mai bine ar fi să o chemăm pe Regina lor. Unde mai pui, își aminti domnul Shepreth, că s-ar putea să ne facă și daruri.

— Țț, făcu domnul Meldreth. Numai pe tinerii cu chip frumos îi ademeneste cu daruri.

— Lasă că nici noi nu suntem de lepădat, spuse domnul Shepreth.

Dr Foxton zise că una din multele neplăceri când stai de vorbă cu Spiridușii e că în orișice moment te poți trezi că au dispărut, așa că au căzut toți de acord să facă o listă cu întrebări – ca să le aibă la îndemână când vor fi găsit un Spiriduș dornic să discute cu ei.

Interogațiune: Au Spiridușii o Religie a lor?

— Ah! spuse Dr Foxton, era odată în Cornwall o femeie din neamul Spiridușilor care l-a auzit pe un Preot cum își spunea rugăciunile. L-a întrebat pe acesta dacă una ca ea poate avea parte de mântuire și viață veșnică. Nu poate, i-a răspuns Preotul. Atunci, cu un țipăt disperat, ea s-a aruncat pe dată în marea înspumată de pe o stâncă înaltă. Toate astea, spuse Dr Foxton, le-am aflat de la o persoană tare credincioasă, care toată viața s-a ferit de minciună. Mai spuse Dr Foxton că altfel n-ar fi crezut așa o poveste; iar domnul Meldreth, cu firea lui blândă și mărinimoasă, a vărsat câteva lacrimi gândindu-se la biata ființă.

Interogațiune: În neamul lor se fac căsătorii?

Domnul Shepreth se arată de părere că Spiridușii *nu* trăiesc împreună precum Creștinii și turturelele, ci că toate femeile din neamul lor sunt ale tuturor. Țî! făcu domnul Meldreth auzind asta. Ha! strigă domnul Aubrey, apoi se grăbi să noteze tot.

Interogațiune: E adevărat (așa cum spun unii) că neamul lor e în declin și că nu mai au puterile de odinioară?

Interogațiune: Despre sistemul lor de guvernământ: e Monarhie sau Commonwealthe?

Interogațiune: Dacă e Monarhie, atunci e adevărat (așa cum se zvonește) că Regina și Regele Spirălușilor s-au certat?

Interogațiune: E adevărat că Regina nu poate domni singură?

Și au ținut-o așa învățații până ce au ajuns să se certe, că aveau acum patruzeci și două de întrebări pentru bietul Spirăluș pe care l-ar fi găsit, iar domnul Foxton zise că niciun Creștin n-ar putea răbda atâta hărțuială, darămite un Spiriduș. Atunci domnul Aubrey oftă și promise că se va strădui să mai taie din întrebări.

— Uite-l pe Sir John Sowreston, șopti Dr Foxton.

— Domnule Aubrey, spusei eu.

— Da, Miranda? zise el.

Da' vezi că n-am mai avut timp să-l întreb ce voiam fiindcă Sir John m-a luat grăbit cu el în casă.

— Vai, dragul meu, zisei eu către Sir John, ce s-a întâmplat? Să nu te vadă nobilii Savanți așa de întristat! Tot mai speră să te învesească.

— Unde mă duci, Sir John? zisei eu. N-am mai văzut scărița asta până acum. Vrei oare să-mi arăți vreun loc tainic peste care ai dat când te jucai aici în pruncie?

— N-am mai fost niciodată în odăița asta, zisei eu. Da' uite-i și pe cei trei câini ai tăi, se bat pe niște ciolane. Sir John, zici tu că e bine pentru niște câini așa de mari să stea închiși într-o odăiță așa de mică? Și cu roata asta de tors, ce-i?

— Miranda, spuse Sir John atunci. Ești foarte tânără și tocmai de aceea m-am străduit de multe ori să-mi stăpânesc furia față de tine. Dar ți-am văzut de multe ori privirea obraznică și ți-am auzit vorbele înfumurate, nepotrivite pentru o femeie.

— Vai, soțiorul meu drag, dar nu-i deloc așa, zisei eu. Te privesc așa pentru că te iubesc.

— Poate, făcu el atunci. Nu știu. Uneori, Miranda, sunt aproape convins... Dar știu bine că toți bărbații mint – și femeile nu mai puțin. Toți sorb minciuna chiar de la sânul mamei lor. Din pruncie le place să jure strâmb împotriva semenilor lor. Minciunile și înșelătoriile pe care le aud în fiecare zi de la oamenii de rând (vorbea aici despre servitorii noștri, despre vecini, avocați, rude etc. etc.) îmi fac pielea să se furnice ca de înțepături de albine și țânțari. Abia dacă le iau în seamă pe acestea. Dar o minciună ieșită de pe buzele tale, Miranda, ar fi precum un paloș ascuțit care mi-ar pătrunde printre coaste drept în inimă. Ai jurat când m-ai luat de bărbat că poți toarce cinci sculuri de in în fiecare zi timp de o lună...

— Cinci sculuri de in într-o zi... Vai de mine, Sir John! N-am mai auzit să fie cineva în stare de o așa ispravă!

— Sper, Miranda, că nu m-ai mințit. O soție, Miranda, răspunde de conștiința bărbatului ei și trebuie să se poarte în așa fel, încât să nu-l îndemne la păcat. E un lucru de neiertat să-i împingi pe alții să păcătuiască. Și păcat se cheamă când iei viața unui seamăn al tău ce te-a mâniat.

Apoi vărsă câteva lacrimi, dar nu pentru mine, ci pentru propriul lui Suflet Chinuit, gândindu-se că el avea să fie cel nenorocit dacă mă omora, iar eu cătuși de puțin.

— O! zisei eu plină de voieșie, nu te teme, dragul meu. Să vezi ce fire subțiri și netede am să torc. Și după aia Dafney și cu mine o să-ți facem cămăși din firele astea și de câte ori le îmbraci o să ți se pară că te sărut.

El însă închise ușa pe dinafară, o încuie și plecă.

De la fereastră i-am zărit pe Savanții așezați sub Fag. Erau cu toții tare veseli acum că Sir John nu mai era lângă ei. Afară se întuneca din ce în ce mai mult, iar ei nu pregetau să închine

la cupe și începură chiar să cânte o baladă din tinerețele lor, despre o păstoriță, care le plăcea grozav unora dintre ei. S-au luat apoi de mâini cu toții, au mai zis o cântare și-au plecat la culcare.

După o vreme se deschise ușa de la bucătărie și o rază de lumină căzu pe tufele de levănțică. Dafney își îți capul pe ușă. (Dafney Babraham: slujnica Lady-ei Miranda Sowreston, adică eu; păr galben; miroase a rozmarin și a alte lucruri plăcute; are două rochii, una albastră și una roșie.) „Doamnă, doamnă“, strigă ea ușurel. Apoi o luă pe cărare, aruncând ochii în dreapta și-n stânga; părea tare necăjită că nu știe unde să mă caute. Vedeți dumneavoastră, se temea ca nu cumva Sir John să mă fi înecat deja în adăpătoarea cailor.

— Aoleo! strigă ea, zărindu-mă într-un târziu. Ce faci cocoțată acolo sus? De unde-a mai apărut și fereștriuca aia? Stai nițeluș că acu' urc la domnia ta, stăpâna mea dragă!

— Nu, îi zisei eu atunci. Du-te la culcare, eu am să dorm în cămăruța asta. Așa mi-a venit cheful.

— Da' aud niște mârâieli de-ți fac părul măciucă.

— Sunt niște câini de mă păzesc să nu paț ceva, zisei eu. Noapte bună, draga mea. Cel de Sus fie cu tine. Să știi că nu mi-e teamă nici atâtica.

Vezi însă că toată noaptea cei trei câini au mârâit și-au tresărit, de parcă visau că mă gonesc pe dealul Lickerish.

Dis-de-dimineață, Sir John mi-a adus în și merinde, apoi dus a fost. În fața ferestrei de la odăiță adăsta o ceață ca argintul, ce-nvăluise Pipers Hall cu totul, ca un nor. Toate cele de pe lume (*sireaci* Copaci, Garduri, Fântâni, Statui, Case de Oameni, Vite, Găini, Albine, Cai etc. etc.) se făcuseră precum cenușa și abia dacă se vedeau prin Văzduhul ca argintul. De jur împrejurul dealului Lickerish se vedea ca o lumină aurie, măcar că Soarele nu se ivise peste coama dealului. Toate păsările cântau și rozele cenușii atârnav în jos, încărcate de rouă.

Patru siluete cenușii îmbrăcate în veșminte lungi se apropiară de Fagul din fața intrării. Una din siluetele cenușii strănută, apoi se plânse de aerul tare și rece care, spuse el, nu

le face bine Bărbaților. O altă siluetă cenușie își pomeni părerea de rău că mâncase prea multă brânză și hering afumat în ajun. A treia se temea ca nu cumva să-l fure Spirălușii cu totul.

Dr Foxton avea o pălărie vrăjită care (credea el) fusese odinioară a lui Simon Forman, magicianul cel bătrân și hain. Își puse deci pălăria pe cap. Soarele se îți de după dealul Lickerish. Domnul Aubrey începu să citească Vraja cu glas răspicat. Era plină de vorbe și formule magice cum e plină budinca de prune.

— Eu, John Aubrey, te chem pe tine, Regină Titania, în numele...

Am ascultat cu mare luare-aminte și am repetat și eu toate vorbele pe care le spunea – dar în loc de „Regină Titania” am spus „Spiralus Vulgaris”.

— ... te invoc și cu mare putere îți poruncesc pe Tetragrammaton, Alfa și Omega și pe toate celelalte mari și cinstite...

Ceața care învăluisese Pipers Hall se făcu trandafirie, albastră, argintie. Am auzit un zgomot în grădină. Dar nu erau decât niște păsări ce-și luaseră zborul.

— ... cu supunere și bunăvoie să apari în fața ochilor mei fără înșelăciune, ascunziș sau minciună și să-mi răspunzi pe dată la toate întrebările și să-mi îplinești toate poruncile ce ți le voi face sau spune...

Ceața care învăluisese Pipers Hall se făcu aurie. Am auzit un zgomot lângă cotețe. Dar nu era decât o vulpe ce-și luase tălpășița înapoi spre pădure.

— ... repede, repede, repede, vino, vino, vino. Fiat, Fiat, Fiat. Amin, Amin, Amin...

Domnul Aubrey se opri o clipă.

— Etcetera, mai spuse el, fluturând mâna.

Ceața care învăluisese Pipers Hall se preschimbă în mici picături de apă. Am auzit un zgomot sub fereastră dar nu știu ce era.

Tăcere, tăcere.

Apoi Dr Foxton care oftă.

— Se știe bine că nu poți avea încredere în Regina Spiridușilor. E capricioasă, spuse el.

— Sau poate, spuse domnul Shepreth (căutând să fie Satiric), nu i-o fi plăcut pălăria dumitale.

Fără veste, cei 3 câini începură să urle, să alerge de colo-colo și să sară în chipul cel mai straniu, de parcă îi apucase un soi de Extasie. Nebunia asta era așa de înspăimântătoare și ținu atât de mult, încât m-am ascuns într-un colț.

— Femeie, se auzi un glas, pentru ce plângi?

— Ah! zisei eu atunci. Dumneata ești Spirălușul?

O arătare mică și neagră. Plină de păr. Picioarele ca niște toarte de cană. La față – deloc frumos. Cu o coadă lungă și neagră – lucru care m-a mirat peste poate. Irlandezii au cozi de aproape un sfert de iard (așa cum știe toată lumea, bănuiesc) dar despre Spirăluși nu auzisem c-ar avea coadă.

— Ești un Spirăluș bun sau unul rău? zisei eu.

La care Spirălușul, sucindu-și și învârtindu-și coada cea lungă și neagră, căzu pe gânduri o clipă.

— Nu-ți bate tu capul cu asta, zise el într-un târziu, apoi arată cu capul înspre fereastră. Află că pe pajiștea din fața casei ai patru moșnegi certăreți, pe cap cu pălării vechi și caraghioase, ce pălăvrăgesc ca niște mori stricate.

— Ah! zisei eu, sunt supărați că nu le-a ieșit vraja, da' vezi că eu am izbutit să te aduc pe dată aicea.

— Nu iau eu seama la vrăji din astea vechi și prostesti, zise arătarea, scobindu-se în dinți cu un os de iepure. Da' tare mi-s curios să știu de ce plângeai.

Așa că i-am istorisit totul de-a fir a păr, de la plăcinte (și cât de mititele erau) până la cele cinci sculuri de in.

— Căci vezi dumneata, Spirălușule, Geniul meu natural nu e înclinat spre gătit, copt, tors sau alte treboare ca acestea, ci către Latină, Greacă și scrierile Anticilor; și tot așa cum nu știu să zbor, nu știu nici să torc.

Spirălușul cugetă o vreme la Dilema mea.

— Ascultă aici cum facem, zise el într-un târziu. O să vin aci la fereastră în fiecare dimineață, o să iau inul și o să ți-l aduc înapoi seara gata tors.

— O, sute și mii de mulțămiri! zisei eu. Mare pomană-ți mai faci cu mine. Da' știi că am auzit eu de multe ori că Spirălușii fac sumedenie de fapte bune fără să ceară nimica în schimb.

— Așa ai auzit, dar? zise arătarea, scărpinându-se de zor, hârșt, hârșt, la subțioară. Ei, femeie, află de la mine că n-ai auzit bine.

— Ah, zisei eu.

Spirălușul se uită la mine cu coada ochișorilor lui negri și zise:

— În fiecare seară o să te las să ghicești de trei ori cum mă cheamă; iar de trece luna și n-ai ghicit, a mea o să fii, Femeie!

— Păi, zisei atunci, cred că într-o lună o să află eu.

— Așa crezi, dar? făcu Spirălușul, apoi râse și-și răsuci coada. Ia spune-mi atunci, cum îi cheamă pe ăștia trei câini?

— Ah, zisei eu, asta știu. Pe câini îi cheamă Platon, Socrate și Euclid. Mi-a spus Sir John.

— Ba nuu, ba nuu, zise Spirălușul. Pe unu' îl cheamă Rău. P'altu' Mai Rău, iar al treilea e Cel Mai Rău. Mi-au spus chiar ei.

— Ah, zisei eu atunci.

— Pesemne, făcu Spirălușul grozav de mulțumit, că nici pe tine nu știi cum te cheamă.

— Ba mă cheamă Miranda Sloper, zisei eu... Adică Sowreston.

— Femeie, făcu Spirălușul râzând, a mea ești.

Și cu asta, apucă maldărul de în și-și luă zborul.

Toată ziua odăița în care stăteam a fost cufundată în umbră din pricina frunzișului ce acoperea fereastra.

Când se făcu întuneric și afară, Spirălușul se întoarse.

— Sara bună, Spirălușule, zisei eu. Cum îți merge?

Arătarea cea neagră oftă.

— Așa ș-așa. Îmi cam țiue astă ureche și mă săgeată un picior.

— Țț, zisei eu.

— Ți-am adus sculurile, spuse el. Acum, femeie, să te aud: cum mă cheamă?

— Te-o fi chemând Richard? zisei eu.

— Nuuu, defel, spuse arătarea cea mică și neagră răsucind din coadă.

— Atunci George? zisei eu.

— Nuuu, defel, spuse arătarea cea mică și neagră răsucind din coadă.

— Sau poate Nicodim? zisei eu.

— Nuuu, defel, spuse arătarea cea mică și neagră, apoi își luă zborul.

Ciudat lucru, nu l-am auzit pe Sir John când a intrat în odaie. Abia când i-am văzut umbra lungă printre petele întunecate și mișcătoare de pe perete mi-am dat seama că e acolo. Nu mică i-a fost mirarea la vederea celor cinci sculuri toarse.

În fiecare dimineață îmi aducea în și de-ale gurii, iar de câte ori apărea, câinii cei negri scheunau de bucurie; vezi însă că la venirea Spirălușului parcă înnebuneau de-a binelea. Săreau în sus și-l amușinau întruna de parc-ar fi fost cel mai de soi trandafir. Eu stăteam toată ziua și-mi frământam creierii după nume peste nume, da' niciodată nu l-am nimerit pe cel bun. În fiecare seară Spirălușul aducea inul tors și se apropia tot mai mult de mine, învârtându-și coada bucuroș.

— Femeie, tot spunea el, a mea ești.

Și seară de seară Sir John venea de lua sculurile toarse și-l vedeam că nu mai poate de uimire, fiindcă știa că cei trei câini firoși nu ascultă de altă ființă omenească în afara lui.

Într-o zi, când luna se apropia de sfârșit, m-am uitat pe fereastră și am văzut cu mare mirare o mulțime de oameni cu fețe triste ce ieșeau anevoie de la Pipers Hall, iar printre ei am zărit-o pe Dafney cea cu părul galben, care plângea cu amar. De sub Fagul cel mare, cei patru Savanți își arătară și ei uimirea.

— Sir John, Sir John! strigă domnul Aubrey, unde se duc toți servitorii? Cine o să mai îngrijească de Lady Sowreston? (Asta fiindcă Sir John le spusese că am căzut la pat.)

Sir John se aplecă atunci și le spuse ceva ce eu n-am auzit, dar care păru să-i surprindă grozav.

— Firește că nu! spuse domnul Shepreth.

Domnul Aubrey clătină din cap.

Dr Foxton spuse grav:

— Noi suntem Savanți și Gentilomi, Sir John, nu ne ocupăm cu torsul.

— E adevărat, spuse domnul Meldreth, nu știu să torc, în schimb știu să fac plăcinte. Am citit despre asta într-o carte și nu m-aș da în lături. Se ia niște făină, apă proaspătă, stafide, carne de care-ți place mai mult și, dacă nu mă-nșel, câteva ouă și după aceea...

Dr Foxton (care fusese odinioară profesor de gramatici) îi dădu una-n cap domnului Meldreth, să tacă.

După plecarea lui Sir John, Savanții începură să-și spună unul altuia că Pipers Hall devenise un loc prea trist și ciudat în ultima vreme. Poate, spuse domnul Shepreth, ar fi timpul să-și ia tălpășița și să-și încerce iar norocul în lumea largă. Căzură însă toți de acord să mai aștepte până când Lady Sowreston se va fi însănătoșit și spuseră niște vorbe tare frumoase despre bunătatea ce le-o arătasem. Apoi domnul Meldreth ridică privirea.

— Măi, să fie! spuse el. Uite-o pe Lady Sowreston colo, la fereștrua aceea, printre frunze!

— Miranda! strigară atunci Savanții.

Dr Foxton îmi făcu semne cu pălăria. Domnul Shepreth îmi trimise douăzeci de sărutări de mâini, domnul Meldreth își duse mâinile la inimă să-mi arate devotamentul lui, iar domnul Aubrey surâse voios la vederea chipului meu.

— Bună dimineața, dragii mei Savanți! strigai eu. Ați găsit-o dar pe Regina Spirălușilor?

— Nu, zise Dr Foxton, în schimb am mai adunat optzeci și patru de întrebări pentru ea, când o apăsese.

— Te simți mai bine, Miranda? întrebă domnul Aubrey.

— Aș zice că pân' la sfârșitul lunii o să fiu vindecată. Acu' însă, dragii mei Savanți, vreau să vă povestesc un vis tare ciudat ce l-am avut. Am visat că un Savant ar putea lesne chema orice Spirăluș numai dacă i-ar ști numele cel adevărat.

— E drept, Miranda, spuse domnul Aubrey, sunt mulți Spiriduși care au nume tainice.

— Bine, și cunoașteți vreun așa nume? zisei eu.

Savanții își apropiară frunțile, având, vezi bine, ceva serios de discutat. Apoi clătinară cu toții din cap.

— Nu, spuse domnul Aubrey, nu cunoaștem niciunul.

Veni și cea din urmă zi. Dis-de-diminează m-am uitat pe fereastră și am văzut cum ploaia cea rece cădea pe povârnișurile dealului Lickerish, făcând să se miște toate frunzele copacilor. Când Sir John veni să-mi aducă inul și mâncarea, i-am povestit ce văzusem.

— Sunt Căprioare pe dealul Lickerish, zise el gânditor.

— Da, am zis eu, și multe altele. Țin minte că după ce ne-am luat îmi spuneai că nimic nu te bucură mai mult pe lume decât să mergi la vânătoare de sălbăticiuni pe dealul Lickerish, apoi să te întorci acasă și să-i dai un sărut iubitei tale Miranda. Cred eu că ar fi bine să iei cu tine câinii cei credincioși, să-și mai aducă și ei aminte de mirosul ierbii. Ia-ți cinstiții oaspeți, Sir John, și du-te cu ei la vânătoare pe dealul Lickerish.

Sir John se încruntă auzind acestea, gândindu-se că n-ar fi bine să ia câinii din odaie atâta timp cât luna nu trecuse. Dar pe fereastră intra un vânticel ce purta pe aripile lui dulci miresme din pădurea de pe dealul Lickerish.

De sub frunzișul fagului l-am auzit pe domnul Shepreth spunându-i domnului Aubrey că se bucură de împăcarea cu Sir John, care se arătase dintr-odată așa de îngăduitor față de Savanți încât îi poftise chiar la vânătoare. Dr Foxton are o pălărie specială pentru vânătoare. Și-o puse pe cap. Apoi Sir John, Savanții și toți gonacii se urcară pe cai și plecară de la Pipers Hall, iar în fața lor alergau Rău, Mai Rău și Cel Mai Rău, amușinând fiecăruia lucrșor.

Ploaia căzu toată ziua; și toată ziua servitorii cei noi pe care-i angajase Sir John își sucălră trebile fiindcă nu era printre ei niciunul mai bătrân și mai știutor care să le spună ce au de făcut. Pâinea nu crescuse. Untul nu se bătu bine. Cuțitele și secerile se tociră de proastă folosință. Porți ce trebuiau să stea închise, rămaseră căscate larg. Vacile și caii ajunseră pe câmpuri unde n-aveau ce căuta; rupseră garduri; călcară în picioare lanurile. Niște băieți răi pe care nu-i mai văzusem în

viața mea au sărit peste gardul livezii, au mâncat merele, după care s-au dus pe la casele lor, pământii la față de mult ce înfulecaseră. Din toată casa răsunau certurile servitorilor celor noi.

Sosi apoi ceasul la care venea de obicei Spirălușul cu sculurile, dar de Spirăluș nici urmă.

Iepuri suri se ridică în două labe, se uită în jur în lumina amurgului de vară, apoi se furișează în grădina de zarzavat și se proptesc în straturile cu salată. Bufnițe țipă în pădurea ce se-ntunecă și se aud vulpi lătrând. Lumina apusului se stinge pe dealul Lickerish. E timpul să vină Sir John să mă ucidă. Dar de Sir John nici urmă.

— Miranda!

— Sara bună, dragii mei Savanți. Ce-ați prins la vânătoare?

— Chiar nimic, Miranda, zise domnul Meldreth tare agitat. Am avut parte de-o aventură ciudată peste poate, ai să vezi. În clipa în care am ajuns pe dealul Lickerish, Platon, Socrate și Euclid (vorbește aici despre câinii pe care Spirălușul îi numește Rău, Mai Rău și Cel Mai Rău) au luat-o la goană de parcă cel mai iubit prieten al lor îi aștepta în vârful dealului cu câte-o îmbrățișare pentru fiecare dintre ei; iar caii au luat-o și ei la galop după câini, fără ca noi să-i putem opri. Ne-au dus dar într-o parte a dealului Lickerish pe care n-o mai văzusem niciodată până azi. Un Cerb uriaș cu picături de ploaie pe blana lui pătată ne-a ieșit în față și ne-a privit de parcă el ar fi fost adevărata Cunună a Creației, iară nu noi, Oamenii. Vulpi ne treceau prin față și ne priveau liniștite. Iepurași suri se uitau la noi dintre pietre, fără să arate nici urmă de teamă. Dar n-am avut timp să ne minunăm prea mult de toate astea, căci Platon, Socrate și Euclid alergau mai departe, cu caii noștri după ei.

— Da, chiar așa! zise și domnul Shepreth. Iar unul dintre noi, grav și îmbufnat, a strigat că din greșeală am ajuns, pasămite, într-un regat al Spiridușilor de sub pământ, în care Fiarele se răzbună pe Oameni pentru toate relele îndurate de la ei; iar Dr Foxton a început să pomenească de întreceri sălbatice ce durează o veșnicie și de călăreți căzuți în puterea

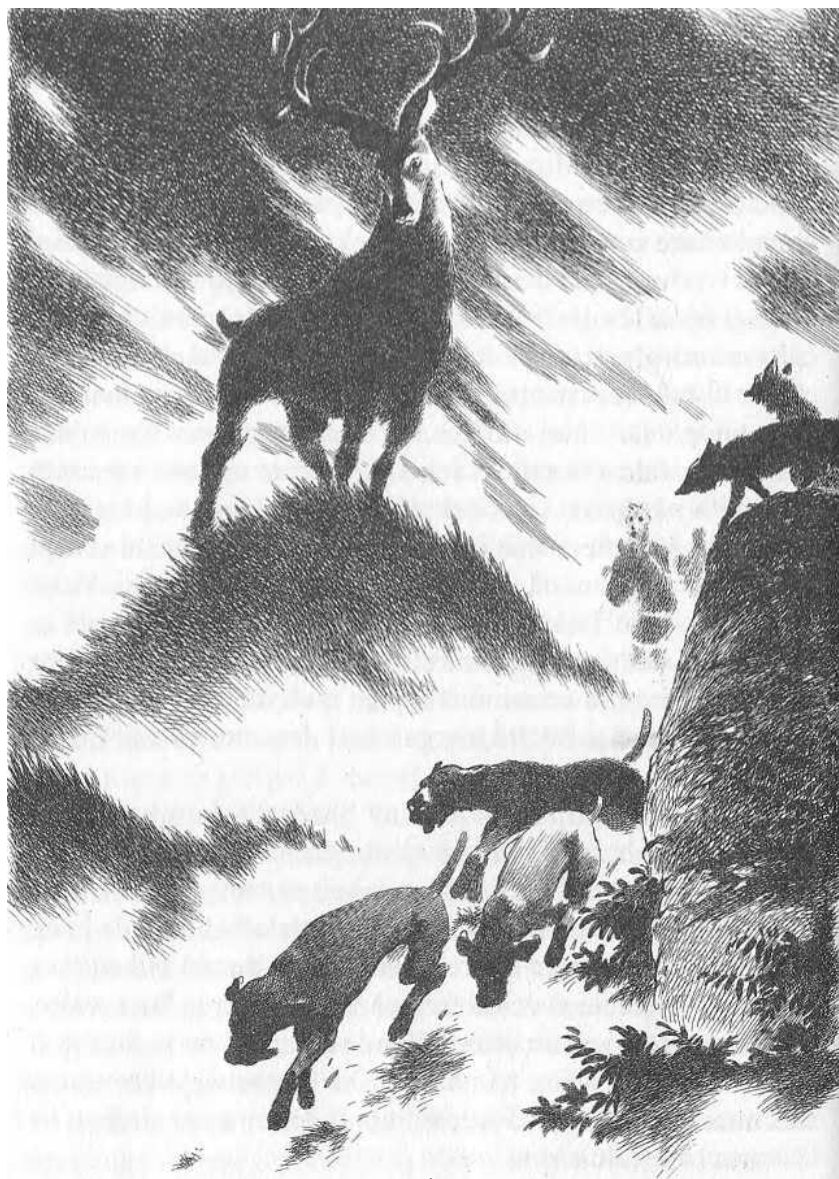
farmecelor, care nu pot sări jos din șaua cailor de teamă să nu se facă praf și pulbere când ating pământul. Dar domnul Aubrey ne-a îndemnat să nu ne pierdem credința în Dumnezeu și să nu ne lăsăm cuprinși de teamă...

— Ne-am oprit fără veste într-un luminiș înverzit aflat în inima pădurii întunecoase. Luminișul ăsta era plin de flori, iar îmbufnatul a zis atunci că nicicând nu se mai văzuseră flori ca acelea. Sir John i-a spus însă că e un prost; că el, Sir John, știa numele florilor acelor la fel de bine ca pe propriul său nume:

Sorii

Ciobanului,

Nasturii

Lăptăresei și Pieptenii Babei. În mijlocul luminișului se afla un puț mic de scos piatră de var. Ei, și puțul ăsta vechi aproape că nu se vedea, ascuns cum era de ierburi înalte și florile pe care le pomenise Sir John. Iar din el se auzea ceva ca un murmur. Gonacii au tras câinii înapoi – lucru care nu le-a plăcut deloc – apoi ne-am dus cu toții tiptil până la marginea puțului și ne-

am uitat în jos. Și ce crezi că am văzut?

— Nu știi, Dr Foxton.

— Un Spiriduș, Miranda! Și ce crezi că făcea?

— Nu pot să ghicesc, Dr Foxton.

— Ei! făcu domnul Aubrey. Avea o roată de tors mică-mititică și torcea la ea grozav de repede, tot încolăcindu-și coada cea lungă și neagră. Repede! a strigat atunci domnul Shepreth, spune vraja, domnule Aubrey! Și a sărit atunci în puț, iar noi toți am sărit după el.

— Sunt uluită peste poate, zisei eu. Și ce-ați aflat? Ce v-a spus Spirălușul?

— Nimic, făcu Dr Foxton supărat. I-am citit toate cele o sută patruzeci și șapte de întrebări – din care pricină am și adăstat atât de mult pe dealul Lickerish și am întârziat la cină – dar l-am nimerit, bag seamă, pe cel mai ignorant dintre Spirăluși.

Acum stăm toți preț de o clipă fără să spunem nimica.

— Dar v-a ascultat întrebările, zisei eu. Asta e ciudat. Că doar când l-ați chemat prima oară nici n-a binevoit să vină.

— E adevărat, Miranda, spuse domnul Aubrey. Și asta pentru că atunci nu-i știam numele. Formula vrăjii și numele lui cel adevărat l-au ținut acolo unde era. N-a avut încotro, a trebuit să ne asculte – deși ardea de nerăbdare să-și vadă de lucru – avea o ditamai grămada de in de tors. Și numele i l-am aflat din întâmplare. Vezi tu, când ne-am furișat să privim în puț, el își cânta numele, iar și iar și iar. Dar cântecul nu era cine știe ce, zău așa. Spiridușul era priceput la tors nevoie mare, Miranda, da' Poet nu era deloc. Celor din neamul lor le place să cânte, dar nu știu să compună. Mai mult de un vers sau două nu le iese cu niciun chip fără ajutorul vreunui Prieten mărinimos.

Iarăși tăcem cu toții.

— Și ce cânta? zisei eu.

— Păi cânta așa: „Niminiminot; Mă cheamă Tom Tit Tot.“, spuse domnul Aubrey.

— Ei bine, am zis eu atunci, mă bucur mult, dragii mei Savanți, că ați văzut un Spirăluș, dar și mai tare mă bucur că v-ați întors acasă teferi și nevătămați. Mergeți acum la cină, deși

mă tem că n-o să fie prea grozavă.

Și iată că vine și Spirălușul, furișându-se prin ceața înserării, cu sculurile de în tors pe braț. Mai întâi o să spun că-l cheamă Solomon, apoi Zebedeu. Dar după aceea o să-i zic negreșit numele cel adevărat și bietul Tom Tit Tot o să plece urlând înapoi la culcușul lui rece și singuratic.

Iată că vine și Sir John, încruntat nevoie mare, călare pe un cal negru precum furtuna, cu Rău, Mai Rău și Cel Mai Rău alături de el. Și când o vedea inul cel tors o să coborâm amândoi să mâncăm și să bem cu Savanții cei voioși care acum compun un cântec de petrecere despre patru domni care-au văzut un Spirăluș. Și toți Servitorii noștri cei buni o să se întoarcă acasă și-o să primească fiecare câte șase bănuți, să-i bea în sănătatea lui Sir John.

— Îmi scriu povestea, zic eu. De unde să încep?

— Ah! spuse domnul Aubrey, începe de unde poțesteți, Miranda, da' vezi de scrie totul mintenaș, până n-ai uitat ceva. Căci amintirile sunt precum fluturii; taman când ești sigur că le-ai prins, ele zboară pe fereastră. Dacă s-ar încărca în Navele Maiestății Sale toate lucrurile pe care le-am uitat eu însumi, Miranda, s-ar duce la fund întreaga flotă.

Dintre multele surse pe care le-a folosit pentru povestea de față, autoarea dorește să menționeze în mod deosebit minunata versiune a poveștii Tom Tit Tot în dialectul din Suffolk, redată de folcloristul Edward Clodd în 1898.

DOAMNA MABB

Către sfârșitul primăverii anului 18... o tânără femeie din satul Kissingland, comitatul D... suferi o amară dezamăgire.

Doamna Fanny Hawkings către doamna Clara Johnson:

... și sunt convinsă, draga mea Clara, că-mi vei împărtăși supărarea când vei afla ce s-a întâmplat. Acum câteva luni sora mea, domnișoara Moore, a avut norocul să-i trezească interesul unui ofițer din Armata Permanentă. Căpitanul Fox arătase o simpatie neîndoielnică pentru Veneția chiar de la început, așa că speram să o văd așezată la casa ei, cum se cuvine; dar soarta potrivnică făcu să primească tocmai atunci o scrisoare de la o cunoștință, o doamnă din Manchester care căzuse la pat și avea nevoie de cineva care s-o îngrijească. Îți poți închipui cât de puțin oportună am găsit plecarea Veneției din Kissingland într-un asemenea moment, dar în ciuda tuturor sfaturilor mele, ea a rămas hotărâtă să suporte cheltuiala și neplăcerile călătoriei și a plecat. Mă tem însă că și-a primit pedeapsa pentru încăpățănarea de care a dat dovadă, căci în lipsa ei nenorocitul acela, căpitanul Fox, a uitat-o cu desăvârșire și a început să-i facă vizite unei alte femei, vecină cu noi – o anume doamnă Mabb. Ah, cum o să o mai cert când se întoarce...

Lăudabila intenție a lui Fanny Hawkins de a-și certa sora nu izvora doar din dorința de a corija o purtare defectuoasă, ci și din conștiința faptului că dacă Veneția *nu* se mărita cu căpitanul Fox, singura ei alternativă era să rămână în casa surorii ei. Soțul lui Fanny era preot în Kissingland și nu se bucura de vreo importanță deosebită în societatea de acolo; el oficia botezuri, căsătorii și înmormântări pentru toți locuitorii din sat, tot el îi vizita când erau bolnavi, le aducea mângâiere

când îi lovea vreo nenorocire și le citea scrisorile celor care nu puteau face asta singuri – iar pentru toate acestea primea magnifica sumă de 40 de lire pe an. Iată de ce Fanny își petrecea puținele clipe care nu-i erau ocupate cu treburi gospodărești, cugetând la dificila problemă de a face ca venitul nici pe departe îndestulător pentru *două* persoane să ajungă acum pentru *trei*.

Așteptând întoarcerea surorii ei, Fanny se arăta statornică în hotărârea ei și îi spunea domnului Hawkins de mai multe ori pe zi cum are de gând să-și certe sora pentru că-l lăsase pe căpitanul Fox să-i scape din mreje. „Auzi, să plece așa și să lase lucrurile nelămurite între ei. Ciudată ființă mai e! Zău dacă o înțeleg.”

Fanny însă avea și ea ciudățeniile ei: de pildă, îi plăcea să-și închipuie că e antipatică și fără inimă, când de fapt era doar ostenită și îngrijorată. Când domnișoara Moore se întoarse în cele din urmă în Kissingland și când Fanny văzu chipul palid și șocat al bieteii fete la auzul veștii că iubitul ei o trădase, îndelung anunțata poftă de ceartă a lui Fanny se topi pe dată, lăsând în loc doar o clătinare a capului și următoarea replică:

— Vezi, Veneția, ce se întâmplă când ești încăpățânată și faci numai ce vrei tu, fără să asculți de sfaturile celorlalți?!

Chiar și această blândă mustrare fu îndulcită pe dată de următoarele vorbe:

— Haide, draga mea, nu te necăji prea tare. La un bărbat ce se arată în stare de asemenea trucuri josnice, nici nu merită să te gândești. Ce face prietena ta din Manchester?

— A murit, veni o șoaptă înlăcrimată.

— Ah!... Of, draga mea, îmi pare tare rău să aud asta. Și domnul Hawkins îți va spune același lucru când va afla. Biata de tine! – ce tristă întoarcere acasă!

La cină (porții mici de carne de vită cu multă garnitură de napi fierți) Fanny îi spuse domnului Hawkins:

— S-a dus la culcare – zice că o doare rău capul. Se pare că ținea la el mai mult decât crezusem noi. Era puțin probabil, de altfel, să nu fie afectată de atențiile unui bărbat precum căpitanul Fox. Poate îți amintești că am spus asta de la început.

Domnul Hawkins nu spuse nimic; în familia Hawkins, Fanny era responsabilă cu vorbitul, iar el cu tăcerea.

— În fine! urmă Fanny. Va trebui să trăim cât de modest se poate. Trebuie să mă gândesc cum mai putem reduce din cheltuieli.

Fanny cercetă cu privirea salonul sărăcăcios, căutând articole de lux rămase până atunci neobservate. Fără să găsească vreunul, remarcă doar că lucrurile se pot folosi mult mai îndelung decât își închipuie acei oameni care vor să aibă totul nou în casă; și într-adevăr, trecuse mult timp de când își cumpărase Fanny ultima oară ceva nou; podeaua de piatră tocită a salonului era goală, scaunele erau tari și puțin confortabile, iar tapetul de pe pereți se învechise într-atât, că părea zugrăvit cu ghirlande ofilite de flori uscate, legate cu panglici maronii de hârtie.

În dimineața următoare, Fanny nu se putea gândi decât la supărarea ei pe căpitanul Fox; și era atât de mânioasă, încât nu-și putea stăvili vorbele – deși o sfătuia întruna pe Veneția să nu se mai gândească la sus-numitul căpitan. După o jumătate de ceas, Veneția oftă și spuse că simte nevoia să ia puțin aer.

— Ah! spuse Fanny. În ce direcție vrei să te duci?

— Nu știu.

— Ei, dacă mergi în sat, aș avea nevoie de câteva lucruri.

Veneția o luă deci pe Strada Bisericii înspre Kissingland și, cu toate că pentru sprijinirea demnității sexului femeiesc s-ar cere să relatăm că nu mai simțea acum pentru căpitanul Fox decât dispreț și ură, Veneția nu avea înclinații atât de nefirești. Se lăsă deci în voia unor suspine și regrete zadarnice, încercând să se consoleze puțin cu gândul că îi era mai bine săracă și uitată în Kissingland, înconjurată de copaci înverziți și pajiști pline cu flori frumoase, decât în Manchester, unde prietena ei, doamna Whitsun, murise într-o cameră rece și cenușie, la ultimul etaj al unei case posomorâte, cu odăi de închiriat.

Căpitanul Fox era un irlandez înalt, de treizeci și șase sau treizeci și șapte de ani, despre care se spunea că are părul roșu.

Într-adevăr, în anumite momente ale zilei, după cum bătea soarele, se putea distinge o nuanță roșiatică în părul lui, dar oamenilor li se părea că e roșcat mai degrabă din pricina numelui^[2], a surâsului său prelung și ironic și a unei impetuozități tipic irlandeze. Se mai spunea despre el că e curajos peste măsură, asta din pricină că îndrăznise odată să-l contrazică pe Ducele de Wellington, în timp ce restul lumii nu știa cum să se arate mai degrabă de acord cu ilustrul personaj.

Fusesse vorba despre niște cizme. Cizmele (zece mii de perechi, mai precis) fuseseră trimise spre est din Portugalia, încărcate pe spinările a șaptezeci de catâri, către soldații britanici care, având cizmele tocite de tot, le așteptau cu mare nerăbdare. Fără cizmele cele noi, armata nu putea să-și înceapă lungul marș spre nord pentru recucerirea Spaniei din mâinile francezilor. Ducele de Wellington era tare agitat din pricina aceasta; spunea întruna că întârzierea aceasta venise într-un moment cât se poate de nepotrivit, se temea ca britanicii să nu aibă mult de pierdut din pricina ei, dar în cele din urmă admise că soldații nu puteau face nimic până nu primeau cizmele cele noi. Ba dimpotrivă, strigase atunci căpitanul Fox; ar fi mult mai bine ca cizmele să înainteze pe o rută mai nordică, spre orașul S..., unde se puteau întâlni cu armata plecată în marșul plănuir – asta însemnând că în prima parte a marșului oamenii aveau să se apropie din ce în ce mai mult de cizmele cele noi – un gând vesel care avea să le ofere, fără îndoială, imboldul de care aveau nevoie. Ducele de Wellington cumpănise o vreme; „Cred, spusese el în cele din urmă, că are dreptate căpitanul Fox“.

Când coti în dreptul curții lui Blewitt, în fața Veneției apără o casă mare din piatră. Aici locuia domnul Grout, un avocat înstărit. Atât de bine le mergea trandafirilor din grădina domnului Grout, încât unul din pereții casei părea un munte de petale roz, fremătătoare; însă priveliștea aceasta încântătoare nu făcu decât să-i amintească Veneției cât de mult îi plăceau căpitanului Fox trandafirii roz deschis, și cum îi spusese chiar ei de două ori, însoțindu-și vorbele de priviri pline de înțeles, că odată însurat, la casa și la grădina lui, avea

de gând să planteze numai trandafiri din aceștia.

Se hotărî să se gândească la altceva – dar nu reuși să-și respecte hotărârea mai mult de câteva clipe, căci prima persoană pe care o văzu pe strada principală era chiar servitorul căpitanului Fox, Lucas Barley.

— Lucas! strigă ea. Cum se poate! Căpitanul e aici?

Se uită grăbită în jur și numai după ce se convinge că nu se vedea niciun căpitan se întoarce să stea de vorbă cu Lucas. Văzu cu oarecare uimire că acesta suferise o ciudată preschimbare. Dusă era haina lui elegantă, maronie; duse, cizmele înalte și strălucitoare; dus, aerul lui fudul – aerul unuia care știe prea bine că stăpânul lui l-a contrazis odată în față pe Ducele de Wellington. În locul tuturor acestora purta acum un șorț verde și murdar cu câteva măsuri prea larg și saboți de lemn în picioare. Ducea cu el două carafe imense de cositor din care se vărsa bere, când și când, în noroi.

— Ce faci cu cănille astea, Lucas? Nu mai ești în serviciul căpitanului?

— Nu știu, domnișoară.

— Nu știi! Cum vine asta?

— Păi, domnișoară, dacă o să mai dau vreodată ochii cu căpitanul Fox, o să-l întreb chiar pe dânsul ce părere are despre asta; iar dacă o să-mi ceară el mie părerea, o să-i spun că puțin îmi pasă. Vă văd mirată, domnișoară – ei bine, să știți că nici eu nu-mi revin din uluială. În orice caz, nu sunt singurul în situația asta – căpitanul se desparte de toți prietenii lui vechi.

Și, neavând nicio mână liberă cu care să arate, Lucas se strâmbă sugestiv, îndemnând-o pe Veneția să privească în spate, unde o superbă iapă murgă era dusă în grajdurile domnului Grout.

— Doamne sfinte! strigă Veneția. Belle-dame!

— A sosit poruncă de la casa doamnei Mabb să-i fie vândută domnului Grout, domnișoară.

— Dar oare căpitanul își părăsește regimentul?

— Nu știu, domnișoară. Dar ce-o să facă oare un om așa de mărunț și dolofan ca domnul Grout cu un astfel de cal? Ar face

bine să aibă grijă ca Belle-dame să nu-l confunde cu vreun nap și să-l înfulece.

În clipa aceea iapa părea că se gândește la ceva asemănător; în ochii ei căprui și sălbatici juca o luminiță disprețuitoare ce arăta că se știe decăzută din rang și că cineva trebuie pedepsit pentru asta, iar acum cumpănea cine anume să fie.

— S-a întâmplat așa, domnișoară, spuse Lucas. În dimineața când ați plecat, doamna Mabb i-a trimis un mesaj căpitanului, poftindu-l la o partidă de cărți în patru; iar eu m-am dus cu el – asta pentru că-mi spusese odată cineva că doamna Mabb are o mulțime de mătuși, nepoate și alte rude de parte femeiască ce locuiesc cu ea, una mai frumoasă ca alta – și eu speram să găsesc una care să nu fie prea mândră să stea de vorbă cu mine. Dar când am ajuns acolo mi s-a spus să aștept într-o mică anticameră pietruită, rece ca un cavou, cu câteva oase aruncate în sobă și atâta tot. Am așteptat și-am așteptat și-am așteptat și după aia am așteptat iar; auzeam glasul căpitanului și un râs de femeie, tare și ascuțit. Iar după o vreme, domnișoară, am observat că-mi crescuseră unghiile de la mâini și când mi-am trecut mâna pe bărbie am simțit peri țepoși – și m-am speriat grozav, cum vă puteți da lesne seama. Ușa din față fiind deschisă, am zbughit-o de-ndată de acolo și am alergat tot drumul înapoi până în Kissingland, unde am descoperit că stătusem în cămăruța de piatră a doamnei Mabb vreme de trei zile și trei nopți încheiate.

— Doamne sfinte! strigă Veneția.

Cugetă o clipă la cele auzite.

— Eh, zise ea în cele din urmă cu un oftat, se mai întâmplă să descoperi că ai greșit dăruindu-ți afecțiunea unei anume persoane, sau să îndrăgești pe altcineva... Presupun că e foarte frumoasă.

Lucas pufni disprețuitor, dornic parcă să spună câteva vorbe foarte tăioase despre frumusețea doamnei Mabb; se opri însă din simplul motiv că n-o văzuse în viața lui pe aceasta.

— Eu unul cred că doamna Mabb nu merită nici să i se pomenească numele în aceeași zi cu al dumneavoastră, domnișoară. Căpitanul mi-a spus de mai multe ori,

domnișoară, că dumneavoastră și cu dânsul o să vă căsătoriți în curând și că vom pleca cu toții la Exeter, să locuim într-o căsuță albă cu grădină și trandafiri roz cățărători; iar eu mi-am jurat solemn într-o dimineață la biserică să vă slujesc cu cinste și credință – pentru că ați fost întotdeauna așa de bună cu mine.

— Îți mulțumesc, Lucas... spuse Veneția, dar nu mai putu să continue. Imaginea unei vieți pe care n-avea să o mai aibă niciodată o afectase prea mult și ochii i se umplură de lacrimi.

Ar fi vrut să-i dea niște bani lui Lucas, dar nu avea în portmoneu decât ce-i dăduse Fanny pentru pâine.

— Nu face nimica, domnișoară, spuse Lucas. Tuturor ne e mai rău de când și-a vârât coada doamna Mabb.

Se opri o clipă, apoi urmă:

— Îmi pare rău că v-am făcut să plângeți, domnișoară.

Această remarcă, spusă cu multă blândețe, o făcu pe Veneția să-și dorească să plece mai repede către brutărie; ajunsă aici, gândurile triste despre căpitanul Fox care-și abandona de bunăvoie cariera militară, de dragul doamnei Mabb, împreună cu imaginea doamnei Mabb care râdea cu poftă văzându-l ce face, o tulburară atât de mult, încât odată ce ajunse acasă și deschise pachetele descoperi cu uimire că târguise trei duzini de chifle franțuzești cu lapte și o tartă cu gem de caise – adică nimic din ce-i ceruse Fanny.

— Unde ți-a fost capul? strigă Fanny uluită când văzu isprava Veneției. Fanny era îngrozită la gândul banilor risipiți aiurea și, sub influența nefastă a chiflilor și a tartei, deveni repezită și arțăgoasă – dispoziție care amenința să o țină toată ziua; la un moment dat însă Veneția își aminti că prietena ei, doamna Whatsun, îi făcuse cadou niște draperii chiar înainte de a muri, ca dar de nuntă. Cum nunta era acum scoasă din discuție, îi păru Veneției un gest potrivit și mărinimos să aducă draperiile din dormitorul ei și să i le dăruiască lui Fanny. Materialul era foarte frumos – galben ca primula, cu dungi subțiri și albe. Fanny își recăpătă pe dată buna dispoziție și, cu ajutorul Veneției, se apucă să modifice draperiile ca să le pună la fereastra din salon; odată ce se

așezaseră la lucru...

— Fanny, întrebă Veneția, cine e doamna Mabb?

— O persoană foarte rea, draga mea, răspunse Fanny, rotind fericită foarfecele ei cel mare și negru.

— Cum adică rea?

Fanny însă nu putu să-i ofere informații precise asupra acestui punct; Veneția nu reuși să afle decât că răutatea doamnei Mabb consta în principal în faptul că era foarte bogată și făcea numai ce poftea.

— Și cum arată? întrebă Veneția.

— O, Doamne! Habar nu am. N-am văzut-o niciodată.

— Înseamnă că s-a mutat de curând aici?

— O, da. Chiar de curând... Dar nu, stai, nu știu prea bine. Dacă stau acum să mă gândesc – cred că e aici de multă vreme. Știu sigur că era deja aici când a venit domnul Hawkins, acum cincisprezece ani.

— Unde locuiește?

— Departe de aici! Dincolo de Knightswood.

— În apropiere de Dunchurch, adică?

— Nu, draga mea, nu în apropiere de Dunchurch. Cel mai aproape cred că e de Piper, dar nu foarte... (Toate cele menționate erau orașe și sate vecine cu Kissinglandul)... Dacă ieși de pe drumul cu barieră chiar înainte de Piper și o iei pe o cărare năpădită de buruieni, ce coboară abrupt, ajungi la un iaz singuratic, plin de trestie, care se numește Greypool; deasupra iazului – în vârful unei mici coline – se află un inel de pietre antice. Dincolo de colină e o vale înverzită, și după asta, o pădure tare bătrână. Casa doamnei Mabb se află între pietre și pădure, mai aproape de pădure decât de pietre.

— Aha, spuse Veneția.

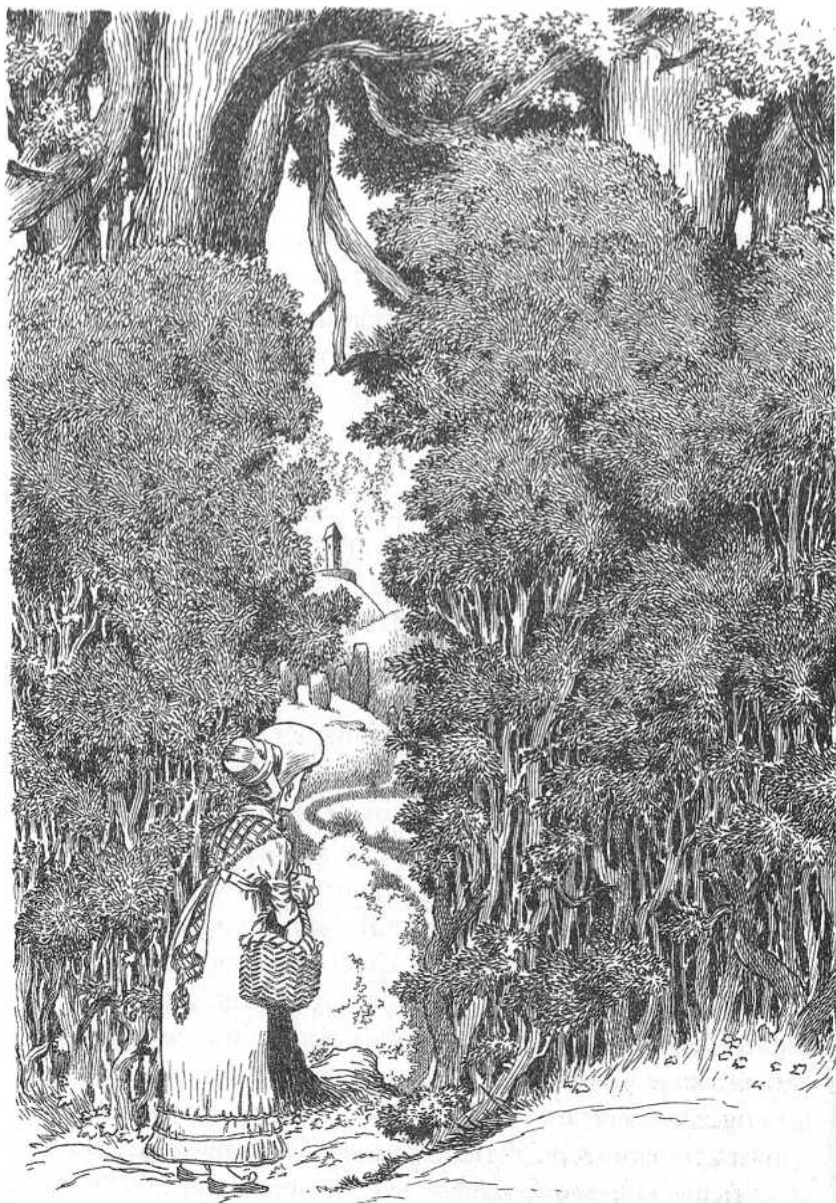
A doua zi, Fanny o refuză pe Veneția care se oferise să se ducă iar în sat să cumpere pâine, trimițând-o în schimb la o familie de săraci din Piper cu un coș de legume și niște supă. Și asta deoarece, după spusele lui Fanny, greșelile la cumpărături costau scump, dar dacă Veneția era neatentă și ducea supă unei alte familii de săraci – ei, asta n-ar fi fost nicio nenorocire.

Veneția duse coșul familiei de săraci din Piper, dar pe

drumul de întoarcere zări o deschizătură în gardul viu; aici, o cărare îngustă și șerpuitoare se desprindea din drumul cu barieră și cobora abrupt. Copaci masivi, foarte bătrâni, mărgineau cărarea, iar crengile lor se uneau deasupra ei, creând o lume stranie și umbrită, în care raze stinghere de soare luminau ici un pâlc de violete, colo un petec de iarbă.

Dintre toate peisajele Angliei, niciunul nu i s-ar fi părut Veneției mai fascinant decât acea cărare înverzită; și asta pentru că era chiar cărarea despre care îi vorbise Fanny, cărarea ce ducea la casa doamnei Mabb, iar gândurile Veneției zburau toate către acea casă și locuitorii ei. „Ce-ar fi, își spuse ea, să mă plimb puțin pe cărare? Și poate, dacă nu e foarte departe, o să merg să mă uit puțin la casă. Măcar să știu că *el* e fericit.”

Cum își închipuia Veneția că va afla dacă e fericit căpitanul sau nu doar privind pe dinafară o casă străină, asta nu se știe – dar o luă totuși în jos pe cărare; trecu de iazul cel singuratic, urcă până la pietrele străvechi și merse tot mai departe, până când
ajunse
într-un

loc

izolat de restul lumii de niște coline înverzite.

Era un loc pustiu și liniștit. Iarba ce acoperea colinele și valea era netedă ca o pânză de apă – și, ca să sporească asemenea, briza însoțită unduia covorul verde creând vălurile. Pe dealul din față ei se afla o casă veche din piatră

cenușie. Era foarte înaltă, aproape ca un turn, iar în jurul ei se vedea un zid înalt de piatră fără nicio deschizătură sau poartă; în plus, nu zări niciun drum care să ducă până la casă.

Deși atât de înaltă, casa era dominată de cortina însoțită a pădurii din spatele ei, iar Veneția nu putea scăpa de iluzia că în fața ei era de fapt o casă mică de tot – ca pentru un șoarece de câmp sau o albină – o casă năpădită de ierburile cele semețe.

„Nu e bine să zăbovesc prea mult, își spuse ea. Cum ar fi să mă întâlnesc cu căpitanul și doamna Mabb? Ce idee înfiorătoare!” Se întoarse și se îndepărtă grăbită, dar nu ajunsese prea departe când auzi zgomot de copite în spatele ei.

„N-o să mă uit în urmă, își spuse ea; dacă e căpitanul Fox, sunt sigură că va fi bun și mă va lăsa să plec netulburată.”

Dar zgomotul copitelor se apropia din ce în ce mai mult și se amplifică; în curând părea că s-a ridicat o întreagă oaste din colinele tăcute. Extrem de uimită, se întoarse să vadă ce anume se petrecea.

Veneția purta o rochie stranie și demodată, din lână fină, albastră. Corsajul era brodat cu gălbenele și margarete, iar talia era joasă. Fusta nu era prea lungă, fapt compensat însă de numeroasele jupoane de olandă. Veneția se gândi câteva clipe. „Pare a fi un costum de lăptăreasă sau păstoriță, sau vreun alt personaj rustic, își spuse ea. Ce ciudat! Nu țin minte să fi fost vreodată lăptăreasă sau păstoriță. Probabil că urmează să joc într-o piesă – dar mă tem că n-o să fac un rol prea bun, fiindcă nu țin minte nici textul, nici altceva.

— Parcă i-a mai revenit culoarea în obraji, se auzi glasul îngrijorat al lui Fanny. Nu crezi, domnule Hawkins?

Veneția descoperi că se afla în salonul lui Fanny, iar domnul Hawkins era ingenuncheat în fața ei. Pe podea se afla un lighean cu apă fierbinte, iar alături de el o pereche de pantofi de dans verzi, ponosiți. Domnul Hawkins îi spăla picioarele și gleznele cu o cârpă. Și acesta era un lucru ciudat – pentru că domnul Hawkins nu mai făcuse niciodată asta. Când isprăvi, prinse să o spele pe față cu un aer grozav de concentrat.

— Ai grijă, domnule Hawkins! strigă soția lui. O să-i dai cu săpun în ochi! Vai, draga mea! Nu-ți închipui cât m-am speriat când te-au adus acasă! Am crezut că o să leșin de spaimă; și domnul Hawkins a spus același lucru.

De altfel, se vedea limpede pe chipul lui Fanny cât de alarmată fusese; de obicei era încercănată și trasă la față – și asta din pricina celor cincisprezece ani de griji pecuniare – dar acum, de teamă, adânciturile de pe chipul ei deveniseră și mai vizibile, ochii i se făcuseră rotunzi și aveau o expresie hăituită, iar nasul i se ascuțise așa de mult, încât semăna cu un vârf de cuțit.

Veneția o privi lung pe Fanny, întrebându-se de ce era atât de necăjită. Apoi își privi mâinile și văzu cu surprindere că erau în întregime acoperite cu zgârieturi. Își duse o mână la față, simțind și acolo puncte dureroase.

Atunci sări în picioare. Pe peretele din fața ei atârna o oglindă minusculă – și se văzu, cu fața plină de vânătăi și părul ridicat în toate direcțiile. Șocată, scoase un țipăt.

Cum nu-și amintea nimic din ce i se întâmplase, Fanny a trebuit să-i relateze – cu multe digresiuni și exclamații – că fusese găsită în urmă cu câteva ceasuri, răătăcind pe o cărare la două sau trei mile de Piper, de către un tânăr fermier pe nume Purvis. Era extrem de confuză, iar la întrebările pline de îngrijorare ale domnului Purvis răspunsese cu niște aiureli stranii despre clopoței argintii atârnați la harnașamente și flamuri verzi ce acopereau cerul. O vreme domnul Purvis nu reușise să-i afle nici măcar numele. Era desculță, cu hainele rupte și murdare. Domnul Purvis o suise pe cal și o dusesse acasă la el; aici, mama lui îi dăduse să bea ceai și o îmbrăcase cu rochia cea demodată și pantofii de dans.

— Of! draga mea, spuse Fanny, dar tu nu mai ții minte nimic din ce s-a întâmplat?

— Nu, nimic, răspunse Veneția. Am dus supa familiei Peason – așa cum mi-ai spus – și după aceea ce-am făcut oare? Cred că m-am dus undeva. Dar unde? Ah! De ce nu-mi amintesc?

Domnul Hawkins, încă îngenuncheat în fața ei, își duse un

deget la buze, îndemnând-o astfel să se liniștească, apoi începu să o mângâie cu blândețe pe frunte.

— Ai căzut într-un șanț, draga mea, spuse Fanny, atâta tot. O întâmplare extrem de neplăcută, de care e firesc să nu-ți amintești.

Apoi, începând să plângă:

— Mereu ai fost uitucă, Veneția.

Domnul Hawkins își duse un deget la buze, îndemnând-o astfel pe Fanny să se liniștească – și reuși, nu se știe cum, să o bată ușurel și blând pe mână fără să se oprească totuși din a-i mângâia fruntea Veneției.

— Fanny, spuse Veneția, a fost vreo paradă azi?

— O paradă? repetă Fanny, apoi împinse mâna domnului Hawkins și își suflă nasul zgomotos. Despre ce vorbești?

— *Asta* am făcut azi. Acum îmi amintesc. M-am uitat la soldații care treceau călare.

— N-a fost nicio paradă astăzi, spuse Fanny. Cred că soldații sunt toți pe la casele lor.

— Ah! Dar atunci eu ce am văzut? Sute de călăreți cu armurile sclipind în soare și clopoței de argint ce sunau în ritmul procesiunii...

— Vai, Veneția! strigă Fanny extrem de agitată, nu mai spune astfel de prăpăstii, pentru că altfel domnul Hawkins și cu mine vom fi nevoiți să trimitem după doctor – și apoi va trebui să-i plătim o guinee onorariu și să cumpărăm tot soiul de leacuri, fără îndoială...

Și Fanny se lansă într-un lung monolog despre cât de scumpi sunt doctorii și încetul cu încetul ajunse într-un așa hal de îngrijorare, încât părea în primejdie de a se îmbolnăvi mult mai rău decât Veneția. Aceasta se grăbi atunci să o asigure că nu avea nevoie de niciun doctor și îi promise să nu mai vorbească despre parade. Apoi urcă la ea în odaie și se examinează cu mai multă atenție. Nu găsi alte răni în afara zgârieturilor și vânătăilor. „Probabil că am leșinat, își spuse ea, dar asta e foarte ciudat, căci nu mi s-a mai întâmplat așa ceva niciodată. În orice caz, când se așezară cu toții la cină – servită destul de târziu în seara aceea – nu se mai pomeni nimic

despre strania aventură a Venetiei, cu excepția câtorva comentarii ale lui Fanny despre faptul că rochia Venetiei rămăsese la familia Purvis.

A doua zi dimineată, Venetia își simțea tot corpul amortit și dureros. „Mă simt, își spuse ea, de parcă aș fi căzut de pe cal de două, trei ori.” Era o senzație familiară. Căpitanul Fox o învățase să călărească în noiembrie. Urcaseră amândoi pe un deal înalt de pe care se vedea întreg satul Kissingland și căpitanul Fox o suise în spinarea lui Belle-dame. Jos, în vale, satul era luminat de arămiul tomnatic al copacilor și de lumânările din ferestre. Focurile aprinse în grădina domnului Grout ridicau fuioare albăstrui de fum.

„Ah! cât de fericiți eram! Atâta doar că Pen Harrington reușea mereu să afle unde ne duceam și pe urmă insista să meargă cu noi și voia să-i acorde *ei* atenție căpitanul – iar el, nobil cum era, nu avea de ales. Ce fată nesuferită! Of! Dar acum nici eu nu sunt mai pricopsită decât ea – sau decât celelalte fete care-l plăceau pe căpitan, dar pe care el le-a respins de dragul doamnei Mabb. Ar fi mult mai normal acum să-l urăsc pe căpitan și să simt afecțiune pentru biata Pen...”

Se strădui deci o vreme să-și reconstruiască sentimentele după modelul acesta, dar după cinci minute descoperi că Pen nu-i era cu nimic mai simpatică și, vai, iubirea pentru căpitan nu-i scăzuse deloc. „Nu, adevărul e că nu poate să-ți fie milă de o fată care poartă o rochie de culoarea gălbenelelor cu dantelă de culoarea lavandei – căci nuanțele acestea două arată groaznic când le combini. Cât despre cele petrecute ieri, cea mai probabilă explicație este că am leșinat pe cărare și domnul Purvis m-a găsit, m-a ridicat de jos și m-a suit pe calul lui, dar pe urmă m-a scăpat – iată de ce sunt plină de vânătăi și mi s-au rupt hainele. Și probabil că acum îi e prea rușine să povestească ce s-a întâmplat – lucru de înțeles, firește. Căpitanul, își mai spuse ea cu un suspin, nu m-ar fi scăpat.”

În dimineata aceea, pe când cele două surori lucrau la bucătărie (Venetia dezghioca mazăre, iar Fanny făcea aluat pentru plăcinte), auziră zgomotul neașteptat al unei trăsurii.

Fanny se uită pe fereastră.

— E familia Purvis, spuse ea.

Se vădi de-ndată că doamna Purvis era o femeie grasă și veselă care, în clipa când o zări pe Veneția, scoase un strigăt de încântare și o strânse zdravăn la piept. Mirosea a lapte dulce, pâine proaspătă și pământ reavăn, de parcă își petrecuse dimineața în lăptărie, bucătărie și grădina de zarzavat – și, de altfel, chiar așa era.

— Poate vi se pare că întrec măsura, doamnă, i se adresă doamna Purvis lui Fanny, dar dacă ați fi văzut-o pe domnișoara Moore când a intrat John cu ea în casă, cât era de palidă și cum mai tremura, atunci ați înțelege. Iar domnișoara Moore sunt sigură că-mi va ierta îndrăzneala, căci am devenit prietene la toartă cât a stat la mine în bucătărie.

„Așa să fie oare?” își spuse Veneția.

— Și vezi, draga mea, urmă doamna Purvis, scotocind într-o sacoșă mare de pânză. Ți-am adus păstorița de porțelan care ți-a plăcut atât de mult. A, nu! Nu e nevoie să-mi mulțumești. Mai am o jumătate de duzină de figurine asemănătoare și abia dacă mă uit la ele. Iar aici, doamnă... i se adresă ea respectuos lui Fanny, v-am adus niște sparanghel, căpșuni și șase ouă frumoase de găscă. Nici nu-i de mirare, nu-i așa, că tinerele noastre ajung să leșine pe stradă când nu vor să mănânce mai nimic!

Lui Fanny îi plăceau musafirii, iar doamna Purvis îi mersese drept la inimă – știa tot felul de bârfe nevinovate și era respectuoasă față de Fanny așa cum se cade să fie o văduvă de fermier față de soția preotului. Încântarea lui Fanny merse până acolo, încât le oferi celor doi Purvis câte o prăjitură.

— Am avut o sticlă cu vin bun de Madera, le spuse ea, dar mă tem că s-a băut toată.

Așa și era – domnul Hawkins isprăvisе vinul de Crăciun, cu opt ani în urmă.

Cât despre rochia cea demodată, doamna Purvis spuse așa:

— A fost a surorii mele, domnișoară Moore. S-a prăpădit când era cam de-o seamă cu dumneata – era o fată frumoasă, aproape la fel de frumoasă ca dumneata. Ți-o dăruiesc cu dragă inimă, deși probabil că-ți place să porți numai rochii

după ultima modă, ca toate celelalte domnișoare.

La sfârșitul vizitei, doamna Purvis începu să-i facă semne din cap fiului ei să spună și el ceva. Dintr-o bâlbâială în alta, acesta își exprimă încântarea de a o vedea pe domnișoara Moore însănătoșită și speranța că i se va permite o nouă vizită peste o zi sau două. Bietul de el, după cum se înroșise se vedea bine că aventurile din ajun avuseseră urmări nu doar asupra Veneției; și salvatorul ei fusese rănit – drept în inimă.

După plecarea celor doi, Fanny spuse:

— Pare o femeie tare vrednică. Ce mă supără însă grozav este că nu ți-a adus înapoi hainele. De mai multe ori am vrut să o întreb despre asta, dar în clipa când deschideam gura începea ea să vorbească despre altceva. Nu înțeleg ce are de gând, de le ține atâta. Poate se gândește să le vândă. La urma urmei, nu avem decât cuvântul ei că sunt distruse.

Fanny mai avea în minte o sumedenie de speculații inutile de felul acesta, dar abia se lansase când își aminti că-și uitase trusa de cusut în dormitor; o trimise deci sus pe Veneția să i-o aducă.

Pe aleea de sub fereastra dormitorului lui Fanny, doamna Purvis și fiul ei se pregăteau de plecare. Sub privirile Veneției, John Purvis scoase un ciubăr mare de lemn din spatele străvechii cabriolet și îl puse cu gura-n jos pe pământ – o treaptă care s-o ajute pe mama lui să urce pe capră.

Veneția o auzi pe doamna Purvis spunând:

— Ei, sunt mult mai liniștită acum că am văzut-o; arată mult mai bine. Ce noroc, nu-i așa, că nu-și mai amintește nimic.

Aici Purvis spuse și el ceva, dar fiindcă era întors cu spatele Veneția nu înțelese nimic.

— Soldați au fost, John, sunt sigură de asta. Tăieturile alea imense de pe rochie au fost făcute de săbii și paloșe. S-ar fi înspăimântat amândouă de moarte – așa cum m-am înspăimântat și eu, de altfel – dacă ar fi văzut cât de sfâșiate îi erau hainele când ai găsit-o. Eu cred că acest căpitan Fox – cel despre care ți-am vorbit, John – și-a trimis niște oameni să o sperie. Cu toate că s-a purtat cu atâta cruzime, ea s-ar putea să-l mai iubească și acum. Cu firea ei blândă și prietenoasă, nici

nu m-ar mira...

— Doamne sfinte! murmură Veneția uluită.

La început, în loc să fie îngrozită, așa cum ar fi fost normal, Veneția se lăsa cuprinsă de indignare din pricina celor auzite despre căpitan. „E adevărat că a fost bună cu mine și m-a primit la ea în casă; și totuși, ce femeie nesăbuită! Să inventeze astfel de minciuni despre căpitanul Fox, bărbatul cel mai onorabil din câți au fost vreodată, și care n-ar face rău nimănui – firește, cu excepția momentelor în care îndatoririle lui militare îi cer asta.” Mai târziu însă, când începu să vadă cu ochii minții biata ei rochie distrusă, senzația neliniștitoare pe care i-o lăsasera vorbele doamnei Purvis crescuseră din ce în ce; și până la urmă, Veneția fu cuprinsă de spaimă. „Doamne, ce mi s-o fi întâmplat?” se întreabă ea.

Dar nu reuși să găsească niciun răspuns mulțumitor.

În ziua următoare, după masă, Veneția simți nevoia să ia aer și îi spuse lui Fanny că iese puțin să se plimbe. O luă pe Strada Bisericii și coti în dreptul curții lui Blewitt; ridicând privirea, zări ceva dincolo de zidurile grădinii de zarzavat a domnului Grout – Ah! cel mai înspăimântător lucru din lume! – și o cuprinsese o groază atât de mare încât i se înmuiară picioarele și se prăbuși la pământ.

— Domnișoară! Domnișoară! Ce s-a întâmplat? se auzi un strigăt.

Apăru domnul Grout însoțit de menajera lui, doamna Baines. Cei doi se arătară foarte șocați la vederea Veneției ce zăcea pe jos – nu mai puțin șocați decât Veneția însăși.

— Domnișoară! strigă iar domnul Grout. Spune, pentru Dumnezeu, ce ți s-a întâmplat?

— Mi s-a părut că văd o stranie procesiune venind spre mine, răspunse Veneția, dar văd acum că Hamurile verzi bătute de vânt din închipuirea mea nu sunt decât coroanele unor mesteceni.

Domnul Grout părea că înțelege foarte bine starea Veneției.

Doamna Baine spuse:

— Haide, draga mea; orice ar fi fost, te vei simți mai bine dacă bei un pahar de vin de Marsala.

Și, cu toate că Veneția îi asigură că se simte foarte bine și că tremuratul i se va potoli într-o clipă, cei doi o ajutară să intre în casă, o așezară lângă foc și-i dădură să bea vin de Marsala.

Domnul Grout era un avocat stabilit de mulți ani în Kissingland, unde-și dusese viața liniștit și fără excese. Întotdeauna păruse a fi un om amabil și lumea avea în general o părere bună despre el; asta până când se îmbogățise peste noapte și cumpărase două ferme în parohia Knightswood. Toate acestea se petrecuseră destul de recent – și totuși, domnul Grout căpătase deja reputația unui stăpân hain, care îi asuprea pe țăranii care-i munceau pământul și le creștea renta după bunul lui plac.

– N-ai vrea să mănânci ceva? o întrebă domnul Grout pe Veneția. Doamna Baines – o menajeră nemaipomenită! – avea ceva la cuptor de dimineată, dacă nu mă înșel. Miroase a tartă cu mere!

– Nu doresc nimic, domnule. Vă mulțumesc, spuse Veneția; apoi, fiindcă nu-i veni nimic altceva în minte, adăugă: Cred că n-am mai fost în casa asta de când eram mică, domnule.

– Chiar așa? spuse domnul Grout. Atunci probabil că observați multe schimbări în bine! E un lucru curios, domnișoară, dar bogăția nu i se potrivește oricui. Simpla idee de a avea bani mulți îi stânjenește pe unii. Din fericire, eu pot suporta cu calm gândul unei sume oricât de mari. Banii, draga mea, nu oferă doar confort material; ei îți iau de pe umeri povara grijilor, îți oferă vigoare și hotărâre în tot ceea ce faci și îți fac tenul mult mai luminos și mai curat. Banii te fac să te simți împăcat cu tine însuși și cu tot restul lumii. Pe când eram sărac ți-era și silă să te uiți la mine.

Într-adevăr, banii păreau să-i fi pricinuit domnului Grout niște curioase transformări: spinarea gârbovită de avocat i se îndreptase parcă peste noapte și toate ridurile îi dispăruseră; părul lui argintiu lucea atât de tare încât, dacă bătea lumina într-un anume fel, părea că poartă pe cap o aură de sfânt; iar ochii și pielea lui aveau o strălucire stranie, nu tocmai plăcută vederii. Era un lucru știut că avocatul nu-și mai încăpea în

piele din pricina acestor nou-dobândite farmece și îi zâmbea Venetiei, poftind-o parcă să se îndrăgostească de el pe dată.

— Ei bine, domnule, spuse ea, sunt convinsă că nimeni nu și-a meritat mai pe deplin averea. Probabil că ați făcut niște plasamente ingenioase.

— Nu, nu. Toată averea mea provine dintr-o singură – și nobilă – sursă, o mare doamnă care m-a angajat să mă ocup de afacerile domniei-sale – și mi-a răsplătit regește serviciile. E vorba despre *doamna Mabb*.

— Ah! făcu Venetia. E o persoană pe care aș dori tare mult să o cunosc.

— Nici nu mă îndoiesc, domnișoară, spuse domnul Grout râzând afabil; doar ți-a luat iubitul, pe bravul căpitan Fox, nu-i așa? O! Nu e nevoie să te prefaci; vezi dumneata, eu știu totul despre afacerea asta. Nu e nicio rușine să fii învinsă de o rivală precum doamna Mabb. Doamna Mabb e un giuvaer neprețuit, pentru care vorbele de laudă nu ajung. Cea mai mică mișcare a mâinii domniei-sale îți umple sufletul de încântare. Surâsul ei e ca lumina soarelui – Ba nu! e chiar mai prețios decât aceasta! Oricine ar trăi bucuros în întuneric toată viața de dragul zâmbetului doamnei Mabb. O, domnișoară! Când mă gândesc la gâtul frumos modelat al doamnei Mabb! La sprâncenele ei arcuite! Chiar și la unghia degetului ei mic! Toate sunt perfecțiunea însăși!

Venetia oftă.

— Mda, spuse ea, apoi, neștiind prea bine cum să continue, mai oftă o dată.

— Cred că în tinerețe, urmă domnul Grout, și-a administrat cu mare pricepere averea și a pus la punct afacerile tuturor rudelor și servitorilor ei – care sunt foarte numeroși și locuiesc toți cu ea – dar în cele din urmă, nebunia din lume a început să o scârbească și de mulți ani duce o viață foarte retrasă. Stă numai în casă și lucrează mult cu acul. Am avut eu însumi privilegiul de a vedea iarzi întregi de broderii neasemuit de frumoase, toate făcute de doamna Mabb. Și toate verișoarele și mătușile ei rămase fete bătrâne, precum și alte femei de rând pe care binevoiește să le găzduiască, brodează și ele cu

hărnicie, căci doamna Mabb nu suferă leneșii.

— Locuiește în apropiere pe Piper, nu-i așa?

— Piper! exclamă domnul Grout. O, nu! De unde ai mai scos-o și pe asta? Casa doamnei Mabb nu e atât de departe – și se află într-o cu totul altă direcție. Ajungi acolo dacă o iei pe potecuța ce traversează cimitirul și iese prin arcada cu iederă. Poteca asta, cam năpădită de asmățui și degetariță, trece pe lângă o baltă plină de trestie și urcă apoi lin pe un deal acoperit cu iarbă. În vârful dealului, vizitatorul trebuie să treacă printr-o gaură a unui zid străvechi și ruinat de piatră – și ajunge astfel în grădina doamnei Mabb.

— Ah! făcu Venetia. Cât de ciudat! Sunt sigură că cineva mi-a spus că locuiește în apropiere de Piper... Domnule, i-am promis surorii mele că nu voi întârzia mult și are să se îngrijoreze dacă nu mă întorc acasă în curând.

— Ah! spuse domnul Grout. Dar abia am apucat să ne cunoaștem mai bine! Draga mea, sper că nu ești una din acele domnișoare mofturoase care se tem să rămână singure cu un vechi prieten. Căci, la urma urmei, asta sunt – un vechi prieten, chiar dacă arăt așa de tânăr.

Ajunsă pe Strada Bisericii, Venetia se cățăără pe zidul cimitirului și aruncă o privire în partea cealaltă. „Asta e deci poteca ce duce la casa doamnei Mabb – iată și arcada cu iederă!”

Nu-și amintea să mai fi văzut vreodată poteca sau arcada. „Ei! Cred că n-are ce să se întâmple dacă mă duc tiptil și arunc o privire la casa ei.”

Și, uitând cu desăvârșire ce-i spusese domnului Grout despre Fanny care avea să se îngrijoreze dacă ea nu ajungea curând acasă, Venetia se strecură în cimitir, trecu pe sub arcada cu iederă, ajunse la baltă, urcă dealul și ajunse în sfârșit la zidul ruinat.

„Ciudat lucru cum o doamnă așa importantă nu și-a putut face o intrare mai acătării decât o gaură într-un zid străvechi!” Și trecu dincolo.

Copaci maiestuoși, de vârste și înălțimi impresionante, împrejmuiu o pajiște vastă, acoperită cu un covor catifelat de

iarbă. Copacii aveau coroanele ajustate uniform și rotund, fiecare mai înalt decât clopotnița din Kissingland, fiecare închizând parcă o taină a lui și fiecare înzestrat de soarele înserării cu câte o umbră prelungă, la fel de misterioasă precum copacul însuși. Departe, departe de tot, o lună minusculă atârna pe cerul albastru precum propria-i stafie imaterială.

„Ah! Cât de liniștit și pustiu e aici! Acum sunt sigură că n-ar fi trebuit să vin; în viața mea n-am fost într-un loc atât de tainic. Îndată o să aud clopoței de argint și zgomot de copite în iarbă, știu bine că așa va fi! Cât despre casă – nu văd niciuna.”

Și totuși era ceva acolo; într-un capăt al pajiștii se afla un turn rotund, construit din pietre vechi și cenușii, având creneluri în vârf și, sus de tot, trei deschizături întunecate în chip de ferestre. Cu toate că era un turn destul de înalt, era dominat de un gard monstruos de trandafiri roz deschis, aflat în spatele lui, iar Veneția nu putea scăpa de iluzia că turnul era de fapt minuscul – ca pentru o furnică sau o albină sau o pasăre.

„Probabil gardul acela monstruos mă derutează. Trebuie să fie o locuință de vară. Mă întreb pe unde se intră – nu văd nicio ușă. Ah! Cineva cântă la fluier! Și totuși nu e nimeni aici. Acum se aude și o tobă! Ce ciudat că nu văd cine cântă! Mă întreb dacă... Doi pași înainte, o reverență și mă întorc...”

Vorbele acestea îi apărură de nicăieri în minte, iar pașii veniți de nicăieri îi călăuziră picioarele. Începu să danseze și nu fu deloc uimită când, la momentul potrivit, cineva o prinse de mână întinsă.

Cineva plângea încetișor și, întocmai ca data trecută, domnul Hawkins era îngenucheat lângă Veneția și îi spăla picioarele.

„Și totuși, își spuse ea, n-are să le curețe în veci dacă le spală cu sânge.”

Apa din lighean era de un roșu aprins.

— Fanny, spuse Veneția.

Suspinele se opriră și un sunet slab – ceva între chițait și

valet – păru să indice că Fanny era în apropiere.

— Fanny, s-a făcut seară?

— E revărsatul zorilor, răspunse Fanny.

— Ah!

Draperiile din salonul lui Fanny erau trase, dar în lumina cenușie a zorilor își pierduseră culoarea galbenă ca primula. Și toate cele ce se vedeau pe fereastră – grădina de zarzavat a lui Fanny, hambarul lui Robin Tolliday, ogorul lui John Harker, cerul lui Dumnezeu, norii Angliei – toate apăreau bine conturate și clare, dar spălăcite de parcă ar fi fost alcătuite din apă cenușie. Fanny începu iarăși să plângă. „Poate că o doare ceva, își spuse Veneția, e durere în jur, fără urmă de îndoială.”

— Fanny? spuse ea.

— Da, iubita mea?

— Sunt foarte ostenită, Fanny.

Atunci Fanny spuse niște vorbe pe care Veneția nu le auzi, iar Veneția întoarse capul și când deschise iar ochii se afla în pat; Veneția era așezată în fotoliul de răchită și cârpea cămașa domnului Hawkins, iar draperiile erau trase, apărând odaia de lumina strălucitoare a soarelui.

— Of, Veneția! spuse Fanny suspinând și clătinând din cap deznădăjduită. Unde ai fost, unde? Și ce ai făcut?

Nu era o întrebare care aștepta un răspuns, dar Veneția încercă totuși să ofere unul.

— Țin minte că am băut un pahar de vin la domnul Grout, dar i-am spus apoi foarte direct că trebuie să mă întorc acasă, fiindcă știam că mă aștepți. N-am venit acasă, Fanny?

— Nu, Veneția, spuse Fanny, n-ai venit acasă.

Și Fanny îi relată apoi Veneției cum o căutaseră ea, domnul Hawkins și vecinii toată noaptea și cum, puțin înaintea zorilor, John Harker și George Buttery aruncaseră o privire în cimitir și văzuseră acolo rochia deschisă la culoare a Veneției fluturând în întuneric. O găsiseră sub tisa cea mare, tot rotindu-se și rotindu-se fără încetare, cu brațele întinse larg. Doar când o prinseseră strâns amândoi, reușiseră să o facă să se oprească.

— Două perechi de pantofi, suspină Fanny, una dispărută cu desăvârșire și cealaltă făcută bucățele. Of, Veneția! Ce a fost

în mintea ta, spune-mi!

Pesemne însă că Veneția adormise iarăși; când se trezi, părea a fi seară târziu. Auzea zgomot de farfurii, ceea ce însemna că Fanny pregătea cina. Și, în drumurile ei între salon și bucătărie, o auzi pe Fanny spunându-i domnului Hawkins:

— ... și dacă se va ajunge la asta, în orice caz nu voi îngădui să fie trimisă la azilul de nebuni – n-aș suporta să o știu într-unul din locurile acelea odioase, unde nimănui nu-i pasă cu adevărat de bolnavi. Nici în ruptul capului! Ia aminte, domnule Hawkins, că mă opun cu toată ființa mea...

„De parcă el ar sugera vreodată așa ceva, își spuse Veneția, după toată bunătatea pe care mi-a arătat-o!”

— ... îmi închipui că întreținerea nebunilor nu costă mai mult decât a oamenilor cu mintea întreagă – poate cu excepția medicamentelor și a scaunelor pentru imobilizare.

Dis-de-dimineață, în ziua următoare, Fanny, Veneția și domnul Hawkins tocmai își luau micul dejun în salon când se auzi o bătaie puternică în ușă. Fanny se duse să răspundă și reveni însoțită de domnul Grout; acesta, fără să piardă timp cu scuze sau explicații, i se adresă imediat Veneției pe un ton extrem de iritat.

— Domnișoară! Vin la dumneata din partea doamnei Mabb, care m-a rugat să îți transmit că nu va îngădui să-i tot dai târcoale casei!

— Ha! strigă Veneția atât de tare, încât Fanny tresări.

— Rudele și servitorii doamnei Mabb, urmă domnul Grout privind sever chipul triumfător al Veneției, s-au speriat cu toții peste poate din pricina purtării dumitale ciudate. Unchii cei bătrâni au coșmaruri, copiii se tem să mai meargă la culcare și slujnicele au scăpat o sumedenie de porțelanuri pe jos – toate din pricina dumitale. Doamna Mabb spune că nu mai are niciun serviciu de masă complet în toată casa! Mai spune și că untul nu se mai alege în putineie pentru că le-ai aruncat priviri rele vacilor. Domnișoară Moore, fă bine și nu o mai chinui pe această doamnă!

— Nu trebuie decât să mi-l dea înapoi pe căpitanul Fox, spuse Veneția, și n-are să mai audă de mine în veci.

— Vai, Veneția! strigă Fanny.

— Dar bine, domnișoară! strigă domnul Grout. Căpitanul o iubește pe doamna Mabb. După cum mi se pare că ți-am mai explicat o dată, doamna Mabb e frumoasă ca florile de măr pe ram. O privire a doamnei Mabb...

— Da, da, știi! strigă Veneția nerăbdătoare. Mi-ați mai spus toate astea! Dar toate sunt numai aiureli! Pe *mine* mă iubește căpitanul. Dacă n-ar fi fost așa, mi-ar fi spus-o chiar el – sau cel puțin mi-ar fi trimis o scrisoare – dar de când m-am întors de la Manchester nici nu l-am văzut, nici n-am primit vreo veste de la el. O! Nu-mi spuneți că doamna Mabb nu i-a îngăduit să vină sau vreo altă prostie – căpitanul Fox nu e omul pe care să-l poată împiedica cineva de la a-și face datoria. Nu, ascultați-mă pe mine, la mijloc e un alt truc al doamnei Mabb.

— Domnișoară! strigă domnul Grout, extrem de indignat. Nu-i șade deloc bine unei tinere oarecare, așa cum ești dumneata, să rostească astfel de calomnii la adresa unor persoane importante și avute!

— Domnule Grout! strigă atunci Fanny, nemaiputând răbda. Nu-i mai vorbiți așa! Fiți mai blând, domnule, vă implor! Nu vedeți că e bolnavă? Regret nespus, firește, că doamna Mabb a fost tulburată din pricina faptului că Veneția s-a apropiat de casa domniei sale – deși mi se pare că faceți prea mult caz din asta – și aș vrea să mai spun, în apărarea Veneției, că vacile și unchii despre care vorbiți trebuie să fie niște făpturi nemaipomenit de sperioase dacă le-au întors pe dos privirile unei biete fete bolnave! Dar stați, vă spun eu cum o să facem. Ca să nu mai plece de acasă și să-i supere pe vecinii dumneavoastră, am să-i ascund pantofii verzi pe care i-a primit de la familia Purvis – căci alte încălțări nu mai are acum – în așa fel încât să nu-i poată găsi; iar atunci, firește, conchise Fanny triumfătoare, va fi nevoită să stea în casă!

Domnul Grout îi aruncă Veneției o privire în care se citea parcă speranța că ea se va recunoaște înfrântă.

Veneția însă spuse mieroasă:

— Domnule, v-am dat deja răspunsul meu și vă sfătuiesc să mergeți să-l transmiteți destinatariei. Bănuiesc că doamnei

Mabb nu-i plac întârzierile.

În următoarele două zile, Veneția așteptă să se ivească o ocazie de a pleca în căutarea doamnei Mabb, dar Fanny nu o lăsa nicio clipă singură și refuza să-i răspundă la întrebările despre doamna Mabb. În a treia zi însă, Fanny fu nevoită să iasă după masă: slujnica lui John Harker căpătase un guturai strașnic, iar Fanny îi duse niște ceai de soc, un întăritor cu mentă și alte leacuri. Probabil că Fanny avea în coș, în timp ce înainta pe Strada Bisericii către ferma lui Harker, și pantofii de dans cei verzi – căci Veneția nu izbuti să-i găsească nicăieri.

Așa că își înfășură picioarele în cârpe și plecă.

În lumina aurie, lângă o apă pe care locuitorii din Kissingland o numeau cu mândrie râu, – dar pe care alții, mai puțin părtinitori, ar fi numit-o probabil pârâiaș – sub merii înfloriți de mai, se jucau niște copii. Un băiat cu un fluier de tinichea îl închipuia pe Ducele de Wellington; alt băiat cu o tobă închipuia întreaga armată britanică, iar patru fete în rochii de muselină de culoarea florilor îmbobocite, pătate cu iarbă, alcătuiau un portret viu al ferocității și îndărătniciei lui Napoleon și a generalilor lui francezi.

Când ajunse pe cărare în căutarea doamnei Mabb, pe Veneția o dureau rău picioarele. Se gândi să se oprească o clipă, ca să și le răcorească în apă; dar când se apropie de râu, cei doi băieți începură să cânte din fluier și tobă o melodie tristă.

Imediat, Veneția fu cuprinsă de o groază orbească și aproape că nu-și mai dădu seama ce face. Când își veni în fire, văzu că ținea strâns de mână o fetiță de opt sau nouă ani, vădit surprinsă.

— Ah! Te rog să mă ierți. M-a speriat muzica, spuse ea; apoi, fiindcă fetița continua să o privească uluită, adăugă: Odinioară îmi plăcea tare mult muzica, știi, dar acum nu o mai pot suferi. De câte ori aud un fluier sau o tobă mi se pare că voi fi silită să dansez o veșnicie întreagă fără oprire. Nu ți se întâmplă și ție așa uneori?

Fetițele păreau tare nedumerite și nu-i răspunseră. Se numeau Hebe, Marjory, Joan și Nan, dar Veneția nu avea

habar cum anume erau împărțite numele între fete. Își vârî picioarele în apă și se întinse să se odihnească – fiindcă era încă foarte slăbită – în iarba cea verde și frumos mirositoare. O auzi pe Hebe, Marjory, Joan sau Nan spunându-le celorlalte că domnișoara Moore înnebunise din pricina dragostei pentru chipeșul căpitan Fox – după cum știa toată lumea.

Fetele culeseră niște margarete și începură să le rupă petalele, punându-și câte o dorință. Una își dori o trăsură albastră precum cerul, cu picățele argintii, alta își dori să vadă un delfin în râul din Kissingland, alta să se mărite cu arhiepiscopul de Canterbury și să poarte o mitră bătută cu diamante (insistând că ar avea voie să facă asta ca nevastă de arhiepiscop, deși celelalte aveau îndoielile lor în această privință), iar cea din urmă își dori să primească la cină pâine și carne de vită cu sos.

— Eu mi-aș dori să aflu unde e casa doamnei Mabb, spuse Veneția.

Se lăsă tăcerea o clipă, după care Hebe, Marjory, Joan sau Nan declară disprețuitoare că toată lumea știa asta.

— Toată lumea în afară de mine, se pare, grăi Veneția către cerul albastru și norii călători.

— Doamna Mabb locuiește în fundul grădinii lui Billy Little, spuse altă copilă.

— În spatele unei grămezi mari de foi de varză, spuse a treia.

— Atunci mă îndoiesc că vorbim despre aceeași persoană, spuse Veneția, căci doamna Mabb e o femeie rafinată, din câte am înțeles.

— Într-adevăr, fu de acord prima dintre fete, e cea mai rafinată femeie din câte au fost vreodată. Are vizitiu...

— ... valet...

— ... profesor de dans...

— ... și o sută de doamne de companie...

— ... iar una dintre doamnele de companie trebuie să mănânce toate bucatele serbede de la masa doamnei Mabb, astfel ca ea să poată mânca tot timpul numai friptură de porc, cozonac și dulceață de căpșuni...

— Înțeleg, spuse Veneția.

— ... și trăiesc cu toții în fundul grădinii lui Billy Little.

— Păi și nu găesc asta oarecum supărător? întrebă Veneția, ridicându-se în capul oaselor.

Însă Hebe, Marjory, Joan și Nan nu vedeau ce putea fi supărător în a locui în fundul grădinii lui Billy Little. Îi mai dezvăluiră însă Veneției că doamna Mabb își bea cafeaua de dimineață dintr-un căpăcel de ghindă, că șambelanul ei era un sturz, vizitiul un mierloi și că ea însăși „nu era mai mare ca o piperniță”.

— Ei bine, spuse atunci Veneția, tot ce-mi spuneți voi e foarte straniu, dar nu mai straniu decât alte lucruri care mi s-au întâmplat în ultima vreme. Ba chiar mi se pare că totul se potrivește – așa că v-aș ruga să fiți bune și să-mi arătați precis unde pot găsi casa asta neobișnuită.

— Vai de mine! spuse una dintre copile, ducându-și mâna la gură speriată.

— Ar fi mult mai bine să nu te duci acolo, spuse alta cu blândețe.

— Fiindcă ar putea să te prefacă în unt, făcu a treia.

— Care poate să se topească, observă a patra.

— Sau în budincă.

— Care poate să fie mâncată.

— Sau într-un portret al tău desenat pe hârtie albă.

— Pe care cineva l-ar putea arunca în foc, știi, fără să vrea.

Veneția însă nu se dădu bătută, ci le tot rugă să o conducă cât de repede la casa doamnei Mabb, iar în cele din urmă fetițele primiră.

Billy Little era un țăran bătrân de tot și iute la mânie, ce locuia într-un bordei dărăpănat pe strada Shilling. Era în război declarat cu toți copiii din Kissingland, la fel cum toți copiii din Kissingland erau în război cu el. Avea grădina în spatele bordeiului, iar Veneția împreună cu Hebe, Marjory, Joan și Nan se văzură nevoite să se aplece mult ca să treacă neobservate prin fața ferestrelor lui fără perdele.

Pe pervaz se afla cineva. Purta o rochie viu colorată și părea mânioasă.

— În sfârșit, iată-te! spuse Veneția, apoi se îndreptă de spinare și îi vorbi așa femeii: Acum, doamnă, dacă nu vă e cu supărare, aș vrea să-mi răspundeți la o întrebare sau două...

— Ce faci? șuieră Hebe, Marjory, Joan sau Nan, apucând-o de rochie pe Veneția și trăgând-o iar în jos.

— Ah! Dar nu vedeți? spuse Veneția. Doamna Mabb e aici, deasupra noastră, pe pervaz.

— *Aceea* nu e doamna Mabb! șopti Hebe, Marjory, Joan sau Nan. *Aceea* e cana-Betsy a lui Billy Little, și uite alături și cana-Toby^[3].

Veneția ridică iarăși capul o clipă, văzând acum și perechea femeii de porțelan. Erau, într-adevăr, două căni: în spate aveau câte o toartă mare.

— Uf, bine atunci, spuse Veneția supărată.

„Cu toate astea, urmă ea în gând, parcă tot îmi vine să o trântesc de pe pervaz – când vine vorba de doamna Mabb, nu se știe niciodată, eu așa zic.”

Dincolo de mormanul de foi de varză și alte resturi negre și putrezite, cărarea înainta pe lângă un iaz mohorât și urca pe un mal abrupt. În vârful malului se afla o întindere de iarbă verde strălucitoare, în capătul căreia se vedeau cam o duzină de pietre și plăci puse una peste alta. Poate cineva încercase să încropească un stup de albine – sau poate că pietrele erau doar rămășițe ale unui zid străvechi. În spatele lor creșteau flori înalte – crețușcă, asmățui și piciorul-cocoșului – așa încât îți puteai închipui lesne că ai în față un turn sau o fortăreață aflată la marginea unei păduri bătrâne.

— Asta chiar că e straniu, spuse Veneția; am mai văzut locul acesta, sunt sigură!

— Iat-o! strigă una dintre copile.

Veneția întoarse capul și i se păru că zărește o zbatere în văzduh. “O molie”, își spuse. Se apropie mai mult, astfel că umbra rochiei sale ajunse pe pietre. În locul acela adăsta o răcoare întunecată și umedă, pe care lumina soarelui nu izbutea să o împrăștie. Veneția întinse mâinile, vrând să distrugă casa doamnei Mabb, dar în aceeași clipă ceva – sau cineva – verde deschis ieși dintre pietre și țâșni în soare – apoi

încă unul, și încă unul – și tot mai mulți, din ce în ce mai mulți, iar acum văzduhul părea plin de lume și totul în jur era învăluit în sclipiri ciudate, care o făcură pe Veneția să se gândească la strălucirea soarelui reflectată de mii de săbii. Atât de iute se mișcau ființele cele mici, încât nu puteai să privești niciuna mai mult de o clipită, dar i se păru Veneției că se repezeau la ea întocmai ca niște soldați ce puseseră la cale o ambuscadă.

— Ah! strigă ea. Ah! Creaturi haine! Ființe fără suflet! — și începu să le prindă din zbor prin aerul ce scânteia, zdrobindu-le în palme. I se năzări apoi Veneției că zburătoarele dansau – un dans mai complicat decât tot ce se inventase vreodată, născocit numai și numai ca să o scoată pe ea din minți; așa încât le izbi de pământ cu o plăcere nespusă și le călcă în picioare veșmintele de un verde pal. Dar, cu toate că ea însăși omorî câteva din făpturi și alungă zeci dintre ele, rănindu-le, numărul celor rămase nu părea să descrească deloc. Încet-încet, patima luptei o istovi; simțea că se va prăbuși îndată la pământ. În clipa aceea ridică ochii și văzu, chiar dincolo de scena bătăliei, chipul palid în formă de inimă al unei fete, apoi Veneția o auzi spunând cu glas mirat:

— Sunt doar niște fluturi, domnișoară Moore.

„Fluturi?” se întreabă ea.

— Erau doar niște fluturi, draga mea, spuse Fanny, mângâind obrazul Veneției.

Se afla în odaia ei, întinsă pe pat.

— Un nor de fluturi verzi deschis, spuse Fanny. Hebe, Marjory, Joan și Nan au povestit cum strigai la ei și-i loveai cu pumnii și-i sfâșiai cu degetele, până când te-ai prăbușit leșinată.

Fanny suspină.

— Dar bănuiesc că nu-ți mai amintești nimic din toate astea.

— A, ba da! Îmi amintesc perfect, spuse Veneția. Hebe, Marjory, Joan și Nan m-au dus la casa doamnei Mabb, care, după cum știi probabil, se află în fundul grădinii lui Billy Little, iar căpitanul Fox se afla înăuntru – sau cel puțin așa

cred – iar dacă doamna Mabb n-ar fi trimis fluturii să-mi stea în cale, l-aș fi scos de acolo și...

— Vai, Veneția! strigă Fanny exasperată.

Veneția deschise pumnul și descoperi în el câteva fragmente de un verde pal, semănând într-o măsură cu niște bucăți de hârtie, deși nu aveau nici pe departe grosimea hârtiei și păreau ușoare ca însuși aerul: rămășițele zdrobite a doi sau trei fluturi.

— A mea ești acum, doamnă Mabb, șopti ea.

Luă o bucată de hârtie și împături în ea fluturii zdrobiți. Pe partea din afară scrisese: „Pentru doamna Mabb”.

Nu-i fu deloc greu Veneției să-l convingă pe domnul Hawkins (care o iubea nespus și era tare îngrijorat din pricina ei în ultima vreme) să-i ducă hârtia împăturită domnului Grout.

A doua zi dimineată, Veneția aștepta plină de speranță întoarcerea căpitanului Fox. Cum însă acesta nu apărură, se hotărî să plece iarăși în căutarea lui – lucru la care atât Fanny cât și domnul Hawkins păreau să se fi așteptat, căci Fanny pitise pantofii verzi de dans ai Veneției într-o cușcă goală pentru iepuri aflată în grădină, iar domnul Hawkins îi adusese înapoi în casă jumătate de ceas mai târziu. Domnul Hawkins pusese pantofii pe patul Veneției, unde aceasta îi găsi la ora trei, împreună cu o pagină ruptă din carnetul domnului Hawkins, pe care era desenată o hartă a Kissinglandului și a pădurii dimprejur – iar în adâncul pădurii se afla casa doamnei Mabb.

Jos, în bucătărie, domnul Hawkins văcsuia ghetele lui Fanny și – ciudat lucru – nu-și făcea deloc bine treaba, astfel că Fanny se văzu nevoită să se aplece deasupra lui și să-l dojenească. N-o auzi deci pe Veneția când se strecură pe ușa din față și o luă la goană pe uliță.

Potrivit hărții, casa doamnei Mabb se afla mult mai departe în pădure decât unde ajunsese Veneția până atunci. Mergea deja de vreun ceas – și mai avea destul până la casa doamnei Mabb – când ajunse într-un luminiș vast împrejmuț de stejari semeți, fagi, tufe de soc și alți arbuști englezești frumos mirositori. Din partea opusă a luminișului se ridică fără veste

un nor de insecte înspre coronamentul însořit al pădurii și apăru un bărbat. Ar fi fost însă cu neputință de spus dacă ieșise din pădure sau din norul de insecte. Părul lui era parcă roșcat-castaniu și purta uniforma albastră cu pantaloni albi a regimentului condus de generalul...

— Veneția! strigă el în clipa în care o văzu. Credeam că ai plecat la Manchester!

— Am plecat, într-adevăr, dragul... dragul meu căpitan Fox, răspunse ea, alergând fericită în întâmpinarea lui, iar acum m-am întors.

— Bine, dar nu se poate, spuse căpitanul Fox. Abia ieri ne-am despărțit, și ți-am dat ca amintire ceasul meu de buzunar.

Se mai contraziseră așa o vreme, Veneția tot spunându-i că trecuseră aproape patru luni de la ultima lor întâlnire, iar căpitanul Fox refuzând să creadă așa ceva.

„Cât de ciudat, își spuse Veneția, are toate virtuțile pe care mi le aminteam, dar uitasem complet cât poate fi de exasperant!”

— Bine, iubitul meu, spuse ea atunci, sa zicem că ai dreptate – tu ai mereu dreptate – dar poate îmi explici atunci cum se face că arborii din pădure sunt acum plini de frunze și flori și muguri? Știu bine că erau goi când am plecat. Și de unde au apărut toți trandafirii aceștia? Și iarba crudă și parfumată?

Auzind acestea, căpitanul Fox încrucișă brațele la piept, privi în jur și se încruntă amarnic la copaci.

— Nu știu cum se face, spuse el în cele din urmă. Ei, Veneția, adăugă el mai vesel, n-ai să ghicești în veci unde am fost în tot acest timp – la doamna Mabb! Mi-a trimis un mesaj invitându-mă să fiu al patrulea la masa de Casino, dar când am ajuns, am descoperit că nu voia decât să-mi vorbească despre dragoste și alte aiureli. Am suportat-o cu stoicism, dar mărturisesc că începusem să-mi pierd răbdarea. Ascultă la mine, Veneția, e o femeie tare ciudată. N-avea în casă niciun fel de mobilă – cu excepția fotoliului pe care ședea ea; iar restul lumii nu poate decât să sprijine pereții. Și casa e tare stranie. Ieși, de pildă, pe o ușă – cu gândul să-ți iei un pahar de la bucătărie sau o carte din bibliotecă – și te trezești dintr-odată

într-o pădurice, sau pe un câmp pustiu sau înecat de valurile vreunui ocean al tristeții. A! Și cineva – nu mă întreba cine – a ajuns în apropierea casei de câteva ori. Asta a provocat mare agitație în rândul familiei și servitorilor, pentru că era vorba de o persoană cu care doamna Mabb nu voia nici în ruptul capului să dea ochii. Așa că s-au străduit cu toții din răspuțeri să scape de musafirul nepoftit. Ce mai zarvă a fost! A treia oară, câțiva dintre ei chiar au fost uciși. Cam acum un ceas au fost aduse două leșuri însângerate – înfășurate în hârtie – destul de ciudat, nu-i așa? – și pe hârtie scria „Pentru doamna Mabb”. Am remarcat că doamna Mabb a pălit la vederea lor și a spus că nu face jocul cât lumânarea⁽⁴⁾ și că, deși nu-i place deloc să se lase înfrântă, nu poate îngădui pieirea și mai multor suflete pentru această cauză. M-am bucurat să o aud spunând asta, pentru că am impresia că poate fi tare încăpățânată uneori. La puțin timp după aceea m-a întrebat dacă nu vreau să merg acasă.

— Și tu ce-ai făcut, dragostea mea, în timp ce servitorii doamnei Mabb alungau musafirul cel nepoftit? Întrebă Veneția încetișor.

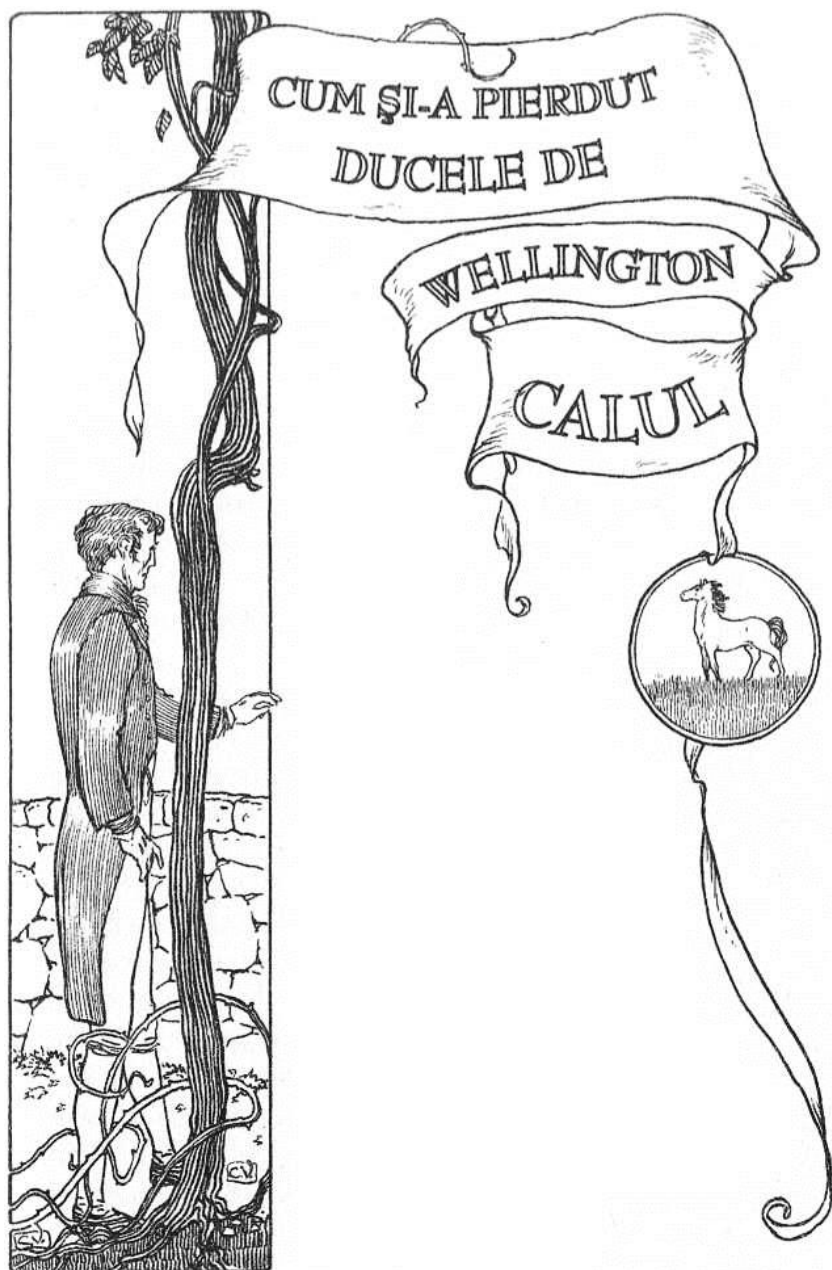
— Ah! Am moțăit liniștit în salonaș și i-am lăsat să se agite cât poteau în jurul meu. Un soldat – așa cum ți-am mai spus, mi se pare, Veneția – trebuie să poată dormi oriunde. Vezi însă cum se întâmplă: dacă stăpânul sau stăpâna unei case se lasă în voia patimii în loc să asculte de rațiune – așa cum se întâmpla aici – atunci confuzia și haosul se propagă de-ndată în rândul servitorilor. Tot așa stau lucrurile uneori și în armată...

Și căpitanul Fox se lansă într-un monolog despre diverșii generali pe care-i cunoscuse și meritele fiecăruia, iar Veneția îl luă de braț și îl conduse înapoi spre Kissingland.

Merseră alături o vreme, spunându-și o sumedenie de lucruri; apoi se lăsă seara și odată cu ea începu să cadă o ploaie înmiresmată; și pretutindeni în jurul lor se auzeau păsări cântând. În față se zăreau două lumini – Veneția aproape că se sperie văzându-le – dar își dădu seama de-ndată că erau felinare – două felinare obișnuite și nimic mai mult; și îndată

după aceea, unul din felinare se înălță, luminând chipul tras al lui Fanny; apoi...

— Ah, domnule Hawkins! se auzi strigătul ei bucuros. Aici e! Am găsit-o!

Povestea ce urmează se petrece în lumea creată de Neil Gaiman și Charles Vess în Stardust^[5]. E vorba aici despre Wall, un sat din Anglia unde există un zid ce desparte lumea noastră de Faerie. Dacă izbutești să scapi de sătenii voinici cu ciomege grele ce păzesc deschizătura din zid, atunci poți trece dincolo. Dar ar fi mult, mult mai bine să n-o faci.

Locuitorii satului Wall din comitatul... sunt recunoscuți pentru spiritul lor independent. Nu le stă în fire să plece capul în fața celor sus-puși. Titlurile nobiliare nu-i impresionează câtuși de puțin, iar tot ce miroase a trufie sau îngâmfare le e tare nesuferit.

În 1819 cel mai mândru bărbat din toată Anglia era, fără urmă de îndoială, Ducele de Wellington. Acest lucru nici nu trebuie să ne mire prea tare; la urma urmei, e firesc ca un om care a înfrânt de două ori oștile hainului împărat al Franței, Napoleon Bonaparte, să fie cel puțin încântat de sine însuși.

La sfârșitul lunii septembrie a acelui an, ducele petrecu o noapte la hanul A șaptea coțofană din Wall – și acea singură noapte fu de ajuns cât să se iște o dihonie între duce și sat. Totul începu cu o nemulțumire generală a fiecărei părți cu privire la purtarea insolentă a celeilalte, dar în curând se ajunse la o altercație cu privire la foarfecele pentru brodat al doamnei Pumprey.

Când ajunse ducele în sat, domnul Bromios era plecat din Wall. Se dusese undeva să cumpere vin, așa cum îi era obiceiul din când în când. Unii spuneau că la întoarcerea din aceste expediții, domnul Bromios mirosea vag a mare, dar alții susțineau că mirosul aducea mai mult a sămânță de anason. Domnul Bromios lăsase A șaptea coțofană în grija soților

Pumphrey.

Doamna Pumphrey își trimise bărbatul să-i aducă foarfecele din salonul de sus, în care ducele tocmai își lua cina; dar ducele îl trimise înapoi pe domnul Pumphrey pe motiv că nu-i plăcea să fie deranjat de la masă. Prin urmare, când doamna Pumphrey sosi cu friptura de porc, o trânti pe masă și îi aruncă ducelui o privire în care se citea limpede ce părere avea despre el. Ducele se înfurie atât de tare din această pricină, încât îi ascunse foarfecele în buzunarul pantalonilor săi (având totuși intenția de a i-l înapoia de dimineață, la plecare).

În noaptea aceea, un preot sărac pe nume Duzamour sosi la han. La început domnul Pumphrey îi spuse că nu aveau loc; apoi însă, descoperind că domnul Duzamour avea un cal, domnul Pumphrey se răzgândi. Îi venise o idee de răzbunare împotriva ducelui. Îi spuse deci lui John Cockroft, grăjdarul, să scoată mândrul armăsar roib al ducelui din grajdul cald și confortabil și să instaleze în locul lui bătrâna iapă sură a domnului Duzamour.

— Și ce să fac cu calul ducelui? întrebă John.

— Ah! spuse domnul Pumphrey înciudat. Uite peste drum o pajiște foarte bună și pe ea nici măcar o capră la păscut. Du-l acolo!

A doua zi dimineață, ducele se trezi și privi pe fereastră. Își văzu bidiviul preferat, pe Copenhagen, păscând mulțumit pe o pajiște verde și întinsă. După micul dejun, ducele o luă în direcția respectivă, cu gândul să-i dea lui Copenhagen puțină pâine albă. Nu se știe de ce însă, de o parte și de alta a intrării pe pajiște stăteau doi bărbați înarmați cu ciomege. Unul dintre ei îi spuse ceva ducelui, dar acesta nu avea timp de pierdut ca să-l asculte (era vorba parcă de un taur) pentru că exact în aceeași clipă îl văzu pe Copenhagen că se îndreaptă către arborii aflați în partea opusă a pajiștii și dispare. Privind în jur, ducele descoperi că unul dintre bărbați ridicase ciomagul, de parcă ar fi vrut să-l lovească!

Ducele îl privi lung, uluit.

Bărbatul ezită, întrebându-se parcă dacă voia cu adevărat să-l lovească pe duce – nimeni altul decât Apărătorul Europei

și Eroul întregii Națiuni. A fost o ezitare de numai o clipă, dar nici nu era nevoie de mai mult: ducele pătrunse hotărât în Faerie, pe urmele lui Copenhagen.

Trecând de copaci, ducele descoperi o cărare albicioasă ce serpuia în mijlocul unui ținut plăcut, printre dealuri rotunjite și dolofane. Ici și colo se iveau printre dealuri păduri bătrâne de stejari și frasini, năpădite în așa hal de iederă, răsurii și caprifoi, încât fiecare din ele părea o masă compactă de verdeață.

Ducele abia apucase să meargă cale de-o milă când ajunse la o casă din piatră, împrejmuită de un șanț cu apă întunecată. Peste șanț trecea un pod atât de încărcat cu mușchi, că părea construit din pernuțe verzi de catifea. Acoperișul cu olane de piatră era susținut de uriași de piatră ce începuseră să se prefacă în pulbere, aplecați din pricina greutateii.

Gândindu-se că poate unul din locuitorii casei îl văzuse pe Copenhagen, ducele se îndreptă spre ușă și ciocăni. Așteptă o vreme, apoi începu să privească pe rând prin ferestrele casei. Odăile erau goale. Lumina soarelui se întindea dungată pe podelele acoperite cu praf. Într-una din camere văzu un pocal vechi de cositor, care părea a fi singurul obiect din casă – asta până când ducele ajunse la ultima fereastră.

În cea din urină odaie, o tânără femeie îmbrăcată cu o rochie de un rubiniu închis ședea pe un scăunel de lemn, cu spatele la fereastră. Cosea. În jurul ei se întindea în falduri o imensă și magnifică pânză brodată. Pe pereți și tavan dănțuiau reflexii ale culorilor bogate din broderie. Nici dacă tânăra ar fi ținut în brațe un vitraliu topit, efectul nu ar fi fost mai minunat.

În cameră nu se mai afla decât o colivie prăpădită ce atârna din tavan, și în ea o pasăre tristă.

— Mă întrebam, draga mea, spuse ducele aplecându-se peste pervaz, dacă nu cumva mi-ai văzut calul?

— Nu, răspunse tânăra, fără să se oprească din cusut.

— Păcat, făcu ducele. Bietul Copenhagen. A fost cu mine la Waterloo și-mi pare nespus de rău să-l pierd. Sper ca acei ce-l găsesc să se poarte bine cu el. Bietul de el.

Urmă ră câteva clipe de tăcere, timp în care ducele

contemplă linia elegant curbată a gâtului alb din fața lui.

— Draga mea, spuse el, îmi dai voie să intru ca să stăm de vorbă câteva clipe?

— Cum dorești, spuse tânăra femeie.

Ajuns în odaie, ducele descoperi încântat că tânăra era cel puțin la fel de frumoasă pe cât sugerase prima impresie de afară.

— E foarte frumos locul acesta, draga mea, spuse el, deși îmi pare cam singuratic. Dacă nu ai nimic împotriva, am să-ți țin tovărășie un ceas sau două.

— Nu am nimic împotriva, spuse femeia, dacă îmi făgăduiești că nu mă vei deranja de la lucru.

— Și pentru cine brodezi așa o pânză uriașă, draga mea? Pe buzele femeii apăru umbra unui zâmbet.

— Cum pentru cine? Pentru dumneata, firește! spuse ea. Ducele rămase nespus de uimit auzind aceste vorbe.

— Și îmi dai voie să arunc o privire? întrebă el.

— Firește, spuse femeia.

Ducele se apropie și se uită peste umărul ei la broderie. Aceasta era alcătuită din mii și mii de scene minunate realizate, dintre care unele îi părură foarte ciudate, iar altele mai degrabă familiare.

Trei dintre scene îi treziră o uimire nespusă. În prima era zugrăvit un cal roib ce semăna izbitor cu Copenhagen, fugind pe o pajiște și având în urmă satul Wall; urma apoi o imagine cu ducele însuși, ce înainta pe o cărare albicioasă printre dealuri rotunde și înverzite; și apoi o imagine în care ducele se afla chiar în odaia aceea, privind peste umărul femeii la broderie! Nu lipsea niciun detaliu din imagine – nici măcar pasărea cea tristă din colivie.

În clipa aceea, un șobolan mare și vărgat țâșni dintr-o gaură a peretelui și începu să roadă un colț al broderiei. Era chiar partea pe care era brodată colivia. Atunci se petrecu ceva cu adevărat extraordinar: în clipa în care cusăturile se desprinseră, colivia din odaie dispăru cu desăvârșire. Scoțând un tril voios, pasărea își luă zborul pe fereastră.

„Ei, asta zic și eu ciudățenie!”, își spuse ducele. „Dar acum

că mă gândesc, nu avea cum să fi cusut toate imaginile acestea după ce am ajuns. Cu siguranță că a brodat scenele *înainte ca ele să aibă loc!* Se pare că tot ce brodează tânăra aceasta pe pânză se întâmplă cu adevărat. Mă întreb ce urmează..

Și se uită iar la pânză.

În următoarea imagine se afla un cavaler cu armură argintie ce se apropia de casă. În următoarea, ducele și cavalerul se luptau pe viață și pe moarte iar în ultima imagine (pe care femeia tocmai o isprăvea) cavalerul îl spinteca pe duce cu sabia.

— Dar nu e cinstit deloc! strigă el indignat. Individul ăsta are sabie, sulită, pumnal și o trebușoară din aia căreia nu mai știu cum îi zice, cu bilă cu țepi prinsă de un lanț! Iar eu nu am nicio armă!

Femeia ridică din umeri, vrând parcă să spună că asta nu o privea.

— Dar n-ai putea să-mi brodezi și mie o săbiuță, acolo? Sau poate un pistol? întrebă ducele.

— Nu, răspunse femeia.

Isprăvi apoi de cusut și, făcând un ultim nod zdravăn, se ridică și ieși din odaie.

Ducele privi pe fereastră și zări pe coama dealului o sclipire – cam cum ar fi sclipit o rază de soare pe o armură de argint – și apoi o pată viu colorată, poate o pană stacojie din vârful unui coif.

Ducele scotoci grăbit prin casă în căutarea unei arme de orice fel, dar nu găsi nimic în afara pocalului vechi de cositor. Se întoarse atunci în odaia unde se afla broderia.

— Gata, știu! spuse el, venindu-i o idee cât se poate de originală. N-o să mă cert cu el! Și atunci nici el n-o să mă ucidă!

Apoi, privind iarăși broderia:

— Ah, dar uite ce aer îngâmfat are! Cum să nu te cerți cu un asemenea găgăuță!

Posomorât, ducele își vârî mâinile în buzunare, unde dădu peste un obiect rece din metal: foarfecele doamnei Pumphrey.

„În sfârșit, o armă, Dumnezeule! Ah! Dar la ce bun? Tare mă

îndoiesc că individul o să fie așa de cumsecade încât să stea nemișcat până nimeresc eu cu lama asta mică găurile din cămașa lui de zale.”

Cavalerul în armură argintie tocmai traversa podul acoperit cu mușchi. Zgomotul copitelor și zăngănitul armurii răsunau în toată casa. Pana stacojie trecu prin fața ferestrei.

— Stai așa! strigă ducele. Mi se pare că aceasta nu e deloc o problemă militară. E vorba de *lucru de mână*!

Spunând acestea, luă foarfecele doamnei Pumphrey și tăie toate ațele din imaginile în care era reprezentat cavalerul apropiindu-se de casă; apoi lupta celor doi; și, în fine, propria lui moarte. După ce isprăvi, aruncă o privire pe fereastră; de cavaler, nici urmă.

— Excelent! strigă el. Și acum, restul!

Concentrându-se din rășputeri, mormăind fără încetare și tot înțepându-se la degete, ducele adăugă și el niște scene la broderia femeii, toate făcute cu niște cusături foarte mari și îngrozitor de urâte. În prima imagine a ducelui se vedea un omuleț (el însuși) alcătuit din linii subțiri, ca o marionetă, ce părăsea casa; în următoarea era zugrăvită întâlnirea înduioșătoare a omulețului cu un cal reprezentat la fel de schematic (Copenhagen), iar în a treia și ultima scenă, cei doi se întorceau nevătămați prin deschizătura din zid.

I-ar fi plăcut să brodeze și un dezastru îngrozitor care să se abată asupra satului Wall, ba chiar alese niște mătăsurii de un roșu și un portocaliu strident, dar până la urmă se văzu nevoit să
renunțe
la

idee, căci priceperea lui la broderie nu era nici pe departe suficientă pentru ce-și dorea să zugrăvească.

Își luă deci pălăria și părăsi vechea casă de piatră. Afară îl găsi pe Copenhagen care-l aștepta – exact în locul unde îl reprezentase pe pânză, cu cusăturile lui mari – și nu mică le fu bucuria celor doi când se văzură. Apoi Ducele de Wellington

încălecă și se întoarse în Wall.

Ducelui nu i se păru că scurta lui ședere în casa împrejmuită cu apă ar fi avut efecte neplăcute asupra sa. Peste mai mulți ani ajunse diplomat, om de stat și apoi prim-ministru al Marii Britanii, devenind însă tot mai convins că toate strădaniile lui sunt în van. Odată îi spuse doamnei Arbuthnot (o prietenă apropiată):

— Pe câmpurile de luptă din Europa eram stăpânul propriului meu destin, dar ca politician sunt atâția cărora trebuie să le fac pe plac, atâtea compromisuri pe care trebuie să le accept, încât mă simt ca o marionetă.

Doamna Arbuthnot nu înțelese însă de ce ducele păru dintr-odată teribil de alarmat și sângele îi pieri din obraji.

DOMNUL
SIMONELLI

sau
VĂDUVUL
SPIRIDUȘ

Casa parohială Allhope, Derbyshire

Doamnei Gathercole

20 dec. 1811

Doamnă,

N-am să vă pun la încercare răbdarea repetând toate argumentele cu care am încercat mai devreme să vă conving de nevinovăția mea. Când am plecat de la domnia voastră azi după-amiază, v-am spus că îmi stă în putere să vă ofer *dovezi scrise* care mă vor absolvi de orice vină pe care ați găsit de cuviință să o aruncați pe umerii mei și, ca urmare a acestei promisiuni, vă trimit acum jurnalul meu. Și dacă răsfoind aceste pagini veți descoperi, doamnă, că îndrăzneala m-a împins să vă schițez *și dumneavoastră* portretul, iar dacă cele scrise vi se par *nu întru totul măgulitoare*, vă rog doar să vă amintiți că cele scrise aici au un caracter intim și personal, nefiind destinate citirii de către altcineva în afară de mine.

Nu veți auzi rugăminți stăruitoare de la mine, doamnă. Nu ezitați să-i scrieți episcopului. În niciun caz nu aș dori să vă împiedic de la a face ceea ce credeți că e drept. Trebuie totuși să răspund uneia din acuzațiile pe care mi le-ați adus: anume că nu am arătat respectul cuvenit familiei dumneavoastră. Dimpotrivă, doamnă – prea marele respect pe care îl am

pentru toți cei ce vă sunt apropiați m-a adus în strania situație în care mă aflu acum.

Rămân, doamnă, sluga dumneavoastră preaplecată.

Reverend Alessandro Simonelli

Din Jurnalul lui Alessandro Simonelli

Colegiul Corpus Christi, Cambridge

10 aug. 1811

Încep să mă gândesc că va trebui să mă însor. Nu am nici bani, nici speranțe de avansare și nici prieteni care să mă ajute. Figura mea neobișnuită e singurul capital pe care îl am și mă tem că va trebui să-l exploatez; John Windle mi-a spus în particular că văduva librarului de pe Strada Jesus e îndrăgostită nebunește de mine și toată lumea știe că i-au rămas de la răposatul ei soț aproape cincisprezece mii de lire. Iar despre ea n-am auzit decât vorbe de laudă. Tinerețea, virtutea, frumusețea și milostenia cu care e înzestrată o fac plăcută tuturor. Și totuși îmi vine greu să mă hotărâsc. De prea mult timp m-am obișnuit cu rigoarea discuțiilor academice, pentru a fi încântat la gândul conversațiilor *feminine* – în loc să-mi astâmpăr setea de cunoaștere în tovărășia lui Aquinas, Aristofan, Euclid și Avicenna, va trebui să ascult ceasuri întregi pălăvrăgeli despre însușirile unei bonete împodobite cu panglici de culoarea macilor.

11aug. 1811

Dr. Prothero a venit de dimineață în apartamentul meu, numai un zâmbet.

— Sunteți uimit să mă vedeți, domnule Simonelli, spuse el. Prietenia noastră nu a fost în ultima vreme atât de strânsă, încât să ne facem vizite.

Perfect adevărat, dar a cui e vina? Prothero face parte din cea mai nesuferită categorie de învățați de la Cambridge; îi plac caii și vânătoarea mai mult decât cărțile și studiul; n-a

susținut nici măcar un curs de când a fost făcut Profesor, deși e obligat prin statut să facă asta cel puțin o dată la două săptămâni; odată a mâncat cinci scrumbii fripte la o singură masă (și era cât pe ce să moară din pricina asta); e beat în cele mai multe dimineți și în *toate* serile; și salivează pe vestă în timp ce moțâie în fotoliul lui. Nu m-am sfiit deloc să-mi fac cunoscută părerea despre el pretutindeni; și, cu toate că n-am avut nimic de câștigat de pe urma francheței mele, pot spune cu bucurie că el a avut de pierdut.

— Vă aduc vești bune, domnule Simonelli, a urmat el. Ar trebui să-mi oferiți un pahar cu vin – zău că da! Când veți auzi ce vești excelente am pentru dumneavoastră, cu siguranță veți dori să-mi oferiți un pahar cu vin!

Și a început pe dată să-și sucească gâtul precum o țestoasă bătrână și urâtă, căutând fără îndoială vreo sticlă. Cum însă eu nu țin vin în casă, urmă:

— Am fost rugat de o familie din Derbyshire – prieteni de-ai mei, știți – să găsesc un domn învățat care să fie paroh în satul lor. Și imediat m-am gândit la dumneavoastră, domnule Simonelli! Îndatoririle unei parohii de sat din regiunea aceea nu sunt deloc împovărătoare. Și puteți să vă dați seama și singur cât de sănătos e locul, ce aer curat veți respira acolo, dacă vă spun că domnul Whitmore, fostul preot, avea vârsta de nouăzeci și trei de ani când s-a dus la Domnul. A fost un suflet bun și inimos, iubit de toți enoriașii, dar nu era învățat! Haideți, domnule Simonelli! Dacă vă surâde ideea de a avea o casă numai a dumneavoastră – cu tot cu grădină, livadă și fermă – atunci le voi scrie chiar în seara asta celor din familia Gathercole și îi voi liniști comunicându-le că acceptați!

În ciuda insistențelor lui, n-am vrut să-i dau un răspuns pe loc. Cred că știu ce urmărește. Are un nepot pe care speră să-l aducă în locul meu dacă plec din Corpus Christi. Pe de altă parte, ar fi o nesăbuintă să refuz o ocazie atât de bună numai și numai ca să-i pun lui bețe în roate.

Mi se pare că am de ales între parohie și căsnicie.

9 sept. 1811

Astăzi am fost hirotonit preot al Bisericii Anglicane. Nu mă îndoiesc că purtarea mea cuviincioasă, sânguința și firea mea extraordinar de blândă sunt însușirile ideale pentru un preot.

Hanul George, Derby
15 sept. 1811

Astăzi am călătorit cu diligența până la Derby. Mi-am luat loc afară – m-a costat zece șilingi și șase pence – dar a plouat fără încetare și a trebuit să am grijă să nu mi se ude cărțile și hârtiile. Spre deosebire de camerele de han obișnuite, odaia de la hanul George e spațioasă și bine aerisită. La cină am avut sitari fripți, tocană de napi și mere în aluat. Toate au fost excelente, însă deloc ieftine, lucru pe care l-am reclamat.

16 sept. 1811

Primele impresii n-au fost *deloc* încurajatoare. Ploua în continuare, iar regiunea din apropiere de Allhope părea sălbatică și aproape nelocuită. Am văzut văi abrupte și împădurite, râuri spumoase și învolburate, întinderi mlăștinoase mohorâte și bătute de vânt. Era, fără îndoială, o priveliște remarcabil de pitorească și ar fi putut servi de model oricărui scriitor de romane dornic să alcătuiască un pasaj descriptiv; însă eu, care urma să locuiesc aici, nu vedeam decât prefigurarea unei izolări extreme și a unei așezări puțin populate, caracterizată de minți ignorante și maniere necizelate. În două ceasuri întregi de mers pe jos am văzut o singură locuință omenească – o fermă lugubră, cu pereți înnegriți de ploaie, așezată în mijlocul unui pâlț de arbori întunecați, șiroind de apă.

Tocmai când nădăjduiam că m-am apropiat de sat, am cotit odată cu drumul și am văzut prin ploaie, la mică distanță în fața mea, două siluete călare. Se opriseră în dreptul unei căsuțe sărăcăcioase și stăteau de vorbă cu cineva care rămăsese în grădină. Deși nu mă pricep la cai, cei doi pe care i-am văzut acolo erau cu adevărat remarcabili – înalți, zdraveni și cu părul

lucios. Își scuturau coamele și loveau pământul cu copitele, ofensați parcă să stea într-un loc atât de ordinar. Unul era negru, iar celălalt roib. Roibul, mai ales, părea singura pată de culoare din tot ținutul Derbyshire; strălucea ca o flacăra în văzduhul cenușiu și ploios.

Cel cu care vorbeau călăreții era un bătrân adus de spate. Apropiindu-mă de ei, am auzit strigăte și un blestem, apoi l-am văzut pe unul din călăreți ridicând mâna și făcând un semn deasupra capului bătrânului. Gestul acesta îmi era cu totul necunoscut – bănuiesc că e unul folosit doar de localnicii din Derbyshire. Nu cred să fi văzut vreodată un semn care să vădească mai limpede disprețul, și cum bănuiesc că ar fi interesant să studiez obiceiurile și credințele bizare ale oamenilor de aici, am schițat un soi de diagramă sau desen care redă cu precizie gestul făcut de călăreț.

Am dedus că cei doi nu obținuseră răspunsul dorit din discuția cu bătrânul țăran. M-am gândit totodată că, fiind acum atât de aproape de sat, bătrânul era cu siguranță unul dintre enoriașii mei. M-am hotărât așadar să nu pierd prilejul de a restabili pacea și armonia în locul vrajbei abia iscate. Am grăbit deci pasul, l-am strigat pe bătrân, l-am informat că sunt noul preot paroh și l-am întrebat cum îl cheamă; îl chema Jemmy.

— Ei, Jemmy, am spus eu atunci pe un ton prietenos și într-un limbaj potrivit condiției lui de om neșcolit, ia să-mi spui ce se petrece aici? Ce-ai făcut de i-ai înfuriat așa rău pe cei doi domni?

Atunci el mi-a spus că pe soția celui cu calul roib o apucaseră durerile facerii în dimineața aceea. Venise deci împreună cu slujitorul lui să o caute pe nevasta lui Jemmy, Joan, care mulți ani le moșise pe toate femeile din împrejurimi.

— Așa deci? am spus eu, pe un ton de ușoară dojană. Și atunci de ce i-ai lăsat să aștepte? Unde ți-e nevasta?

El a întins atunci brațul către colina pe care urca șerpuit drumul; privind într-acolo am zărit cu greu prin ploaie o biserică străveche și un cimitir.

— Și cine se îngrijește acum de femeile care nasc? am

întrebat.

Mi-a explicat că erau două persoane care îndeplineau această însărcinare: domnul Stubb, spițerul din Bakewell, sau domnul Horrocks, medicul din Buxton. Dar ambele localități erau la distanță de două, trei ceasuri de mers călare pe drumuri proaste, iar femeia era deja, după spusele lui Jemmy, „rău de tot“.

Sincer să fiu, m-a cam deranjat purtarea gentilomului cu calul roib, care până azi nu se sinchisise să găsească pe cineva care să-i moșească nevasta, deși avusese nouă luni la dispoziție să se achite de această obligație. Cu toate acestea, m-am grăbit să-i ajung din urmă pe cei doi călăreți și, adresându-mă celui de pe calul roib, am spus:

— Domnule, numele meu este Simonelli. Am studiat varii materii la Universitatea Cambridge – drept, teologie, medicină – și de mulți ani corespundez cu unul din cei mai străluciți medici ai timpurilor noastre, domnul Matthew Baillie de pe strada Great Windmill din Londra. Dacă nu aveți nimic împotrivă, o voi asista bucuros pe soția dumneavoastră la naștere.

Atunci gentilomul a întors spre mine un chip uscățiv, oacheș, nerăbdător. Avea ochii extraordinar de frumoși și de strălucitori, cu o expresie neobișnuit de inteligentă. Nu avea perucă, însă părul negru și destul de lung îi era legat cu o panglică, cam cum se purtau perucile odinioară. I-am dat undeva între patruzeci și cincizeci de ani.

— Și sunteți adept al lui Galenus sau Paracelsus? spuse el.

— Domnule? i-am răspuns (crezând că glumește). Apoi însă, văzând că mă privește lung, am continuat:

— Învățăturile medicale ale anticilor pe care-i pomeniți, domnule, sunt depășite. Cunoștințele lui Galenus despre anatomie au fost obținute exclusiv din disecții pe porci, capre și maimuțe. Cât despre Paracelsus, acesta credea în eficacitatea vrăjilor și altor absurdități de felul acesta. Zău așa, domnule, am spus cu un hohot de râs, ați putea la fel de bine să mă întrebați ce tabără am susținut în Războiul Troian și să mă puneți să aleg între acei domni iluștri, dar complet discreditați!

Poate că n-am procedat bine râzând de el – am simțit asta imediat. Mi-am amintit câți dușmani îmi făcusem la Cambridge din pricina superiorității mele intelectuale și m-am gândit la hotărârea pe care o luasem, de a proceda diferit odată ajuns în Allhope, anume de a suporta cu răbdare ignoranța și incultura ori de câte ori le-aș fi întâlnit. Însă gentilomul spuse doar atât:

— Ei, Dando, nu mă așteptam la un asemenea noroc. Un învățat și medic eminent pentru soția mea.

Apoi surâse – un zâmbet prelung și subțire, întipărit doar pe o jumătate a chipului său oacheș.

— Nu mă îndoiesc că va fi plină de recunoștință.

În timp ce vorbea, eu am făcut câteva descoperiri, ca de pildă că și el și servitorul erau incredibil de murdari – lucru pe care nu-l observasem la început, doar fiindcă ploaia le spălase fețele. Haina gentilomului, ce mi se păruse a fi dintr-un soi de stofă cafenie, se dovedi la o privire mai atentă a fi de catifea roșie, însă extrem de decolorată, uzată și pătată cu noroi și grăsime.

— Aveam de gând să o urc pe bătrâna moașă în spatele lui Dando, spuse el, dar cu domnia voastră nu se cade așa ceva.

Tăcu o clipă, după care urlă dintr-odată:

— Ce mai aștepți, coțcar pocit ce ești? (În prima clipă m-am speriat, dar mi-am dat seama pe dată că vorbea cu Dando.) Dă-te jos de pe cal! Ajută-l pe bunul doctor să încalece.

Eram pe cale să protestez, spunându-le că nu știam nimic despre cai sau călărie, însă Dando sărise deja jos și reușise să mă ridice cumva în șaua calului; înainte să-mi dau bine seama unde mă aflui, aveam picioarele în scări și frâiele în mâini.

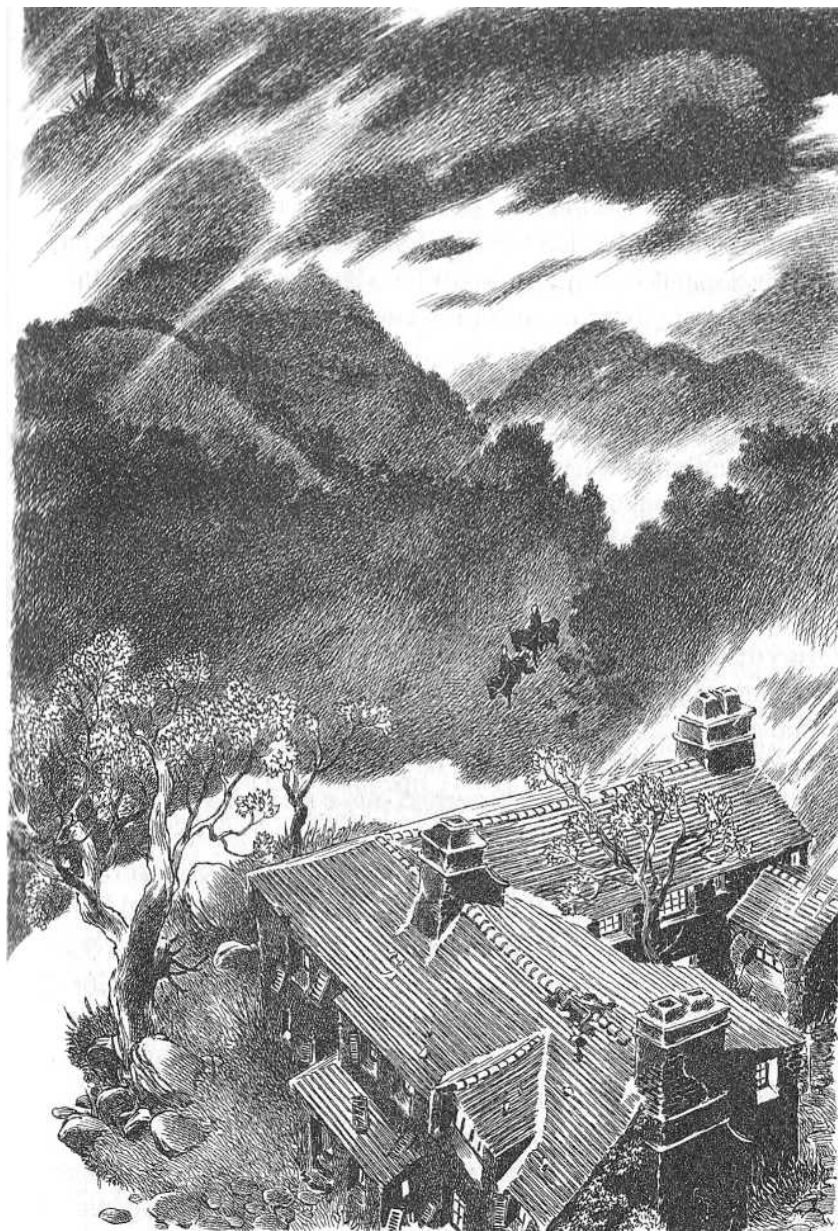
Se vorbește mult în Cambridge despre cai, despre călărie și despre stăpânirea cailor. Un mare număr dintre studenții mai ignoranți se mândresc cu cât de multe știu despre acest subiect. Eu însă am descoperit că nu e cine știe ce. Nu trebuie decât să te ții cât de bine poți în șa: în rest, calul face *totul*.

Uimitoare viteză! Divină iuțeală! Am ieșit îndată de pe drumul principal și am gonit prin păduri bătrâne de stejari, frasini și ilice; frunze uscate se ridicau în văzduh, ploaia se

pogora peste noi, iar eu și gentilomul – ca niște duhuri ale văzduhului cenușiu și trist – zburam între frunze și ploaie! Apoi am urcat din ce în ce mai sus, iar norii suri și zdrențuiți s-au rupt în fâșii precum niște porți imense ale Cerului ce ni se deschideau în față! Am trecut prin mlaștini, pe lângă bălți plumburii, pe lângă arbuști de păducel singuratici și biciuiți de vânt, dincolo de ziduri ruinate, din piatră cenușie – o capelă pe jumătate prăbușită – un pârau – peste coline, ajungând în cele din urmă la o casă ce străjuia singuratică într-o vale plină de aburii ploii.

Era o locuință străveche, cu acareturi construite în epoci diferite și din varii materiale. Puteai vedea acolo cremene și piatră, cherestea străveche cenușiu-argintie, precum și cărămizi de un roșu aprins ce luceau plăcut în obscuritatea din jur. Când ne-am apropiat însă, am observat că locuința era într-o stare jalnică. Ușile nu mai aveau balamale și erau proptite cu pietre, în crăpături fiind îndesate cârpe decolorate; geamurile erau crăpate, sparte și lipite cu hârtie veche; în acoperișul construit din plăci de piatră se căscau numeroase găuri negre; smocuri de iarbă uscată se șteau printre dalele de pavaj. Toate acestea îi dădeau casei un aer melancolic; în plus, în jurul ei se afla un șanț cu apă stătută și închisă la culoare ce oglindea cu fidelitate imensa dezolare a locului.

Am sărit amândoi jos din șa, am intrat în casă și am trecut grăbiți printr-un mare număr de încăperi. Am observat că servitorii

gentilomului (și părea să aibă extraordinar de mulți) nu au ieșit în întâmpinarea stăpânului lor și nici nu i-au dat vești despre starea soției lui, ci se ațineau în diverse cotloane umbrite ale casei ca niște netoți.

Gentilomul m-a condus în iatacul în care zăcea soția lui,

alături de ea fiind doar o bătrână mărunțică. Aceasta din urmă era remarcabilă din mai multe puncte de vedere, dar mai ales pentru sumedenia de fire lungi și aspre de păr care-i creșteau pe obraji, semănând grozav cu niște ace de porc spinos.

Draperiile erau trase în această odaie și focul ardea zdravăn, potrivit credinței învechite că femeile ce nasc trebuie să stea la căldură. Era cumplit de cald. Primul lucru pe care l-am făcut când am intrat a fost să dau la o parte draperiile și să deschid larg fereastra, dar când m-am întors și am privit în jur am regretat oarecum gestul meu pripit – căci în odaie domnea o mizerie neînchipuită.

Cearșafurile pe care zăcea soția gentilomului erau pline de insecte și paraziți de tot soiul. Ici și colo se vedeau farfurii de cositor cu resturi de mâncare putrezindă. Am observat însă că nu aveam de-a face cu mizeria celor săraci. Oriunde îți aruncai ochii vedeai un talmeș-balmeș de obiecte. Aici, un șorț murdar de grăsime acoperea un volum din *Encyclopédie* a lui Diderot; colo, un papuc de catifea roșie împodobit cu pietre scumpe zăcea sub capacul unui încălzitor; sub pat, o diademă de argint era prinsă în dinții unei furci; pe pervaz, leșul uscat al unui animal (pisică, dacă nu mă înșel) își sprijinea capul sfărâmicios de o cană de porțelan. O rochie de catifea de culoarea bronzului (ce semăna oarecum cu rasa unui papă Copt) era întinsă pe jos pe post de covor. Era brodată cu fir de aur și perle, dar ațele se rupseseră și perlele zăceau împrăștiate în mizerie. Una peste alta, aveam în fața ochilor un asemenea melanj de splendoare și murdărie cum nu-mi închipuisem că voi vedea vreodată; am rămas uluit că cineva putea răbda să țină în casă niște servitori atât de leneși și neglijenți.

Stăpâna casei, sârmana de ea, era foarte tânără – nu cred să fi avut mai mult de cincisprezece ani – și extrem de slabă. I se vedeau oasele prin pielea aproape translucidă, întinsă mai-mai să plesnească peste abdomenul ei umflat. Deși am citit multe lucrări de specialitate, mi-a fost tare greu să o fac să mă asculte. Mi-am formulat instrucțiunile într-o manieră extrem de clară și precisă, dar ea era slăbită și avea dureri, astfel că n-am reușit să o conving să facă ce-i spuneam.

Am descoperit în curând că fătul era poziționat în chipul cel mai nefericit cu putință. Neavând forceps, am încercat de mai multe ori să-l întorc cu mâna, iar la a patra încercare am reușit. Între orele patru și cinci s-a născut un băiețel. În prima clipă când l-am văzut nu mi-a plăcut culoarea pruncului. Domnul Baillie mi-a spus că nou-născuții au în general culoarea vinului de Bordeaux; uneori, zicea el, pot avea o culoare mai închisă, ca vinul de Porto; însă copilul acesta era, limpede și fără urmă de îndoială, negru. Era însă un copil neobișnuit de viguros. Mi-a tras o lovitură zdravănă cu piciorul când i l-am înmânat bătrânei. Mi-a rămas o vânătaie pe braț în locul acela.

Pe mamă însă n-am reușit să o salvez. La sfârșit era ca o casă prin care bate vântul, slăbind ușile din țâțâni și lovindu-le; moartea gonia prin trupul ei plăpând și mințile ei slăbite rătăceau, lovite. Părea convinsă că fusese dusă cu forța într-un loc unde era păzită zi și noapte de o temniceră îngrozitoare.

— Gata, liniștește-te, i-am șoptit, acestea sunt doar închipuirile sălbaticale ale minții dumitale febrile. Privește în jur. Iat-o aici pe buna ta... (aici i-am arătat-o pe bătrâna cu față de porc spinos)... care te îngrijește cu atâta devotament. Ești înconjurată de prieteni. Poți deci să fii liniștită.

Ea însă nu voia să mă asculte, ci își striga înnebunită mama, rugând-o să vină și să o ia acasă.

Aș fi dat aproape orice să o pot salva. Căci până la urmă, care a fost rezultatul strădaniilor mele? Un suflet tocmai venise pe lume în timp ce altul o părăsea – nu prea aveam cu ce să mă laud.

Am început să rostesc o rugăciune de iertare a păcatelor, dar abia apucasem să spun câteva cuvinte când am auzit un soi de chițăit. Deschizând un ochi, am zărit-o pe bătrână care a înhățat pruncul și a luat-o la goană din încăpere cât o țineau picioarele.

Am sfârșit de spus rugăciunea și, cu un oftat, am plecat să-l caut pe soțul femeii. L-am găsit în bibliotecă unde, dând dovadă de o admirabilă nepăsare masculină, citea dintr-o carte. Se făcuseră ceasurile șapte sau opt.

Mi s-a părut nimerit, ca preot, să-i aduc mângâiere și să

spun câteva vorbe despre soția pe care tocmai o pierduse, dar m-a împiedicat de la aceasta faptul că nu știam absolut nimic despre ea. Despre virtuțile ei morale nu puteam spune nimic. Despre frumusețea ei știam destul de puțin, căci o văzusem doar atunci când trăsăturile îi erau schimonosite de durerile facerii și de spaima morții. Așa încât i-am spus simplu și direct ce se petrecuse, încheind cu un discurs ce mi se păru chiar și mie că suna de parcă i-aș fi cerut scuze că i-am omorât nevasta.

— Ah! spuse el. Sunt convins că ați făcut tot ce ați putut.

Am admirat calmul filosofic de care dădea dovadă, cu toate că mărturisesc că m-a și surprins puțin. Apoi mi-am amintit că tânăra lui soție făcuse mai multe greșeli gramaticale în timp ce vorbea cu mine și folosisse câteva cuvinte și expresii din dialectul zonei. Mi-am imaginat deci că poate, ca atâția alți gentilomi, și acesta încheiase o căsătorie nepotrivită, ademenit de ochii albaștri și părul de aur al miresei, pentru ca mai târziu să regrete alegerea făcută.

— Un fiu, ați spus? urmă gentilomul, bine dispus. Grozav!

Și scoase capul pe ușă, strigând să-i fie adus copilul. O clipă mai târziu, Dando și doica cu față de porc spinos sosiră cu pruncul. Gentilomul își examina pe îndelete feciorul, declarându-se încântat. Apoi ridică pruncul în sus și îi spuse următoarele cuvinte:

— Pe fărăș cu tine, domnule! Și-l scutură zdravăn pe micuț. Și în foc cu tine, domnule! Și iar îl scutură. Și sub cărbunii cei aprinși cu tine, domnule! — Și-l scutură pentru a treia oară.

Mi s-a părut o glumă cam bizară.

Apoi doica aduse o zdreanță și dădu să înfeșe copilul în ea.

— Domnule, mă văd nevoit să protestez! am strigat. Zău așa! Nu aveți ceva mai curat în care să înfășați copilul?

M-au privit cu toții uimiți. Apoi gentilomul zâmbi și spuse:

— Ce văz nemaipomenit de bun trebuie să aveți, domnule Simonelli! Cum, nu vi se pare că pânza aceasta e țesută din cea mai albă și mai fină olandă?

— Nu, i-am răspuns oarecum iritat, mi se pare că e o zdreanță murdară cu care nici ghetetele nu mi-ar veni să mi le șterg!

— Nu mai spuneți! făcu gentilomul destul de surprins. Și Dando? Spuneți-mi, cum vi se pare? Vedeți cataramele cu rubine ale pantofilor lui? Nu? Dar haina lui de catifea galbenă și sabia strălucitoare ce-i atârnă la brâu?

Am clătinat din cap. (Și ar trebui să precizez că Dando era îmbrăcat în același stil bizar și demodat ca și stăpânul lui și arăta ca o lichea rufoasă și fudulă – ceea ce și era, fără îndoială. Purta cizme lungi până la coapse, o legătură zdrențuită și murdară de dantelă la gât și un tricorn străvechi pe cap.)

Gentilomul m-a privit lung și gânditor vreme de un minut sau două.

— Domnule Simonelli, a spus el în cele din urmă, chipul dumneavoastră e remarcabil! Ochii aceștia strălucitori! Genele negre și dese! Nobila arcuire a sprâncenelor! Fiecare din trăsăturile dumneavoastră e o mărturie a strânsei legături pe care o aveți cu familia mea! Vă rog să fiți bun și să veniți în fața acestei oglinzi alături de mine.

Am făcut ce mă rugase; și, lăsând la o parte diferența de culoare a fețelor noastre (a lui era brună ca jirul, a mea albă ca hârtia), asemănarea era cu adevărat izbitoare. Toate trăsăturile ciudate și tulburătoare ale chipului meu se regăseau pe al lui: aceleași gene lungi și negre aidoma unor trăsături de condei terminate cu o linie ascendentă; aceeași curioasă înclinare a pleoapelor care dă feței o expresie de aroganță somnoroasă; aceeași mică aluniță neagră chiar sub ochiul drept.

— Ah! strigă el. Dar nu e nicio îndoială! Cum se numea tatăl dumneavoastră?

— Simonelli, am spus eu zâmbind, firește.

— Și unde s-a născut?

— La Genova, am răspuns, după o scurtă ezitare.

— Mama dumneavoastră cum se numea?

— Frances Simon.

— Și s-a născut...?

— La York.

Gentilomul a luat atunci o foaie de hârtie de pe masă și a notat totul.

— Simon și Simonelli, murmură el, ce ciudat.

Părea că așteaptă lămuriri suplimentare cu privire la părinții mei, dar nu i-am oferit această satisfacție.

— Ei, nu contează, a spus el în cele din urmă. Oricare ar fi legătura dintre noi, domnule Simonelli, o voi descoperi. Mi-ați făcut un mare serviciu și aveam de gând să vă răsplătesc cu generozitate, dar nu mi se pare normal ca membrii aceleiași familii să se plătească unii pe alții pentru servicii ce trebuie oferite de bunăvoie în numele datoriei de sânge.

Îmi zâmbi prelung și cu înțeles, apoi încheie:

— Așa că, vedeți dumneavoastră, trebuie să mai cercetez această problemă.

Deci la asta se reducea mult trâmbițatul interes față de chipul meu și familia mea: nu voia să mă plătească! M-am infuriat grozav când mi-am dat seama în ce fel mă lăsasem păcălit! L-am informat scurt că sunt noul paroh din Allhope și mi-am exprimat speranța că-l voi vedea duminică la biserică.

El însă a zâmbit și mi-a spus așa:

— Noi nu facem parte din parohia dumneavoastră. Acesta e conacul Allhope și potrivit unor înțelegeri din vechime, eu sunt seniorul domeniului Allhope; dar în decursul anilor, conacul s-a separat de sat și acum vedeți și dumneavoastră ce distanță mare e între ele.

Nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce vorbea. Am dat să plec împreună cu Dando, care avea să mă însoțească înapoi în sat, dar când am ajuns la ușa bibliotecii m-am întors și i-am spus:

— E curios, domnule, dar nu mi-ați spus cum vă numiți.

— Eu sunt John Hollyshoes^[6], răspunse el surâzând.

În clipa când ușa s-a închis în urma mea, am auzit, aș putea să jur, sunetul unui fâraș împins în cămin și pe cel al cărbunilor răscoliți cu vâtraiul.

Drumul înapoi spre sat a fost mult mai puțin plăcut decât cel înspre conacul Allhope. Luna era complet ascunsă în dosul perdelei de nori și ploua în continuare, dar Dando călărea la fel de repede ca și stăpânul lui; tot drumul m-am temut că ne vom sfârși goana nebună cu gâturile frânte.

În față au apărut în cele din urmă niște lumini – un sat. Am

descălecat de pe calul cel negru și m-am întors să-i spun ceva lui Dando, dar am descoperit că în clipa în care mă dădusem jos din șa, el apucase frâiele calului negru și dispăruse. Am făcut un pas și m-am împiedicat imediat de cufărul și pachetele mele cu cărți – care presupun că fuseseră lăsate aici pentru mine de către Dando, și de care uitasem cu desăvârșire până în clipa aceea.

În apropiere păreau să se afle numai câteva cocioabe prăpădite. Ceva mai departe însă, către dreapta, am zărit șase ferestre puternic luminate și, judecând după mărimea și forma lor regulată, acestea m-au dus cu gândul la odăi încălzite, mese întinse pentru cină și canapele confortabile. Pe scurt, la locuința unui *gentilom*.

Am bătut la ușă și mi-a deschis o servitoare îngrijită. Am întrebat dacă aceea era locuința domnului Gathercole, la care ea mi-a răspuns că *amiralul* Gathercole murise înecat în urmă cu șase ani. Eram noul paroh?

Servitoarea cea îngrijită m-a lăsat să aștept pe hol, timp în care ea s-a dus să mă anunțe nu știu cui – iar eu am avut răgazul de a arunca o privire în jur. Podeaua era acoperită cu lespezi vechi de piatră, foarte bine măturate, iar strălucirea vie a dulapurilor de stejar, a scrinurilor de nuc, a tuturor măsuțelor din încăpere vădea folosirea din belșug a cerii de albine și o plăcută hărnicie femeiască. Totul era curat, delicat, elegant – ceea ce nu se putea spune și despre mine, am observat. Eram plin din cap până în picioare de pete și murdărie, iar ținuta mea era boțită – lucru firesc, de altfel, având în vedere că mersesem pe jos ceasuri întregi pe o ploaie torențială, galopasem printr-un ținut rural împădurit și apoi tridisem din răspuțuri să aduc un copil pe lume și să alin suferințele unei muribunde; în plus, eram acoperit cu un soi de mazăgă neagră – urmarea inevitabilă, bănuiesc, a unei vizite în casa lui John Hollyshoes.

Servitoarea cea îngrijită m-a condus într-un salon unde două doamne așteptau să-și vadă noul preot. Una dintre ele se ridică, maiestuoasă și impunătoare, și mi se prezentă: doamna Gathecole, văduva amiralului. Cealaltă era doamna Edmond,

sora amiralului.

O masă extensibilă demodată era așternută pentru cină cu o față de masă albă. Mâncarea arăta grozav. Aveau pe masă tocană de pui, stridii, o tartă cu mere, brânză Wensleydale, precum și o carafă cu vin și pahare.

Doamna Gathercole avea în mână scrisoarea de la mine și încă una, pe care am deslușit scrisul respingător al doctorului Prothero.

— Simonelli e un nume italianesc, nu-i așa? mă întrebă doamna Gathercole.

— Așa e, doamnă, dar purtătorul acestui nume care stă acum în fața domniilor voastre este englez.

N-a mai insistat asupra acestui subiect, iar eu m-am simțit ușurat că nu trebuia să repet minciunile pe care le rostisem deja în ziua aceea.

Doamna Gathercole a citit apoi cu voce tare din scrisoarea doctorului Prothero câteva complimente la adresa cunoștințelor mele academice pe un ton oarecum neîncrezător și a început să-mi vorbească despre casa în care urma să locuiesc. Mi-a spus că orice locuință lăsată vreme de mulți ani în grija unui om foarte în vârstă – cum era cazul și aici – ajunge inevitabil într-o oarecare stare de dărăpănare; mi-a mărturisit apoi că erau multe reparații de făcut și că voi avea cheltuieli mari, dar și-a exprimat speranța că acest lucru nu mă va deranja prea tare, având în vedere proprietățile mele însemnate. A continuat apoi să vorbească în felul acesta, timp în care eu priveam flăcărilor din cămin. Eram ostenit de moarte. La un moment dat mi-am dat totuși seama că se spusese ceva neadevărat – un lucru pe care aveam datoria de a-l corecta cât mai repede. Cu un efort de voință, am grăit:

— Doamnă, ați înțeles greșit. Eu nu am proprietăți.

— Mă rog, bani, atunci, spuse ea. Obligațiuni de stat.

— Nu, doamnă. Nu am nimic.

S-a lăsat tăcerea preț de câteva clipe.

— Domnule Simonelli, a spus doamna Gathercole, parohia noastră e mică și, în cea mai mare parte, săracă. Venitul nu depășește cincizeci de lire pe an – o sumă nici pe departe

suficientă pentru a acoperi nevoile unui gentilom. Nu veți avea din ce trăi.

Prea târziu am înțeles și eu perfidul plan al lui Prothero de a mă împinge în sărăcie și obscuritate. Dar ce mai puteam face? Nu aveam bani și nici nu-mi făceam iluzii că numeroșii mei dușmani de la Cambridge aveau să-mi permită să mă întorc acolo, după ce în sfârșit mă văzuseră plecat. Am oftat, așadar, și am bâiguit ceva despre nevoile mele modeste.

Doamna Gathecole râse scurt și fără voioșie.

— Poate că dumneavoastră le socotiți așa, domnule Simonelli, dar soția dumneavoastră va fi de altă părere când va vedea ce sumă mică i se pune la dispoziție pentru cheltuielile casei.

— Soția mea, doamnă? am spus, destul de surprins.

— Sunteți însurat, nu-i așa, domnule Simonelli?

— Însurat, doamnă? Nu, doamnă!

Și iar s-a lăsat tăcerea, de data aceasta ceva mai îndelungată.

— Mda! spuse ea în cele din urmă. Zău dacă știu ce să spun. Mi se pare că instrucțiunile mele au fost cât se poate de limpezi. Un domn respectabil, însurat, cu avere. Nu știu ce a fost în mintea lui Prothero. Deja am refuzat un tânăr care dorea parohia Allhope din pricină că era neînsurat, dar el cel puțin avea șase sute de lire pe an.

Abia atunci se făcu auzită și doamna Edmond.

— Ceea ce mi se pare *mie* mai îngrijorător, spuse ea, este faptul că doctorul Prothero ne-a trimis, se pare, un cărturar. Conacul Upperstone este singura casă de gentilomi din parohie. Cu excepția familiei doamnei Gathercole, toți enoriașii dumneavoastră vor fi țărani, păstori și precupeți de condiție inferioară. Învățătura dumneavoastră, domnule Simonelli, va fi complet irosită aici.

Rămăsesem fără cuvinte; probabil că disperarea pe care o simțeam mi se citea pe față, căci ambele doamne s-au mai îmbunat. Mi-au spus că mi se pregătise o odaie în casa parohială, apoi doamna Edmond m-a întrebat de cât timp nu mai mâncasem. Am mărturisit că nu mai pusesem nimic în gură după cina din ajun. Atunci m-au poftit să stau cu ele la

masă și apoi au văzut cum tot ce atingeam – porțelanuri fine, servete albe – se umplea de pete negre și unsuroase.

În timp ce se închidea ușa în spatele meu, am auzit-o pe doamna Edmond spunând:

— Măi, să fie. Deci asta e frumusețea italienească! Cu adevărat remarcabilă. Nu cred să mai fi văzut până acum un astfel de specimen.

11 sept. 1811, orele 10

O cruntă disperare m-a cuprins aseară, dar în dimineața asta mă simt plin de încredere și voieșie! Planuri noi îmi înfloresc fără încetare în minte! Ce poate fi mai bun pentru un om cu moralul la pământ decât o dimineață aurie de toamnă, cu rouă din belșug? Totul e bogăție, culoare, copleșitoare proștețime și strălucire!

Îmi place nespus de mult casa parohială – și sper că-mi va fi îngăduit să rămân aici. E o clădire veche din piatră. Plafoanele sunt joase, podeaua fiecărei odăi e fie mai înaltă, fie mai scundă decât cea a încăperilor învecinate, iar acoperișul are mai multe frontoane decât hornuri. Are paisprezece camere! Ce o să fac eu oare cu paisprezece camere?

Am descoperit într-un dulap hainele domnului Whitmore. Mărturisesc că nu zăbovisem prea mult cu gândul la acest bătrân domn, dar când i-am văzut hainele parcă mi-a apărut și imaginea lui vie în fața ochilor. Fiecare umflătură și neregularitate a pantofilor lui străvechi trădează ferma lor convingere că picioarele stăpânului nu le-au părăsit. Peruca pe jumătate despletită n-a observat că bătrânul cap a dispărut. Stofa paltonului său lung și decolorat e întinsă și deformată, *ici* din pricina coatelor lui ascuțite, *colo* din pricina umerilor lui aduși. Parcă l-aș fi găsit în dulap pe domnul Whitmore în persoană.

Mă strigă cineva din grădină...

Aceeași zi, orele 4

Jemmy – bătrânul cu care am vorbit ieri – a murit. A fost

găsit azi-dimineață în fața căsuței lui, despicat în două din creștetul capului până la vintre. Se poate oare închipui ceva mai înfiorător? E curios că, deși a plouat atât de mult, nimeni nu ține minte să fi văzut vreun trăsnet. Înfirmarea va avea loc mâine. A fost primul om cu care am stat de vorbă în Allhope și prima mea îndatorire va fi să-l îngrop.

A doua nenorocire – *mai mică*, după părerea mea – care a lovit parohia este dispariția unei tinere femei. Nimeni n-a mai văzut-o pe Dido Puddifer de azi dimineață, când mama ei, doamna Glossop, s-a dus la o vecină să împrumute o răzătoare de nucșoară. Când a plecat doamna Glossop de acasă, Dido se preumbla prin livadă cu pruncul ei la sân, dar când s-a întors a găsit copilul întins pe iarba udă, iar de Dido nici urmă.

Am însoțit-o pe doamna Edmond până la căsuța respectivă, ca să oferim sprijin moral familiei. Pe drumul de întoarcere, doamna Edmond spuse:

— Cel mai trist e că Dido e o fată tare frumușică, cu bucle aurii și ochi albaștri. Nu pot să nu-mi închipui că vreun ticălos ce trecea pe acolo a pus ochii pe ea și a luat-o cu forța.

— Dar oare nu e mai lesne de crezut, am spus eu, că fata s-a dus de bunăvoie? E needucată, analfabetă și probabil că în viața ei nu și-a pus probleme de natură etică.

— Mi se pare că nu înțelegeți prea bine cum stau lucrurile, răspunse doamna Edmond. Niciodată nu s-a văzut vreo fată care să-și iubească soțul și căminul mai mult decât Dido. Nici vreo mamă n-a fost vreodată mai încântată de copilul ei. Așa țărâncuță proastă cum e, Dido Puddifer are un suflet ca pâinea caldă!

— O! am spus eu cu un surâs. Nu mă îndoiesc că a fost fată bună până azi, dar, vedeți dumneavoastră, poate că n-a fost niciodată ispitită.

Însă doamna Edmond se arătă neînduplecată în convingerea ei că Dido Puddifer era nevinovată, așa încât n-am mai insistat. De altfel, aborda curând un subiect mult mai interesant – și anume viitorul meu.

— Din pricina averii de care dispune, domnule Simonelli, sora mea supraestimează nevoile celorlalți. Își închipuie că

nimeni nu poate trăi cu mai puțin de șapte sute de lire pe an, dar eu sunt convinsă că vă veți descurca destul de bine. Venitul din parohie e de cincizeci de lire pe an, dar ferma poate să producă de două, trei ori pe atât. În primii patru sau cinci ani va trebui să fiți cumpătat. Voi aranja eu să vi se trimită lapte și unt de la ferma Upperstone, dar până la mijlocul verii, domnule Simonelli, va trebui să vă cumpărați și dumneavoastră o vacă de lapte.

Și, după câteva clipe de gândire, adăugă:

— Și cred că Marjory Hollinsclough n-o să aibă nimic împotriva să-mi dea vreo două găini pentru dumneavoastră.

20 sept. 1811

Azi-dimineată, ulița din fața casei parohiale era acoperită cu un strat gros de frunze galbene și maronii. O ploaie argintie ca fumul cădea în rafale subțiri în cimitir. Vreo duzină de ciori în veșmântul lor negru, preoțesc, își făceau de lucru printre morminte. Când am coborât pe uliță s-au ridicat cu toatele, bățând din aripi în jurul meu, ca o ceată de diaconi înaripați, gata să-mi împlinească poruncile.

Am auzit în spate mai multe sunete slabe – un râs înăbușit, o tuse politicoasă, apoi:

— Ah! Domnule Simonelli! – cuvinte rostite de un glas extrem de suav, aproape în șoaptă.

M-am întors.

În fața mea, cinci domnișoare; la fiecare am văzut aceiași ochi veseli, același surâs cu subînțelesuri, aceleași bucle castanii stropite de ploaie, ca o arie muzicală interpretată iar și iar cu mici variațiuni. Ba chiar mi s-a părut, zăpăcit cum eram, că văd aceleași bonete, umbrele, museline, panglici, repetate într-o uluitoare varietate de culori – toate însă potrivindu-se una cu alta într-o armonie perfectă. Un singur lucru puteam spune cu certitudine în clipa aceea, anume că erau frumoase ca niște îngeri. Erau grupate în modul cel mai ademenitor cu putință, apărându-se una pe alta de ploaie cu umbrelele, iar aerul calm și demn al celor două fete mai mari nu era câtuși de

puțin compromis de chicotele celor două mezine.

Cea mai înaltă – care mă strigase – îmi ceru iertare. Era grozav de nepoliticos să strigi pe cineva pe uliță, spera că o voi putea ierta, dar...

— Mama a uitat complet să ne prezinte și mătușa Edmond așa de prinsă cu pățania bieteii Dido încât... pe scurt, domnule Simonelli, ne-am gândit că ar fi cel mai bine să lăsăm formalitățile la o parte și să ne prezentăm singure. Ne-a încurajat gândul că veți fi preotul nostru. Mielușeii nu au de ce să se teamă de păstor, nu-i așa, domnule Simonelli? Ah, dar sunt grozav de furioasă pe nesuferitul de doctor Prothero! De ce nu v-a trimis la noi mai devreme? Sper, domnule Simonelli, că nu veți lăsa anotimpul acesta mohorât să vă strice impresia despre Allhope!

Și concedie cu o fluturare a mâinii peisajul cel mai încântător cu putință; păduri, dealuri, câmpii și râuri erau, pare-se, cu totul nedemne de atenția mea.

— O, dacă ați fi venit în iulie sau în august, am fi putut să vă arătăm toate frumusețile ținutului Derbyshire, dar acum mă tem că-l veți găsi extrem de plicticos.

În ciuda acestor vorbe, surâsul de pe buzele fetei părea că mă desfide să găsesc plicticos *orice* loc luminat de prezența ei.

— Dar stați, urmă ea, înseninându-se la chip, poate reușesc să o conving pe mama să dea un bal. Vă place dansul, domnule Simonelli?

— Mătușa Edmond spune că domnul Simonelli e un cărturar, spuse una dintre surori, având pe buze același zâmbet șiret. Poate că nu-i plac decât cărțile.

— Ce cărți vă plac cel mai mult, domnule Simonelli? întrebă o domnișoară Gathercole – una dintre surorile mijlocii.

— Știți să cântați, domnule Simonelli? întrebă cea mai înaltă dintre domnișoarele Gathercole.

— Vânați, domnule Simonelli? întrebă cea mai mică domnișoară Gathercole, pusă la punct îndată de una din surorile ei mai mari:

— Taci, Kitty, că altfel s-ar putea să te vâneze *pe tine*.

Apoi cele mai în vârstă dintre domnișoarele Gathercole m-

au luat fiecare de câte un braț și am pornit împreună la plimbare, cu scopul declarat de a mi se prezenta parohia. Și fiecare remarcă pe care o făceau despre sat și locuitorii lui trăda voioasa lor convingere că nu se găsea acolo niciun lucru măcar pe jumătate la fel de interesant sau încântător precum *dânsele*.

27 sept. 1811

În seara asta am luat cina la conacul Upperstone. Două feluri. Optsprezece sortimente de mâncare la fiecare fel. Supă de vită. Scrumbie. Ghiveci de oaie. Pui fiert, deosebit de gustos. Niște tarte cu mere excelente. Iar eu, singurul bărbat între doamne.

Doamna Edmond mi-a dat câteva sfaturi cu privire la fermă.

— ... și când vă duceți să cumpărați oi, domnule Simonelli, am să vă însoțesc. Lumea spune că mă pricep foarte bine la animale.

— Va mulțumesc, doamnă, pentru generozitate. Între timp, având în vedere că cel mai apropiat doctor este la Buxton, mă gândeam să anunț în sat că îmi ofer serviciile și ca medic. Poate ați auzit că am asistat-o la naștere pe doamna Hollyshoes.

— Cine e doamna Hollyshoes? întrebă doamna Edmond.

— Soția gentilomului de la conacul Allhope.

— Nu înțeleg, domnule Simonelli. Nu există niciun conac Allhope aici.

— Despre cine vorbiți, domnule Simonelli? interveni și cea mai în vârstă dintre domnișoarele Gathercole.

Deși iritat din pricina ciudatei lor ignoranțe, mi-am păstrat răbdarea și le-am povestit pe îndelete despre întâlnirea mea cu John Hollyshoes și vizita la conacul Allhope. Însă cu cât le ofeream mai multe detalii, cu atât mai îndârjit declarau că nu există în regiune vreo casă sau vreo persoană care să corespundă descrierii.

— Poate am înțeles greșit numele, am spus – cu toate că

știam bine că nu era așa.

— O! Cu siguranță că da, domnule Simonelli! spuse doamna Gathercole.

— Poate că se referă la domnul Shaw, spuse cea mai în vârstă dintre domnișoarele Gathercole, pe un ton nesigur.

— Sau la John Wheston, spuse domnișoara Marianne.

Și s-au lansat astfel diverse presupuneri și ipoteze, însă toți candidații au fost respinși pe rând. Unul era prea tânăr, altul prea bătrân. Toți gentilomii de pe o rază de câteva mile au fost declarați incapabili să aibă copii și fiecare nouă sugestie era întâmpinată cu argumente deprimante referitoare la starea decăzută a ginte masculine din acea parte a ținutului Derbyshire.

29 sept. 1811

Am descoperit de ce ținea morțiș doamna Gathercole să aibă un preot avut și însurat. Se temea că unul sărac și burlac va descoperi destul de repede că cea mai rapidă metodă de a-și spori averea ar fi să se însoare cu una din domnișoarele Gathercole. Lui Robert Yorke (preotul pe care l-a pomenit doamna Gathercole în seara sosirii mele la Allhope, spunând că are un venit de șase sute de lire pe an) i s-a refuzat parohia fiindcă deja dădea semne că s-ar fi îndrăgostit de cea mai mare dintre fete. Bănuiesc așadar că doamna Gathercole e de-a dreptul exasperată văzând ce mult mă plac toate fiicele ei. Fiecare dintre ele visează să învețe câte ceva, iar eu, firește, le dau lecții: limba franceză pentru conversație celei mai în vârstă dintre domnișoarele Gathercole, gramatica limbii italiene pentru avansați domnișoarei Marianne, părțile romantice ale istoriei britanice – Henriettei, părțile sângeroase – lui Kitty, matematici și poezie – lui Jane.

9 oct. 1811

Când m-am întors de la conacul Upperstone de dimineață, l-am găsit pe Dando așteptând la ușa casei parohiale, împreună cu cei doi cai. Mi-a spus că stăpânul lui avea să-mi

comunice un lucru extrem de important și de urgent.

L-am găsit pe John Hollyshoes în bibliotecă, acolo unde îl și lăsasem, citind o carte. Avea alături, pe o măsuță murdară, un pahar murdar plin cu vin.

— Ah! Domnule Simonelli! strigă el, sărind în picioare. Mă bucur nespus să vă văd! Se pare, domnule, că ați moștenit nu doar fizionomia familiei, ci și cusurul cel mai important!

— Și care ar fi acesta? am spus.

— Ei, care! Minciuna, firește! Haideți, domnule Simonelli! Nu vă prefaceți atât de șocat. Ați fost dat în vileag, domnule. Tatăl dumneavoastră *nu* se numea Simonelli – și, din câte știu eu, n-a fost niciodată la Genova!

Câteva clipe de tăcere, apoi:

— L-ați cunoscut pe tatăl meu, domnule? am întrebat, oarecum nedumerit.

— O, da! A fost vărul meu.

— Cu neputință, am răspuns.

— Dimpotrivă, spuse el. Dacă binevoiți să vă aruncați ochii pe scrisoarea aceasta veți vedea că am perfectă dreptate – și îmi întinse niște hârtii îngălbenite.

— Nu știu ce urmăriți insultându-mă astfel, am strigat, dar sper, domnule, că vă veți retrage cuvintele, altminteri va trebui să rezolvăm disputa *altfel*.

Și, tremurând de indignare, i-am întins înapoi scrisoarea; dar în aceeași clipă privirea mi-a fost atrasă de cuvintele „a treia fiică a unui negustor de pânzeturi din York”.

— Stați! am strigat, smulgându-i hârtiile. Mama era a treia fiică a unui negustor de pânzeturi din York!

— Într-adevăr, domnule Simonelli, spuse John Hollyshoes, cu zâmbetul său prelung și sui.

Scrisoarea îi era adresată lui John Hollyshoes și fusese scrisă la hanul Old Starre din Stonegate, York. Autorul scrisorii menționa că tocmai își lua micul dejun, în grabă, iar hârtia era într-adevăr pătată cu unt și dulceață. Reieșea din rândurile așternute că autorul intenționase să-i facă o vizită lui John Hollyshoes la conacul Allhope, dar fusese reținut în York din pricina unei subite pasiuni pentru a treia fiică a unui negustor

de pânzeturi din acel oraș. Cea care-l fermecase era descrisă cu minuțiozitate. Erau pomenite „trupul dolofan“, „buclele fine, blond-argintii“, „ochii albaștri ca floarea de nu-mă-uita“.

Din ce știam de la prieteni și din ce văzusem eu însumi în schițe și portrete în acuarelă, persoana astfel descrisă era chiar mama mea! Și chiar dacă n-aș fi avut altă dovadă că afirmațiile lui John Hollyshoes erau adevărate, am văzut data scrisorii – 19 ianuarie 1778 – cu exact nouă luni înainte de nașterea mea. Autorul scrisorii se semnase „Vărul tău iubitor, Thomas Fairwood.“

— Atâta dragoste, am spus recitind scrisoarea, și totuși a părăsit-o chiar a doua zi!

— Ah! Să nu-l învinuiți, spuse John Hollyshoes. Nimeni nu-și poate birui firea, știți doar.

— Și totuși, am continuat, ceva mă nedumerește. Mama nu a povestit nimic precis despre bărbatul care a sedus-o – nu-i știa nici măcar numele; un singur lucru a putut spune cu certitudine: că era un gentilom dintr-o țară străină.

— O! Asta e lesne de explicat. Cu toate că trăim pe insula aceasta de foarte mult timp – am fost aici cu multe mii de ani înaintea celorlalți locuitori – ne ținem totuși deoparte și ne mândrim cu sângele nostru diferit.

— Sunteți evrei, domnule? am întrebat.

— Evrei? mi-a răspuns el. O, nu!

Am cugetat preț de o clipă.

— Spuneți că tatăl meu a murit?

— Da, din păcate. După ce s-a despărțit de mama dumneavoastră, nu a venit la conacul Allhope, ci a rătăcit când într-un loc, când în altul, atras de curse de cai, lupte de cocoși și altele, însă mi-a scris din nou, câțiva ani mai târziu, spunându-mi că va sosi la mijlocul verii și promițând că va zăbovi aici mai mult timp. Însă de data asta n-a reușit să ajungă decât până într-un sat în apropiere de Carlisle, unde s-a îndrăgostit de două tinere...

— Două tinere! am strigat eu uluit.

— Eh, făcu John Hollyshoes. Erau la fel de frumoase amândouă, iar el n-a fost în stare să aleagă. Una era fiică de

morar, cealaltă de brutar. Spera să le convingă să-l însoțească la casa lui de pe dealurile Eildon, unde ar fi putut să trăiască veșnic și să aibă tot ce le dorea inima. Dar vai, cele două ingrate n-au avut poftă să meargă cu el – și la scurt timp după aceea am aflat că murise. Mai târziu am descoperit că fata morarului îi trimisese un mesaj din care reieșea că s-ar fi înduplecat, așa că el s-a dus la moară, într-un loc unde apa învolburată era umbrită de un scoruș – și mă opresc aici din povestire doar ca să vă spun că dintre toți arborii ce cresc pe fața pământului, niciunul nu e mai odios decât scorușul. Ambele femei îl așteptau. Fata morarului i-a scuturat în față un mănunchi hidos de poame de scoruș, iar fata brutarului a izbutit să-l împingă în pârau. Apoi, ambele femei au rostogolit piatra de moară peste el, ținându-l în albia pârauului. Era un bărbat extraordinar de puternic. Toți cei din familia mea – familia *noastră*, de fapt – sunt extraordinar de puternici și greu de răpus, dar piatra de moară îl apăsa pe piept. N-a reușit deci să se mai ridice și, cu timpul, s-a înecat.

— Doamne sfinte! am strigat eu atunci. Ce poveste înfiorătoare! Preot fiind, nu pot să aprob obiceiul lui de a seduce tinere fete, dar ca fiu trebuie să spun că în împrejurarea dată, răzbunarea celor două femei pare mult prea odioasă prin comparație cu păcatul comis de el. Și tinerele acestea setoase de sânge n-au fost aduse în fața justiției?

— Mă tem că nu, spuse John Hollyshoes. Dar acum vă rog să nu mai vorbim despre acest subiect atât de dureros pentru mine. Mai bine spuneți-mi de unde v-a venit ideea asta ciudată că ați fi italian.

I-am povestit că ideea îi aparținuse de fapt bunicului meu. Luând în considerare tenul meu oacheș și tot ce-i povestise fiica lui, s-a gândit că aş putea fi italian sau spaniol. Fiindcă îi plăcea muzica italienească, a optat pentru această țară. Apoi, pornind de la numele lui, George Alexander Simon, mi-a inventat și mie un nume – Giorgio Alessandro Simonelli. I-am mai spus că acest bătrân domn cu inimă de aur nu-și alungase fata căzută în păcat, ci o îngrijise cu devotament, plătind oameni care să-i slujească și punându-i la dispoziție o casă în

care să stea; apoi, când ea se prăpădise de durere și rușine la scurt timp după nașterea mea, preluase el răspunderea creșterii și educării mele.

— Dar lucrul cel mai interesant, spuse John Hollyshoes, este că v-ați ales orașul din Italia pe care l-ar fi îndrăgit cel mai mult Thomas Fairwood, dacă ar fi ajuns vreodată în acea țară. Nu Venetia cea împopoțonată, nu Roma cea gălăgioasă, nu Florența cea trufașă, ci Genova – plină de umbre întunecate și ecouri sinistre ce se rostogolesc pe ulițe până la marea cea strălucitoare!

— Ah! Dar alegerea a fost cu totul întâmplătoare, vă asigur.

— Asta nu are nicio importanță. Alegând Genova ați dat dovadă de acea pătrundere ieșită din comun pentru care e renumită familia noastră. Însă ceea ce v-a trădat cu adevărat a fost văzul atât de ascuțit. Vă spun drept că în viața mea n-am fost mai mirat ca atunci când ați remarcat cele câteva pete de praf de pe scutecul copilului.

L-am întrebat atunci cum o ducea fiul lui.

— O! E bine, sănătos, mulțumesc de întrebare. I-am găsit o doică excelentă – chiar din parohia dumneavoastră – al cărei lapte îi priește de minune micuțului.

20 oct. 1811

Azi-dimineată, în curtea grajdului de la conacul Upperstone, domnișoarele Gathercole se pregăteau să plece călare să se plimbe. Mă poftiseră, firește, să le însoțesc.

— Dar, draga mea, i-a spus doamna Edmond celei mai în vârstă dintre domnișoarele Gathercole, gândește-te că poate domnul Simonelli nu știe să călărească. Nu toată lumea se pricepe la asta – și m-a privit întrebătoare, vrând parcă să mă scoată dintr-o încurcătură.

— Ah! am spus. Știu să călăresc. Dintre toate felurile de exercițiu fizic, acesta îmi place cel mai mult.

Și m-am apropiat de o iapă sură cu un aer înfumurat; dar în loc să aștepte cuminte să o încalec, vietatea aceasta prost-crescută s-a tras doi pași mai încolo. M-am dus după ea – iar s-

a îndepărtat. Jocul acesta a continuat preț de trei sau patru minute, timp în care toate doamnele de la conacul Upperstone ne priveau în tăcere. În fine, iapa s-a oprit și am încercat să încălec, dar avea părțile laterale ale trupului atât de straniu construite încât în loc să ajung pe spinarea ei într-o clipită – așa cum se întâmplă de fiecare dată cu caii lui John Hollyshoes – m-am trezit înțepenit la jumătatea drumului.

Bineînțeles că doamnele de la Upperstone au găsit cu cale să mă învinuiască pe mine, nu animalul lor deformat; și zău că nu știu ce a fost mai umilitor – privirile surprinse ale domnișoarei Gathercole și ale domnișoarei Marianne sau hazul nestăvilit al lui Kitty.

După ce m-am gândit îndelung la această situație, mă văd nevoit să conchid că mi-ar fi de mare folos, într-un loc izolat ca acesta, să învăț să călăresc orice cal mi se oferă. Sper să îl conving pe Joseph, rândașul doamnei Gathercole, să-mi dea câteva lecții de echitație.

4 nov. 1811

Azi am mers într-o lungă plimbare cu cele cinci domnișoare Gathercole. Un cer albastru, pictat parcă, păduri arămii, nori albi și dolofani ca niște pernuțe – cam atât am reușit să observ din peisaj, căci atenția îmi era mereu distrasă de însoțitoarele mele. „Ah! Domnule Simonelli! Sunteți drăguț să faceți *cutare?*“, sau „Domnule Simonelli, v-ar deranja să faceți *cutare?*“, sau „Domnule Simonelli! Ce părere aveți despre *cutare* și *cutare* lucru?“ Mi s-a cerut să duc coșuri cu mâncare, să așez cum trebuie niște șevalete îndărătnice, să dau sfaturi despre perspectivă, să formulez o părere despre poezia domnului Coleridge, să mănânc prăjituri și să torn vin în pahare.

Recitind tot ce am scris în jurnal începând cu ziua sosirii mele aici, am descoperit un lucru uimitor – că am putut trăi vreodată cu impresia că între domnișoarele Gathercole ar exista o mare asemănare. Nici când nu s-au văzut cinci surori cu gusturi, firi, ținute și înfățișări atât de diferite. Isabella, cea

mai mare, e și cea mai frumoasă, cea mai înaltă și cea mai elegantă dintre toate. Henrietta e cea mai romantică, Kitty cea mai voioasă, iar Jane e cea mai liniștită; stă ore întregi cufundată în visare, cu câte o carte în mâini. Surorile ei vin și pleacă, se iau la harță, cea victorioasă iese din odaie cu un zâmbet, cea învinsă suspină și își ia lucrul de mână. Jane însă nu observă nimic din toate astea – și apoi, cu totul pe neașteptate, mă privește cu surâsul ei leneș și misterios, iar eu îi surâd la rândul-mi până când am impresia că m-a făcut părtașul unor taine de nepătruns.

Marianne, a doua ca vârstă dintre surori, are părul arămiu, întocmai ca frunzele uscate de fag, și este fără urmă de îndoială cea mai exasperantă dintre toate cinci. Nu pot sta în aceeași odaie împreună cu ea mai mult de un sfert de oră fără să începem să ne ciondănim dintr-o pricină sau alta.

16 nov. 1811

Am primit o scrisoare de la John Windle, în care îmi povestește că la masa mare a Colegiului Corpus Christi de joia trecută, dr. Prothero i-a spus lui dr. Considine că peste vreo zece ani parcă mă vede cu o nevastă ostenită și tristă și cu o liotă de copii mucoși și cu ghetele rupte; iar dr. Considine a râs cu atâta poftă de spusele celui-lalt, încât a înghițit fără să vrea o lingură mare de ciorbă de potroace clocotită, care i-a ieșit apoi pe nas.

26 nov. 1811

Nu sunt nici poteci, nici drumuri spre casa lui John Hollyshoes. Servitorii lui nu ies să lucreze câmpul; de fapt, din câte știu eu, *nu există* niciun câmp de lucrat. Zău dacă îmi pot imagina din ce trăiesc cu toții. Astăzi am văzut un animal mărunț – cred că șobolan era – pus la frigare într-una din încăperi. Mai mulți servitori erau aplecați deasupra lui, așteptând nerăbdători cu farfurii de tablă și cuțite străvechi în mâini. Fețele lor nu se vedeau, fiind în umbră. (E curios, dar în afară de Dando și de doica cu față de porc spinos, n-am văzut

până acum de aproape pe *niciunul* dintre servitorii lui John Hollyshoes: toți dispar grăbiți ori de câte ori mă apropiu.)

John Hollyshoes e un tovarăș de conversație extrem de plăcut – am multe de învățat de la el, căci e grozav de erudit. Azi mi-a spus că Iuda Iscarioteanul a fost un apicultor priceput și că de două mii de ani nimeni n-a mai reușit să facă miere ca a lui. Mi s-a părut foarte interesantă această informație, pentru că nu mai citisem și nici nu auzisem despre asta până atunci; i-am cerut deci mai multe amănunte. Până la urmă mi-a spus că s-ar putea să mai aibă pe undeva un borcan din mierea lui Iuda Iscarioteanul, și că dacă o găsește are să mi-o dea.

Apoi mi-a povestit că afacerile tatălui meu rămăseseră extrem de încurcate la moartea lui și că în tot acest timp diverși pretendenți la averea lui se luptaseră și se sfădiseră între ei.

— Din câte știu eu, au avut loc două dueluri, spuse el, și deci doi pretendenți sunt morți, firește. Un altul – a cărui patimă de a căpăta averea tatălui dumneavoastră nu era întrecută decât de patima lui pentru cvartetele de coarde – a fost găsit acum trei ani spânzurat de părul său lung și argintiu într-un copac, cu trupul sfârtecat de arcușuri de viori, violoncele și viole, aidoma unui Sfânt Sebastian al muzicii. Și nu mai departe de iarna trecută, toți locuitorii unei case au fost otrăviți. Pretendentă fugise deja afară în viscol, îmbrăcată doar cu cămașa de noapte, astfel că doar servitorii ei au murit. Cum eu însumi nu am emis nicio pretenție asupra averii, am scăpat de atacurile lor mișelești – deși, ca să spunem adevărul, sunt mai îndreptățit să moștenesc averea decât oricare dintre ei. Însă cel cu adevărat îndreptățit, firește, este chiar fiul lui Thomas Fairwood. Toate aceste disensiuni ar lua sfârșit dacă ar apărea *un fiu* care să-și ceară dreptul de moștenitor.

Spunând acestea, m-a privit lung.

— Ah! am spus eu, foarte surprins. Dar oare faptul că sunt fiu nelegitim...

— Noi nu luăm în seamă astfel de amănunte. De altfel, în cazul nostru, aceste situații sunt cele mai comune. Pământurile

tatălui dumneavoastră, atât din Anglia, cât și din alte părți, sunt aproape la fel de întinse ca ale mele și ați putea intra în stăpânirea lor fără prea mult efort. Dacă află toți că vă bucurați de sprijinul *meu*, aș zice că vă putem instala la conacul Rattleheart înainte de începutul următorului trimestru.

Ce noroc nesperat! Nu îndrăznesc să mă bazez pe ce mi s-a promis, dar mă gândesc neîncetat la asta! Primirea unei averi însemnate nu i-ar face nimănui mai multă plăcere ca mie; iar gândurile mele nu sunt cu totul egoiste – cred sincer că sunt persoana ideală care să aibă pe mână multe proprietăți. Dacă le primesc, voi spori valoarea moșilor prin metode științifice și voi obține recolte de trei, patru ori mai mari decât cele obișnuite (așa cum am citit că fac și alți gentilomi). Voi fi foarte atent la felul în care își duc viața chiriașii și servitorii mei și îi voi învăța să fie fericiți. Sau poate că am să vând proprietățile tatălui meu și am să cumpăr pământ în Derbyshire și am să mă însor cu Marianne sau Isabella, ca să pot veni călare o dată pe săptămână la Allhope și să pun întrebări amănunțite despre tot ce face doamna Gathercole, oferindu-le sfaturi ei și doamnei Edmond în legătură cu fiecare lucrușor.

8 dec. 1811,
orele 7 dimineața

Nu s-a aflat încă nimic despre Dido Puddifer. Încep să cred că eu și doamna Edmond ne-am înșelat crezând că fata a fugit cu vreun spoitor sau țigan. Am întrebat țărani, păstori și hangii, dar nimeni n-a mai văzut țigani în zona aceasta de la mijlocul verii. În dimineața asta vreau să-i fac o vizită doamnei Glossop, mama lui Dido.

Aceeași zi, orele 8 seara

Ce prăbușire a tuturor speranțelor mele! Am trecut de la fericire la amărăciune absolută în mai puțin de douăsprezece ceasuri. Ce nesăbuit am fost închipuindu-mi că voi moșteni averea tatălui meu! – La fel de bine puteam visa să închiriez o proprietate din Iad! Și în Iad aș vrea să ajung acum, căci asta

merit! Mi-am neglijat cea mai sfântă datorie! Am pus în primejdie viețile și sufletele enoriașilor mei. Enoriașii mei – oamenii pe oare ar fi trebuit să-i apăr de rele mai înainte de toate.

Am fost să stau de vorbă cu doamna Glossop. Am găsit-o, biata de ea, cu capul în șorț, plângând-o pe Dido. I-am spus că eu și doamna Edmond plănuiam să dăm anunțuri în ziarele din Derby și Sheffield, ca să găsim poate pe cineva care o văzuse sau vorbise cu Dido.

— Ah! spuse ea, suspinând. N-ar fi de nicio trebuință, domnule, că doar știi bine unde e.

— A, da? am spus eu nedumerit. Atunci de ce nu o aduci acasă?

— Păi aș aduce-o, cum nu, a strigat femeia, dacă n-aș ști că a pus gheara pe ea John Hollyshoes!

— John Hollyshoes? am strigat eu uluit.

— Da, domnule, a răspuns ea. Nu cred să fi auzit domnia voastră de John Hollyshoes, căci doamnei Edmond nu-i place să se vorbească de lucrurile astea și ne ceartă că suntem proști și superstițioși. Dar noi, țăranii, îl știm bine pe John Hollyshoes. E un spiriduș grozav de puternic ce trăiește aici, în împrejurimi – păi, cred că de când lumea – și pretinde că ar avea tot soiul de drepturi asupra noastră. Ei, și eu cred că are un prunc spiriduș la conacul End-Of-All-Hope^[7] – locuința lui – și că îi trebuia o fată voinică, cu lapte bun, omenesc, pe care să-l sugă.

Nu pot spune că am crezut-o. Dar nu pot spune nici că n-am crezut-o. Ceea ce știu e că am rămas fără cuvinte, într-o stare de șoc absolut, mai mult timp; în cele din urmă, biata femeie a uitat de necazul ei și s-a îngrijorat din pricina *mea*; m-a scuturat de umăr și s-a grăbit să aducă niște brandy de la doamna Edmond. Când s-a întors, am băut tot paharul dintr-o înghițitură, după care m-am dus direct la grajdul doamnei Gathercole și i-am cerut lui Joseph să mi-l înșeeze pe Quaker. Tocmai plecam când doamna Edmond a ieșit afară să vadă ce se petrece cu mine.

— N-am timp, doamnă Edmond! N-am timp! am strigat,

apoi m-am îndepărtat călare.

Când am ajuns la locuința lui John Hollyshoes, Dando mi-a deschis ușa și mi-a spus că stăpânul nu era acasă.

— Nu-i nimic, am spus eu cu un zâmbet încrezător. N-am venit să-l văd pe John Hollyshoes, ci pe micul meu văr, spiridușul cel drăguț – am folosit cuvântul „spiriduș” fără ca Dando să reacționeze în vreun fel – pe care l-am adus pe lume acum șapte săptămâni.

Dando m-a îndrumat atunci către o odaie aflată la capătul unui lung coridor.

Era o încăpere mare și goală; mirosea a lemn putred și ipsos. Pereții erau pătați de igrasie și plini de găuri făcute de șobolani, în mijlocul odăii se afla un scaun de lemn de formă ciudată, pe care ședea o tânără femeie. Un drug de fier era fixat în fața ei, astfel că nu se putea ridica; la încheieturile mâinilor și picioarelor avea cătușe și lanțuri ruginite. Îl ținea la sân pe pruncul lui John Hollyshoes.

— Dido? am spus.

Ce fior mi-a străbătut inima când ea mi-a răspuns surâzând: „Da, domnule?”...

— Eu sunt noul pastor al așezării Allhope, Dido.

— Vai, domnule! Mă bucur mult să vă cunosc. Aș vrea să mă pot ridica și să vă fac o plecăciune, dar sper că mă veți ierta. Micuțul domn e grozav de înfometat în dimineața asta!

Apoi sărută oribila arătare și o numi îngerașul ei, gălușcuța ei, mititelul ei iubit și scump.

— Cum ai ajuns aici, Dido? am întrebat-o.

— A! Păi, au venit de m-au luat servitorii domnului Hollyshoes într-o dimineață. Și grozav de dornici mai erau să mă duc cu ei! râse ea voioasă. Atâta au tras de mine să urc dealul, după aia m-au suit zor-nevoie în cotigă! Și doar le-am spus limpede că nu-i trebuință de toate prostiile acelea. De îndată ce mi-au povestit despre sărmanul micuț – aici îl legănă drăgăstoasă pe copil și-l sărută iar – m-am învoit să-l alăptez. Nu, domnule, singurul meu necaz în locul ăsta minunat e că domnul Hollyshoes spune că trebuie să stau departe de pruncul meu drag cât timp îl alăptez pe al lui, și nu s-ar

îndupleca nici dacă ar veni toți îngerii cei luminoși din cer și s-ar așeza în genunchi în fața lui. Și e mare păcat, domnule, căci aş putea lesne să-i hrănesc pe amândoi.

Drept dovadă îşi dezveli sânii fără urmă de stinghereală – şi într-adevăr, aşa nepriceput cum eram, îmi părură gata să plesnească de plini ce erau.

M-a întrebat apoi îngrijorată cine îi alăpta copilul. Anne Hargreaves, i-am răspuns. S-a arătat mulțumită, spunând că Nan avusese mereu o poftă zdravănă de mâncare.

— Zău așa, domnule, nu ştiu fată căreia să-i placă mai mult dulciurile. Aşa că laptele trebuie să-i fie dulce şi bun, nu credeți?

— Pai da, doamna Edmond spune că îi prieşte grozav micului Horatio Arthur. Dido, cum se poartă cu tine cei de aici?

— Vai, domnule! Mai întrebați? Nu vedeți scaunul acesta de aur bătut cu diamante şi mărgăritare? Şi odaia cu stâlpi de cristal şi draperii de mătase trandafirie? Iar noaptea – n-o să vă vină să credeți, domnule, fiindcă nici mie nu mi-a venit – dorm într-un pat cu şase saltele de puf puse una peste alta şi am la cap şase perne de mătase.

I-am spus că totul părea minunat, apoi am întrebat-o dacă primea destulă mâncare şi băutură.

Friptură de porc, budincă de prune, brânză prăjită, pâine şi sosuri – după spusele lui Dido Puddifer, toate bunătățile din lume se găseau la conacul End-Of-All-Hope; iar eu bănuiesc că toate nu erau cu adevărat decât bucăți de pâine mucegăită, precum cea pe care am văzut-o pe o farfurie spartă lăsată la picioarele fetei.

Dido era convinsă de asemenea că i se dăruise o rochie azurie de catifea, cu nasturi de diamant, şi m-a întrebat sfioasă cum îi venea.

— Ești foarte frumoasă, Dido, i-am spus, spre încântarea ei.

Dar ce vedeam de fapt era aceeaşi rochie cafenie pe care o purta când o răpiseră spiridușii. Era ruptă şi murdară toată. Părul îi era îmbâcsit şi plin de voma pruncului spiriduș, iar ochiul stâng îi era acoperit cu sânge uscat de la o tăietură de pe

frunte. Una peste alta, biata Dido alcătuia o priveliște atât de jalnică, încât inima mi s-a umplut de milă și, fără să mă gândesc prea bine ce fac, mi-am umezit degetele și i-am curățat ochiul cu saliva mea.

Tocmai voiam să o întreb dacă i se îngăduia vreodată să se ridice de pe scaunul de aur bătut cu diamante și mărgăritare când am auzit ușa deschizându-se în spatele meu. M-am întors; John Hollyshoes tocmai intra în odaie. Mă așteptam să mă întrebe ce caut acolo, dar el nu părea să bănuiască nimic rău. Se aplecă doar să verifice lanțurile și cătușele. Acestea, ca toate celelalte lucruri din casă, erau vechi și deteriorate; nici nu era de mirare că găsea cu cale să le cerceteze. Când a terminat, s-a ridicat și mi-a zâmbit.

— Vrei să rămâi să bem un pahar de vin împreună? a spus el. Am o întrebare mai neobișnuită pentru dumneata.

Ne-am dus împreună în bibliotecă, iar el a turnat două pahare cu vin. Apoi mi-a spus:

— Vere, de mai multă vreme vreau să te întreb ceva despre femeile acelea care trăiesc pe moșiile mele englezești și care își dau atâta importanță pe cheltuiala mea. Am uitat cum le cheamă.

— Gathercole? am spus eu.

— Gathercole. Întocmai, răspunse el și rămase tăcut câteva clipe, cu un zâmbet gânditor și șui întipărit pe față. Sunt văduv de șapte săptămâni deja, urmă el, și cred că niciodată n-am stat atâta timp fără nevastă – asta de când au apărut în Anglia femei bune de soții. Ca să-ți spun adevărul, m-am plictisit de mult de dulcegăriile necesare când faci curte și mă întrebam dacă n-ai vrea să fii așa de bun să mă scutești de osteneală și să-mi spui care dintre aceste femei ar fi cea mai potrivită pentru mine.

— Ah! am spus eu. Sunt absolut convinși că toate ți-ar fi nesuferite!

La care el a început să râdă, cuprinzându-mă cu brațul pe după umeri.

— Vere, a spus, nu sunt așa de greu de mulțumit cum îți închipui.

— Bine, dar nu pot să-ți dau sfatul pe care mi-l ceri. Trebuie să mă ierți, dar îmi este cu neputință!

— Așa deci? Și pentru ce?

— Pentru că... Pentru că am de gând să mă însor chiar eu cu una dintre ele! am strigat.

— Felicitări, vere. Cu care?

L-am privit lung.

— Poftim? am spus în cele din urmă.

— Spune-mi cu care ai de gând să te însori, iar eu am să aleg alta.

— Cu Marianne! am spus. Ba nu, stai! Cu Isabella! Adică...

Mi-am dat seama pe dată că nu puteam să aleg niciuna din fete fără a le primejdui pe celelalte.

El începu să râdă și mă bătu afectuos pe braț.

— Patima dumitale pentru femeile din Anglia nu mă surprinde deloc – la urma urmei, ești vrednicul fiu al lui Thomas Fairwood. Însă poftele mele sunt ceva mai moderate. Una singură îmi ajunge. O să mă duc în Allhope peste o zi sau două și o să-mi aleg o domnișoară – iar dumitale îți vor rămâne patru.

Când mă gândesc la Isabella, sau Marianne, sau oricare dintre surori – condamnate să fie închise pe veci între cumplitele ziduri ale conacului End-Of-All-Hope! O! E de neîndurat!

De un ceas sau mai bine mă privesc în oglindă. La Cambridge, eram mirat văzând cât de repede se supărau cei din jurul meu din pricina unor vorbe spuse de multe ori la întâmplare. Dar acum văd bine că nu vorbele mele îi deranjau – ci chipul acesta de spiriduș. Întunecata alchimie a trăsăturilor mele îmi preschimbă blânde simțăminte omenești în aprige vicii de spiriduș. Sufletul îmi e cuprins de disperare, dar pe chip mi se citește numai dispreț de spiriduș. Remușcarea mi se preface în furie de spiriduș și melancolia în batjocură.

Azi-dimineată la zece și jumătate am cerut-o de soție pe Isabella Gathercole. Ea – făptură dulce și supusă – m-a asigurat că am făcut-o cea mai fericită dintre femei. Dar mi-a fost greu să o conving să ținem secretă logodna.

— Ah! a început ea. E adevărat că mama și mătușa Edmond o să ne facă tot soiul de greutăți, dar la ce bun să tănuim totul? Nu le cunoști așa cum le cunosc eu. Din păcate nu pot fi făcute să înțeleagă că ești un bărbat plin de însușiri laudabile. Încăpățânarea lor poate fi însă învinsă. Va fi nevoie de un șir neîntrerupt de argumente și rugăminți; și cu cât începem mai repede, cu atât mai curând vom ajunge la rezultatul dorit. Eu va trebui să plâng neîncetat; iar dumneata să fii copleșit de tristețe. În plus, ar fi bine să mă îmbolnăvesc puțin – și asta va dura ceva, având în vedere că acum sunt așa de sănătoasă și voinică.

Câte n-ar avea de învățat cărturarii cei malițioși de la Cambridge de la o profesoară atât de fermecătoare? Era atâta dulceață în vorbele ei, încât aproape că am uitat ce urmăream de fapt și am încuviințat toate cererile ei atât de rezonabile. În cele din urmă am fost nevoit să-i spun o mică parte din adevăr. I-am dezvăluit așadar că aflasem de curând că mă înrudesesc cu un om foarte bogat care locuia în apropiere și care ajunsese să mă simpatizeze mult. I-am mai spus că speram să primesc o moștenire însemnată cât de curând; și oare doamna Gathercole nu m-ar fi acceptat mai ușor ca pretendent la mâna fiicei sale după ce ajungeam la fel de bogat ca ea?

Isabella văzu pe dată adevărul spuselor mele și ar fi început, bănuiesc, să vorbească iarăși despre dragoste și alte lucruri asemănătoare, dar eu a trebuit să o părăsesc grăbit; tocmai o văzusem pe Marianne intrând în odaia în care se lua micul dejun.

La început, Marianne s-a arătat pusă pe ceartă. Nu era vorba, spunea ea, că n-ar vrea să se mărite cu mine. La urma urmei, spunea ea, trebuia să se mărite cu cineva și era convinsă că noi doi aveam să ne înțelegem bine. Dar de ce să ținem secretă logodna? Asta i se părea aproape imoral.

— Cum dorești, am spus eu atunci. Credeam că afecțiunea

ce mi-o porți te va face să-mi primești cu bucurie această unică rugămintă. Și de altfel, știi, o *logodnă secretă* ne-ar obliga să vorbim între noi numai în italiană.

Mariannei îi place nespus limba italiană, cu atât mai mult cu cât surorile ei nu o vorbesc deloc.

— Ah! Prea bine atunci, a spus ea.

La ora unsprezece și jumătate, în grădină, Jane mi-a primit cererea în căsătorie ridicându-se pe vârfuri și șoptindu-mi la ureche: „Frumos i-e chipul ca de înger când muguri se deschid a primăvară”. M-a privit apoi cu surâsul ei blând și tainic și mi-a luat mâinile într-ale ei.

Cu puțin înainte de ora prânzului, în salonaș, Henrietta m-a asigurat că o logodnă în secret era cu totul pe placul ei, dar m-a rugat fierbinte să o las să-i scrie verișoarei ei din Aberdeen. Se pare că această verișoară, domnișoara Mary Macdonald, e cea mai dragă prietenă a Henriettei și cele două corespundea regulat; au exact aceeași vârstă, anume cincisprezece ani și jumătate.

Mi-a povestit apoi că se petrecuse ceva tare curios: exact în săptămâna în care mă văzuse pentru prima oară (îndrăgostindu-se pe loc de mine) primise o scrisoare de la Mary Macdonald, care îi vorbea despre dragostea ei pentru un preot al Bisericii Scoțiene cu păr nisipiu, părintele John McKenzie, care părea a fi, din numeroasele și amănunțitele descrieri ale lui Mary Macdonald, aproape la fel de chipeș ca mine! Nu eram de acord cu ea că această curioasă asemănare a situațiilor lor era cel mai straniu lucru cu putință? Nerăbdarea ei de a o informa neîntârziat și amănunțit pe Mary Macdonald cu privire la logodna noastră era, mă tem, dublată de un oarecare sentiment de rivalitate – căci bănuiam că nu e întru totul sinceră când își exprima speranța că dragostea lui Mary Macdonald pentru domnul McKenzie va avea un final tot așa de fericit ca a ei pentru mine. Dar cum n-o puteam opri de la a scrie scrisori, am fost nevoit să încuviințez.

La ora trei, în salon, am reușit în cele din urmă să o cer și pe Kitty, care la început n-a vrut să asculte o vorbă din ce-i spuneam, ci se preumbla de colo-colo prin odaie, încântată de

cel mai nou plan al ei: acela de a uimi întregul sat punând în scenă o piesă de Crăciun, în hambar.

— Nu mă ascuți, i-am spus. Nu m-ai auzit când te-am cerut de soție?

— Ba da, a răspuns ea, și ți-am spus deja că primesc. *Dumneata* nu mă ascuți *pe mine*. Trebuie să ne ajuți cu piesa. Isabella vrea să joace rolul unei fete foarte frumoase, care e răzbunată în ultimul act. Marianne nu vrea să joace decât dacă are replici în italiană, Jane nu înțelege nimic din toate astea, așa că cel mai bine ar fi să nu vorbească deloc, Henrietta e de acord să facă tot ce-i spun, iar eu, ah! Eu aș vrea să fiu un urs! Un urs bătrân și bun și înțelept, care vorbește! Un urs care să și danseze – uite așa! Iar dumneata poți fi marinar sau vizitiu – nu contează care din două, avem o pălărie potrivită pentru primul rol și cizme pentru al doilea. Acum spune-mi, domnule Simonelli – ce piesă să alegem?

10 dec. 1811, orele două

În pădurea dintre conacul End-Of-All-Hope
și satul Allhope

Îmi scot tocul, călimara și acest carnețel.

— Ce faci? șoptește Dido înspăimântată.

— Scriu în jurnal, îi răspund.

— Acum? întreabă ea uluită.

Biata Dido! În timp ce scriu, se plânge neconținut – spune că se va întuneca în curând și că ninsoarea se întetește – ceea ce e neplăcut, într-adevăr; fulgii îmi cad pe caiet și mângălesc slovele.

În dimineața asta mi-a fost răsplătită veghea neîntreruptă asupra satului. În timp ce așteptam pe veranda bisericii, ascuns privirilor de iedera deasă, am văzut-o pe Isabella înaintând pe strada Upperstone. Un vânt mușcător bătea în sat, desprinzând ultimele frunze din copaci și aducând cu el câțiva fulgi ușori. Fără veste, pe uliță s-a iscat un vârtej de frunze și fulgi de zăpadă, iar în clipa următoare a apărut John Hollyshoes; zâmbind, a făcut o plecăciune adâncă.

Numai datorită dârzeniei cu care sunt înzestrat am reușit să plec atunci din preajma ei, să le părăsesc pe toate. Tot ce făcea John Hollyshoes îmi umplea inima de teamă – de la înclinarea cu subînțeles a capului până la gesturile lui enigmatice – dar aveam treburi urgente de rezolvat în altă parte și trebuia să am încredere că afecțiunea domnișoarelor Gathercole pentru mine le va proteja.

M-am dus direct la conacul End-Of-All-Hope și în clipa în care am intrat în odaia goală de la capătul coridorului, Dido a strigat:

— Ah, domnule! Ați venit să mă luați din locul acesta groaznic?

— Ei, Dido! am spus surprins. Dar ce s-a întâmplat? Parcă îți plăcea aici.

— Îmi plăcea, domnule, până când v-ați lins degetul și m-ați șters la ochi. Din acea clipă n-am mai văzut la fel. Cu ochiul ăsta – spuse ea închizând ochiul stâng și privind cu dreptul – văd că sunt îmbrăcată într-o rochie aurie, că mă aflu într-un palat minunat și că țin în brațe cel mai frumos copil pe care mi-a fost dat să-l văd. Dar cu ochiul *ăsta* – și închise ochiul drept, deschizându-l pe cel stâng – văd că sunt înlănțuită într-o odaie murdară și urâtă, având la sân un prunc urât de spiriduș. Dar, adăugă ea grăbită (văzând că vreau să spun ceva), nu-mi pasă care e adevărul; sunt foarte nefericită aici și vreau tare mult să merg acasă.

— Mă bucur că spui asta, Dido, am spus eu. Apoi, prevenind-o să nu se arate uimită de cele ce voi spune, am scos capul pe ușă și l-am strigat pe Dando.

Acesta sosi de-ndată, făcând o plecăciune adâncă în fața mea.

— Am un mesaj de la stăpânul tău, am spus, pe care l-am întâlnit adineauri în pădure; era însoțit de noua lui mireasă. Dar, ca mai toate englezoaicele, această tânără e cam nevriconă și pare convinsă că End-Of-All-Hope e un loc îngrozitor, plin de orori. Așa încât stăpânul tău și cu mine ne-am gândit și am ajuns la concluzia că cel mai rapid mod de a o liniști ar fi să i-o scoatem în întâmpinare pe femeia asta – aici

am arătat spre Dido – pe care o cunoaște bine. Un chip familiar are să-i potolească teama, fără îndoială.

M-am oprit și am privit lung chipul oacheș și strâmb al lui Dando, așteptând parcă ceva. El se uita la fel de lung la mine, uluit.

— Ei? am strigat. Ce mai aștepți, cap-sec? Fă ce-ți poruncesc! Desfă legăturile doicii, să ajung cu ea mai repede la stăpânu-tău!

Apoi, imitând cu iscusință unul din accesele de furie ale lui John Hollyshoes însuși, l-am amenințat cu tot ce mi-a trecut prin cap: bătaie, temniță, blesteme! Am jurat că-i voi povesti stăpânului despre nesupunerea pe care mi-o arăta. I-am promis că va fi pus să îndrepte toate rămurelele din codru și să pieptene toată iarba de pe pajiște pentru că mă insultase și-mi pusese la îndoială autoritatea.

Dando e un spiriduș isteț, dar nu mai isteț decât mine. Ticluisem o poveste atât de convingătoare, încât s-a dus îndată și a adus cheia de la cătușele lui Dido, dar nu înainte de a mă copleși cu scuze, explicații și rugăminți de iertare.

Când restul servitorilor au auzit că vărul englez al stăpânului pleca împreună cu doica englezoaică, probabil că ceva a tresărit în mințile lor cețoase, fiindcă au ieșit toți de prin ascunzișuri și s-au îngrămădit în jurul nostru. Atunci i-am văzut limpede pentru prima oară. N-a fost deloc o priveriște plăcută, dar pentru Dido a fost și mai greu de suportat. Mi-a povestit după aceea că ochiul drept îi arăta o ceată de doamne și domni care o priveau cu atâta bunătate, încât i se sfâșia inima la gândul că-i păcălește, în timp ce cu ochiul stâng vedea trupurile și fețele de diavoli ale servitorilor lui John Hollyshoes.

Am văzut capete încornorate, capete cu carapace aidoma celor de insecte, capete ridate și moi ca o portocală putredă; am văzut guri căscate din pricina colților, guri lățite ca niște trompete, guri care rânjeau, guri căscate, guri care salivau; am văzut urechi de liliac, urechi de pisică, mustăți de șobolan; am văzut ochi bătrâni pe fețe tinere, ochi mari și umezi pe fețe bătrâne și veștede; am văzut ochi ce tresăreau și clipeau în

părți ale anatomiei unde nu-mi închipuiam vreodată că se pot găsi. Toată casa era plină de spiriduși: aproape că nu era crăpătură în lambriuri de unde să nu se holbeze un ochi, nu era spațiu între stâlpii balustradei din care să nu se ștească un nas sau un râț. Ne-au împins cu degetele lor cornoase, ne-au tras de păr și ne-au ciupit, învinețindu-ne. Am ieșit în goană din conacul End-Of-All-Hope împreună cu Dido, am sărit în șaua lui Quaker și ne-am îndepărtat spre pădurea înfrigurată.

Ningea des din cerul verde ca marea. Nu se auzeau decât copitele lui Quaker lovind pământul și zornăitul hamurilor lui Quaker când acesta își scutura capul.

La început am înaintat cu spor, dar curând s-a înfiripat o ceață subțire și cărarea din pădure ducea acum în altă parte decât ar fi trebuit. Am călărit atât de mult, atât de departe, încât – dacă nu cumva pădurea era mare cât ținuturile Derbyshire și Nottinghamshire la un loc – ar fi trebuit să ieșim din ea; dar n-am făcut-o. Și pe orice cărare o luam, treceam negreșit pe lângă o poartă albă dincolo de care se vedea o alee netedă și curată – ciudat de curată, având în vedere cât de mult ninsese. Dido m-a întrebat de mai multe ori de ce nu o luăm pe acolo, dar mie nu mi s-a părut o idee bună. Părea un loc cât se poate de obișnuit, dar bătea un vânt acolo – un vânt fierbinte ca din cuptor, și mi-a ajuns la nări un miros ca de carne arsă și pucioasă.

Când am înțeles că tot călărind nu făceam altceva decât să ne pierdem puterile și să obosim calul, i-am spus lui Dido că trebuie să-l legăm pe Quaker de un copac – și așa am făcut. Apoi ne-am urcat pe ramuri, așteptând sosirea lui John Hollyshoes.

Aceeași zi, orele șapte

Dido mi-a spus că știa de la mama ei că boabele roșii, ca de pildă cele de scoruș, sunt arme foarte bune împotriva magiei spiridușilor.

— Văd niște boabe roșii acolo, în desiș, spuse ea.

Dar probabil că le văzuse cu ochiul fermecat, pentru că eu

n-am văzut boabe roșii, ci trupul roib al lui Pandemonium, calul lui John Hollyshoes.

Și pe dată au apărut în fața noastră cei doi spiriduși, suiți pe cai, înconjurați de fulgii de zăpadă.

— Ah, vere! strigă John Hollyshoes. Ce mai faci? Ți-aș strânge mâna, dar te-ai cocoțat cam sus.

Părea extrem de încântat și plin de răutate cum e plină budinca de prune.

— Am avut parte de o dimineață exasperantă. Se pare că toate cele cinci domnișoare și-au promis mâna cuiva – dar niciuna n-a vrut să-mi dezvăluie cui. Nu găsești că e extraordinar?

— Într-adevăr, am spus eu.

— Și acum a fugit doica, adăugă el privind-o acru pe Dido. În viața mea nu mi s-au zădărnicit astfel planurile; și dacă ar fi să descopăr cine e de vină pentru toate necazurile mele – ei bine, vere, ce crezi că i-aș face?

— Habar nu am, am spus.

— L-aș ucide, răspunse el. Oricât de drag mi-ar fi.

Iedera ce creștea în jurul copacului nostru începu să tremure și să se unduiască precum o pânză de apă. La început mi s-a părut că ceva încearcă să iasă de dedesubt, dar mi-am dat seama curând că iedera însăși se mișca. Tulpini șerpuitoare s-au ridicat și mi s-au înfășurat pe glezne și picioare.

— Vai de mine! strigă Dido înspăimântată, încercând să le desprindă de pe mine.

Iedera nu se mișca doar, ci creștea. În curând, tulpini tinere și fragede îmi legaseră strâns picioarele de copac; șerpuiau în jurul pieptului meu și mi se urcau pe antebrațul drept. Amenințau să-mi înghită jurnalul, dar am avut grijă să-l protejiez. Tulpinile au continuat să crească, ajungând să-mi mângâie gâtul; nu știam dacă era intenția lui John Hollyshoes să mă sugrume sau doar să mă ținutiască de copac, lăsându-mă apoi să mor înghețat.

John Hollyshoes se întoarse către Dando.

— Ești surd, Creier-de-Piatră? Nu m-ai auzit spunându-ți că se pricepe să mintă la fel de bine ca tine și ca mine?

Se opri doar o clipă, cât să-i tragă o palmă peste ureche.

— Ești orb? Uită-te la el! Nu-i vezi inima cea aprigă de spiriduș care l-ar face în stare să ucidă fără a tresări? Vino încoace, elf nevăzător! Hai să-ți mai fac niște găuri în față! Poate prin astea ai să vezi mai bine!

Am așteptat răbdător până când vărul meu a încetat să-și izbească servitorul în față cu capătul bont al biciului, apoi până când Dando s-a oprit din urlat.

— Nu sunt convins, am spus, că aş fi în stare să ucid fără nicio tresărire, dar sunt gata să încerc.

Cu mâna liberă am căutat pagina din jurnal în care îmi descriam sosirea în Allhope. M-am lăsat în jos cât de mult am putut (și nu mi-a fost greu, căci iedera mă ținea strâns lipit de trunchiul copacului) și am reprodus deasupra capului lui John Hollyshoes curiosul gest pe care el îl făcuse deasupra capului bătrânului din sat.

Am rămas cu toții liniștiți precum arborii cei înghețați, tăcuți ca păsările din desişuri, ca vietățile din vizuini. Dintr-odată, John Hollyshoes izbucni:

— Vere...!

A fost ultimul lui cuvânt. Pandemonium, care părea să știe foarte bine ce era pe cale să se întâmple, se cabră și își aruncă stăpânul din șa, temându-se parcă să nu fie și el prins în vraja mea. S-a auzit un trosnet înfiorător; copacii au început să tremure; păsările au țâșnit în văzduh, țipând și croncânind. Ai fi crezut că întreaga lume e sfâșiată, nu doar un spiriduș nevrednic. Când am privit în jos, John Hollyshoes zăcea în omăt, rupt în două.

— Ha! am spus eu.

— Vai! a strigat Dido.

Dando scoase un țipăt care, dacă aş încerca să-l reproduc folosind alfabetul englezesc, ar avea mai multe silabe decât orice cuvânt văzut vreodată. Apoi prinse frâiele lui Pandemonium și dispăru cu iuțeala extraordinară pe care ajunsesem să o cunosc.

Moartea lui John Hollyshoes slăbise puterea vrăjii în care era prinsă iedera, astfel că am reușit împreună cu Dido să

rupem tulpinile. Apoi ne-am întors călare la Allhope, unde am redat-o pe Dido mamei sale fericite, soțului iubitor și copilului flămând. Enoriașii mei și-au făcut apariția și m-au copleșit cu laude, mulțumiri pline de recunoștință, promisiuni pentru viitor etc. etc. Eu însă eram ostenit de moarte și, după un scurt discurs în care îi sfătuia să urmeze exemplul meu de curaj și altruism, m-am scuzat spunând că mă doare capul și am venit acasă.

Un lucru însă mă necăjește nespus, anume că n-am avut timp să cercetez în amănunt trupul lui John Hollyshoes. Căci mă gândesc acum că dacă Rațiunea la Om sălășluiește în creier, poate că spiridușii au în trupul lor un *organ al Magiei*. Pot spune cu certitudine că leșul despicat al spiridușului avea câteva ciudățenii. Anexez aici o schiță primară și câteva note asupra diferențelor aparente dintre anatomia spiridușilor și cea a oamenilor. Am de gând să mă înapoiez în pădure la prima geană de lumină, ca să examinez mai amănunțit cadavrul.

11 dec. 1811

Leșul a dispărut. Probabil că Dando l-a luat de aici prin vrăji. Sunt foarte furios; sperasem să trimit leșul la școala de anatomie a domnului Baillie, aflată pe strada Great Windmill din Londra. Presupun că pruncul din odaia goală de la capătul coridorului va moșteni conacul End-Of-All-Hope și toate proprietățile lui John Hollyshoes, dar poate că pierderea laptelui lui Dido în această perioadă atât de însemnată din viața lui îl va împiedica să ajungă la fel de puternic și de hain ca părintele lui.

Nu am renunțat încă la speranța de a moșteni averea tatălui meu; poate că mă voi ocupa de asta când o să am timp. Nu am auzit niciodată că deținerea de pământuri întinse în Faerie ar fi incompatibilă cu exercitarea funcției de preot al Bisericii Anglicane – nu, nu știu să se fi discutat vreodată despre acest subiect.

17 dec. 1811

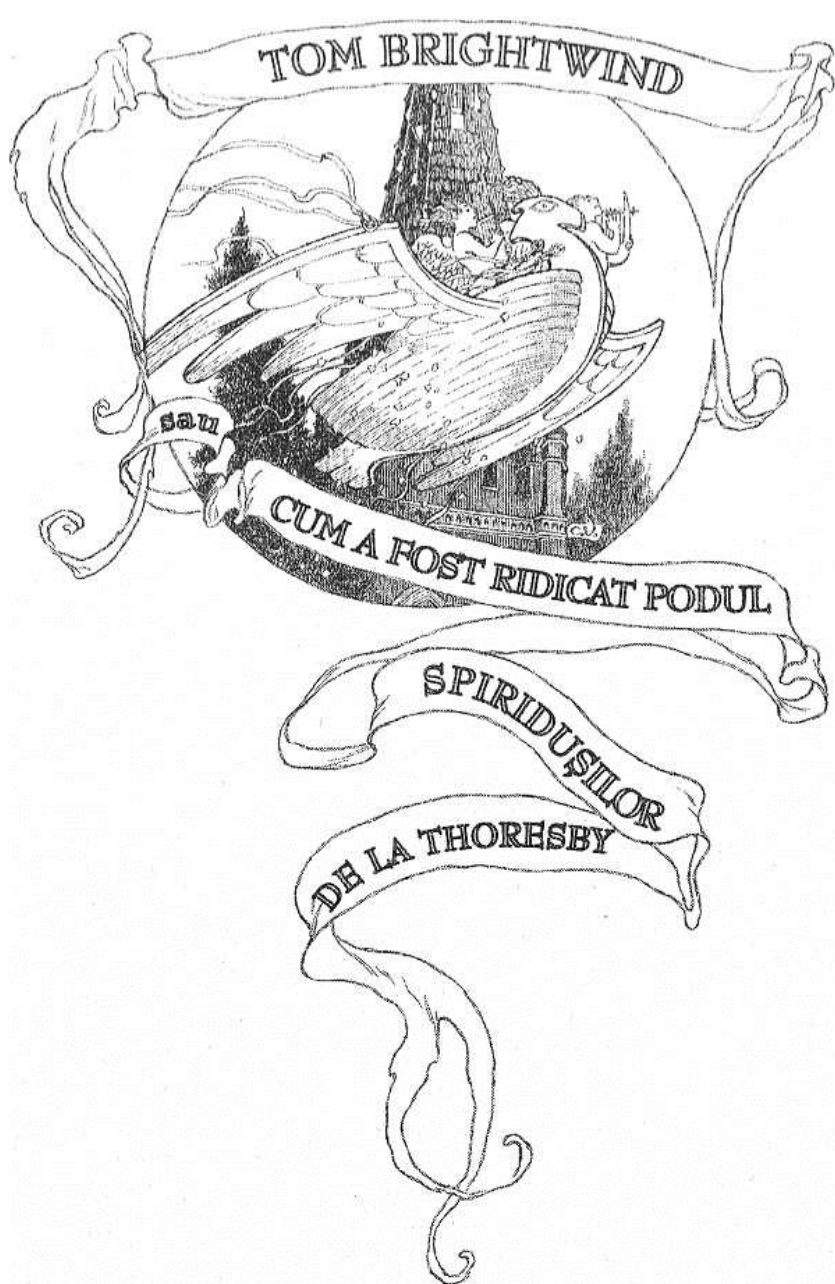
Am fost trădat în chipul cel mai mârșav de reverendul John McKenzie! Sunt cu atât mai supărat din pricina asta cu cât mă așteptam de la el – un preot ca și mine – să mă sprijine. Se pare că se va însura cu moștenitoarea unui castel și a câtorva sute de mile de pământuri sălbatice și pustii în Scoția, în ținutul Caithness. Sper să fie mlaștini pe-acolo, să se înece în ele John McKenzie. În chipul cel mai regretabil, dezamăgirea în dragoste a înfuriat-o atât de rău pe domnișoara Mary Macdonald, încât s-a gândit să se răzbune pe Henrietta și pe mine. I-a scris Henriettei că e convinsă că nu sunt un om de încredere, amenințând-o că le va scrie doamnei Gathercole și doamnei Edmond. Henrietta nu se teme; dimpotrivă, pare că abia așteaptă furtuna ce va să vie.

— Ai să mă aperi tu! a strigat ea, cu ochii plini de o ciudată strălucire și cu obraji roșii din pricina agitației.

— Draga mea fată, i-am spus, pe mine or să mă *ucidă*.

20 dec. 1811

Acum o clipă a venit George Hollinsclough și mi-a spus că sunt așteptat *de îndată* la doamna Gathercole și doamna Edmond. Arunc o ultimă privire odăii mele dragi...

S-a scris mult despre prietenia dintre David Montefiore, un medic evreu din veacul al XVIII-lea, și spiridușul Tom Brightwind. Pe lângă jurnalele și documentele de familie ale lui Montefiore însuși, există numeroase relatări ale întâlnirilor dintre Montefiore și Brightwind, notate de către diverse persoane din epoca respectivă în scrisorile, jurnalele sau eseurile lor. Se pare că Montefiore și Brightwind i-au cunoscut pe aproape toți marii oameni ai vremii. Au discutat despre sclavie cu Boswell și Johnson, au jucat domino cu Diderot, s-au îmbătat cu Richard Brinsely Sheridan și, memorabilă întâmplare, au apărut nepoftiți în fața lui Thomas Jefferson în grădina lui din Monticello.^[8]

Toate aceste relatări contemporane sunt fascinante, fără îndoială, însă cele mai clare imagini ale ciudatei prietenii dintre cei doi provin din piesele, poveștile și cântecele pe care le-a inspirat. La începutul veacului al XIX-lea, poveștile cu „Tom și David” erau extrem de răspândite atât aici cât și în Faerie Minor, dar în a doua jumătate a secolului, ele și-au pierdut popularitatea în Europa și în Statele Unite. Printre europeni și americani a luat avânt o nouă modă, aceea de a reprezenta spiridușii ca pe niște ființe mici și lipsite de apărare. Tom Brightwind – gălăgios, egoist și înalt de șase picioare – nu era în niciun caz genul de spiriduș pe care Arthur Conan Doyle și Charles Dodgson ar fi sperat să-l

întâlnească în fundul grădinii.

Povestea de mai jos a apărut inițial în *Blackwood's Magazine* (Edinburgh, septembrie 1820) și a fost ulterior republicată în *Silenus's Review* (Faerie Minor, aprilie 1820). Ca piesă literară nu are nimic remarcabil, ci prezintă toate neajunsurile comune scrierilor de mână a doua de la începutul secolului al XIX-lea. Cu toate acestea, dacă o citim cu atenția cuvenită, vom descoperi multe aspecte referitoare la această enigmatică rasă și vom înțelege mult mai bine relațiile conflictuale dintre spiriduși și copiii lor.

Profesor James Sutherland
Institutul de Studii Sidhe
Universitatea Aberdeen
Octombrie 1999

Pe aproape toată lungimea sa, strada Shoe din Londra este ușor curbată; puțini sunt însă cei care se întreabă de ce. Ar fi destul să ridice privirea (lucru pe care nu-l fac niciodată) ca să vadă zidul străvechi al unui imens turn circular, și astfel ar înțelege imediat că strada este curbată pentru că urmărește linia acestui zid.

Acesta e doar unul din turnurile ce străjuiesc locuința lui Tom Brightwind. Încă din fragedă tinerețe, lui Tom i-a plăcut să călătorească și să vadă lumea; pentru a-și înlesni satisfacerea acestei pasiuni a așezat fiecare turn într-un colț diferit de lume. Unul din turnuri dă în strada Shoe; un altul ocupă cea mai mare parte a unei insulițe din mijlocul unui lac scoțian; al treilea se deschide în sălbatica frumusețe a unui deșert algerian; al patrulea se află pe strada Drying-Green, într-un oraș din Faerie Minor; și așa mai departe. Cu exuberanța-i caracteristică, Tom a numit această curioasă locuință *Castel des Tours saunz Nowmbre*, ceea ce înseamnă Castelul Turnurilor Fără Număr. În 1764 David Montefiore a numărat aceste turnuri fără număr. Erau cu totul paisprezece.

Într-o dimineață de iunie a anului 1780, David Montefiore a bătut la ușa turnului de pe strada Shoe. L-a întrebat apoi pe

portar unde putea să-l găsească pe Tom și i s-a spus că stăpânul e în bibliotecă.

Înaintând pe coridoarele umbrite și pline de ecouri, și urcând scările imense de piatră, David le ura voios „Bună dimineața! Bună dimineața!” tuturor celor pe lângă care trecea. Drept răspuns nu primea însă decât clătănări de cap bănuitoare și priviri curioase, căci deși era un vizitator frecvent al acestei case, locuitorii din ea nu se puteau obișnui nicicum cu dânsul. Figura lui nu era nici răpitor de frumoasă, nici diformă și respingătoare. Trupul nu-i ieșea cu nimic în evidență. Chipul lui nici nu exprima disprețul absolut, nici nu exercita o fascinație irezistibilă; era doar chipul unui om voios și îngăduitor cu toată lumea. Era cu totul de neînțeles pentru locuitorii spiriduși de la *Castel des Tours Saunz Nowmbre* faptul că cineva ieșea în lume de bunăvoie cu o asemenea expresie pe față.

Tom nu era în bibliotecă. Aici se aflau nouă prințese din neamul zânelor. Nouă capete splendide se întoarseră la unison să-l privească pe David. Nouă rochii de mătase îi luau ochii cu avalanșa lor de culori. Nouă parfumuri diferite se amestecau în aerul odăii, înceteșând gândurile.

Cele nouă erau câteva din nepoatele lui Tom Brightwind. Prințesa Caritas, prințesa Bellona, prințesa Alba Perfecta, prințesa Lachrima și prințesa Flammifera erau toate surori; celelalte patru, tot surori, erau prințesa Miere-de-Albine-Sălbatică, prințesa Tânguire-de-pestă-Apă, prințesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit și prințesa Pasăre-în-Mână.

— O David ben Israel! spuse prințesa Caritas. Ce plăcere! și îi întinse mâna.

— Sunteți ocupate, altețele voastre, răspunse el. Mă tem că vă deranjez.

— Nu chiar, făcu prințesa Caritas. Scriam niște scrisori – obligații, atâta tot. Ia loc, O David ben Israel.

— Dar nu i-ai spus că scrisorile sunt pentru verișoarele noastre, spuse prințesa Miere-de-Albine-Sălbatică. Trebuie să fie limpede lucrul acesta. N-aș vrea ca doctorul evreu să își închipuie că le scriem verilor noștri, de pildă.

— Da, desigur, scrisori pentru *verișoarele* noastre, spuse prințesa Caritas.

— Pe verii noștri nici nu-i cunoaștem, îl informă prințesa Flammifera pe David.

— Nici nu știm cum îi cheamă, adăugă prințesa Tânguire-de-pestre-Apă.

— Și chiar dacă am ști, nici nu ne-ar *trece prin minte* să le scriem scrisori, observă prințesa Alba Perfecta.

— Deși am auzit că sunt foarte chipeși, spuse prințesa Lachrima.

— Chipeși? făcu prințesa Caritas. Ce-ți veni să spui așa ceva? Eu una habar nu am dacă sunt chipeși sau nu. Și nici nu vreau să știu. Nu mă gândesc niciodată la lucruri de felul acesta.

— Ei, haide, *zău așa*, draga mea! replică prințesa Lachrima cu un râs sarcastic. Spune adevărul! Aproape că numai la *felul acesta* de lucruri te gândești.

Prințesa Caritas îi aruncă o privire plină de răutate surorii ei.

— Și cărora dintre verișoare le scrieți? întrebă David grăbit.

— Lui Igraine...

— Nimue...

— Elaine...

— Și Morgana.

— Urâte fete, remarcă prințesa Caritas.

— Dar nu e vina lor, spuse prințesa Miere-de-Albine-Sălbatice cu generozitate.

— Și sunt plecate pentru mult timp? întrebă David.

— Ah!

făcu prințesa Flammifera.

— Ah! făcu prințesa Caritas.

— Ah! făcu prințesa Miere-de-Albine-Sălbatice.

— Au fost trimise în surghiun, spuse prințesa Bellona.

— Pentru vecie... spuse prințesa Tânguire-de-peste-Apă.

— ... și încă o zi, adăugă prințesa Flammifera.

— Credeam că știe toată lumea, spuse prințesa Alba Perfecta.

— Le-a alungat bunicul, spuse prințesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit.

— Pentru că l-au supărat, spuse prințesa Pasăre-în-Mână.

— Bunicul e tare nemulțumit de ele, spuse prințesa Tânguire-de-pestre-Apă.

— Le-a trimis să locuiască într-o casă, spuse prințesa Caritas.

— Nu e o casă frumoasă, clătină din cap prințesa Alba Perfecta.

— E o casă groaznică! spuse prințesa Lachrima, cu o sclipire în ochi. Și nu au decât servitori bărbați! Servitori bărbați nesuferiți și murdari cu degete groase și urâte și pline de păr! Servitori bărbați care nu le vor arăta respectul cuvenit!

Apoi, cu o privire amuzată și plină de subînțelesuri, Lachrima adăugă:

— S-ar putea totuși să le arate altceva!

Caritas începu să râdă. David se înroși.

— Casa se află într-o pădure, urmă prințesa Pasăre-în-Mână.

— Nu e o pădure frumoasă, adăugă prințesa Bellona.

— E o pădure groaznică! spuse prințesa Lachrima, surescitată. O pădure umedă și întunecoasă, plină de păianjeni și de creaturi târătoare, lipicioase, urât mirositoare...

— Și de ce le-a trimis bunicul domniilor voastre în această pădure? întrebă David repede.

— Ah! Pentru că Igraine s-a măritat, spuse prințesa Caritas.

— În taină, spuse prințesa Tânguire-de-pestre-Apă.

— Credeam că știe toată lumea, spuse prințesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit.

— S-a măritat cu un creștin, explică prințesa Caritas.

— Profesorul ei de clavecin! chicoti prințesa Bellona.

— Ce mai concerte știa să cânte! spuse prințesa Alba Perfecta.

— Și ce frumoase îi erau... începu prințesa Lachrima.

— Rima! Vrei să încetezi? spuse prințesa Caritas.

— Verișoarelor, susură prințesa Miere-de-Albine-Sălbatice, când o să fiți surghiunite într-o pădure întunecoasă și umedă, să știți că o să vă scriem.

— Mi s-a părut mie ceva ciudat, știți, spuse prințesa Sărut-pe-Mormântul-celui-Iubit, când a început să ia lecții de clavecin în fiecare zi. A apucat-o dragostea aceasta de muzică doar după venirea domnului Cartwright. Apoi au început să închidă ușa – lucru pe care l-am regretat, pentru că îmi place nespus sunetul clavecinului. Așa că am început să ascult la ușă, dar trecea câte un sfert de ceas și nu se auzea nici măcar o notă – deși uneori mai răzbătea câte un sunet fals, de parcă unul dintre ei ar fi apăsât din greșeală clapele instrumentului. Odată m-am gândit să intru și să văd ce fac, dar când am apăsât pe clanță am descoperit că încuiaseră odaia pe dinăuntru...

— Ajunge, Sărut! spuse prințesa Tânguire-de-pestre-Apă.

— I se spune Sărut, îi explică îndatoritoare prințesa Lachrima lui David, dar să știți că n-a sărutat niciodată pe nimeni.

— Dar nu prea înțeleg, spuse David. Dacă prințesa Igraine s-a măritat fără voia bunicului ei, asta firește că e foarte grav. În toate deciziile importante, copiii trebuie să ceară sfatul și binecuvântarea părinților sau celor în grija cărora se află. De asemenea, părinții – sau bunicii, ca în cazul nostru – nu trebuie să se gândească doar la aspectele financiare ale unei căsătorii și la rangul miresei sau al mirelui, ci și la firea copilului și la probabilitatea ca uniunea să fie una fericită. Sentimentele copiilor trebuie să constituie argumente de o importanță covârșitoare...

În timp ce David își urma monologul despre îndatoririle și responsabilitățile părinților și copiilor deopotrivă, prințesa Miere-de-Albine-Sălbatice îl privea cu o expresie de mirare amestecată cu dezgust, prințesa Caritas căscă sonor iar prințesa Lachrima schiță gesturile cuiva care stă să leșine de plictiseală.

— Și dacă prințesa Igraine și-a supărat bunicul în felul acesta, de ce au fost pedepsite și surorile ei?

— Pentru că nu au oprit-o, firește, spuse prințesa Alba Perfecta.

— Pentru că nu i-au spus bunicului ce avea ea de gând să facă, spuse prințesa Tânguire-de-peste-Apă.

— Credeam că știe toată lumea, spuse prințesa Pasăre-în-Mână.

— Și cu profesorul de clavecin ce s-a întâmplat? întrebă David.

Prințesa Lachrima deschise larg ochii ei mari de un albastru-violet și se aplecă în față plină de nerăbdare, dar în aceeași clipă se auzi un glas pe coridor.

— ... dar după ce am împușcat a treia cioară, am jumulit-o și am despicat-o, am descoperit că în loc de inimă avea un diamant – așa cum îmi spusese bătrâna – așa că, până la urmă, după-amiaza n-a fost cu totul irosită.

Tom Brightwind avea prostul obicei de a-și începe discursurile cu mult timp înainte să ajungă într-o încăpere, iar cei cărora li se adresa nu auzeau decât ultimele cuvinte.

— Poftim? spuse David.

— N-a fost cu totul irosită, repetă Tom.

Tom era înalt de vreo șase picioare și neobișnuit de chipeș, chiar și pentru un prinț spiriduș (trebuie spus că în societatea zânelor și spiridușilor, cei de rang înalt se străduiesc să fie mai frumoși decât plebea). Tenul lui strălucea de sănătate, părând chiar că răspândește o ușoară lumină – era un chip care dădea fiori. Renunțase de curând la perucă în favoarea părului său natural – lung, drept, de un castaniu aprins. Avea ochii albaștri și arăta (la fel ca în ultimele trei sau patru milenii) de vreo treizeci de ani. Aruncă o privire în jur, ridică o sprânceană minunat desenată de spiriduș și mormăi cu acreală:

— Pe Stejar și Frasin, e plină odaia de femei!

În clipa următoare se auzi foșnetul a nouă rochii de mătase, zgomotul slab al ușii, pluti în aer un ultim val de parfum și dintr-odată prințesele nu mai erau acolo.

— Pe unde ai umblat? spuse Tom, tolănindu-se pe un scaun și luând un ziar. Te-am așteptat ieri. N-ai primit mesajul meu?

— N-am putut veni. A trebuit să-mi vizitez pacienții. Nici

acum nu pot sta prea mult. Mă duc să-l văd pe domnul Monkton.

Domnul Monkton era un gentilom bătrân și bogat ce locuia la Lincoln. Îi trimitea lui David scrisori în care vorbea despre o curioasă durere pe care o simțea în partea stângă a corpului, iar David îi răspundea recomandându-i leacuri și forme de tratament.

— Nu că ar da vreo crezare spuselor mele, zise David voios. Mai corespundează și cu un medic din Edinburgh și cu un soi de vraci din Dublin. În plus, un spițer din Lincoln îl vizitează. Ne contrazicem toți între noi, dar asta nu are nicio importanță, căci n-are încredere în niciunul. Acum ne-a scris că e pe moarte și ne vrea pe toți alături în aceste clipe grave. Medicul scoțian, vrăjitorul irlandez, spițerul englez și cu mine! Abia aștept! Nimic nu e mai plăcut și mai instructiv decât să stai de vorbă cu colegii de breaslă. Nu crezi?

Tom ridică din umeri.^[9]

— Și chiar e bolnav bătrânul? întrebă el.

— Nu știu. Nu l-am văzut niciodată.

Tom aruncă iar o privire în paginile ziarului, îl puse deoparte iritat, căscă și spuse:

— Cred că am să te însoțesc.

Și așteptă ca David să se arate extaziat la auzul acestei vești.

„Oare ce i se părea distractiv lui Tom în această excursie la Lincoln?” se întrebă David. Lungile conversații pe teme medicale la care el nu putea lua parte, un gentilom bătrân și cârcotaș, mirosul fetid și tăcerea impusă într-o odaie de om bolnav? David tocmai se pregătea să dea glas acestor gânduri când îi trecu prin minte că n-ar fi fost deloc rău ca Tom să-l însoțească totuși la Lincoln. David era fiul unui faimos rabin din Veneția. Încă din tinerețe fusese obișnuit să ia parte la dezbateri pe tema bunelor moravuri și principii de viață alături de feluriți evrei cu firi grave și apucături solemne. Aceste conversații avuseseră o puternică înrăurire asupra propriei lui firi; era deci convins că o scurtă conversație de aceeași natură s-ar dovedi benefică și pentru alții. Pe scurt, ajunsese să creadă că dacă vorbești suficient de mult și te

exprimi așa cum trebuie, poți convinge pe oricine să fie bun și fericit. Animat de țelul acesta, se sfădea cu Tom Brightwind de câteva ori pe săptămână, fără vreun efect observabil. Însă acum chiar avea multe să-i spună despre nefericita soartă a miresei profesorului de clavecin și a surorilor acesteia, iar drumul lung spre nord părea ocazia perfectă.

Se aduseră deci caii de la grajduri, iar David și Tom încălecară. Nu apucaseră să înainteze prea mult când David își începu tirada.

— Cine? întrebă Tom, fără prea mult interes.

— Prințesele Igraine, Nimue, Elaine și Morgana.

— Ah! Da, le-am trimis să locuiască în... Cum se numește pădurea aflată dincolo de Ai-milă? Cum îi zice, domnule? Nu, nu mai știu. În fine, acolo le-am trimis.

— Dar le-ai surghiunit pe vecie! strigă David îngrozit. Bietele fete! Cum poți suporta gândul că se chinuie în felul acesta?

— Îl suport foarte bine, după cum vezi, spuse Tom. Îți mulțumesc pentru grijă. Ca să-ți spun drept, îmi prinde bine orice măsură care reduce numărul femeilor din casa mea. Ascultă-mă pe mine, David, fetele astea vorbesc *întruna*. E drept că și eu vorbesc mult. Însă eu și fac o mulțime de lucruri. Am biblioteca. Sunt protectorul a trei teatre, două orchestre și o universitate. Am numeroase interese în Faerie Major. Am seneșali, magistrați și mandatarî în toate ținuturile unde sunt suveran, și toți sunt obligați să mă consulte permanent. Sunt implicat în... – aici Tom număra repede pe degetele sale lungi și albe – treisprezece războaie din Faerie Major. Într-o situație deosebit de complicată m-am aliat cu Fiara din Millstone, dar și cu dușmanca sa, La Dame d'Aprigny, și am trimis trupe ambelor tabere.

Tom se opri aici, privind încruntat la urechile calului.

— Ceea ce înseamnă că mă războiesc cu mine însumi. De ce oi fi făcut așa ceva?

Căzu pe gânduri câteva clipe, dar văzând că nu ajunge la nicio concluzie clătină din cap și urmă:

— Ce spuneam? A, da! E deci *firesc* să am o sumedenie de

lucruri de spus. Dar fetele astea nu fac nimic. Absolut nimic! Ceva broderie, câteva lecții de muzică. Ah! Și citesc romane englezești! David! Ai răsfoit vreodată un roman englezesc? Nici să nu o faci. Toate sunt pline de aiureli despre fete cu nume ciudate care se mărită.

— Dar tocmai asta voiam să-ți spun și eu, spuse David. Fetele tale nu au nicio ocupație utilă. E firesc să pună la cale tot felul de prostii. La ce te așteptai?

David îi ținea adesea prelegeri lui Tom despre răspunderile lui ca părinte, iar Tom se înfuria de fiecare dată, fiind convins că e un părinte-spiriduș exemplar. Copiii și nepoții lui aveau tot ce le poftea inima mulțumită lui, și rareori se întâmplase să-l ucidă pe câte unul.⁽¹⁰⁾

— Fetele trebuie să stea acasă liniștite până când se mărită, spuse Tom. Ce altceva ai vrea să facă?

— Recunosc că nu-mi pot imagina alt sistem aplicabil în cazul femeilor creștine și evreice. Însă în cazul lor, intervalul dintre școală și căsătorie e de numai câțiva ani. În cazul fiicelor de spiriduși vorbim poate de veacuri întregi. Nu poți găsi altă metodă de a te descurca cu rudele tale de sex femeiesc? Trebuie să-i imiți pe creștini în tot ce faci? Poftim! Până și de îmbrăcat te îmbraci ca un creștin!

— Și tu la fel, i-o întoarse Tom.

— Și ți-ai tuns sprâncenele lungi de spiriduș.

— Eu cel puțin încă mai am sprâncene, nu se lăsă Tom. Dar barba ta unde e, evreule? Oare Moise purta o mică perucă cenușie? mai spuse el, fluturând disprețuitor peruca îngrijit buclată a lui David. N-aș crede.

— Nici măcar limba nu ți-o mai vorbești! spuse David, îndreptându-și peruca.

— Nici tu, spuse Tom.

La această provocare David răspunse imediat că evreii, spre deosebire de spiriduși, își cinsteau trecutul și foloseau limba ebraică în rugăciuni și la diverse ritualuri.

— Dar revenind la problema fiicelor și nepoatelor tale – spune-mi, cum procedați în *brugh*?

Fuse o mutare lipsită de tact. Cuvântul „*brugh*” era foarte

jignitor pentru Tom. Nicio persoană care poartă de obicei rufărie albă ca zăpada și o haină albastră ca noaptea, care are o manichiură perfectă și al cărui păr lucește ca mahonul lustruit – pe scurt, nicio persoană cu asemenea gusturi rafinate și deprinderi nobile nu se poate bucura când i se reamintește că și-a petrecut primele două sau trei milenii din viață într-o vizuină umedă și întunecoasă, purtând (atunci când se ostenea să pună ceva pe el) un kilt de lână aspră nevopsită și o manta străveche din piele de iepure.^[11]

— În *brugh*, spuse Tom, accentuând ironic cuvântul ca să arate că era un subiect pe care nu l-ar fi pomenit o persoană manierată, nu aveam această problemă. Copiii se nașteau și creșteau fără să aibă habar cine le sunt părinții. Nici eu nu știu cine mi-a fost tatăl. N-am fost niciodată curios în această privință.

În jurul orei două, Tom și David ajunseseră în Nottinghamshire,^[12] comitat faimos pentru pădurile care-l împânzeau odinioară. Firește că deja codrii nu mai ocupau nici a suta parte din întinderea de demult, dar se găseau încă mulți copaci foarte bătrâni, iar Tom ținu morțiș să-i salute respectuos pe cei care îi erau prieteni dragi și să le arate disprețul lui celor care-l nemulțumiseră în vreun fel.^[13] Și atât de mult timp îi lua lui Tom să-și salute prietenii, încât David începu să fie îngrijorat din pricina domnului Monkton.

— Dar ai spus că nu e cu adevărat bolnav, spuse Tom.

— Ba n-am spus așa ceva! Și în orice caz, bolnav sau nu, datoria mea e să ajung cât mai repede la el.

— Bine, bine! Nervos mai ești! spuse Tom. Unde te duci? Drumul e acolo.

— Dar am venit din partea cealaltă.

— Ba nu. Sau poate că da... Nu știu. În orice caz, drumurile se întâlnesc mai încolo așa că nu contează pe unde o luăm.

Drumul ales de Tom se îngustă în curând, preschimbându-se într-o cărare cu greu vizibilă ce ducea până pe malul unui râu lat. De partea cealaltă se vedea un orașel ce părea pustiu. Drumul reapărea dincolo de oraș – și, în chip ciudat, se lățea și devenea din ce în ce mai încrezător pe măsură ce se îndepărta

de oraș și înainta spre locuri mai vesele.

— Ciudat lucru! spuse Tom. Unde o fi podul?

— Se pare că nu e niciun pod.

— Și atunci cum trecem dincolo?

— Uite un bac, spuse David.

Un lanț lung de fier se întindea de la un stâlp de piatră aflat pe malul râului până la un alt stâlp de pe malul opus. De asemenea, în partea opusă a râului se afla o luntre străveche cu fundul plat, prinsă de lanț cu două cârlige de fier. Un luntraș bătrân de tot apăru de undeva și trecu râul cu bac cu tot, ajutându-se de lanț. Apoi Tom și David suiră caii pe bac, iar luntrașul îi trecu în partea cealaltă.

David îl întreabă pe luntraș care este numele orașului.

— Thoresby, domnule, răspunse acesta.

Se dovedi că Thoresby era alcătuit din numai câteva străzi cu case șubrede având ferestrele murdare și pline de praf și acoperișurile stricate. Un căruț vechi de când lumea zăcea uitat în mijlocul unei ulițe ce părea a fi strada principală a orașului. Mai era și un soi de piață la o răscruce, dar locul era năpădit de buruieni și ciulini; era limpede că de mai mulți ani nu se făcea niciun negoț acolo. În tot orașul era o singură casă de gentilomi: o clădire înaltă, de modă veche, construită din calcar cenușiu, având multe frontoane și hornuri înalte. Părea o casă respectabilă, deși stilul era evident provincial.

Singurul han din Thoresby se numea Roata Norocului. Pe firmament erau pictați mai mulți oameni legați de o roată mare pe care o învârtea Fortuna, reprezentată aici sub forma unei femei de un roz aprins, având pe ea doar legătura de la ochi. În ton cu atmosfera deprimantă din oraș, artistul lăsase la o parte reprezentările unei sorți favorabile; toți cei legați de roata Fortunei erau pe cale să fie zdrobiți sau aruncați în neant.

Înconjurați de atâtea semne încurajatoare, evreul și spiridușul înaintau în trap grăbit prin Thoresby. Tocmai le apăruse în față drumul cel larg când David auzi pe cineva strigând „Domnilor! Domnilor!” precum și sunetul unor pași grăbiți. Opri deci calul și se întoarse să vadă ce se întâmplase.

Din urmă sosea un bărbat alergând.

Era o arătare foarte ciudată. Avea ochii mici și fără o culoare anume. Nasul lui avea forma unei chifle mititele, iar urechile – rotunjite și trandafirii – ar fi fost poate simpatice pe un cap de bebeluș, dar lui nu i se potriveau deloc. Lucrul cel mai ciudat însă era felul în care ochii și nasul i se înghesuiau în partea de sus a feței, certate probabil cu gura care se instalase singură către bărbie. Era îmbrăcat sărăcăcios, iar pe capul gol îi creștea o miriște rară și decolorată.

— N-ați plătit taxa, domnilor! strigă el.

— Ce taxă? întrebă David.

— Cum ce taxă? Taxa pentru bac! Taxa de trecere a râului.

— Ba da, am plătit-o, spuse David. I-am plătit omului care ne-a trecut peste râu.

Omul cel ciudat zâmbi.

— Nu, domnule, spuse el. Ați plătit banul luntrașului! Dar taxa e altceva – trebuie plătită de toți cei care traversează râul, către domnul Winstanley. Eu sunt cel care o colectează. Pentru un om călare se plătesc șase pence. Doi bărbați și doi cai – asta face douăsprezece pence.

— Vrei să spui, făcu David uimit, că trebuie să plătești *de două ori* ca să ajungi în locul ăsta nenorocit?

— Nu e nicio taxă, David, spuse Tom cu un aer absent. Licheaua asta vrea pur și simplu să-i dăm douăsprezece pence.

Omul cel ciudat continua să zâmbească, deși în ochi îi apăruse acum o sclipire răutăcioasă.

— Domnul poate să mă insulte dacă dorește, spuse el. Insulte se primesc gratis. Dar cer permisiunea de a-l informa pe domnul că nu sunt câtuși de puțin o lichea. Sunt avocat. O, da! Un avocat care are clienți chiar și la Southwell. Însă ocupația mea principală este administrarea moșiilor și afacerilor domnului Winstanley. Numele meu, domnule, este Pewley Witts!

— Un avocat? spuse David. Ah, vă rog să mă iertați!

— David! strigă Tom. Unde ai mai văzut avocat care să arate în halul ăsta? Uită-te la el! Pantofii lui de vagabond sunt făcuți ferfeniță. Haina lui de terchea-berchea e plină de găuri și nu are perucă! *Evident* că e o lichea!

Apoi, aplecându-se din șaua înaltă a calului, adăugă:

— Acum o să plecăm, lichea. Adio!

— Astea sunt hainele pe care le port prin casă, spuse Pewley Witts îmbufnat. Mi-am lăsat acasă peruca și haina cea bună. N-am avut timp să le iau, căci Peter Dawkins a venit grăbit și mi-a spus că doi gentilomi au trecut râul cu bacul și pleacă din Thoresby fără să plătească taxa – care, de altfel, tot douăsprezece pence costă, domnilor; v-aș fi deci recunoscător dacă mi-ați plăti.

Un evreu pios trebuie să-și achite fără întârziere orice datorie – chiar dacă această datorie apare dintr-o eroare; unui gentilom nu-i șade bine să tergiverseze astfel de chestiuni; și, cum David se considera a fi și una și alta, vru să-i achite pe dată lui Pewley Witts suma de douăsprezece pence. Un spiriduș, pe de altă parte, gândește altfel. Tom era hotărât să nu plătească nimic. Tom ar fi preferat să se lase torturat ani întregi decât să plătească.

Pewley Witts le ascultă o vreme discuția în contradictoriu. În cele din urmă ridică din umeri.

— Date fiind împrejurările, domnilor, spuse el, cred că ar fi mai bine să stați de vorbă cu domnul Winstanley.

Îi conduse deci până la casa înaltă de piatră pe care o observaseră ceva mai devreme. Un zid semeț din piatră înconjura casa; mai era și o curticică pavată cu piatră în care nu se aflau decât doi mici lei de piatră – niște statui nu foarte reușite, cu ochi mici și uimiți, boturi căscate pline de dinți triumphiulari și coame stufoase ce aduceau mai mult a frunze decât a blană.

O servitoare drăguță le deschise ușa. Le aruncă o privire grăbită lui Pewley Witts și lui David Montefiore, dar negăsind nimic interesant la cei doi, își îndreptă ochii spre Tom Brightwind care căsca gura la cei doi lei.

— Bună dimineața, Lucy! spuse Pewley Witts. E acasă stăpânul?

— Păi, unde să fie? răspunse Lucy, fără să-și ia ochii de la Tom.

— Acești doi gentilomi au o obiecție cu privire la plata taxei,

așa că i-am adus să discute cu domnul Winstanley. Du-te și spune-i că suntem aici. Și grăbește-te, Lucy. E nevoie de mine acasă. Azi tăiem porcul cel pătat.

În ciuda îndemnului lui Pewley Witts, se părea că Lucy nu se dusesese direct la stăpânul ei cu mesajul. Câteva clipe mai târziu, de la o fereastră deschisă aflată chiar deasupra lui, David auzi un fel de murmur interogativ, urmat de glasul lui Lucy care exclamă:

— Un gentilom atât de chipeș! Ah, doamnă! În viața dumneavoastră n-ați văzut altul mai frumos!

— Ce se petrece? întrebă Tom, oprindu-se din examinarea leilor.

— Fata în casă îi vorbește stăpânei sale despre mine, spuse David.

— Ah, făcu Tom, reluându-și studiul absent.

Pentru o clipă, la fereastră apăru un chip.

— A, da, se auzi iar glasul lui Lucy, și împreună cu el au venit domnul Witts și încă un domn.

Lucy reapăru și îi conduse pe Tom, David și Pewley Witts printr-o succesiune de odăi și coridoare ciudat de pustii, până la un apartament aflat în partea din spate a casei. Era bizar cum, prin contrast cu celelalte încăperi, cea de aici era mobilată și confortabilă – covoare roșii, oglinzi aurite și porțelanuri albe cu albastru. Avea totuși un aer cam posomorât. Pereții erau lambrisați cu lemn de culoare închisă și draperiile acopereau pe jumătate cele două ferestre înalte, transformând lumina zilei într-un soi de crepuscul. Pe pereți atârnavă o mulțime de gravuri care însă, departe de a înveseli odaia, o făceau să pară prea încărcată. Erau acolo portrete ale unor personaje de seamă ale istoriei; cu toții păreau să fi fost extrem de prost dispuși atunci când pozaseră pentru aceste portrete. De multă vreme nu mai văzuse David atâtea fețe încruntate și schimonosite, nici atâtea priviri fixe și pătrunzătoare.

În capătul îndepărtat al odăii, un gentilom stătea întins pe o sofa încărcată cu pernute. Era îmbrăcat cu un halat elegant din crepon verde cu alb, iar în picioare avea papuci turcești lejeri. Alături de el ședea pe un scaun o femeie, probabil doamna

Winstanley.

Cum nu avea cine să officieze această ceremonie, Tom și David se văzură nevoiți să se prezinte singuri (un ritual cel puțin stingheritor). David le spuse domnului și doamnei Winstanley ce profesie avea, iar Tom reuși să transmită, prin simpla rostire a numelui său, senzația că era o persoană de o importanță inimaginabilă.

Domnul Winstanley se arătă foarte politicos, urându-le bun venit în casa domniei-sale (pe care o numea conacul Mickelgrave). Li se păru însă puțin ciudat că nu se ostenise să se ridice de pe sofa – și nici să-și miște cătuși de puțin vreunul dintre membre. Avea glasul molcom și zâmbetul blând. Trăsăturile îi erau plăcute, regulate și tenul lui avea albeața tipică persoanelor care nu ies aproape niciodată din casă.

Doamna Winstanley (care se ridică și făcu o reverență) purta o rochie simplă din mătase de culoarea murelor, cu tiv subțire de dantelă albă. Avea părul și ochii negri. Dacă ar fi surâs puțin, ar fi fost o femeie încântătoare.

Pewley Witts spuse că domnul Brightwind refuzase să plătească taxa.

— O, nu, Witts! Nu! strigă domnul Winstanley pe dată. Acești gentilomi nu trebuie să plătească nicio taxă. Vom avea destul de câștigat, sunt sigur, de pe urma alesei conversații cu domniile lor.

Apoi, către Tom și David:

— Domnilor! Din motive pe care vi le voi explica imediat, nu fac decât rareori călătorii. Ca să vă spun adevărul, nici nu prea ies din această odaie, așa că sunt nevoit să-mi petrec timpul zi de zi în tovărășia unor oameni inferiori prin rang și instruire, ca de pildă Witts. Nici nu știți cât de bucuros sunt că ați venit!

Cercetă chipul oacheș și prea puțin englezesc al lui David cu oarecare interes.

— Montefiore e un nume italianesc, dacă nu mă înșel. Sunteți italian, domnule?

— Tata s-a născut la Veneția, spuse David, dar din păcate acest oraș nu se mai arată îngăduitor cu evreii. Familia mea s-a

stabilit la Londra. Sperăm, cu timpul, să ajungem englezi.

Domnul Winstanley clătină ușor din cap a aprobare. La urma urmei, nu era nimic mai firesc decât dorința oamenilor de a fi englezi.

— Sunteți binevenit, domnule. Mă bucur să vă spun că nu am nimic împotriva celor de altă religie decât a mea.

Doamna Winstanley se aplecă și murmură ceva la urechea soțului ei.

— Nu, răspunse domnul Winstanley încetișor, nu vreau să mă îmbrac astăzi.

— Sunteți bolnav, domnule? întrebă David. Dacă pot să vă...

Domnul Winstanley începu să râdă, de parcă ar fi auzit o replică grozav de amuzantă.

— Nu, nu, doctore! N-are să-ți fie așa ușor să-ți câștigi onorariul de la mine. Nu te las să mă convingi că mă simt rău când nu e deloc așa.

Se întoarse zâmbind către Tom Brightwind și spuse:

— Străinii nu pot înțelege că sunt lucruri mai importante pe lume decât banii. Nu pricep că nu se face să te gândești tot timpul numai la afaceri și câștig.

— Dar n-am vrut să spun... începu David, roșu la față.

Domnul Winstanley surâse însă și flutură mâna, dând a înțelege că ce dorise sau nu dorise David să spună nu avea nicio importanță.

— Nu m-am supărat câtuși de puțin. Sunt îngăduitor cu dumneavoastră, *Dottore*.

Se lăsă ușor pe spate, sprijinindu-se de perne, apoi urmă:

— Domnilor, aveți în față un om capabil de lucruri remarcabile, un om ce are-n sânge măreția. Sunt însă condamnat să nu-mi pot împlini nici cele mai modeste ambiții din pricina ciudatului oraș în care mi-a fost dat să trăiesc. Ați văzut cum arată Thoresby. Probabil că v-a uimit starea jalnică în care se află și delăsarea locuitorilor de aici. Priviți-l chiar pe Witts, de pildă! În alte orașe, avocații sunt oameni respectabili. Un avocat dintr-un alt oraș n-ar fi nevoit să-și taie singur porcul. Un avocat dintr-un alt oraș ar purta o haină de catifea

și n-ar avea cămașa pătată cu sos.

— Întocmai, făcu Tom, privindu-l cu mare dispreț pe avocat.

Lui David i se părea dezgustător că cineva poate vorbi despre inferiorii săi cu atâta bădăranie și îl privi pe Witts, curios ce reacție va avea. Însă Witts nu făcu decât să zâmbească, iar David și-ar fi închipuit poate că e redus mintal dacă nu i-ar fi văzut răutatea din ochi.

— Și totuși, urmă domnul Winstanley, n-aș vrea să credeți că Witts poartă întreaga vină pentru înfățișarea lui șleampătă și pentru lipsa lui de sânguință. Viața lui Witts e umbrită de greutățile din Thoresby; și care e pricina acestor greutăți? Păi, lipsa unui pod, firește!

Pewley Witts îl atinse cu cotul pe domnul Winstanley.

— Povestiți-le despre Iulius Cezar.

— Ah! făcu doamna Winstanley, ridicând alarmată privirea. Nu cred că domnii vor să fie plictisiți cu povești despre Iulius Cezar. Sunt convinsă că au auzit destul despre el la școală.

— Dimpotrivă, doamnă, spuse Tom, pe un ton de blând reproș. Eu unul nu mă satur niciodată de relatările ce-l au ca subiect pe acest ilustru și viteaz bărbat. Vă rog să ne povestiți, domnule.^[14]

Și Tom se sprijini de spătarul scaunului, cu bărbia în palmă și cu ochii ațintiți asupra siluetei elegante și chipului frumos al doamnei Winstanley.

— Trebuie să aflați, domnilor, începu domnul Winstanley, că am cercetat îndelung istoria acestui oraș; se pare că toate necazurile noastre au început pe vremea romanilor – pe care îi vedeți reprezentați în această odaie de către însuși Iulius Cezar. Portretul lui atârnă între ușă și vasul acela cu zambile. Știți, desigur, că romanii au construit în Anglia drumuri remarcabil de bune și remarcabil de drepte. Foarte aproape de Thoresby trece un drum roman. Și dacă romanii ar fi respectat principiul chiar de ei stabilit, acela de a tăia drumuri cât mai drepte, ar fi trebuit să traverseze râul chiar aici, la Thoresby. Dar s-au abătut. Întâlnind o problemă – cred că natura cam mlăștinoasă a solului – au deviat de la direcția firească și au

traversat râul pe la Newark. Aici au construit un oraș cu temple și piețe și multe altele, în timp ce Thoresby a rămas doar o mlaștină pustie. Iată deci primul dintr-un lung șir de momente când Thoresby a suferit din pricina lipsei de caracter a unor oameni.

— Lady Anne Lutterell, îl îndemnă Pewley Witts.

— Zău, domnule Winstanley! spuse soția lui, râzând forțat. Mă văd nevoită să protestez. Pe domnul Brightwind și domnul Montefiore nu îi interesează Lady Anne. Sunt convinsă că nu le place deloc istoria.

— Ah! Într-adevăr, doamnă, făcu Tom. E de-a dreptul uimitor ce numesc unii istorie în zilele noastre. Regi pomeniți mai mult pentru discursurile lor lungi și plecticoase decât pentru faptele lor de arme, guverne pline de bătrâni grași cu părul sur, semănând toți între ei – cui îi pasă de asemenea lucruri? Dar dacă vorbiți despre istoria veritabilă, istoria adevărată – adică descrierile vii ale unor eroi din timpuri străvechi – atunci să știți că nimic nu mă încântă mai mult decât aceasta!

— Lady Anne Lutterell, spuse domnul Winstanley, fără să-i ia în seamă pe cei doi, a fost o văduvă bogată ce locuia la Ossington. (Doamna Winstanley privi în jos, la mâinile pe care și le ținea încrucișate în poală.) Puteți vedea un portret al înălțimii sale între măsura aceea de scris și pendulă. Toată lumea știa că are de gând să doneze o mare sumă de bani, ca act de milostenie, pentru construirea unui pod chiar în locul acesta. Podul fusese promis și ca o anticipare a împlinirii acestei promisiuni s-a construit orașul Thoresby. În ultima clipă însă Lady Anne s-a răzgândit și a construit un paraclis. Pesemne că nu știți, domnule Montefiore, ce e acela un paraclis – e un fel de capelă în care preoții slujesc pentru cei morți. Iată – și mi-e rușine să o spun – cât de habotnici erau strămoșii noștri.

— Regina Elisabeta, spuse Pewley Witts, făcându-le cu ochiul lui David și lui Tom. Era deja vădit ce soi de răzbunare pusese la cale pentru batjocura și insultele primite de la domnul Winstanley. Probabil că fără încurajarea lui Witts,

domnul Winstanley nu s-ar fi lansat în asemenea discursuri aiurite.

— Chiar așa, regina Elisabeta, Witts, spuse domnul Winstanley amabil.

— Regina Elisabeta! strigă doamna Winstanley agitată. Ah! Ce femeie nesuferită! Dacă trebuie să vorbim despre regine, sunt altele cu mult mai respectabile. Ce părere aveți despre Matilda? Sau Anne?

Tom se aplecă spre doamna Winstanley, apropiindu-se de ea pe cât de mult îi permitea poziția scaunului. Pe chipul lui se vedea limpede că are o sumedenie de păreri despre regina Matilda și regina Anne, păreri pe care dorea să i le comunice imediat; dar domnul Winstanley i-o luă înainte:

— O puteți vedea pe Elisabeta, domnule Brightwind, între fereastră și oglindă. Pe vremea Elisabetei, oamenii din Thoresby își câștigau traiul confecționând cărți de joc. Însă regina i-a acordat dreptul regal de monopol la confecționarea de cărți de joc unui tânăr – un tânăr care scrisese un poem în cinstea frumuseții ei. Cred că regina avea cam șaizeci și cinci de ani pe atunci. Prin urmare, nimeni din Anglia nu a mai avut dreptul de a confecționa cărți de joc cu excepția acestui tânăr. El s-a îmbogățit, iar oamenii din Thoresby au căzut în mizerie.

Și domnul Winstanley continuă în felul acesta să prezinte istoria oamenilor care ar fi putut să construiască un pod la Thoresby, dar nu o făcuseră, sau care aduseseră prejudicii de altă natură orașului. Soția lui se străduia să-i ascundă nerozia atât cât putea, protestând viguros la introducerea în poveste a fiecărui nou personaj, dar el nu-i dădea nicio atenție.

Manifestă un dispreț deosebit față de Oliver Cromwell, al cărui portret atârna la loc de cinste deasupra șemineului. Oliver Cromwell cochetase cu ideea de a duce o bătălie importantă la Thoresby, pentru ca în cele din urmă să se răzgândească, refuzându-i astfel orașului Thoresby cinstea de a fi spulberat și călcat în picioare de două oștiri inamice.

— Bine, spuse David în cele din urmă, dar cel mai bun lucru ar fi, cu siguranță, să construiți chiar dumneavoastră un pod.

— Ah! surâse domnul Winstanley. Așa s-ar zice, nu? Și chiar am stat de vorbă cu doi gentilomi care au obiceiul de a-i împrumuta cu bani pe alți gentilomi cu spirit întreprinzător. Domnul Blackwell din Londra și domnul Crumfield din Bath. Eu și domnul Witts le-am vorbit celor doi despre profitul gras pe care l-ar obține dacă ar primi să-mi construiască podul, despre sumele inimaginabile de bani care le-ar reveni. Dar ambii mi-au refuzat până la urmă cererea.

Domnul Winstanley privi un spațiu gol de pe perete – ai fi zis că-și dorește să vadă atârând acolo portretele domnilor Blackwell și Crumfield, care să-i completeze acest muzeu al ratării.

— Dar era vorba de o sumă foarte mare, spuse doamna Winstanley. Nu le-ai spus domnilor Brightwind și Montefiore despre ce sumă imensă era vorba. Eu una cred că în viața mea n-am auzit pomenindu-se o sumă atât de mare.

— Podurile sunt scumpe, încuviință David.

Atunci doamna Winstanley, crezând pesemne că subiectul podului fusese epuizat, îi puse câteva întrebări lui David: Unde studiasse medicina? Câți pacienți avea? Trata și doamne? Apoi, de la amănuntele vieții lui profesionale, David trecu la subiectul fericirii lui domestice – și vorbi despre soția și cei patru copii ai lui.

— Dumneavoastră sunteți căsătorit, domnule? îl întrebă doamna Winstanley pe Tom.

— A, nu, doamnă! spuse Tom.

— Ba da, îi aminti David. Ești căsătorit, ai uitat?

Fluturarea de mână a lui Tom părea să sugereze că era un subiect interpretabil.

Adevărul era că avea o soție creștină. La cincisprezece ani, aceasta avea o fețișoară răutăcioasă, ochi migdalați și o fire teribil de capricioasă. Tom o asemuia neîncetat unei pisicuțe. La douăzeci de ani, devenise o lebadă; la treizeci, o vulpe; și apoi, într-o succesiune rapidă, fusese cățea, viperă, vasilisc și, în cele din urmă, scroafă. În prezent nu mai știa nimeni cu ce animale ar fi putut să o compare. Trecuse bine de nouăzeci de ani, din care ultimii patruzeci sau mai mult și-i petrecuse

închisă într-un apartament dintr-o aripă îndepărtată a *Castel des Tours saunz Nowmbre*, cu instrucțiuni precise de a nu ieși niciodată de acolo – în timp ce soțul ei aștepta nerăbdător ca să vină cineva să-i spună că a murit.

Trecuse deja jumătatea de oră pe care politetea cerea să o acorzi unei vizite, iar lui David îi zburau gândurile la domnul Monkton din Lincoln și la necesitatea de a ajunge cât mai degrabă la el. Însă domnul Winstanley nu putea îndura gândul că cei doi noi prieteni ai lui aveau să-l părăsească atât de curând; se lansă deci în câteva discursuri, toate cu scopul de a-i convinge să rămână la el o săptămână, două. Sarcina de a-și lua la revedere de la cei doi într-o manieră mai rațională îi reveni deci doamnei Winstanley.

Nu reușiră totuși să plece imediat. Caii se lăsau așteptați; în timp ce stăteau în curte, Lucy ieși din casă și îi privi pe rând, temătoare.

— Vă rog, domnule, doamna Winstanley vrea să vă vorbească între patru ochi!

— Aha! spuse Tom, de parcă se așteptase la o asemenea invitație.

— Nu, domnule! Nu dumneavoastră, domnule! se scuza Lucy cu o plecăciune. Cu doctorul evreu vrea să vorbească.

Doamna Winstanley aștepta în dormitor. Era o odaie mare, dar mobilată cam sărăcăcios: un scaun, un dulap și un pat mare cu baldachin, ascuns vederii de draperii din brocart verde. Doamna Winstanley stătea în picioare lângă pat. Totul la ea – postura rigidă, chipul preocupat, felul în care își frământa fără încetare mâinile – trădau o stare de nemaipomenită stânjeneală.

Își ceru scuze că îl deranjase.

— Nu e niciun deranj, spuse David, chiar niciunul. Doreați să mă întrebați ceva?

Ea își aținti privirile în podea.

— Eu și domnul Winstanley suntem căsătoriți de patru ani, dar nu avem copii.

— Ah! spuse David, căzând pe gânduri o clipă. Și niciuna dintre părți nu manifestă aversiune față de actul conjugal?

— Nu, oftă doamna Winstanley. Nu. Aceasta cel puțin e o îndatorire de la care soțul meu nu se eschivează.

David continuă atunci cu întrebările obișnuite pe care le pune un medic într-o astfel de situație, iar ea răspunse fără urmă de falsă pudoare.

— Din câte îmi dau seama, nu e nimic în neregulă, îi spuse David. Nu văd niciun motiv pentru care să nu rămâneți însărcinată. Aveți grijă de sănătatea dumneavoastră, doamnă Winstanley. Acesta e sfatul pe care vreau să vi-l dau. Păstrați-vă buna dispoziție și negreșit...

— Ah! Sperasem că dumneavoastră, un medic străin, știți lucruri pe care doctorii noștri din Anglia nu le cunosc. Nu mă tem câtuși de puțin să urmez orice sugestii din partea dumneavoastră – aș suporta dureri oricât de mari de dragul unui copil. Numai la asta mă gândesc. Lucy zice că ar fi bine să mănânc morcovi și păstârnac cu forme ciudate și să-l conving și pe domnul Winstanley să facă la fel.

— De ce?

— Pentru că seamănă cu niște omuleți.

— Ah! Da, firește. Înțeleg. Ei bine, cred că n-are cum să vă strice.

David își luă un rămas-bun călduros de la doamna Winstanley – atâta cât se cuvenea după o așa scurtă cunoștință. Îi strânse mâna cu bunătate și îi spuse că speră sincer să i se îndeplinească în curând cea mai fierbinte dorință. Era convins că nimeni din lume nu ar fi meritat-o mai mult decât ea.

Tom se urcase în șa. Alături de el se afla calul lui David.

— Ei bine? spuse Tom. Ce voia?

— E vorba de lipsa copiilor, spuse David.

— Cum?

— Acesta e necazul doamnei Winstanley. Motivul pentru care nu zâmbește niciodată.

— Copiii sunt o mare belea, spuse Tom, amintindu-și instantaneu de propriile lui griji.

— Poate pentru tine. Dar femeile din neamul oamenilor simt altfel. Copiii sunt urmașii noștri, ei sunt posteritatea. Și în plus, toate femeile – zâne, creștine și evreice deopotrivă – au

nevoie de cineva asupra căruia să-și reverse dragostea. Și nu cred că-și poate iubi soțul.

Dând aceste lămuriri, David se pregătea să încalece – operațiune care de fiecare dată îi dădea de furcă. Reușind în cele din urmă să ajungă în șa, descoperi uimit că Tom dispăruse.

„Unde s-o mai fi dus? se întrebă el. În orice caz, dacă-și închipuie că am să stau după el, îl paște o dezamăgire! I-am spus de șapte ori azi că trebuie să ajung la Lincoln!”

David plecă deci în direcția Lincolnului, dar înainte să iasă din oraș auzi un zgomot în spate; se întoarse, așteptându-se să-l vadă pe Tom.

Urmăritorul era însă Pewley Witts, călare pe un cal pe care s-ar fi zis că l-a ales în baza mării asemănări cu el însuși – era costeliv, spălăcit și urât.

— Domnule Montefiore! spuse el. Domnul Winstanley ține morțiș ca dumneavoastră și domnul Brightwind să-i vedeți moșiile; mi-a cerut să vă fiu ghid. Tocmai am vorbit și cu domnul Brightwind, care însă are treburi mai importante în Thoresby și deci n-are vreme de plimbare. Mi-a spus însă că îi veți ține dumneavoastră locul!

— Nu zău?! făcu David.

Pewley Witts surâse tainic.

— Domnul Winstanley crede că o să-i construiți dumneavoastră podul!

— Și de unde, mă rog, i-a venit o asemenea idee?

— Haideți, zău așa! Credeți că noi, cei din Thoresby, suntem netoți? Un lord englez și un evreu care bat țara împreună! Doi dintre cei mai bogați diavoli ce s-au văzut vreodată pe fața pământului! Ce altceva ați putea face, dacă nu să căutați ocazii de a vă rotunji și mai mult pungile?

— Mă tem că veți fi dezamăgit. Dânsul nu e lord englez, iar eu nu fac parte dintre evreii la care vă gândiți dumneavoastră. Și în plus, nu bat deloc țara, așa cum spuneți dumneavoastră. Mă duc la Lincoln.

— Cum doriți. Dar vedeți dumneavoastră, moșiile domnului Winstanley se întind de o parte și de alta a

drumului care duce la Lincoln. O să le vedeți oricum, dacă mergeți într-acolo.

Cu un rânjel larg, adăugă plin de solicitudine:

— Iar eu am să vă însoțesc, arătându-vă locurile cele mai interesante.

Pe câmpurile domnului Winstanley, buruienile erau la fel de dese ca porumbul. Câțiva bărbați, femei și copii slabi și triști alungau ciorile din lan.

„Amărății de ei! Își spuse David. Sunt nevoiți să sufere din pricina lipsei de caracter a altora. Cât aș vrea să-l pot convinge pe Tom să construiască podul acela, de dragul acestor oameni! Dar cum aș putea să fac asta? Nu sunt în stare nici măcar să-l conving să-și iubească odraslele.”

În timp ce David se lăsa în voia acestor sumbre cugetări, Pewley Witts îi enumera producția obținută de pe fiecare din pământurile domnului Winstanley (în număr de banițe la pogon) și îi povestea cum recoltele s-ar putea dubla sau chiar tripla dacă domnul Winstanley și-ar da osteneala să asaneze pământurile mustind de apă sau să îngrășe solul cu bălegar.

Ceva mai încolo, Pewley Witts îi arată niște coline acoperite cu iarbă; acolo, sub pământ, era un strat gros de argilă. Povesti cum ar putea domnul Winstanley, dacă ar pofti, să deschidă un atelier în care să se lucreze vase de lut.

— Mi se pare, spuse Pewley Witts, că vasele de lut sunt foarte căutate în zilele noastre; sunt gentilomi care câștigă o mulțime de bani de pe urma unor astfel de ateliere.

— Într-adevăr, oftă David, așa am auzit și eu.

În alt loc priviră amândoi o pădure rară de mesteceni, aflată pe o colină însorită și bătută de vânt. Pewley Witts spuse că sub pădure se găsea un zăcământ mare de cărbuni, iar domnul Winstanley, dacă ar fi avut cumva chef, ar fi putut să scoată cărbunele și să-l vândă la Nottingham sau la Londra.

— Spuneți-mi dar, strigă David exasperat, de ce nu face nimic din toate astea? Să vândă cărbunele! Să facă vase de lut! Să cultive mai mult porumb! De ce nu face nimic?

— Ah! spuse Pewley Witts cu zâmbetul lui malițios. Eu l-am sfătuit așa. I-am spus să nu se apuce de nimic până când nu se

construiește podul. Căci altfel cum ar putea să transporte porumbul sau vasele sau cărbunii către cei care au nevoie de ele? Jumătate din profit s-ar duce în buzunarele cărăușilor și barcagiilor.

Cu cât vedea David mai mult din moșiile neglijate ale domnului Winstanley, cu atât se îndoia că drumul la Lincoln era cea mai bună alegere în clipa aceea.

„La urma urmei, își spuse el, domnul Monkton are deja doi doctori care să-l îngrijească – fără să-l mai punem la socoteală pe vraciul irlandez. Însă bietele suflete din Thoresby nu au pe nimeni care să-i ajute. Oare nu e de datoria mea să rămân aici și să încerc să le fac un bine, convingându-l pe Tom să construiască podul? Dar ce să-i spun, oare?”

Deși nu avea încă un răspuns la această ultimă întrebare, strigă:

— Domnule Witts! Trebuie să ne întoarcem. Am și eu ceva important de făcut în Thoresby!

De îndată ce ajunseră la conacul Mickelgrave, David sări din șaua calului și plecă să-l caute pe Tom. Tocmai înainta pe unul din coridoarele pustii de piatră când le văzu, printr-o ușă deschisă, pe doamna Winstanley și Lucy care se aflau în grădină. Păreau oarecum surescitate și scoteau amândouă exclamații uimite. David, întrebându-se ce s-ar fi putut întâmpla, ieși în grădină; ajunse chiar în clipa în care Lucy se urca pe o bancă de piatră, privind apoi peste zidul grădinii.

— A ajuns în dreptul casei domnului Witts! spuse ea.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? strigă David.

— Tocmai au fost aici trei băieței! spuse doamna Winstanley, pe un ton surprins.

— Care ne-au cântat, spuse Lucy.

— Ah! Băieților le place să cânte, spuse David. De pildă, cei doi fii ai mei – Ishmael și Jonah – știu un cântecel comic despre o lăptăreasă și o vacă...

— Nu mă îndoiesc, îl întrerupse doamna Winstanley. Dar aici a fost cu totul altceva! Băieții aceștia aveau aripi; pluteau prin văzduh într-o corăbioară aurită, împodobită cu panglici de mătase și presărau petale de trandafir în stânga și în

dreapta.

David se urcă pe bancă lângă Lucy și se uită peste zid. În zare se profila pe cerul azuriu o corăbioară de aur, dispărând încet din vedere în dreptul turlei bisericii. David reuși să distingă trei siluete cu lăute în mâini; cu capetele date pe spate, cântau de zor.

— Și ce v-au cântat? întrebă el.

— Nu știu, spuse doamna Winstanley, care tot nu-și revenise din uimire. Au cântat într-o limbă pe care nu o cunosc. Italiană, cred.

În salon, draperiile fuseseră trase peste ferestre, alungând lumina aurie a înserării. Domnul Winstanley stătea întins pe sofa, acoperindu-și ochii cu mâna.

— Domnule Winstanley! strigă soția lui. S-a petrecut un lucru nemaipomenit...

Domnul Winstanley deschise ochii și zâmbi la vederea lui David.

— A! Domnule Montefiore! spuse el.

— Eram cu Lucy în grădină când...

— Dragostea mea, spuse domnul Winstanley pe un ton de blând reproș, încerc să stau de vorbă cu domnul Montefiore.

Îi zâmbi lui David, apoi urmă:

— Și cum v-a plăcut plimbarea? Împrejurimile orașului sunt, îndrăznesc să spun, destul de atrăgătoare. Witts spune că i s-a părut că v-ați distrat grozav.

— A fost o plimbare foarte... instructivă. Unde e domnul Brightwind?

Pe neașteptate se deschise ușa și în odaie își făcu apariția Tom.

— Domnule Winstanley, spuse el, m-am hotărât să vă construiesc podul!

Lui Tom îi plăcuse dintotdeauna să uimească pe toată lumea din încăpere și să fie privit de toți cu admirație mută – așa că probabil acum se simțea grozav de satisfăcut.

Domnul Winstanley începu să vorbească despre bucuria și recunoștința pe care le simțea.

— Am analizat problema, spuse el, sau mai bine zis domnul

Witts a analizat-o la cererea mea – și cred că vă puteți aștepta la un profit de cât mai mult la sută din investiție – domnul Witts vă poate da toate detaliile...

Și începu să frunzărească grăbit niște hârtii la care David era sigur că nu se mai uitase niciodată în viața lui.

— Nu vă mai osteniți, spuse Tom. Nu vreau nicio răsplată. Domnul Montefiore mi-a vorbit astăzi despre necesitatea de a le oferi copiilor ocupații utile și mi-am dat seama, domnule Winstanley, că dacă nu se construiește acest pod, descendenții dumneavoastră nu vor avea nimic de făcut. Vor trândăvi. Nu vor ajunge niciodată la acea măreție a spiritului și hotărâre a faptelor care ar trebui să fie de drept a lor.

— O, da! Într-adevăr! spuse domnul Winstanley. Nu mai rămâne atunci decât să realizăm planurile pentru pod. Eu am făcut deja câteva schițe. Sunt pe aici pe undeva, în odaia asta. Witts apreciază că în doi ani lucrarea va fi gata – poate chiar mai puțin!

— Ah! făcu Tom. Eu nu am atâta răbdare. O să construiesc podul în noaptea asta, între miezul nopții și răsăritul soarelui. Am o singură condiție, spuse el, ridicând un deget lung. Una singură. Domnule Winstanley, dumneavoastră împreună cu toți servitorii și cu domnul Montefiore trebuie să mergeți și să așteptați pe malul râului la noapte, ca să fiți martori la construirea podului meu.

Domnul Winstanley îi asigură grăbit că nu doar el, doamna Winstanley și servitorii vor fi acolo, ci și întreaga populație a orașului.

De îndată ce domnul Winstanley se opri din vorbit, David profită de ocazie pentru a-i spune lui Tom cât de mulțumit era că el, Tom, avea să construiască podul – însă Tom (care în general primea cu plăcere orice manifestări de grațitudine) nu păru foarte interesat să-l asculte. Părăsi încăperea aproape imediat, oprindu-se doar cât să schimbe o vorbă cu doamna Winstanley. David îl auzi spunând cu o voce joasă:

— Sper, doamnă, că v-a plăcut muzica italienească!

Cum David era acum nevoit să rămână în Thoresby peste noapte, domnul Winstanley trimise un servitor la Lincoln, să-i

transmită domnului Monkton că domnul Montefiore era pe drum și avea să ajungă a doua zi.

Cu puțin înainte de miezul nopții, locuitorii din Thoresby se strânseseră la Roata Norocului. În cinstea ocaziei, domnul Winstanley se îmbrăcase. Ciudat lucru, părea mai puțin impresionant cu hainele pe el. Aerul tragic și romanțios deopotrivă pe care îl arbora de obicei părea să fi dispărut cu totul, alungat de haină și pantaloni. Suit pe un taburet cu trei picioare, se adresă mulțimii de orășeni amărâți și zdrențăroși, îndemnându-i să arate eternă recunoștință față de mareșul, bunul, generosul gentilom care avea să le construiască un pod. Gentilomul acesta, mai spuse domnul Winstanley, avea să-și facă apariția în curând printre ei ca să le primească mulțumirile.

Tom însă nu apărură. Nici doamna Winstanley nu era de față, ceea ce-l înfurie grozav pe soțul ei; o trimise pe Lucy înapoi la conacul Mickelgrave să-și aducă stăpâna.

Domnul Winstanley îi spuse lui David:

— Mă intrigă nespuse propunerea domnului Brightwind de a construi podul într-o singură noapte. Să fie oare vorba de un pod *de fier*? Dacă nu mă înșel, cineva a construit recent un pod de fier în Shropshire. Uimitor. Poate că un pod de fier se ridică repede. Sau poate un pod de lemn? La Cambridge este un pod de lemn...

În clipa aceea apărură Lucy, albă la față și înspăimântată.

— Ah, ai venit? făcu domnul Winstanley. Unde-i stăpână-ta?

— Ce s-a întâmplat, Lucy? întrebă David. Ce ai pățit?

— Vai, domnule! strigă Lucy. Am alergat pe strada mare după stăpâna, dar când am ajuns la poarta casei, doi lei au ieșit și au slobozit niște răgete înfiorătoare!

— Lei? spuse David.

— Da, domnule! Alergau pe la picioarele mele și dădeau să mă muște cu dinții lor ascuțiți. Mi-a fost teamă că mă sfâșie sau mă calcă în picioare!

— Ce aiureli! strigă domnul Winstanley. În Thoresby nu sunt lei. Dacă stăpână-ta dorește să lipsească de la

evenimentul din noaptea asta, e treaba domniei sale. Deși nu mi place deloc purtarea asta, îți spun sincer. La urma urmei, probabil că acesta va fi cel mai de seamă moment din istoria orașului Thoresby, încheie el și se îndepărtă.

— Lucy, cât de mari erau leii ăștia? întrebă David.

— Puțin mai mari decât un spaniel, aș zice.

— Ciudat lucru. În general leii sunt mult mai mari. Ești absolut sigură că...

— Of! Ce mai contează cât de mari au crescut arătările alea de groază? strigă Lucy, pierzându-și răbdarea. Aveau colți și mârâiau cât pentru niște animale de trei ori mai mari! Așa că, Doamne iartă-mă, m-am speriat și am fugit! Și mă gândesc ce-are să fie dacă biata mea stăpână iese din casă și sar leii la ea! Dacă nu-i vede pe întunerice decât când o fi prea târziu!

Și începu să plângă.

— Taci, copilă, spuse David. Nu te mai necăji. O să mă duc eu să o găsesc pe stăpâna ta.

— Dar nu sunt doar leii, spuse Lucy. Tot orașul e schimbat. Sunt flori pretutindeni și toate păsările cântă.

David ieși din han pe ușa din față; în clipa următoare se lovi cu capul de ceva. Era o creangă. Lângă Roata Norocului se afla un copac. De dimineață, dimensiunile acestui copac fuseseră absolut normale – însă acum crescuse dintr-o dată atât de mult încât jumătate din han nici nu se mai vedea.

„Ciudat”, își spuse David.

Copacul era încărcat cu mere.

„Mere în iunie, își spuse David. Și mai ciudat!”

Se mai uită o dată la copac.

„Mere într-un castan porcesc! Asta chiar că le întrece pe toate!”

La lumina lunii, David văzu că orașul Thoresby se schimbaseră într-adevăr foarte mult. Printre frunzele mestecenilor se șteau smochine. Arbuștii de soc se îndoiu sub greutatea rodiilor. Iedera stătea să se desprindă de pe ziduri, îngreunată de mure coapte. Toate lucrurile ce avuseseră vreodată viață în ele erau pline de rod. Tocurile ferestrelor, vechi și uscate, erau acum pline de sevă și din ele se iveau

rămurele, frunze, flori și fructe. Ușile și tocurile lor se deformată în asemenea hal, încât ajunseseră să disloce cărămizi; unele case erau în primejdie să se prăbușească. Căruțul din mijlocul străzii principale se preschimbă într-un crâng de mesteceni argintii. Din roțile rupte răsăriseră tufe de măceș, iar de deasupra se auzea cântecul privighetorilor.

„Ah, ce naiba face Tom?” se întrebă David.

Când ajunse la conacul Mickelgrave, doi lei neobișnuit de mici ieșiră pe poartă. În lumina lunii păreau mai de piatră ca oricând.

„Lei aceștia sunt creația lui Tom, își spuse David, deci presupun că nu-mi vor face rău.”

Lei deschiseră gurile, scoțând un sunet înfiorător – parcă s-ar fi făcut bucăți niște blocuri de marmură. David făcu un pas sau doi înspre conac. Ambii lei săriră la el, mârâind, mușcând și zgâriind aerul cu ghearele lor de piatră.

David se întoarse și o luă la goană. Când ajunse la Roata Norocului, auzi orologiul bătând miezul nopții.

La optzeci de mile distanță, în Cambridge, un student se trezi dintr-un vis. Studentul acesta (care se numea Henry Cornelius) încercă să adoarmă la loc, dar descoperi că visul (în care era vorba despre un pod) îi rămăsese cumva în cap. Se dădu jos din pat, aprinse lumânarea și se așeză la masă. Încercă să deseneze podul din vis, dar nu reuși să-l redea cu exactitate (deși era convins că îl văzuse undeva de curând).

Așa că își puse pantalonii, cizmele și haina și ieși în noapte ca să se gândească. Nu ajunsesse prea departe când îi apără în față o priveliște bizară. Edward Jackson, librarul, se afla în pragul prăvăliei, în cămașă de noapte. Nu avea pe cap obișnuita lui perucă impunătoare, ci doar o scufie veche și slinoasă. Într-o mână ținea un volum *in quarto*, iar în cealaltă un sfeșnic de alamă.

— Uite! spuse el în clipa în care îl zări pe Henry Cornelius. Asta cauți! – și îi îndesă volumul în mână. Cornelius rămase mirat, căci îi era dator lui Jackson, care jurase că nu-i va mai da în veci vreo carte.

Lumina lunii era atât de puternică, încât Cornelius putu

cerceta cu ușurință tomul primit. După o vreme, ridicând ochii, descoperi că se afla în curtea grajdului unui han. Aici, luminat de o rază de lună, aștepta Jupiter, cel mai frumos și mai iute cal din Cambridge. Jupiter era înșeuat și pregătit de drum, părând că așteaptă răbdător pe cineva. Fără să mai stea nicio clipă la îndoială, Cornelius se sui în șa. Jupiter plecă în galop.

Cornelius ședea liniștit, întorcând paginile cărții. Era atât de absorbit de studiu încât nu dădu prea multă atenție călătoriei. O singură dată privi în jos și văzu niște modele complicate, albastre-argintii, desenate pe pământul întunecat. Mai întâi presupuse că erau fire de gheață, dar apoi își aminti că era iunie și că afară era cald. De altfel, modelele semănau mai degrabă cu niște câmpii, ferme și păduri lunate de lună, văzute de la mare înălțime, însă oricare ar fi fost adevărul, nu avea prea multă importanță; Cornelius își afundă iar nasul în carte. Jupiter gonia înainte pe sub lună și stele, iar copitele lui nu scoteau niciun sunet.

— Ah! Iată-l, spuse Cornelius la un moment dat.

Și câteva clipe mai târziu: — Înteleg.

Și peste încă puțin timp: — Dar va fi nevoie de foarte multă piatră!

Câteva minute mai târziu, Cornelius și Jupiter sosiră pe malul râului, în fața orașului Thoresby.

— Așa deci, șopti Cornelius. Exact cum credeam! Nu e construit încă.

În fața lui Cornelius se deschidea un tablou în mișcare al freneziei în muncă. Grinzi și blocuri de piatră masive erau presărate pe malul râului, iar altele erau aduse fără încetare de cai. Oriunde te uitai, dădeai cu ochii de muncitori. Unii mânau sau trăgeau caii. Alții urlau comenzi. Alții aduceau felinare și le agățau în copaci. Cel mai ciudat lucru însă era că toți acești muncitori erau îmbrăcați într-o varietate uluitoare de cămăși de noapte, surtuțe, pantaloni, scufii de noapte și pălării. Unul dintre ei se grăbise atât de tare să ajungă la Thoresby, încât își pusese rochia și boneta nevastă-sii, dar își vedea netulburat de treabă cu poalele suflecate.

În mijlocul acestei agitații, doar doi bărbați stăteau nemișcați, adânciți în conversație.

— Dumneavoastră sunteți arhitectul? strigă unul dintre ei, apropiindu-se grăbit de Cornelius. Eu sunt John Alfreton, maistru zidar din Nottingham. Dânsul este domnul Wakeley, faimosul inginer. Vă așteptam să ne spuneți ce avem de construit.

— Uitați-vă aici, spuse Cornelius, arătându-le cartea (era *Carceri d'Invenzione* a lui Giambattista Piranesi).

— Ah! O închisoare, deci?

— Nu, doar podul, spuse Cornelius, indicând un pod masiv aflat în interiorul unei închisori mohorâte.

Ridicând privirea, zări dintr-odată o mulțime tăcută și fantomatică ce-i privea de pe malul opus.

— Cine sunt oamenii aceia? întrebă el.

Domnul Alfreton ridică din umeri.

— În toate locurile unde muncesc oameni harnici se vor găsi și niște leneși care să caște gura la ei. Cel mai bine ar fi să nu-i luați în seamă, domnule.

La ora unu, o masă impresionantă de schelărie din lemn umpluse râul. Schelele erau încărcate de torțe, felinare și lumânări ce aruncau o lumină stranie, tremurătoare pe casele din Thoresby și pe mulțimea de spectatori. Ți-ai fi putut închipui că un licurici mare cât catedrala St Paul a poposit lângă oraș.

La ora două, Henry Cornelius era disperat. Râul nu era suficient de adânc pentru podul lui Piranesi. Nu putea să-l construiască la înălțimea pe care ar fi dorit-o. Însă domnul Alfreton, maistrul zidar, rămase netulburat.

— Nu vă necăjiți, domnule, spuse el. Domnul Wakeley are să facă niște ajustări.

Domnul Wakeley era la câțiva pași de cei doi. Peruca îi stătea sui, ca să se poată scărpinga mai ușor în cap, și scria cu frenezie într-un carnetel.

— Domnul Wakeley are foarte multe idei despre cum putem duce lucrarea la bun sfârșit, urmă Alfreton. Domnul Wakeley a construit mai multe pasarele și viaducte faimoase în

nord. E un om extraordinar de talentat. Nu e prea vorbăreț de fel, dar recunoaște că e mulțumit de mersul lucrărilor. Da, da! În curând îl vom isprăvi!

La ora patru, podul era gata. Două imense arcade semicirculare se înălțau peste râu. Pe marginea fiecărei arcade erau prinse blocuri de piatră nefinisată. Efectul era clasic, italianesc, monumental. Ar fi fost remarcabil chiar și la Londra; în Thoresby, domina totul. Părea puțin probabil că se va mai uita cineva vreodată la oraș; pe viitor, lumea nu avea să mai vadă decât podul. Între cele două arcade se afla o tăbliță de piatră ce purta următoarea inscripție, săpată cu litere foarte mari:

THOMAS BRIGHTWIND ME FECIT
ANNO DOMINI MDCCLXXX⁽¹⁵⁾

David își petrecuse noaptea întrebând printre locuitorii orașului dacă nu știa cineva unde dispăruse Tom. Odată podul terminat, David traversă râul și îi întrebă același lucru pe muncitori. Aceștia însă suferiseră o curioasă preschimbare. Erau pe jumătate adormiți și David nu reuși să vorbească lămurit cu niciunul dintre ei. Unul oftă și murmură somnoros: „Mary, plânge copilul.” Altul, un tânăr îmbrăcat după ultima modă, își înălță capul ostenit și spuse: „Fii băiat bun, Davenfield, și dă încoace vinul.” Al treilea, având pe cap o perucă cenușie și ponosită, nu făcea decât să mormăie ecuații matematice și să recite lungimile și înălțimile a diverse poduri și viaducte de pe lângă Manchester.

În clipa când primele raze aurii ale noii zile atinseră podul și preschimbară apa râului în argint, David ridică privirea și îl văzu pe Tom care înainta cu pași mari pe pod. Avea mâinile înfundate în buzunarele pantalonilor și privea în jur cu un aer satisfăcut.

— E tare frumos podul meu, nu-i așa? spuse el. Deși mă gândeam să adaug o sculptură în *alto rilievo*, cu zefiri, cherubi, manticore, unicorni, lei și hipogrifi trimiși de Dumnezeu să-mi învingă dușmanii. Ce părere ai?

— Nu, spuse David. Podul e desăvârșit. Nu-i mai trebuie nici o podoabă. Le-ai făcut un mare bine oamenilor de aici.

— Chiar așa? întrebă Tom, nu foarte interesat. Ca să-ți spun drept, m-am gândit la ce mi-ai spus tu ieri. E foarte adevărat că urmașii mei sunt cu toții neghiobi, iar cei mai mulți dintre ei sunt niște neisprăviți care fac umbră pământului degeaba; dar poate că ar fi bine ca în viitor să le ofer răspunderi, ocupații utile etc. etc. Cine știe? Poate că le va folosi la ceva.^[16]

— Ar fi foarte bine, spuse David, luând mâna lui Tom și sărutând-o. O faptă demnă de tine. Când te simți pregătit să-ți educi fiii și fiicele potrivit acestui nou model, spune-mi – și o să discutăm amândoi, să vedem ce s-ar putea face.

— Ah! făcu Tom. Dar eu am început deja!

Când se întoarseră în Thoresby să-și ia caii, aflară că servitorul domnului Winstanley se întorsese de la Lincoln, aducând vestea că domnul Monkton se prăpădise peste noapte. („Vezi? spuse Tom visător. Ți-am spus eu că era bolnav.”) Servitorul le mai povesti că spițerul englez, medicul scoțian și vraciul irlandez nu îngăduiseră ca moartea domnului Monkton să le întrerupă ziua pe care o petrecuseră în cel mai plăcut chip cu putință – pălăvrăgind, jucând cărți și bănd vin într-un colț al salonului.

— În fine, spuse Tom, privind chipul mâhnit al lui David, ce-ar fi să luăm micul dejun?

Așa că spiridușul și evreul încălecară și trecură podul. Spre uimirea lui David, se treziră îndată într-o *piazza* lungă și însorită, plină de oameni frumoși îmbrăcați ce respirau aerul dimineții și vorbeau unii cu alții în italiană. Erau înconjurați de case și biserici cu fațade elegante. Fântâni arteziene cu statui reprezentându-l pe Neptun și alte personaje alegorice aruncau jeturi sclipitoare de apă în bazine de marmură. Trandafiri agățători se revărsau grațios din urne de piatră și văzduhul era plin de miresmele delicioase ale cafelei și pâinii calde. Însă lucrul cu adevărat remarcabil era lumina, limpede precum cristalul și caldă ca mierea.

— Roma! Piazza Navona! strigă David, încântat să descopere patria lui natală. Aruncă o privire în urmă, către

podul ce ducea în Thoresby – adică în Anglia. Era ca și cum cineva ar fi așezat o bucată de sticlă murdară între un loc și celălalt.

— Și aici vor ajunge toți cei care traversează podul? întrebă el.

Tom spuse ceva în Sidhe,^[17] o limbă pe care David nu o cunoștea. Totuși, extravaganta ridicare a umerilor ce însoțise vorbele părea să sugereze că vorbele lui s-ar fi tradus cam așa: „Cui îi pasă?”

După mai mulți ani de insistențe și rugăminți din partea lui David, Tom o iertă în sfârșit pe Igraine pentru greșeala de a se fi măritat, precum și pe cele trei surori ale ei vinovate de tăinuire. Igraine și domnul Cartwright primiră în dar o locuință aflată în Camden Place, la Bath, precum și o rentă din care să trăiască. Două dintre surorile Igrainei, prințesa Nimue și prințesa Elaine, se întoarseră la *Castel des Tours saunz Nowmbre*. Din nefericire, prințesei Morgana i se întâmplase ceva în casa cea urâtă din pădurea întunecoasă și umedă; n-a mai apărut niciodată. Oricât de mult s-a străduit, David nu a reușit să trezească nimănui interesul față de soarta ei; Tom era plictisit la culme de acest subiect, iar Nimue și Elaine, temându-se să nu stârnească iar mânia bunicului lor, găsiră de cuviință să uite că avuseseră vreodată o soră cu acest nume.

În ciuda așteptărilor, podul spiridușilor de la Thoresby nu a adus, prin sine și de la sine, prosperitate orașului, căci domnul Winstanley nu a întreprins nimic profitabil pentru dânsul sau ceilalți orașeni. Cu toate acestea, la doi ani după vizita lui Tom și David, domnul Winstanley tocmai le arăta podul unor vizitatori când, în chip cu totul misterios, o bucată din parapet a alunecat din senin, iar domnul Winstanley a căzut în râu și s-a înecat. Pământurile, argila și cărbunii au intrat toate în stăpânirea fiului său, Lucius. Sub îndrumarea energică a doamnei Winstanley și apoi a lui Lucius însuși, câmpurile au fost asanate, argila scoasă din pământ și cărbunele exploatat. Pewley Witts s-a ocupat de multe din întreprinderi, iar când acestea s-au dezvoltat, el a devenit un om foarte bogat. Din

păcate însă bogăția nu i-a priit. Mulțumirea potolită de a se ști avut nici nu se compara cu satisfacția pe care o simțise odinioară contemplând mizeria și degradarea prietenilor și vecinilor lui.

Nu ne mai rămâne, așadar, decât să spunem câteva cuvinte despre firea lui Lucius Winstanley. Probabil că cititorii nu vor fi prea uimiți să afle că era un individ cu totul neobișnuit, extrem de chipeș și înzestrat cu un temperament fără pereche. Se purta de parcă ar fi fost regele orașului Thoresby, nu moșierul cel mai avut; îi domina pe orașeni cu un amestec de farmec nestatornic, capricii insuportabile și tiranie absolută care i-ar fi părut grozav de familiare oricărui om care-l cunoștea cât de cât pe Tom Brightwind.

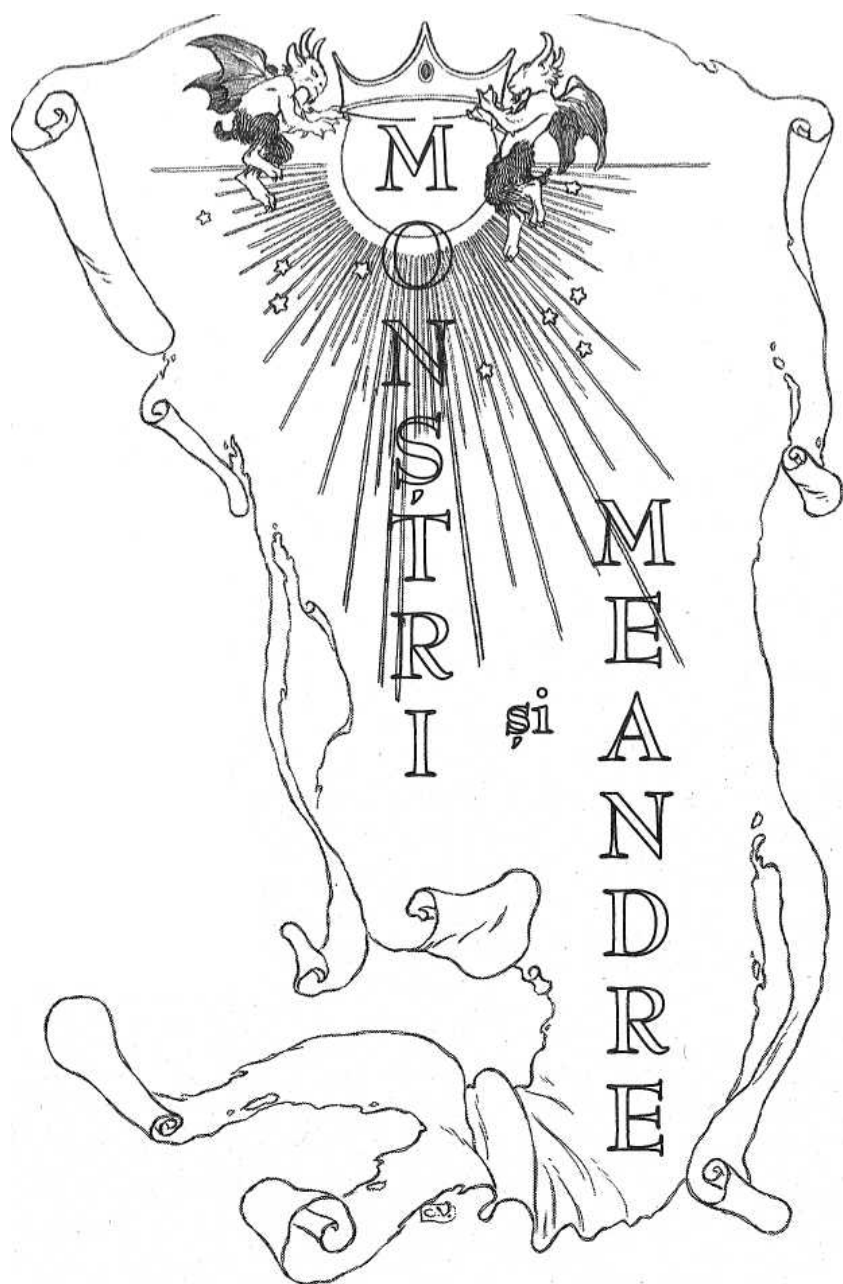
Era înzestrat, de altfel, cu niște abilități cu adevărat remarcabile. În jurnalul unui preot găsim o relatare din vara anului 1806. El povestește cum a ajuns călare, însoțit de un tovarăș de drum, la Podul Thoresby (cum se numea acum orașul) și au găsit o așezare cufundată în nemișcare și tăcere – ceea ce i-a făcut să creadă că toate ființele vii din împrejurimi fie muriseră, fie părăsiseră așezarea. În curtea hanului Podu' Nou, preotul a dat peste un grăjdar pe care l-a întrebat de ce era orașul tăcut ca un cavou.

— Ah! făcu grăjdarul. Vorbiți mai încet, vă rog, domnule. Lucius Winstanley, un domn nobil și învățat – iacătă și casa lui ceva mai încolo – s-a îmbătat azi-noapte și-l doare capu'. Și, vedeți dumneavoastră, în astfel de dimineți, domnia sa oprește păsările de la cântat, caii de la nechezat și câinii de la lătrat. Porcii trebuie să mănânce în liniște. Vântul trebuie să nu foșnească prea tare prin frunze și râul trebuie să curgă frumuseț și liniștit în matca lui, fără un sunet.

Preotul englez nota în jurnalul lui: „... întregul oraș pare cuprins de aceeași ciudată manie. Toți locuitorii îl venerază pe domnul Lucius Winstanley. Au impresia că poate face minuni; ba mai mult, că face minuni în fiecare ceas.”^[18]

Locuitorii din Thoresby erau mândri, într-adevăr, de Lucius; dar nu se simțeau în largul lor în preajma lui. Pe la jumătatea secolului al XIX-lea, s-au văzut nevoiți să

recunoască faptul că era ceva ciudat la el; deși trecuseră vreo patruzeci de ani de la cea de-a treizecea aniversare a lui Lucius, acesta nu părea să fi îmbătrânit nici măcar cu o zi. Cât despre Lucius, era de bănuir că se va plictisi în cele din urmă de Thoresby, cu toate că se folosise de tot felul de mijloace pentru a-și face viața mai amuzantă: făcea doamne din lumea bună să se îndrăgostească de el, schimba vremea potrivit toanelor sale și – odată – a făcut toate pisicile și toți câinii să vorbească o engleză fără cusur, în timp ce orășenii mieunau și lătrau unii la alții.

Într-o dimineață de primăvară a anului 1852, Lucius a încălecat și s-a îndreptat către podul tatălui său; de atunci n-a mai fost văzut niciodată.

În primăvara anului 1568, Mary, regina Scoției, temându-se de mânia supușilor săi, a trecut hotarul în Anglia. Odată ajunsă, i-a trimis o scrisoare verișoarei ei, regina Elisabeta, povestindu-i despre nenorocirea ce o lovise și implorând să fie protejată. Elisabeta îi răspunse, arătându-se șocată de purtarea plină de răutate a supușilor față de Suveranul lor legitim și uns de Dumnezeu. În taină însă, Elisabeta rememorează numeroasele ocazii în care Mary își reclamase dreptul la tronul Angliei. Se mai gândi și la influența dăunătoare pe care Mary o exercitase asupra supușilor săi din Scoția; își aminti că fusese instigatoarea câtorva războaie civile și pricina mai multor crime.

Cu inima încărcată de regrete, Elisabeta o osândi pe regina Scoției să fie închisă pe viață.

Regina Scoției i-a fost dată în grijă contelui de Shrewsbury, un gentilom liniștit, fără însușiri deosebite, remarcabil însă pentru două lucruri: averea imensă și soția lui, o femeie mult prețuită de regina Elisabeta. Contele a dus-o pe regina Scoției la castelul Tutbury, un turn străvechi și cenușiu aflat la hotarul dintre ținuturile Derbyshire și Staffordshire.

Privea în jos de pe acoperișul castelului. Odinioară revendicase trei tronuri; acum lumea ei era redusă la imaginea unui șanț noroios și a unei coline întunecate.

Cum se ajunsese aici? La curțile regale ale Europei, căderea ei era prorocită de mai mulți ani. Deciziile ei fuseseră catastrofale, iar legăturile de amor scandaloase. Fusesse o cometă; iar coborârea ei înflăcărată pe cerul întunecat se vedea cu ochiul liber. Dar ea, regina, era uluită de această răsturnare a sortii – uluită și dornică să învinuiască pe cineva.

Elisabeta îi făcuse asta, își spusese ea. Elisabeta și Anglia. Regina privi în jur la peisajul iernatic. I se părea că paloarea cerului e chiar albeața tenului Elisabetei. Vântul rece de pe obrazul ei era răsuflarea Elisabetei. Sclipirea unui râu întrezărită printre arbori desfrunziți era scânteia de răutate din ochii Elisabetei.

Regina Scoției simțea că s-a micșorat, ajungând nimic mai mult decât un purice pe trupul Elisabetei – sau, cel mult, un șoarece în tivul rochiei sale. Cu un vaiet, regina se aruncă la pământ și începu să plângă și să izbească cu pumnii în pietrele de pe jos. Soldații care o păzeau rămaseră uimiți văzând asemenea manifestări, dar slujitorii ei francezi și scoțieni nu se arătară prea tulburați. Nu era prima oară când vedeau așa ceva.

O duseră în iatacul ei și o așezară pe pat. Doamna de companie, doamna Seton, se așeză lângă ea și încercă să o amuze cu câteva bârfe.

Doamna Seton îi povesti cum contele și contesa de Shrewsbury, deși ambii de vârstă mijlocie, nu erau căsătoriți de mult timp. Contesa nu era de familie bună – dimpotrivă, era fată de țăran – dar ajunsese la rangul ei actual în urma a patru căsătorii succesive, urcând de fiecare dată câte o treaptă pe scara avuției și a pozițiilor sociale.

— *Quatre maris!* exclamă regina Scoției, a cărei limbă maternă era franceza. *Mais elle a des yenx de pourceau!* (Patru soți! Dar are ochi de purcă!)

Doamna Seton râse aprobator.

„Patru soți!” își spusese regina Scoției. Și primii trei să moară

într-o manieră atât de convenabilă! – exact atunci când fata de țăran se acomodase cu noul ei rang și poate începuse să-și dorească unul și mai sus-pus. Soții reginei Scoției nu-și aleseseră niciodată momentul morții, în așa fel încât să fie pe placul ei. Primul soț, regele Franței, murise la șaisprezece ani, iar ea pierduse astfel tronul francez – împrejurare care o întristase nespus. Cel de-al doilea soț (pe care îl urâse din toată inima, dorindu-i sfârșitul) căpătase o boală îngrozitoare, dar nu voise cu niciun chip să moară – asta până când o persoană cu suflet mare l-a aruncat mai întâi în aer și apoi l-a strangulat.

Reginei Scoției îi venise o idee.

– Soții contesei au murit toți de moarte bună? întrebă ea.

Doamna Seton pufni amuzată și se aplecă și mai mult spre urechea reginei.

– Primul ei soț era un băietan! Contesa – pe atunci doar Bess Hardwick – i-a brodat o haină în carouri albe și negre. Și după ce a purtat-o el de câteva ori, a început să se vaite că toată lumea se preschimbase pentru el în carouri albe și negre. Dacă vedea o tăblie de masă închisă la culoare i se părea că e o gaură neagră gata să-l înghită; orice fereastră luminată de soarele alb al iernii i se părea fantomatică și plină de răutate. A murit aiurind în felul acesta.

Regina Scoției era impresionată. Auzise despre un pumnal otrăvit cusut într-un corsaj, menit să străpungă carnea celei care-l îmbrăca – dar niciodată nu mai auzise de oameni uciși de o broderie. Și ei îi plăcea nespus de mult să brodeze.

Își aminti cum își imaginase că e un șoricel ascuns în fustele Elisabetei. „Un ac, își spuse ea, ar fi o armă foarte potrivită pentru un șoarece – chiar pe măsura lui.” Și dacă ar fi fost să moară Elisabeta din pricina acestui ac (sau din orice altă pricină), atunci regina Scoției ar fi devenit cu siguranță și regina Angliei.

Castelul Tutbury era friguros și urât mirositor. Era și destul de mic, așa încât n-a fost nevoie să meargă prea mult pentru a o găsi pe contesă, ce lucra la gherghef.

Regina o întrebă pe contesă ce broda.

– Un castel frumos aflat într-un ținut de poveste, spuse

contesa, arătându-i reginei broderia. În timp ce cos îmi place să-mi imaginez că într-o zi copiii și nepoții mei vor trăi în case ca aceasta. E o idee nesăbuită, fără îndoială, dar așa trece timpul mai plăcut.

Regina Scoției dădu ochii peste cap în direcția doamnei Seton, arătându-și astfel uimirea că o fată de țăran putea fi așa de infatuată.

Contesa văzuse gestul reginei, dar nu se arătă câtuși de puțin stingherită.

Apoi regina Scoției începu să vorbească despre broderii, despre soți și despre moartea acestora; și, ca să fie sigură, pomeni de câteva ori și lucrăturile în carouri alb-negre.

Contesa răspunse sec că brodatul e un mod foarte plăcut de a-ți trece timpul și că soții sunt în general un lucru bun – iar moartea lor, o întâmplare foarte regretabilă.

Regina se încruntă. Auzise despre contesă că e o femeie deosebit de inteligentă. Cu siguranță pricepuse aluziile!

Regina spuse atunci:

— Aș vrea să-i trimit un dar surorii mele dragi, regina Angliei. O broderie pe care vreau să o lucrez cu mâinile mele. Voi lucra cu mare plăcere, căci pot spune că o iubesc pe regina Angliei mai mult decât pe oricine.

— Toți cei ce o văd simt la fel, încuviință cu pioșenie contesa.

— Într-adevăr, făcu regina Scoției, după care începu să-i spună cum îi răsplătesc marii Suverani pe cei care îi ajută.

Contesa nu se arătă nici încântată, nici înspăimântată auzind aceste aluzii și insinuări privitoare la un viitor strălucit. O privea calmă pe regină.

Regina scoase atunci o carte plină de ilustrații bizare ce se puteau adapta pentru a fi brodate. Erau acolo vasiliști, lei și manticore – tot felul de fiare care (spera regina) ar fi putut să o sfâșie în bucăți pe Elisabeta cu ajutorul magiei și al broderiei.

Serviabilă, contesa admiră imaginile, dar nu o ajută în niciun fel pe regină să aleagă una dintre ele.

Din ziua aceea, regina, contesa și doamna Seton începură să brodeze împreună în fiecare dimineață. Adunate lângă

fereastră, cu capetele aplecate deasupra ghergheturilor, cele trei se împrieteniră la toartă. Regina broda o pereche de mânuși pentru Elisabeta, pe care le împodobi cu imagini ale unor monștri marini printre valuri albastre și argintii. Dar, deși umpluse gurile monștrilor cu dinți ce păreau grozav de ascuțiți, Elisabeta n-a fost mușcată de nimic – și nici nu s-a înecat.

Contele de Shrewsbury îi trimise o scrisoare reginei Elisabeta, în care spunea că regina Scoției își petrecea vremea cu activități complet nevinovate. Acest lucru însă nu era deloc adevărat: când nu era ocupată cu broderia, uneltea în taină cu tot felul de răzvrătiți ce voiau să o asasineze pe Elisabeta sau trimitea scrisori regilor Spaniei și Franței, invitându-i cordial să invadeze Anglia. Nu uita să admire broderiile contesei și să vorbească, din când în când, despre carouri alb-negre.

Dar anii treceau; Elisabeta era la fel de sănătoasă ca întotdeauna, nimeni nu invada țara și regina se plictisise să o tot complimenteze pe contesă. Într-o zi, îi spuse doamnei Seton:

— E încăpățânată, dar am și eu magia mea. Și dacă nu vrea să mă ajute, o să folosesc această magie împotriva ei. La urma urmei, știu prea bine ce iubește mai mult și mai mult.

Așa că regina își pieptănă și își aranjă părul arămiu. Își puse o rochie din catifea de culoarea vișinei putrede, brodată cu fir de argint și perle. Îl chemă pe conte la ea în iatac, îl puse să șadă alături de ea, îi zâmbi și îi spuse că dintre toți gentilomii care aveau grijă de ea, doar el se bucura de încrederea ei absolută. Zi după zi îi susură la ureche vorbe dulci, până când bătrânul domn ajunsese să nu mai știe pe ce lume se află; nu mai avea mult până să se îndrăgostească de ea.

Doamna Seton urmărea eforturile reginei cu un aer nedumerit.

— Dar nu cred că pe conte îl iubește regina cel mai mult, îi spuse ea reginei.

— Pe conte! izbucni aceasta în râs. Nu, firește că nu! Cine a spus că ar fi așa? Iubește banii și moșiile contelui. Vrea ca toate să le rămână copiilor și nepoților ei. Numai la asta se gândește.

Zvonuri despre ce se petrecea ajunseră și la urechile contesei, așa cum se aștepta și regina, dar pe fața ei lătarează de femeie din Derbyshire nu apăru niciun semn de mânie. Când cele trei doamne se așezară iar să brodeze împreună, regina readuse în discuție vechea ei întrebare – ce dar i-ar plăcea mai mult reginei Angliei.

— O fustă, spuse contesa de Shrewsbury foarte hotărâtă. O fustă din satin alb. Maiestății Sale îi plac mult hainele noi.

Regina Scoției surâse.

— Tuturor ne plac. Și ce model să aibă?

— Să fie presărată cu mici garoafe roz, spuse contesa.

— Mici garoafe roz? repetă regina Scoției.

— Da, spuse contesa.

Nu foarte convinsă (căci ar fi preferat niște șerpi și păianjeni veninoși), regina Scoției brodă o fustă albă din satin cu mici garoafe roz și o trimise apoi reginei Angliei. Peste doar câteva săptămâni, află că Elisabeta se îmbolnăvise de vărsat. Pielea ei albă era plină de bubițe roz!

Regina Scoției bătu din palme, încântată. În următoarea săptămână făcu o listă cu toți marii lorzi și episcopi din Anglia. Se gândi îndelung la anii dinaintea întemnițării sale, amintindu-și toate jignirile și toate faptele bune din trecut, hotărând astfel cine merita să trăiască și să fie răsplătit și pe cine trebuia să trimită în Turnul Londrei, la moarte.

Apoi, într-o zi cu vânt și ploaie dezlănțuită, contesa intră neanunțată în camera reginei. Ochii îi străluceau de încântare. Aducea vești, spuse ea. Miniștrii și consilierii reginei Elisabeta se înspăimântaseră grozav din pricina bolii Maiestății Sale; cel mai tare îi speriască gândul că regina Scoției ar fi putut ajunge pe tronul Angliei.

— Știți, spuse contesa nemiloasă, vă urăsc nespus și le e groază de prăpădul pe care l-ați aduce în țară. Așa că au dat o lege care spune că nu veți fi niciodată regină a Angliei! V-au eliminat de la succesiunea la tron!

Regina Scoției nu spuse nimic. Părea împietrită.

— Dar regina Angliei a murit? întrebă ea într-un târziu.

— O, nu. Maiestatea Sa se simte mult, mult mai bine – și

înălțăm cu toții rugăciuni de mulțumire pentru asta.

Regina Scoției murmură o rugăciune – fără să-și dea seama prea bine ce spunea.

— Dar garoafele cele roz? spuse ea.

— Majestatea sa a fost foarte dezamăgită de darul domniei voastre, spuse contesa. Broderia era destrămată.

Apoi, aruncându-i o privire disprețuitoare doamnei de companie a reginei Scoției, adăugă:

— Eu cred că doamna Seton n-a înnodat bine firele.

Din ziua aceea, regina Scoției și contesa de Shrewsbury n-au mai fost prietene.

În noaptea aceea, în timp ce stătea întinsă în pat la ea în iatac, i se păru reginei că o pală de vânt dă la o parte draperiile patului. În lumina lunii, crengile desfrunzite ale copacilor păreau niște cusături mari și negre făcute pe fereastră – niște cusături făcute peste castel și peste regina însăși. Cuprinsă de groază, i se năzări că are ochii cusuți și gâtlejul prins cu ațe negre; degetele îi erau cusute unul de altul, astfel că mâinile i se preschimbaseră în bucăți de carne inutile și urâte.

Începu să țipe și toți servitorii sosiră în goană la căpătâiul patului.

— *Elle m'a cousue à mon lit! Elle m'a cousue à mon lit!* striga regina. (M-a cusut de pat! M-a cusut de pat!).

Servitorii reușiră în cele din urmă să o liniștească, arătându-i că temerile îi erau neîntemeiate – contesa nu făcuse așa ceva.

Din momentul acela însă, regina nu a mai încercat niciodată să-i fure dragostea contelui.

Cam un an mai târziu, contele a mutat-o pe regină din castelul lui în noua locuință a contesei, aflată la Chatsworth. Ajunși acolo, contele i-a arătat surâzând o podea nouă pe care soția lui o ceruse pentru hol – ca o tablă de șah din marmură albă și neagră.

Pe regină o trecură fiorii, amintindu-și de băiatul care murise tânguindu-se că îl ucid careurile alb-negre.

— Nu calc pe ea, spuse regina.

Contele părea că nu înțelege. Când află că toate intrările în casă erau pardosite cu pătrate albe și negre de marmură,

regina refuză să intre. Bietul conte își smulgea părul și barba (care ajunsese complet albă și destul de rară), implorând-o să fie înțelegătoare, dar regina nu vru cu niciun chip să calce pe pardoseala în carouri. I-au scos atunci un scaun pe verandă, iar regina s-a așezat. A început să cadă ploaia de Derbyshire, dar regina a așteptat până când contele a chemat oameni să scoată pătratele albe și negre de marmură din casă.

— Dar de ce? i-a întrebat contele pe servitorii reginei. Aceștia însă au ridicat din umerii lor franțuzești și scoțieni, fără să-i răspundă.

Regina nu-și închipuise că poate exista o viață atât de searbădă. Anii treceau unul după altul, iar ea născocea planuri de a pune mâna pe diverse tronuri din Europa, uneltind căsătorii cu vreun nobil sau altul – dar totul era în van; și mereu i se părea că aude – harști, harști, harști – cum Elisabeta și consilierii ei taie firele tuturor urzelilor; și apoi – fâș, fâș, fâș – cum contesa o coase zdravăn în țesătura Angliei, închisoarea ei.

Într-o seară, privea absentă o tapiserie brodată. Era reprezentată acolo o femeie din epoca clasică, lovită de nenorocire. Observă cum una dintre servitoarele doamnei fugea înspăimântată de grozăvia scenei. Un curent de aer din odaie apropia primejdios tapiseria de o lumânare lăsată pe un sipet. Ai fi zis că mica făptură brodată vrea să se arunce în flăcări.

„A ostenit, își spuse regina. A ostenit să fie cusută în acest tablou al neputinței și disperării.”

Regina se ridică de pe scaun și, neobservată de servitori, mută sfeșnicul puțin mai aproape de tapiserie. La următoarea

pală de vânt, tapiseria luă foc.

În clipa când observară flăcările, însoțitoarele reginei țipară alarmate, iar bărbații începură să-și dea unii altora instrucțiuni. O rugară fierbinte pe regină să părăsească apartamentul, să fugă din calea primejdiei. Dar regina stătea nemișcată, ca o statuie de alabastru. Avea privirile ațintite pe silueta brodată și o urmări mistuindu-se în flăcări.

— Vedeți, murmură ea către însoțitoare. Acum e liberă.

A doua zi îi spuse cameristei:

— Acum știu ce să fac. Adu-mi catifea stacojie – cel mai aprins roșu care s-a văzut vreodată. Adu-mi mătăsuri sângerii ca zorile.

În săptămânile următoare, regina stătea ceasuri întregi la fereastră în fiecare zi. În poală avea catifeaua stacojie pe care o broda cu mătăsuri sângerii ca zorile.

Și când doamnele de companie o întrebau ce face, ea le răspundea surâzând că brodează niște flăcări frumoase.

— Frumoasele flăcări, spunea ea, pot distruge nenumărate lucruri – zidurile închisorii care te țin prizonieră, cusăturile care te leagă.

Peste două luni, regina a fost acuzată de trădare și arestată. Fuseseră descoperite niște scrisori ale ei, ascunse în butoiul unui berar care-l adusese în casă, plin cu bere. A fost judecată și condamnată la moarte prin decapitare. În dimineața execuției, s-a apropiat de eșafodul unde o așteptau securea și butucul. Purta o rochie neagră și un voal de în alb, lung până la pământ. Când i s-au scos hainele de deasupra, s-a văzut că avea pe ea juponul de mătase stacojie, brodat cu flăcări vii, strălucitoare. Regina surâse.

Contesa de Shrewsbury a mai trăit încă douăzeci de ani. Și-a clădit multe case frumoase și a brodat tapiserii cu care să le împodobească, cu imagini ale Penelopei și Lucreției. Ea însăși era cuviincioasă ca Penelopa și respectată precum Lucreția. În veacurile ce urmară, copiii ei și copiii copiilor ei au ajuns conți și duci. Au cârmuit Anglia și au locuit în case nespuse de frumoase, aflate în ținuturi de poveste. Mulți dintre ei sunt și astăzi acolo.

Monștrii sunt figuri grotești. Meandrele sunt motive ornamentale din epoca Renașterii.

Ambele erau folosite în broderia secolului al XVI-lea.

JOHN USKGLASS

și
CĂRBUNARUL
DIN
CUMBRIA

Această repovestire a unui basm popular din nordul Angliei este preluată din volumul *O istorie a Regelui Corb pentru cei mici* de John Waterbury, Lord Portishead. Ea prezintă asemănări cu alte povești din vechime, în care un stăpânitor de seamă este întrecut în istețime de unul dintre supușii lui umili; din acest motiv, mulți savanți au susținut că povestea nu are bază istorică.

Cu multe veri în urmă, într-un luminiș dintr-o pădure din Cumbria trăia un cărbunar. Era un om tare nevoiaș. Hainele îi erau zdrențuite și era acoperit cu funingine din cap până-n picioare. Nu avea nici nevastă nici copii; singurul lui tovarăș era un purcel pe nume Blakeman. Cărbunarul își petrecea zilele în luminiș, unde nu se găseau decât două lucruri: o grămadă fumegândă de cărbune, acoperită cu pământ, și o colibă clădită din bârne și stuf. În ciuda traiului greu, cărbunarul era un om voios – asta dacă nu cumva îl supăra cineva.

Într-o dimineață frumoasă de vară, în luminiș se ivi în goană un cerb. Pe urmele cerbului apăru o haită mare de câini de vânătoare, urmați de o mulțime de călăreți înarmați cu arcuri și săgeți. Preț de câteva clipe luminișul se preschimbă într-un talmeș-balmeș de câini ce lătrau, cornuri ce sunau și copite ce izbeau pământul. Apoi, la fel de repede cum

apăruseră, vânătorii pieriră printre copacii din capătul îndepărtat al luminișului – lăsând în urmă doar un călăreț.

Cărbunarul privi în jur. Iarba din poiană era făcută una cu pământul; din colibă nu rămăsese nicio bârnă în picioare; iar movila lui frumoasă de cărbuni era pe jumătate dărâmată, cu flăcări ieșind ici și colo din ea. Cuprins de mânie, se întoarse către vânătorul rămas în luminiș și începu să-l blagoslovească cu toate insultele și vorbele grele pe care le auzise în viața lui.

Vânătorul însă avea necazurile lui. Motivul pentru care nu plecase odată cu ceilalți era că Blakeman alerga încoace și-ncolo printre copitele calului, guițând fără încetare. Oricât de mult se străduia, vânătorul nu reușea să scape de el. Vânătorul purta niște veșminte negre fine și elegante, cizme din piele moale și neagră, iar harnașamentul armăsarului era bătut cu pietre scumpe. Era de fapt John Uskglass (cunoscut și ca Regele Corb), regele Angliei de Nord și al unor ținuturi din Faerie și cel mai mare magician al tuturor timpurilor. Însă cărbunarul (care nu știa prea multe despre lumea de dincolo de hotarele luminișului său) nici nu bănuia cine stătea în fața lui. Nu știa decât că necunoscutul nu voia să-i răspundă, ceea ce îl înfurie și mai rău.

— Spune ceva! strigă el.

Prin luminiș curgea un pârau. John Uskglass aruncă o privire spre firul de apă, apoi spre Blakeman care alerga în continuare printre picioarele calului. Ridică brațul și Blakeman se preschimbă într-un somon. Somonul sări în aer, ajunse în pârau și se îndepărtă înotând. Apoi John Uskglass plecă.

Cărbunarul rămase privind lung în urma lui.

— Păi și eu ce mă fac acu'? spuse el.

Stinse focurile din luminiș și refăcu movila de cărbune cât putu de bine. Însă o movilă de cărbune peste care au trecut în goană numeroși ogari și armăsari nu va arăta în veci ca una care n-a avut parte de o soartă așa de amară; iar cărbunarul simțea că i se rupe sufletul când se uita la movila lui stricată și cârpită.

Plecă într-un târziu către abația Furness, cu gând să ceară de la călugări ceva de mâncare – căci cina pregătită de el era

acum amestecată în mocirla din poiană. Când ajunse la abație, întrebă de cel răspunzător cu împărțirea de mâncare și haine celor săraci. Călugărul îl primi cu blândețe și îi dăruie o roată frumoasă de brânză și o pătură calduroasă; apoi îl întrebă de ce era așa de necăjit.

Și cărbunarul îi povesti totul; dar cărbunarul nu prea era învățat să relateze limpede niște întâmplări complicate. De pildă, vorbi îndelung despre vânătorul care rămăsese în urma celorlalți, dar nu pomeni nimic despre hainele fine ale acestuia sau despre degetele lui pline cu inele scumpe – și deci călugărul nu avu cum să bănuiească faptul că cel descris era chiar Regele. Cărbunarul îl numi chiar „un om negru“, așa încât călugărul își închipui că era vorba despre un om murdar – așa cum era și cărbunarul.

Călugărul era înduioșat.

— Și deci bietul Blakeman s-a preschimbat în somon, zici? spuse el. Dacă aș fi în locul tău m-aș duce să stau de vorbă cu sfântul Kentigern. Sunt sigur că are să te ajute. El știe totul despre somoni.

— Sfântul Kentigern, spui? Și unde aș putea găsi persoana asta așa de folositoare?

— Are o biserică în Grizedale. Uite, pe drumul de colo.

Atunci cărbunarul se duse până la Grizedale; când ajunse în biserică, începu să bată în pereți și să urle după sfântul Kentigern, până când acesta privi în jos din ceruri și îl întrebă ce se întâmplase.

Cărbunarul se lansă imediat într-un discurs lung și indignat, povestind despre pagubele pe care le suferise și insistând mai ales asupra rolului jucat de vânătorul solitar.

— Bine, spuse sfântul Kentigern voios, să văd ce pot face. Sfinții, așa ca mine, trebuie să plece mereu urechea la rugăciunile celor săraci, murdari și zdrențăroși, așa ca tine. Oricât de supărătoare e formularea acestor rugăciuni. De cei ca tine trebuie să avem grijă în mod deosebit.

— Chiar așa? spuse cărbunarul, flatat.

Atunci sfântul Kentigern întinse o mână din ceruri, o vâri în cristelniță și scoase de acolo un somon. Scutură puțin peștele și

în clipa următoare în locul lui se ivi Blakeman, la fel de murdar și de isteț ca întotdeauna.

Cărbunarul începu să râdă și să bată din palme. Încercă să-l îmbrățișeze pe Blakeman, dar acesta fugea de colo-colo guițând, cu energia lui obișnuită.

— Bravo, spuse sfântul Kentigern, privind destul de încântat acest vesel tablou. Mă bucur că am putut să-ți împlinesc ruga.

— A, dar n-ai împlinit-o! grăi cărbunarul. Trebuie să-l pedepsești pe dușmanul meu cel hain!

Sfântul Kentigern se încruntă puțin și îi aminti că trebuie să-i iertăm pe dușmanii noștri. Dar cărbunarul nu exersase niciodată iertarea creștinească și nu avea deloc poftă să înceapă atunci.

— Să-i cadă Blencathra în cap! strigă el cu ochii înflăcărați, ridicând pumnii. (Blencanthra e un deal înalt aflat la câteva mile nord de Grizedale.)

— Ei, nu, spuse sfântul Kentigern cu diplomație. Asta chiar că nu pot să fac. Dar parcă spuneai că omul acesta e vânător? Poate că o zi de vânătoare pierdută îl va face să fie mai respectuos cu cei din jurul lui.

În clipa în care sfântul Kentigern pronunță aceste cuvinte, John Uskglass (care era tot la vânătoare) alunecă din șaua calului și căzu într-o despicătură dintre stânci. Încercă să iasă de acolo, dar descoperi că o forță misterioasă îl ținea pe loc. Încercă atunci să scape cu ajutorul magiei, dar vrăjile nu voiau să se înfăptuiască. Pietrele și pământul Angliei îl iubeau mult pe John Uskglass. L-ar fi ajutat dacă ar fi putut, dar forța aceasta – de oriunde ar fi venit – era un lucru pe care îl respectau și mai mult.

John Uskglass rămase în gaura dintre stânci toată noaptea, suferind din pricina frigului, a umezelii și a supărării. În zori, forța cea misterioasă îi dădu drumul dintr-odată – de ce, nu știa. Ieși din capcană, își găsi calul și se întoarse la castelul lui din Carlisle.

— Unde ai fost? întrebă William de Lanchester. Te-am așteptat ieri.

Vedeți însă că John Uskglass nu voia să se afle că ar putea exista în Anglia un magician mai puternic decât el. Cumpăni deci o clipă și spuse:

— În Franța.

— În Franța! zise William de Lanchester uimit. Și l-ai văzut pe rege? Ce-a spus? Au de gând să înceapă noi războaie?

John Uskglass îi oferă un răspuns vag, mistic, demn de un magician. Apoi urcă la el în odaie și se așeză pe podea, cu vasul lui de argint plin cu apă alături. Vorbi cu Persoane foarte importante (cum ar fi Vântul de Apus și Stelele) și le ceru să-i spună cine pricinuisese căderea lui în despicătura dintre stânci. În vasul de argint apărură imaginea cărbunarului.

John Uskglass ceru să i se aducă bidiviul și câinii, după care plecă spre luminișul din pădure.

În acest timp, cărbunarul prăjea din brânza primită de la călugăr. Când termină, se duse să-l caute pe Blakeman – căci puține lucruri pe lume îi plăceau lui Blakeman mai mult decât brânza prăjită.

Pe când el lipsea, John Uskglass ajunsese în luminiș însoțit de câini. Se uită de jur împrejur, încercând să înțeleagă ce se petrecuse. Se întreba de ce un magician puternic și primejdios locuia de bunăvoie într-o pădure și își câștiga traiul făcând cărbuni. Apoi privirea îi căzu pe brânza prăjită.

Știți bine că brânza prăjită e o ispită căreia puțini îi pot rezista, fie ei cărbunari sau regi. Iată deci care a fost raționamentul lui John Uskglass: toată Cumbria era a lui – deci și pădurea asta era a lui – deci și brânza prăjită tot a lui era. Așa că se așeză și o înfulecă, lăsându-și câinii să-i lingă degetele după ce isprăvi.

În clipa aceea se întoarse cărbunarul. Făcu ochii mari văzându-l pe John Uskglass și alături de el frunzele pe care își așezase brânza prăjită, acum goale.

— Tu! strigă el! Iarăși tu! Mi-ai mâncat cina!

Și, apucându-l pe John Uskglass, îl scutură cu putere.

— De ce? De ce faci toate astea?

John Uskglass nu scoase niciun cuvânt. (Simțea că e într-o postură oarecum dezavantajată.) Eliberându-se din

strânsoarea cărbunarului, încălecă și plecă din luminiș.

Cărbunarul se duse iar la abația Furness.

— Omul acela hain a venit și mi-a mâncat brânza prăjită! îi spuse el călugărului.

Călugărul clătină din cap, întristat să primească noi dovezi despre răutatea lumii.

— Mai ia niște brânză, propuse el. Și poate vrei și niște pâine lângă ea?

— Care sfânt are grijă de brânzeturi? întrebă cărbunarul.

Călugărul se gândi o clipă.

— Sfânta Bridget, răspunse el în cele din urmă.

— Și unde aş putea să o găesc pe înălțimea sa? întrebă cărbunarul nerăbdător.

— Are o biserică la Beckermeth, răspunse călugărul, arătându-i cărbunarului drumul pe care trebuia să apuce.

Cărbunarul se duse așadar la Beckermeth și când ajunsese în biserică începu să lovească pietrele de altar și să urle, făcând atâta gălăgie, încât sfânta Bridget privi speriată în jos din ceruri și întrebă dacă îl putea ajuta cu ceva.

Cărbunarul îi povesti din fir a păr cum îl vătămase dușmanul lui cel tăcut.

Sfânta Bridget spuse că-i pare rău pentru necazurile lui.

— Dar nu cred că eu sunt cea mai în măsură să te ajut. Eu am în grijă lăptarii și lăptăresele. Ajut untul să se aleagă din lapte și brânzeturile să se închege. N-am nicio legătură cu brânzeturile mâncate de cine nu trebuie. Sfântul Nicolae are grijă de hoți și de lucrurile furate. Ah, și ar mai fi sfântul Alexandru din Comana care îi iubește pe cărbunari. Poate că, adăugă ea plină de speranță, ar fi bine să te rogi la unul din ei?

Însă cărbunarul nu se arătă interesat de cei pomeniți.

— De oamenii săraci, zdrențăroși și murdari, așa ca mine, trebuie să ai grijă în mod deosebit! insistă el. Fă o minune!

— Dar, spuse sfânta Bridget, poate că omul acesta nu vrea să te jighească prin tăcerea lui. Te-ai gândit că s-ar putea să fie mut?

— A, nu! L-am văzut când vorbea cu câinii. Animalele dădeau din coadă încântate când îi auzeau glasul. Sfântă, fă-ți

datoria! Să-i cadă Blecathra în cap!

Sfânta Bridget oftă.

— Nu, nu, asta nu se poate; dar sigur că n-a fost frumos din partea lui să-ți fure cina. Poate n-ar fi rău să-i dau o lecție. Una mică.

În momentul acela, John Uskglass și curtenii lui se pregăteau să plece la vânătoare. În curtea grajdului apărură o vacă. Înaintă agale până în dreptul lui John Uskglass, care stătea lângă bidiviul lui, și începu să îi recite o predică în latină despre marele păcat al hoției. Apoi și calul întoarse capul spre el și îi spuse solemn că era într-o totul de acord cu vaca și că ar fi bine să ia aminte la spusurile vacii.

Toți curtenii și servitorii din curtea grajdului amuțiră, privind curioasa scenă. Niciodată nu se mai întâmplase așa ceva.

— Asta e magie! declară William de Lanchester. Dar cine ar îndrăzni...?

— Eu am făcut-o, spuse John Uskglass repede.

— A, da? spuse William. De ce?

Tăcere.

— Ca să pot cugeta mai bine la păcatele și greșelile mele, spuse John Uskglass în cele din urmă, așa cum trebuie să facă orice creștin din când în când.

— Dar hoția nu e unul din păcatele tale! Și atunci de ce...?

— Doamne sfinte, William! strigă John Uskglass. Chiar trebuie să pui atâtea întrebări? Azi nu merg la vânătoare.

Și se îndepărtă grăbit către grădina cu trandafiri ca să scape de cal și de vacă. Dar trandafirii își întoarseră spre el fețele lor roșii și albe și îi vorbiră îndelung despre îndatoririle lui față de cei sărmani; iar câteva flori mai răutăcioase începură chiar să suiere „Hoțule! Hoțule!”. John Uskglass închise ochii și își vârî degetele în urechi, dar câinii lui îl găsiră în curând și prinseră să-și îndese boturile în fața lui și să îi spună cât de rău îi dezamăgise. Atunci se duse să se ascundă într-o odăiță goală de la ultimul cat al castelului; însă toată ziua pietrele din ziduri discutară cu voce tare despre diversele pasaje din Biblie care dezaproabă hoția.

N-a fost nevoie ca John Uskglass să întrebe cine pricinuisese aceste stranii întâmplări (căci și vaca, și calul, și câinii, și pietrele, și trandafirii pomeniseră în mod explicit brânza prăjită); era hotărât să descopere cine era acest magician ciudat și ce voia. Se hotărî să se folosească de cea mai puternică dintre toate făpturile magice – corbul. Peste un ceas, mai mult de o mie de corbi își luară zborul într-un stol atât de dens, de parcă un munte negru s-ar fi ridicat în văzduhul cald. Când ajunseră în luminișul cărbunarului, umplură fiecare colțișor cu zbateri de aripi negre. Frunzele copacilor fură smulse de pe ramuri, iar cărbunarul și Blakeman se treziră tăvăliți la pământ. Corbii scotociră prin amintirile și visele cărbunarului, căutând urme de magie. Ca să fie siguri, scotociră de asemenea prin amintirile și visele lui Blakeman. Corbii cercetară gândurile omului și pe cele ale porcului de pe vremea când ambii se aflau în pânțele mamelor lor; și căutară să afle ce aveau să facă cei doi odată ajunși în Rai. Dar nu găsiră nici măcar o fărâmiță de magie.

Când păsările plecară, John Uskglass pătrunse în luminiș cu mâinile încrucișate la piept, încruntat. Era profund dezamăgit de eșecul corbilor.

Cărbunarul se ridică încet de la pământ și privi în jur uluit. Nici dacă pădurea ar fi fost mistuită de foc, distrugerea n-ar fi fost mai desăvârșită. Crengile copacilor fuseseră smulse, iar pe jos se întindea un strat negru și gros de pene de corb. Într-un soi de paroxism al indignării, cărbunarul strigă:

— Spune-mi pentru ce mă chinui astfel!

Dar John Uskglass nu scoase niciun cuvânt.

— Am să fac să-ți cadă în cap Blecanthra! Ascultă la mine! Știi bine că pot face asta!

Apoi, amenințându-l pe John Uskglass cu degetul lui murdar, repetă:

— Știi – bine – că – pot!

A doua zi, cărbunarul își făcu apariția la abația Furness înainte de răsăritul soarelui. Îl găsi pe călugărul împărțitor de pomeni, care se ducea la slujba de dimineață.

— A venit iar și mi-a distrus pădurea, spuse Cărbunarul.

Acum totul e negru și urât!

- Ce om îngrozitor, spuse călugărul compătimitor.
- Care sfânt are în grijă corbii? întrebă cărbunarul.
- Corbii? spuse călugărul. Niciunul, din câte știu eu.

Cumpăni o clipă, apoi spuse:

- Sfântul Oswald a avut un corb la care ținea foarte mult.
- Și unde îl pot găsi pe sfinția lui?
- Are o biserică nouă la Grasmere.

Cărbunarul se duse așadar la Grasmere și când ajunsese acolo începu să strige și să izbească în pereți cu un sfeșnic.

Sfântul Oswald scoase capul din Rai și strigă:

— De ce strigi în halul ăsta? Nu sunt surd, să știi! Ce vrei? Și lasă jos sfeșnicul, a costat o groază de bani!

În timpul vieților lor binecuvântate și pline de sfințenie, atât sfântul Kentigern cât și sfânta Bridget se retrăseseră în monahism; erau deci înzestrați cu o blândă și sfântă răbdare. Dar sfântul Oswald fusese rege și soldat; avea deci o fire cu totul diferită.

— Călugărul de la abația Furness mi-a spus că îți plac corbii, spuse cărbunarul.

— E cam mult spus, făcu sfântul Oswald. În veacul al VII-lea am avut o pasăre care stătea pe umărul meu. Îmi ciugulea urechile, umplându-le de sânge.

Cărbunarul îi povesti atunci cum îl persecuta bărbatul cel tăcut.

— Și nu cumva are un motiv pentru care se poartă așa? spuse sfântul Oswald sarcastic. De pildă, i-ai ciobit cumva niște sfeșnice scumpe?

Cărbunarul negă indignat că i-ar fi făcut vreun rău omului cel tăcut.

— Hmm, căzu pe gânduri sfântul Oswald. Știi că doar regii au voie să vâneze căprioare.

Cărbunarul îl privi fără să înțeleagă.

— Să vedem, spuse sfântul Oswald. Un om în haine negre, care poate face vrăji puternice și care poruncește corbilor, având în plus drepturile de vânătoare ale unui rege. Toate astea nu îți spun nimic? Nu, se pare că nu. Vezi însă că mie mi se pare că știu despre cine vorbești. E într-adevăr foarte arogant și poate că a sosit timpul să i se mai aducă aminte ce înseamnă umilința. Dacă am înțeles bine, ești furios pe el fiindcă nu vrea să-ți vorbească?

— Da.

— Ei bine, în cazul acesta cred că am să-i dezleg puțin limba.

— Ce pedeapsă mai e și asta? întrebă cărbunarul. Vreau să faci să-i cadă Blecanthra în cap!

Sfântul Oswald pufni iritat.

— Ce știi tu? spuse el. Crede-mă, cunosc mult mai bine decât tine felul în care poate fi rănit acest om!

Chiar în timp ce sfântul Oswald rostea aceste vorbe, John Uskglass începu să vorbească repede și destul de agitat. Nu era un lucru obișnuit pentru el, dar la început nu păru să prevestească nimic rău. Toți curtenii și servitorii îl ascultară politicoși. Însă minutele treceau – se făcură apoi ceasuri – iar el nu mai tăcea. Vorbi la cină; vorbi la slujba de seară; vorbi toată noaptea. Făcu profeții, recită pasaje din Biblie, vorbi despre istoria multor regate ale spiridușilor, dictă rețete de prăjituri. Dezvălui secrete politice, secrete magice, secrete infernale, secrete Divine și secrete scandaloase – provocând astfel diverse crize politice și teologice în regatul Angliei de Nord. Thomas de Dundale și William de Lanchester îl rugară, îl amenințară, îl implorară – dar nu reușiră în niciun fel să pună zăgaz vorbăriei regelui. În cele din urmă, s-au văzut nevoiți să îl închidă într-o cămăruță aflată în vârful castelului, ca să nu-l mai audă nimeni. Apoi, fiindcă era un lucru de neconceput ca un rege să vorbească fără să-l asculte nimeni, au fost obligați să stea alături de el, zi de zi. După exact trei zile, regele tăcu.

Două zile mai târziu se duse în luminișul cărbunarului. Arăta așa de palid și de ostenit, încât cărbunarul speră că

sfântul Oswald se înduplecase în cele din urmă și-i prăvălise dealul Blecanthra în cap.

— Ce vrei de la mine? întrebă John Uskglass prudent.

— Ha! spuse Cărbunarul, triumfător. Vreau să-mi ceri iertare pentru că l-ai preschimbat pe bietul Blakeman în pește!

Urmă o lungă tăcere.

Apoi, printre dinți, John Uskglass îi ceru iertare cărbunarului.

— Mai vrei și altceva? întrebă el.

— Să repari toate pagubele pe care mi le-ai adus!

În aceeași clipă, movila de cărbuni și coliba cărbunarului reapărură, exact ca înainte; copacii își recăpătară crengile și se umplură de frunze verzi; și îl luminiș se întinse un covor neted și moale de iarbă.

— Altceva?

Cărbunarul închise ochii și se strădui să invoce imaginea unei bogății fantastice.

— Mai vreau un porc, declară el.

John Uskglass bănuia deja că făcuse undeva o greșeală – dar nu putea cu niciun chip să-și dea seama care anume. Cu toate acestea, simți că nu e nicio primejdie să spună:

— Fie, ai să primești încă un porc – dacă juri să nu spui nimănui cine ți l-a dat și pentru ce.

— Cum aş putea? spuse cărbunarul. Nici nu știu cine ești. De ce? făcu el, mijind dintr-o dată ochii, cine ești?

— Nimeni, răspunse John Uskglass grăbit.

În clipa următoare în luminiș apărură un al doilea porc, ce semăna leit cu Blakeman; și în timp ce cărbunarul scotea strigăte de bucurie, John Uskglass se urcă pe cal și se îndepărtă, uluit cum nu fusese niciodată.

Nu mult după aceea s-a întors în capitala regatului, Newcastle. Pe parcursul următorilor cincizeci sau șaiszeci de ani, curtenii și servitorii lui îi mai aminteau din când în când ce terenuri grozave de vânătoare se găseau în Cumbria, dar el a avut grijă să nu mai calce pe acolo până după moartea cărbunarului.

NOTĂ ASUPRA ILUSTRAȚIILOR

Lucrările lui Charles Vess de grafică narativă au apărut, printre alte publicații, în *Spiderman*, *The Sandman*, *The Books of Magic* și în *The Book of Ballads and Sagas*, publicată chiar de el; pentru aceste lucrări a primit de două ori premiul Will Eisner Comic Industry. În 1999 i s-a acordat World Fantasy Award for Best Artist pentru ilustrațiile romanului *Stardust* (un proiect realizat în colaborare cu Neil Gaiman). Locuiește în Munții Apalași din Virginia. Pentru mai multe informații despre activitatea artistică a lui Charles Vess, îi puteți vizita website-ul: www.greenmanpress.com.

Mulțumiri

Poveștile de aici n-ar fi văzut în veci lumina tiparului dacă n-ar fi fost cei de mai jos: Colin Greenland și Geoff Ryman (care m-au convins să scriu prima mea povestire atunci când nu voiam deloc să fac asta), Neil Gaiman, Patrick și Teresa Nielsen Hayden, Terri Windling, Ellen Datlow și Charles Vess. Tuturor le transmit multă dragoste și le mulțumesc.

[1] Ținutul Iernii (n.tr.)

[2] Fox, vulpe (n.tr.)

[3] În original, Betsy-jug, respectiv Toby-jug: căni ceramice reprezentând figurine tradiționale, apărute în Anglia secolului al XVIII-lea (n.tr.)

[4] În original, „*the game was not worth the candle*” – proverb englezesc ce s-ar putea traduce prin „e mai mare daraua ca ocaua”; originea proverbului se leagă de jocurile de noroc la care miza era atât de mică încât nu acoperea costul lumânării arse pentru ca jocul să poată avea loc. (n.tr.)

[5] Pulbere de stele, (n.tr.)

[6] În traducere aproximativă, John Sfântpapuc (n.tr.).

[7] Joc de cuvinte; Allhope = „toată speranța”; End-Of-All-Hope = „sfârșitul tuturor speranțelor”, dar și „capătul (satului) Allhope”. (n.tr.)

[8] Bietul David Montefiore, teribil de rușinat să fie surprins încălcând proprietatea unui domn, și-a cerut scuze peste scuze. I-a spus lui Thomas Jefferson că auziseră atât de multe despre frumusețile din Monticello, încât nu putuseră rezista impulsului de a veni să le vadă cu ochii lor. Această explicație politicoasă avu darul de a-l liniști pe președinte (care se înfuriase în prima clipă). Din nefericire, Tom Brightwind a început pe dată să expună diversele motive pentru care grădinile lui erau superioare celor ale lui Thomas Jefferson. Acesta din urmă a cerut imediat ca să fie scoși cei doi de pe pământurile lui.

[9] Nu prea le stă în obicei prinților spiriduși să caute societatea altora ca ei, iar în rarele ocazii când se întâlnesc totuși, e uimitor cum se întâmplă aproape negreșit ca unul dintre ei să moară - în chip năprasnic, misterios și chinuitor.

[10] Spiridușii îi întrec chiar și pe creștini și evrei în entuziasmul lor pentru copiii mici și nu se sfiesc să-și sporească prășila furând câte un copil drăguț sau chiar doi de la creștini, însă și în această privință, ca și în multe altele, spiridușii nu stau prea mult să se gândească la consecințele acțiunilor lor. Procrează sau fură copiii altora, iar după douăzeci de ani descoperă mirați că au casa plină de bărbați și femei în toată firea. Problema e că trebuie să le asigure cele necesare tuturor. Spre deosebire de fiii și fiicele creștinilor și evreilor, copiii spiridușilor nu pot sta liniștiți, siguri că într-o zi vor moșteni averea, moșiile și funcțiile părinților lor, fiindcă e foarte probabil ca părinții lor să nu moară niciodată. E o dilemă pe care puțini spiriduși reușesc să o rezolve în mod mulțumitor și nu e de mirare că mulți dintre copiii lor se răzvrătesc. Vreme de peste șapte secole, Tom Brightwind dusesse un război crâncen și sângeros împotriva primului său născut, și anume prințul Rialobran.

[11] În *brugh* au locuit spiridușii vreme de nenumărate veacuri. El este sursa tuturor palatelor cu zâne și spiriduși despre care se vorbește în poveștile populare. De fapt, tendința creștinilor de a face *brugh*-ul să pară mai atrăgător a sporit odată cu trecerea timpului. A fost descris la un moment dat ca un „palat al zânelor alcătuit din aur și cristal, aflat în inima dealului” (Lady Wilde, *Legende din vechime, farmece mistice și superstiții din Irlanda*, Ward & Downey, Londra, 1887). Un alt cronicar al istoriei spiridușilor vorbește despre un „deal abrupt și ierbos, rotund ca un castron... În vârful dealului se află un mic lac cu fundul de cristal, ce le servește ca luminator.” (Sylvia Townsend Warner, *Regatele Elfilor*, Chatto & Windus, Londra, 1977).

Adevărul este că un *brugh* era un tunel sau o serie de tuneluri legate între ele, săpate într-un gorgan, semănând foarte mult cu o viziună de iepure sau de bursuc. Ca să parafrazăm un autor de povești pentru copii, nu era un sălaș confortabil; nu era nici măcar un sălaș uscat și nisipos; era o viziună urâtă, murdară și umedă.

Spiridușii, o rasă nemaipomenit de rezistentă, suportau umezeala, întunericul și lipsa de aer fără să sufere prea mult; însă copiii de creștini furati și aduși în *brugh* mureau de multe ori sufocați.

[12] La sfârșitul secolului al XVIII-lea, drumul de la Londra până în Nottinghamshire ar fi durat două sau trei zile. Se pare însă că Tom și David au ajuns în doar câteva ore: probabil că acesta e unul din avantajele de a pleca la drum în tovărășia unui puternic prinț din neamul spiridușilor.

[13] Spiridușilor născuți în ultimele opt veacuri - făpturi sofisticate, citite și obișnuite să trăiască alături de creștini - le vine la fel de ușor ca și creștinilor să facă diferența între animat și inanimat. Însă pentru cei din generațiile mai vechi (cum era și Tom), distincția e imperceptibilă.

Mai mulți teoreticieni și comentatori ai magiei au observat că spiridușii care păstrează vechea credință în sufletele pietrelor, ușilor, arborilor, focului, norilor etc. sunt mai pricepuți la magie decât cei din generațiile mai tinere, și că magia celor dintâi e mult mai puternică.

Întâmplarea pomenită arată în mod limpede că, în anumite împrejurări, cele mai comune obiecte pot ajunge să trezească o teamă amestecată cu uimire în sufletele spiridușilor. În 1697 s-a atentat la viața Bătrânului din Turnul Alb, un prinț mărunț din Faerie. Cel care încercase asasinatul era un spiriduș pe nume Viezure (i se spunea așa din pricina feței lui acoperite cu blană în dungi albe și negre). Viezure fusese foarte impresionat de relatările pe care le auzise despre o nouă și minunată armă inventată de creștini ca să se omoare între ei. A renunțat deci la orice metodă magică de a-i curma viața Bătrânului din Turnul Alb (care ar fi avut oarece șanse de izbândă) și și-a cumpărat un pistol și niște alice (care n-aveau nici o șansă). Bietul Viezure a încercat să-și pună planul în aplicare, dar a fost prins, iar Bătrânul din Turnul Alb l-a închis într-o celulă de piatră fără ferestre, săpată adânc sub pământ. În celula învecinată, Bătrânul a închis pistolul, iar în a treia, alicele. Viezure a murit pe la începutul secolului XX (după trei veacuri în care sunt lipsiți de mâncare, apă și lumina soarelui, chiar și spiridușii își pierd puterile). Însă pistolul și alicele sunt și acum închise în celule; Bătrânul consideră că sunt și ele vinovate și că merită să fie pedepsite pentru căinoșenia lor. Alți spiriduși care voiau să-l ucidă pe Bătrânul din Turnul Alb au început să nascocoască planuri complicate pentru a pune mâna pe pistol și alice, care au căpătat o semnificație stranie în mințile dușmanilor Bătrânului. Spiridușii știu bine că metalul, piatra și lemnul sunt încăpățânate din fire; cum pistolul și alicele fuseseră hotărâte să-l omoare pe Bătrân în 1697, mintea spiridușilor nu poate concepe că s-ar fi răzgândit în decurs de numai câteva secole. Dușmanii Bătrânului sunt convinși că într-o bună zi pistolul și alicele își vor atinge țelul.

[14] Tom Brightwind nu era singurul reprezentant al rasei sale ce manifesta un arzător devotament față de amintirea lui Iulius Cezar. Mulți spiriduși pretind că se trag din acesta; în Evul Mediu circula chiar o legendă potrivit căreia Oberon (imaginarul rege al zânelor și spiridușilor) ar fi fost fiul lui Iulius Cezar.

[15] Thomas Brightwind m-a făcut, în anul Domnului 1780.

[16] În ciuda proastei păreri a lui Tom despre progeniturile sale, unii dintre fiii și fiicele lui au reușit să urmeze cariere strălucite fără vreun ajutor din partea lui. La câțiva ani după evenimentele relatate aici, mai mulți savanți au făcut, cam în același timp, descoperiri importante cu privire la electricitate. Printre aceștia se număra și un ins timid și retras ce locuia în orașul Dresda din Saxonia - prințul Valentine Brightwind. Tom află cu interes că individul acesta era chiar fiul lui, născut în 1511. Tom îi spuse la un moment dat lui Miriam Montefiore (soția lui David): „E prima oară când aud că unul din copiii mei a făcut ceva însemnat. Mulți dintre ei au cheltuit sume însemnate de bani și câțiva au petrecut un număr însemnat de ani războindu-se cu mine, dar atâta tot. Sunt extrem de încântat și de surprins. Mai multe persoane au încercat să mă convingă că îmi amintesc de el - dar nu e așa.”

[17] Limba spiridușilor din *brugh*.

[18] Din Jurnalul Reverendului James Havers-Galsworthy, 1804 - 23.